

OSNOVE BIBLIJE

MANUELNI STUDIJ

**KOJI OTKRIVA RADOST I MIR
ISTINSKOG KRŠĆANSTVA**

OSNOVE BIBLIJE

MANUELNI STUDIJ

KOJI OTKRIVA RADOST I MIR ISTINSKOG KRŠĆANSTVA

DUNCAN HEASTER

The Christadelphians
49 The Woodfields
Sanderstead
Surrey CR2 0HJ ENGLAND

www.carelinks.net

UVOD

Sva ljudska bića koja su prihvatila da *ima* Boga, i da je Biblija Njegovo otkrivenje ljudima, moraju se ozbiljno posvetiti da nađu njenu osnovnu poruku. Mnogi od onih koji nazivaju sebe 'kršćanima' pri tome čine bijedan pothvat - nekoliko stihova iz Novog zavjeta nedjeljom, Biblija negdje u kući koja nije nikad otvorena, blijedo sjećanje šačice biblijskih priča. Nije ni čudo s takvim ležernim stavom za Božju moćnu Riječ istine, da ima toliko zbunjenosti i nesigurnosti u životima i umovima mnogih.

S druge strane, ima onih s malom kršćanskom pozadinom koji odluče pokušati pronaći biblijsku poruku, ali otkriju da im svatko kojemu pridu pokuša ponuditi nagodbu doktrina i ljudskih filozofija koje *netemeljno* odražavaju riječi Biblije.

Namjera 'Osnova Biblije' je raščlaniti biblijsku poruku na poslovno sistematski način. Oblikovana je da se čita izravno kao knjiga, ili inače da se koristi kao dopisni tečaj. Odgovore na pitanja na kraju svakog studija se mogu poslati na adresu dolje; tvoji će se odgovori zatim predati osobnom tutoru koji će se zatim dopisivati s tobom tijekom daljnjeg napredovanja kroz Studije. Uviđeno je da će neki čitatelji zazirati od ideje da odgovaraju na pitanja, ali bi radije *pitali* o sferama gdje im je nešto nejasno, ili se ne slažu s tumačenjem iznijeto ovdje. Opet, ako se takvo dopisivanje upravi na adresu dolje, osobni će odgovori biti dani.

Uvjerenje autora je da je osnovna poruka Biblije kristalno jasna. Međutim uvijek će biti nekih pasusa i tema koje se mogu pojaviti u površnom razilaženju s općom temom Pisma. Neki od ovih, zajedno s drugim gledištima evanđelja koje mogu zanimati tek neke čitatelje, su raspravljani u Osvrtima. Moguće je shvatiti osnovnu biblijsku poruku bez čitanja Osvrta, ali se sluti da će mnogo studenata čitati kroz najveći broj njih. Biblijski prijevod općenito upotrebljavan u ovim studijama je za Stari zavjet - Đura Daničić, Novi zavjet - Bonaventura Duda/Jerko Fućak. Međutim, gdje god je bilo ikakvih nejasnoća u prijevodu, druge verzije su citirane: Karadžić, (u izvorniku:) The Revised Version (R.V.), New International Version (N.I.V.), Revised Authorized Version (R.A.V.).

Mnogim ljudima se treba odati zahvalnost za njihovu pomoć u stvaranju ove knjige; osobito sam zadužen Cliveu Riversu za majstorsku seriju fotografija koju je priložio, i onima koji su komentirali nacrtima. Međutim, moj glavni dug leži u stotinama ljudi u Africi, Karipskim otocima, Filipinima i istočnoj Europi, čija su me pronicava pitanja i žed za istinom prisilili razmišljanju kroz ovih biblijskih osnova opet i iznova. Njihova se ljepota i snaga samo povećava gledanjem iz toliko različitih uglova. U prenatrpanim taksijima, otvorenim vagonima i kamionima, od ozbiljnih konferencijskih sala do spamih hotelskih balkona i šumskih sela obasjanim tek zvijezdama, ove su teme bile raspravljane, obrazlagane i govorene sa studentima Biblije iz svih oblasti života. Moja kristadelfijanska braća s kojima sam imao privilegij raditi u ovome su bili neiscrpni izvor snage i pomoći. Materijal mnogih Osvrta u ovoj knjizi je često bio mlaćen između nas po hotelskim sobama, nakon iscrpljujuće sesije s grupom studenata biblijskog dopisnog tečaja. Druženje i prijateljstvo koje nastaje iz zajedničke povezanosti ovim osnovnim naucima biblijske istine sigurno je nenadmašivo ljudsko iskustvo. Tako svim ovim "suradnicima u Kraljevstvo Božje" sada iskazujem štovanje, nadajući se da će oni naći ovu knjigu od pomoći u velikom djelu objavljivanja istinskog evanđelja "svim narodima".

Shvatajući stvarnu istinu evanđelja kao što je naučavano u stranicama Biblije će utjecati na svaki dio našeg života, vodeći ljude širom svijeta da ispravno odaju slavu Bogu kao što je On kanio, sada i za vječnost. Svatko tko nađe istinu nalazi "skupocjeni biser", i upoznat će osobno osjećaje Jeremije: "Kad se nadoše riječi tvoje,

pojedoh ih, i riječ tvoja bi mi radost i veselje srcu mojemu" (Jer.15:16). Da se ovo postigne, pomoli se za Božju pomoć za razumijevanje riječi prije no se latiš svakog od ovih studija. "I sada vas povjeravam Bogu i Riječi milosti njegove koja je kadra izgraditi vas i dati vam baštinu među svima posvećenima" (Djela 20:32). **D.H.**

Skraćenice upotrebljavane u ovim studijima za knjige Biblije

1Moj.-1Mojsijeva	Dan.-Daniel	Mt.-Matej
Sud.-Sudije	Os.-Osija	Mk.-Marko
1Sam.-1Samuilova	Mih.-Mihej	Lk.-Luka
1Car.-1Carevi	Av.-Avakum	Iv.-Ivan
1Dnev.-1Dnevnika	Zah.-Zaharija	Rim.-Rimljanima
Nem.-Nemija	Mal.-Malahija	1Kor.-1Korinćanima
Ps.-Psalmi	Gal.-Galaćanima	Heb.-Hebrejima
Pri.-Priče	Ef.-Efežanima	Jak.-Jakov
Pro.-Propovjednika	Fil.-Filipljanima	1Pet.-1Petrova
Is.-Isaija	Kol.-Kološanima	1Iv.-1Ivanova
Jer.-Jeremija	1Sol.-1Solunjanima	Otk.-Otkrivenje
Jez.-Jezekija	1Tim.-1Timotej	cp.-uporedi

(Podrazumijeva se da je 2Moj.-2Mojsijeva, 2Iv.-2Ivanova itd.)

Pitanja na kraju svakog poglavlja su dvovrsna: višestruki izbor (gdje se treba odabrati jedan od odgovora navedenih kao ispravan odgovor na pitanje), i obična pitanja koja zahtijevaju nekoliko rečenica u odgovor. Napiši svoje odgovore na odjelnom listu papira, ne zaboravljajući da jasno napišeš svoje ime i adresu.

Možeš poslati svoje odgovore na adresu:
info@carelinks.net

Osnove Biblije
Dio 1:
"Evangelje o kraljevstvu Božjemu"

Studij 1: Bog.....	1
1.1 Božje postojanje	
1.2 Božja osobnost	
1.3 Božje ime i karakter	
1.4 Anđeli	
<i>Osvrt 1: "Bog je Duh"</i>	
<i>Osvrt 2: Upotreba Božjeg Imena</i>	
<i>Osvrt 3: Božje objavljivanje</i>	
Studij 2: Duh Božji.....	25
2.1 Definicija	
2.2 Nadahnuće	
2.3 Dari Svetoga Duha	
2.4 Povučenje Darova	
2.5 Biblija jedinstveni autoritet	
<i>Osvrt 4: Je li Sveti Duh osoba?</i>	
<i>Osvrt 5: Načelo personifikacije</i>	
<i>Osvrt 6: Calvinizam</i>	
<i>Osvrt 7: "Primit ćete... Duha Svetoga"</i>	
<i>Osvrt 8: "A ovi će znakovi pratiti..."</i>	
Studij 3: Božja obećanja.....	74
3.1 Uvod	
3.2 Obećanje u Edenu	
3.3 Obećanje Nou	
3.4 Obećanje Abrahamu	
3.5 Obećanje Davidu	
<i>Osvrt 9: Uništenje neba i zemlje</i>	
<i>Osvrt 10: Tvrdnje 'britanskog izraelizma'</i>	
Studij 4: Bog i smrt.....	106
4.1 Ljudska priroda	
4.2 Duša	
4.3 Duh	
4.4 Smrt je nesvjesnost	
4.5 Uskrsnuće	

4.6	Sud	
4.7	Mjesto nagrade: nebo ili zemlja?	
4.8	Odgovornost Bogu	
4.9	Pakao	
	<i>Osvrt 11: Čistilište</i>	
	<i>Osvrt 12: Duhovi i reinkarnacija</i>	
	<i>Osvrt 13: S kakvu prirodu smo uskrsnuti?</i>	
	<i>Osvrt 14: 'Ushićenje'</i>	
	Studij 5: Božje Kraljevstvo.....	138
5.1	Definiranje Kraljevstva	
5.2	Kraljevstvo nije sada uređeno	
5.3	Božje Kraljevstvo u prošlosti	
5.4	Božje Kraljevstvo u budućnosti	
5.5	Tisućljeće	
	<i>Osvrt 15: Doslovnost Kraljevstva</i>	
	<i>Osvrt 16: Rezime povijesti Izraela</i>	
	Studij 6: Bog i zlo.....	162
6.1	Bog i zlo	
6.2	Đavo i sotona	
6.3	Demoni	
	<i>Osvrt 17: Vještičarstvo</i>	
	<i>Osvrt 18: Što se dogodilo u Edenu?</i>	
	<i>Osvrt 19: Lucifer</i>	
	<i>Osvrt 20: Isusova iskušenja</i>	
	<i>Osvrt 21: "Rat na nebu"</i>	

Dio 2:

"O imenu Isusa Krista" (Djela 8:12)

	Studij 7: Isusovo porijeklo.....	204
7.1	Starozavjetna proroštva o Isusu	

7.2 Djevičansko rađanje
7.3 Kristovo mjesto u Božjem planu
7.4 "U početku bijaše Riječ"
Osvrt 22: Povijesni Isus
Osvrt 23: "Sidoš s neba"
Osvrt 24: Da li je Isus stvorio zemlju?
Osvrt 25: "Prije negoli Abraham posta, Ja jesam"
Osvrt 26: Melkisedek

Studij 8: Isusova priroda.....229

8.1 Uvod
8.2 Razlike između Boga i Isusa
8.3 Isusova priroda
8.4 Isusova ljudskost
8.5 Božji odnos s Isusom
Osvrt 27: "Bio (je) u obličju Božijemu"

Studij 9: Isusovo djelo.....244

9.1 Isusova pobjeda
9.2 Isusova krv
9.3 Ponuda za nas i za sebe
9.4 Isus kao naš predstavnik
9.5 Isus i Mojsijev zakon
9.6 Subota
Osvrt 28: Raspeće
Osvrt 29: Je li Isus rođen 25. prosinca?

Studij 10: Baptizam u Isusa.....266

10.1 Bitna važnost baptizma
10.2 Kako trebamo biti baptizirani?
10.3 Značenje baptizma
10.4 Baptizam i spasenje
Osvrt 30: Rebaptizam
Osvrt 31: Stupanj znanja potreban prije baptizma
Osvrt 32: Lopov na križu
Osvrt 33: Jedan primjer služba baptizma

Studij 11: Život u Krista.....295

11.1 Uvod
11.2 Svetost
11.2.1 Upotreba sile
11.2.2 Politika
11.2.3 Svjetska zadovoljstva
11.3 Praktičan kršćanski život
11.3.1 Biblijsko učenje
11.3.2 Molitva
11.3.3 Propovijed
11.3.4 Život u ekleziji

11.3.5	Lomljenje kruha	
11.4	Brak	
11.5	Druženje	

DODATAK 1:	Zbir osnovnih biblijskih nauka.....	319
DODATAK 2:	Naš stav o učenju biblijske Istine.....	323
DODATAK 3:	Blizina Kristova povratka.....	325
DODATAK 4:	Pravednost Božja.....	330

STUDIJ 1

BOG

1.1 Božje postojanje

"Jer tko mu pristupa, vjerovati mora da (On) postoji i da je platac onima koji ga traže" (Heb.11.6). Svrha ovih studija je pomoći onima koji žele doći Bogu, prvo povjerovavši "da postoji"; stoga nećemo se brinuti s dokazima koji potvrđuju vjeru u Božje postojanje. Ispitujući zamršenu strukturu naših tijela (cp. Ps.139:14), očevitni oblik cvijeta, zureći u ogromnom prostranstvu vedre noći, ova i bezbroj druga pažljiva razmišljanja o životu dakako čine ateizam nemogućim. Vjerovati da nema nikakva Boga sigurno zahtijeva više vjere no vjerovati da On postoji. Bez Boga nema nikakvog

reda, svrhe ili konačnog objašnjenja u kozmosu, i ovo će se stoga odraziti u život ateista. Imajući ovo na umu, ne iznenađuje da većina ljudskih bića dopuštaju do određenog stupnja vjeru u Boga - čak i u zajednicama gdje je materijalizam prevladajući 'bog' u životima ljudi.

Ali postoji goleme razlike između imanja blijeđe predodžbe da postoji viša sila, i biti zaista siguran što On nudi zauzvrat vjerne službe Njemu. Heb.11:6 čini ovu poentu; mi

"vjerovati mora(mo) da (Bog) postoji

I

da je placat onima koji ga traže".

Velik dio Biblije je prikaz povijesti Božjeg naroda Izraela; opetovano je učinjena poenta da njihovo prihvaćanje Božjeg postojanja nije bilo jednako njihovoj vjeri u Njegova obećanja. Bijaše im rečeno od njihovog vođe Mojsija "Znaj dakle i pamti u srcu svojem da je Gospod Bog, gore na nebu i dolje na zemlji, nema drugoga. I drži uredbe njegove i zapovijesti njegove" (5Moj.4:39,40).

Tako učinjena je ista poenta - svjesnost unutar nas da postoji Bog ne znači da smo automatski prihvatljivi Bogu. Ako se ozbiljno složimo da uistinu imamo tvorca, trebamo *stoga* "drž(ati)... zapovijesti njegove". Svrha ove serije studija je objasniti koje su to zapovijedi i kako ih držati. Pretragom u Pisma čineći to, otkrit ćemo da je naša vjera u Božje postojanje ojačala:

"Vjera dolazi od slušanja, a slušanje riječju Božjom" (Rim.10:17 izv. grč. tekst). Slično, Izaija 43:9-12 pokazuje kako nas razumijevanje Božjih proroštva o budućnosti čini spoznati da "Ja sam Taj" (Is.43:13 izv. heb. tekst*)- tj. da je Božje Ime 'Ja sam koji Jesam' sasvim točno (2Moj.3:14*). Apostol je Pavao došao u gradu zvanog Bereja, sada na sjeveru Grčke. Po običaju, je propovijedao evanđelje ('blagovijesti') Boga; ali umjesto da narod samo prihvati Pavlovu riječ za to, "primili su Riječ (Božju, ne Pavlovu) sa svom spremnošću i danomice istraživali Pisma, da li je to tako. Mnogi od njih stoga povjerovali" (Djela 17:11,12). Njihovo se vjerovanje dugovalo njihovoj spremnosti, redovno ("danomice") i planski ("to tako") tragati kroz Bibliju. Stjecanje istinske vjere stoga nije bilo zbog toga da ih je Bog odjednom učinio imati je nekom vrstom duhovne kirurgije srca, nepovezanu s Božjom riječi. Pa kako mogu ljudi svijeta koji uđu u križarskom skupu Billyja Grahama ili u pentekostalskom sastanku opet izići kao 'vjernici'? Koliko dnevnog istraživanja Pisma se odvijalo u ovim slučajevima? Ovo pomanjkanje istinske biblijski-osnovane vjere nesumnjivo objašnjava prazninu koju mnogi ovakvi 'obraćenici' nalaze u svom kasnijem kršćanskom iskustvu, i zašto se mnogi od njih otklone od evangelijskog pokreta.

Cilj ovog tečaja studija je da osigura okvir za tvoje osobno plansko istraživanje Pisma, pa da i ti isto tako možeš povjerovati. Veza između slušanja istinskog evanđelja i imanja istinske vjere je često isticana u zapisu evanđeoskog propovijedanja:

- "Mnogi od Korinćana koji su to *slušali* povjerovali i pokrstili se" (Djela 18:8)

- "Da ljudi *čuju* riječ evanđelja i uzvjeruju" (Djela 15:7)

- "Tako *propovijedamo*, tako vjerujete" (1Kor.15:11)

- "Sjeme" u prispodobi sijača jest riječ Božja (Lk.8:11); dok u onu o gorušičinom drvetu jest vjera (Lk.17:6), budući da vjera dolazi iz prihvaćanja "Riječ vjere" (Rim.10:8), "riječ... vjere i dobrog nauka" (1Tim.4:6), sa srcem koje je otvoreno vjerovanju u Boga i Njegovoj riječi (Gal.2:2 cp. Heb.4:2)
- Apostol Ivan veli o napisanom zapisu života našega Gospodina da on "govori istinu da i vi vjerujete" (Iv.19:35). I tako je Božja riječ nazvana "istin(om)" (Iv.17:17) - da možemo povjerovati.

1.2 Osobnost Božja

To je veličanstvena, uzvišena tema Biblije da je Bog otkriven za stvarnu, dodirljivu osobu, s tjelesnim postojanjem. Također osnovno je načelo kršćanstva da je Isus Sin Božji. Ako Bog nije tjelesno biće, onda je nemoguće za Nj da ima sina koji bijaše "otisak *Bića* njegova" (Heb.1:3). Povrh toga, postaje teško razviti osobni, živi odnos s 'Bogom', ako je 'Bog' tek pojam u našem umu, svežanj duha negdje gore u praznini prostora. Tragično je da većina religija imaju ovu nestvarnu, neopipljivu predodžbu o Bogu.

Da je Bog tako beskrajno uzvišeniji od nas, razumljivo je da je vjera mnogih ljudi ustuknula pred jasnih obećanja da ćemo konačno vidjeti Boga. Izraelu je nedostajala vjera da vidi Božje "lice" (Iv.5:37), jasno pokazujući da On doista ima stvarni oblik. Takva vjera dolazi s poznavanjem Boga i vjerovanjem Njegovoj riječi:

"Blago čistima srcem: oni će Boga gledati" (Mt.5:8).

"I sluge će mu se (Božje) klanjati i gledati lice njegovo, a ime (Božje ime - Otk.3:12) će im njegovo biti na čelima" (Otk.22:3,4).

Ovakva divna nada, ako stvarno vjerujemo, će imati temeljno praktični učinak na našim životima:

"Nastojte oko mira sa svima! I oko posvećenja bez kojega nitko neće vidjeti Gospodina" (Heb.12:14).

Mi ne trebamo se kleti, jer "tko se zakune nebom, kune se prijestoljem Božjim i Onim koji na njemu sjedi" (Mt.23:22). Ovo je besmislica ako Bog nije tjelesno biće.

"Vidjet ćemo ga kao što jest (očitovalog u Krista). I tko god ima tu nadu u njemu, čisti se kao što je on čist" (1Iv.3:2,3).

U ovom životu naše razumijevanje Nebeskog Oca je vrlo nepotpuno, ali možemo gledati naprijed, kroz zamršeni mrak ovoga života, na konačni susret s Njim. Naše će fizičko gledanje Njega nesumnjivo biti ravno našem duševnom razumijevanju Njega.

Tako iz apsolutnih dubina ljudske patnje, Jov se mogao radovati svom osobnom odnosu s Bogom kojeg će potpuno doživjeti u posljednjem danu:

"I ako se ova koža moja i raščini (tj. umrem), opet ću u tijelu svom vidjeti Boga. Ja isti vidjeću ga, i oči moje gledaće ga a ne druge" (Jov 19:26,27).

I apostol je Pavao izviknuo iz drugog jednog života patnje i nemira: "sada gledamo kroza zrcalo, u zagonetki, a tada - licem u lice" (1Kor.13:12).

STAROZAVJETNI DOKAZI

Ova novozavjetna obećanja oslanjaju se na znatnu pozadinu starozavjetnih dokaza o osobnom, tjelesnom Bogu. Ne može biti odveć istaknuto da je osnovno shvatiti Božju prirodu ako ćemo imati ikakvo istinsko razumijevanje o tome što je to biblijski osnovana religija. Stari zavjet dosljedno govori o Bogu kao o osobi; licem u lice odnos s Bogom o kojem govore oboje Stari i Novi zavjet je jedinstven istinskoj krćanskoj nadi. Slijedeći su silni argumenti u korist osobnog, tjelesnog Boga:

- "Reće Bog: da načinimo čovjeka po svojem obličju, kao što smo mi" (1Moj.1:26). Tako je čovjek stvoren po obliku i sličnosti Boga, očitovanog u anđelima. Jakov 3:9 govori o "ljude na sliku Božju stvorene". Ove riječi se ne mogu odnositi na duševni ljudski oblik, jer po prirodi naši su umovi potpuno udaljeni od Boga i mnogim načinima temeljno suprotni Njegovoj pravednosti: "Jer misli moje nijesu vaše misli, niti su vaši putovi moji putovi, veli Gospod; Nego koliko su nebesa više od zemlje, toliko su putovi moji viši od vaših putova, i misli moje od vaših misli" (Is.55:8,9). Stoga oblik i sličnost koju dijelimo s Bogom mora biti fizički lik. Bilo kada da su anđeli bili viđeni na zemlji opisani su da imaju ljudski oblik - pr. Abraham je nehotice ugostio anđele, misleći da su obični ljudi. Naše stvaranje u obliku Boga zacijelo znači da možemo nešto zaključiti o stvarnom objektu od kojeg smo mi tek odraz jedan. Tako Bog, kojega odražavamo, nije nešto nejasno kojeg mi ne možemo zamisliti.

- Sami anđeli su Božji odraz. Tako je Bog mogao reći o Mojsiju: "S njim ću govoriti iz usta k ustima, prividno čak... i priliku Gospodnju će on gledati" (4Moj.12:8 izv. heb. tekst). Ovo se odnosi na Mojsija upućivan od anđela koji je nosio Gospodinovo ime (2Moj.23:20,21). Ako je anđeo bio prilika Gospodinova slijedi da je Bog u istom obliku kao i anđeli - tj. u fizičkom ljudskom obliku, premda s neizmjereno višu prirodu nego što je krv i meso. "Gospod govoraše s Mojsijem licem k licu kao što govori čovjek s prijateljem svojim" (2Moj.33:11; 5Moj.34:10). Gospodin je bio očitovan u Svom anđelu, čije su lice i usta odražavale one od samoga Gospodina.

- "(Bog) zna građu našu" (Ps.103:14); On želi da Ga zamislimo kao osobno biće, Otac s kojim se možemo povezati. Ovo objašnjava mnoge preporuke za Božje šake, ruke, oči itd. Ako je Bog bio svežanj bivstva negdje na nebesima - što treba biti naša predodžba o Bogu ako odbacimo Njegovo osobno bivstvo - onda su te preporuke varave i ne služe poučnoj namjeri.

-Opisi Božjeg mjesta obitavanja jasno pokazuju da Bog ima osobni smještaj "Bog (je) na nebu" (Pro.5:2); "Što je prinikao sa svete visine svoje, Gospod pogledao s neba na zemlju" (Ps.102:19); "Ti čuj s neba, iz stana svojega" (1Car.8:39). Ipak određenije no ovo, mi čitamo da Bog ima "prijesto" (2Dnev.9:8; Ps.11:4; Is.6:1; 66:1). Ovakav govor je teško primijeniti na jednog neodređenog bivstva koje postoji negdje u nebesnim područjima. O Bogu se govori da "silazi" kada objavljuje Sebe. Ovo predlaže nebesni smještaj Boga. Nemoguće je razumjeti ideju 'Božjeg očitovanja' bez uviđanja osobne, tjelesne prirode Boga.

-Is.45 je pun Božjih preporuka Svog osobnog uplitanja u aferama Svoga naroda: "Ja sam Gospod, i nema drugoga... Ja Gospod činim sve to... Ja Gospod stvorih to. Teško onom ko se svađa s tvorcem svojim... Ja sam razapeo nebesa svojim rukama... Pogledajte u mene, i spašćete se svi krajevi zemaljski". Zadnja ova rečenica osobito pokazuje osobno postojanje Boga - On želi da Ga ljudi pogledaju, da zamisle Njegovo doslovno postojanje okom vjere.

-Bog nam je otkriven kao Bog koji oprašta, koji govori riječi ljudima. Ipak oproštenje i govor mogu jedino proistjecati iz osobe: to su duševna djela. Tako je David bio čovjek po Božjemu vlastitom srcu (1Sam.13:14), pokazujući da Bog ima svijest (srce), koje se može replicirati do nekog ograničenog stupnja od čovjeka, premda čovjek po prirodi nije po Božjem srcu. Pasusi kao: "Pokaja se Gospod što je stvorio čovjeka... i bi mu žao u srcu" (1Moj.6:6), otkrivaju Boga kao osjećajno, svjesno Biće, umjesto zamišljeni dašak Duha u atmosferi. Ovo nam pomaže cijeniti kako Mu možemo oboje ugoditi i neugoditi, kao što može dijete prirodnom ocu.

AKO BOG NIJE OSOBNI...

Ako Bog nije stvarno, osobno biće, onda pojam duhovnosti je težak za spravljanje. Ako je Bog potpuno pravedan ali nije tjelesno biće, onda mi doista ne možemo zamisliti Njegovu pravednost očitovanu u ljudskim bićima. Oba otpadnika kršćanstvo i židovstvo imaju predodžbu da Božja pravednost ulazi u naše živote putem magličastog 'svetog Duha' koji nas na neki način pretvara u Božji duševni oblik, i prihvatljivi Njemu. Obrnuto, jednom čim shvatimo da postoji osobno biće zvano Bog, onda možemo raditi na našim karakterima, s Njegove pomoći i utjecaja Njegove riječi, da odrazimo Božja obilježja u našim bićima.

Božja je namjera otkriti Sebe u mnoštvu uzvišenih bića. Njegovo spomen-ime, Jehova Elohim, pokazuje ovo ('On koji će biti moćnih pojedinaca', je približan prijevod). Ako Bog nije tjelesno biće, onda nagrada pravednicima je da imaju nefizičko postojanje poput Boga. Ali opisi o nagradi vjernicima u Božje dolazeće Kraljevstvo na zemlji pokazuju da će oni imati opipljivo, tjelesno postojanje, premda ne više podložni slabostima ljudske prirode. Jov je čeznuo za "pošljedak" kada će dobiti uskrснуće svoga tijela (Jov 19:25-27); Abraham mora biti da je jedan od mnogih "onijeh koji spavaju u prahu zemaljskom (koji će se) probudi(ti)... na život vječni" (Dan.12:2) kako bi primio obećanje vječnog baštinjenja zemlje kanaanske, fizički posjed na ovoj zemlji

(1Moj.17:8). "Nek se vesele sveci... nek se raduju na posteljama svojim... da se osvete narodima" (Ps.132:16; 149:5,7). Neuspjeh oboje Židova i neŽidova da shvate pasuse poput ovih, kao i osnovno doslovni, fizički smisao obećanja Abrahamu, je odvelo do pogrešne predodžbe o "besmrtnoj duši" kao stvarni oblik ljudskog postojanja. Ovakva ideja je potpuno lišena biblijske podrške. Bog je jedno besmrtno, uzvišeno biće, i On ostvaruje Svoju namjeru da se muškarci i žene mogu pozvati da žive u Njegovu budućem Kraljevstvu na ovoj zemlji, da dijele Njegovih obilježja, izraženih u tjelesnom obliku.

Vjernicima je obećano da će oni baštiniti Božju prirodu (2Pet.1:4). Ako Bog nije osobni, onda ovo znači da ćemo živjeti vječno kao netvarni duhovi. Ali ovo nije biblijsko učenje. Nama će se dati tijelo poput onog Isusovog (Fil.3:21), i mi znamo da će on imati doslovnog tijela u Kraljevstvu koje će imati ruke, oči i uši (Zah.13:6; Is.11:3). Nauk o Božjoj osobnosti je stoga povezan s evanđeljem Kraljevstva.

Treba biti očito da tu ne može biti nikakva osjećajna pojma o štovanju, religije ili osobnog odnosa s Bogom dok se ne uvidi da je Bog osobni, da smo mi u Njegovu obliku fizički, premda vrlo nesavršenom obliku, i trebamo razvijati Njegov duševni oblik da bi preuzeli punoću Njegova fizičkog oblika u Kraljevstvu Božjem. Tako puno više smisla i utjehe se može sada dobiti iz pasusa koji govore o Bogu kao o Ocu koji ljubi, kažnjavajući nas kao što Otac čini svome sinu (pr. 5Moj.8:5). U kontekstu Kristovih patnji mi čitamo da: "Gospodu bi volja da ga bije" (Is.53:10), iako je on "k Bogu svojem povika(o); on ču... glas (njegov), i vika (njegova) dode mu do ušiju" (Ps.18:6). Božje obećanje Davidu o sjemenu koje će biti Božji sin je tražilo čudesno rođenje ljudskog bića; ako Bog nije bio osoban, On nije mogao imati ovakva sina.

Ispravno razumijevanje Boga je ključ koji otvara mnogo drugih važnih oblasti biblijskog nauka. Ali kao što jedna laž vodi drugoj laži, tako i lažna predodžba o Bogu zamračuje sistem istine koju Pisma nude. Ako si našao ovaj odjel za uvjerljivim, ili bar djelomično toga, izranja pitanje: 'Poznaješ li uistinu Boga?' Sada ćemo dalje istraživati biblijsko naučavanje o Njemu.

1.3 Božje Ime i karakter

Ako ima Boga, logično je pomisliti da bi On izmislio nekakva sredstva da nam kaže o Sebi. Mi vjerujemo da je Biblija Božje otkrivenje čovjeku, i da u njoj vidimo otkriveni Božji karakter. Zato je Božja riječ opisana kao Njegovo "sjeme", (1Pet.1:23) jer ako reagira u našoj svijesti, oblikuje se novo biće unutar nas koje ima Božjih obilježja (Jak.1:18; 2Kor.5:17). Stoga što se više posvećujemo Božjoj riječi i shvaćamo odlomke za se, ćemo postajati "suobličeni(ji) slici Sina njegov" (Rim.8:29) koji je po naravi bio savršena slika Boga (Kol.1:15). U ovome leži vrijednost proučavanja povijesnih dijelova Biblije; ispunjeni su snabdjevenih učenjima o tome kako se Bog spravljavao s ljudima i narodima, uvijek izlažući istih osnovnih obilježja.

Na hebrejskom osobno je ime često odražavalo njihov karakter i/ili obavijest o njima. Nekoliko jasnih primjera:

'**Isus**'='Spasitelj' - "jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih" (Mt.1:21).

'**Abraham**'='Otac velikom mnoštvu' - "jer sam te učinio ocem mnogih naroda" (1Moj.17:5).

'**Eva**'='Živa' - "zato što je ona mati svjema živima" (1Moj.3:20).

'**Šimun**'='Sluh' - "Gospod ču da sam prezrena, pa mi dade i ovoga" (1Moj.29:33).

U Jer.48:17, poznavanje naroda Moaba je izjednačeno s poznavanjem imena Moaba. Psalme često izjednačuju Samog Boga s Njegovim Imenom, Njegovu riječju i djelima (Ps.103:1; 105:1; 106:1,2,12,13).

Stoga je za očekivanje da će nam Božja imena i titule dati mnoge obavijesti o Njemu samome. Budući da ima tako mnogo pogleda Božjeg karaktera i namjere, On zaista ima više nego jedno Ime. Detaljniji studij Božjeg imena se preporučuje nakon baptizma; daljnje razumijevanje Božjeg karaktera kakav je izražen u Njegovu imenu je nešto što treba nastaviti tijekom cijelog našeg života u Gospodinu. Ono što slijedi je stoga tek jedan uvod.

Kad je Mojsije tražio dublje poznavanje Boga da ojača svoju vjeru za vrijeme veoma traumatičnog perioda njegova života, jedan je anđeo objavio Gospodinovo Ime "Gospod, Gospod Bog, milostiv, žalostiv, spor na gnjev i obilan milosrđem i istinom. Koji čuva milost tisućama, prašta bezakonja i nepravde i grijeha, koji ne pravda krivoga" (2Moj.34:5-7).

Ovo je jasni dokaz da Božja imena sadržavaju Njegovih obilježja. Njegovo posjedovanje njih je dokaz da je Bog osobno biće - besmisleno je misliti da dašak duha može imati ovih crta karaktera koje se također mogu razviti u nas ljudima.

Bog je izabrao jedno određeno ime po kojem On želi biti poznat i upamćen od Svojih ljudi; to je sažetak, epitom, Njegove namjere s ljudima.

Izraelci su bili robovi u Egiptu, i trebali su podsjećanje o Božjoj namjeri s njima. Mojsiju je bilo rečeno da im kaže Božje Ime, kako bi im ovo pomoglo potaknuti ih da napuste Egipat i započnu putovanje prema obećanoj zemlji (cp. 1Kor.10:1). Mi također trebamo razumjeti osnovnih načela u vezi Njegova Imena prije no se krstimo i započnemo naše putovanje prema Božjem Kraljevstvu.

Bog je kazao Izraelu da je Njegovo Ime bilo JAHVE, sa značenjem "Ja sam onaj što jest" ili, točnije prevedeno: 'Ja ću biti onaj koji će biti' (2Moj.3:13-15). Ovo je ime onda nešto prošireno: "opet (tj. u dopuni) reče Bog Mojsiju: ovako kaži sinovima Izrailjeviem: Gospod (Jahve) Bog otaca vaših, Bog Avramov, Bog Isakov i Bog

Jakovljević... to je ime moje do vijeka, i to je spomen moj od koljena na koljeno" (2Moj.3:15).

Stoga Božje puno ime je "Gospod Bog".

Stari je zavjet uglavnom bio pisan na hebrejskom, i engleski prijevod (kao i srpsko-hrvatski) neminovno propušta mnogih detalja kod prevođenja hebrejskih riječi za 'Bog'. Jedna od običajnih hebrejskih riječi prevedenih 'Bog' jest 'Elohim', sa značenjem 'moćni pojedinci'. Božji "spomen", Ime po kojem želi da Ga se sjećamo, je dakle

JAHVE ELOHIM

sa značenjem

ON KOJI ĆE BITI OTKRIVEN U GRUPI MOĆNIH POJEDINACA.

Stoga Božja je namjera otkriti Svoj karakter i Svoje suštinsko biće u povećoj grupi ljudi. S pokornošću Njegovoj riječi možemo razviti neke od Božjih obelježja sada unutar nas, tako da se u vrlo ograničenom smislu Bog otkriva u istinskih vjernika u ovom životu. Ali Božje je Ime proroštvo o budućem vremenu kada će zemlja biti ispunjena ljudima koji će biti poput Njega, oboje po karakteru i po prirodi (2Pet.1:4). Ako želimo biti povezani s Božjom namjerom i postati poput Boga da ne umiremo više, zauvijek živjeći u potpunom moralnom savršenstvu, onda se moramo povezati s Njegovim imenom. Način da se to uradi je krštenjem u Ime - tj. Jahve Elohim (Mt.28:19). Ovo nas također čini potomcima ("sjeme") Abrahama (Gal.3:27-29) kojima je obećana zemlja u vječnu baštinu (1Moj.17:8; Rim.4:13) - grupa 'moćnih pojedinaca' ('Elohim') u kojoj proroštvo o Božjem imenu će biti ispunjeno. Ovo je detaljnije objašnjeno u Studij 3.4.

1.4 Anđeli

Sve što smo razmatrali dosada u ovom Studiju je udruženo u razmatranju o anđelima:

- fizička, osobna bića
- koji nose Božje Ime
- sredstva kroz koja Božji Duh radi da izvrši Njegovu volju
- u skladu s Njegovim karakterom i namjerom
- i time Ga objavljuju.

Mi smo pomenuli u Studij 1.3 da jedna od najobičajnijih hebrejskih riječi prevedenih 'Bog' je 'Elohim', koja u stvari znači 'moćni pojedinci'; ovi 'moćni pojedinci' koji nose Božje Ime se mogu djelotvorno nazvati 'Bog' zbog njihovu blisku povezanost s Njim. Ova bića su anđeli.

Zapis o stvaranju svijeta u 1Moj. nam govori da je Bog kazao određenih zapovijedi oko stvaranja, "i bi tako". Anđeli su bili ti koji su izvršavali ove zapovijedi:

"Anđeli njegovi, koji ste silni krijepošću izvršujete riječ njegovu slušajući glas riječi njegove" (Ps.103:20).

Stoga je logično pretpostaviti kad čitamo gdje 'Bog' stvara svijet, da je ova radnja zaista bila izvršavana od anđela. Jov 38:4-7 također nagovještava ovo. Sada je valjano vrijeme rezimirati događaje stvaranja prema zapisu 1Moj.1:

Dan 1 "reče Bog: neka bude svjetlost. I bi svjetlost" (v.3)

Dan 2 "reče Bog: neka bude svod (nebeski šir) posred vode, da rastavlja vodu (na zemlji) od vode (u oblaka)... i bi tako" (v.6,7)

Dan 3 "reče Bog: neka se sabere voda što je pod nebom... i neka se pokaže suho. I bi tako" (v.9)

Dan 4 "reče Bog: neka budu vidjela na (nebu)... I bi tako" (v.14,15)

Dan 5 "reče Bog: neka vrve po vodi žive duše, i ptice neka lete... I *stvorí* Bog... sve žive duše" (v.20,21) - tj. "i bi tako"

Dan 6 "reče Bog: neka zemlja pusti iz sebe duše žive... stoku i sitne životinje... I bi tako" (v.24).

Čovjek bijaše stvoren tog istog šestog dana. Reče "Bog: da načinimo čovjeka po svojem obličju, kao što smo mi" (1Moj.1:26). Mi smo komentirali o ovom stihu u Studij 1.2. Za sada, želimo zabilježiti da se "Bog" ovdje ne odnosi na Samoga Boga osobno - "da načini~~mo~~ čovjeka" pokazuje da se 'Bog' odnosi na više no jedno lice. Hebrejska riječ ovdje prevedena 'Bog' je 'Elohim', sa značenjem 'Moćne Jedinke', s preporukom na anđele. Činjenica da su nas anđeli stvorili po svom obliku znači da oni imaju istu tjelesnu pojavu kao i mi. Oni su stoga veoma stvama, dopirljiva, tjelesna bića, koja dijele istu prirodu kao i Bog.

'Priroda' se u ovom smislu odnosi na ono što netko u osnovi jest zbog svoje fizičke strukture. U Bibliji postoje dvije 'prirode'; po samom značenju riječi nije moguće istodobno imati obje ove prirode.

Božja priroda ('Božanstvena priroda')

Ne može griješiti (savršen) (Rim.9:14; 6:23 cp. Ps.90:2; Mt.5:48; Jak.1:13)

Ne može umrijeti, tj. besmrtn (1Tim.6:16)

Pun moći i energije (Is.40:28).

Ova je priroda Boga i anđela, i koja je bila dana Isusu nakon njegova uskrsnuća (Djela 13:34; Otk.1:18; Heb.1:3). Ova je priroda koja je nama obećana (Lk.20:35,36; 2Pet.1:4; Is.40:28; cp. v.31).

Ljudska priroda

Iskušavan na grijeh (Jak.1:13-15) izopačenim naravnim umom (Jer.17:9; Mk.7:21-23)

Osuđen na smrt, tj. smrtni (Rim.5:12,17; 1Kor.15:22)

S veoma ograničenom silom, i fizički (Is.40:30) i duševno (Jer.10:23).

Ova je priroda koju svi ljudi, dobri i loši, sada posjeduju. Kraj te prirode je smrt (Rim.6:23). Tu je prirodu Isus imao za vrijeme svog smrtnog života (Heb.2:14-18; Rim.8:3; Iv.2:25; Mk.10:18).

Na žalost engleska je riječ 'priroda' prilično blijeda; možemo je upotrijebiti u rečenici kao 'John je darežljive prirode - naprosto nije mu u prirodi biti zao; ali može biti prilično ponosan na svoj auto, što je pretpostavljam, tek ljudska narav'. Ovako nećemo upotrebljavati riječ 'priroda' u ovim studijima.

ANĐEOSKA POJAVLJIVANJA

Pošto su anđeli Božje prirode, moraju biti bezgrešni i stoga ne mogu umrijeti - budući da grijeh donosi smrt (Rim.6:23). Oni moraju imati doslovno, fizički oblik postojanja. Iz ovog su razloga anđeli kadgod bi se pojavljivali na zemlji izgledali kao obični ljudi:

-Anđeli su došli Abrahamu da mu kažu Božje riječi; oni su opisani kao "tri čovjeka", kojih je Abraham prvotno tretirao kao ljudska bića, pošto takva im je bila i pojava: "Da vam donesemo malo vode i operite noge, te se naslonite malo pod ovijem drvetom" (1Moj.18:4).

-Dvojica od tih anđela su onda poslala Lotu u grad Sodom. Opet, oni su bili prepoznati tek kao ljudi oboje od Lota i naroda Sodoma. "Dodoše dva anđela u Sodom", kojih je Lot pozvao da prenoće kod njega. Ali su ljudi Sodoma došli u njegovu kuću, pitajući prijetećim načinom "gdje su ljudi što dodoše sinoć k tebi?". Lot je preklinjao, "ne dirajte u one ljude". Nadahnuti zapis ih također naziva "ljude": "ona dva čovjeka (anđela) digoše ruke" i spasiše Lota; "Tada ona dva čovjeka rekoše Lotu... Gospod (nas posla) da... zatremo" Sodom (1Moj.19:1,5,8,10,12,13).

Novozavjetni komentar o ovim događajima potvrđuje da su anđeli u obliku ljudi: "Gostoljublja ne zaboravljajte: njime neki (pr. Abraham i Lot), i ne znajući, ugostiše anđele" (Heb.13:2).

-Jakob se svu noć rvao s nepoznatim čovjekom (1Moj.32:24), za kojeg nam se kasnije kaže da je bio anđeo (Os.12:4).

-Dva čovjeka u blistavoj bijeloj odjeći bijahu nazočni kod uskrsnuća (Lk.24:4) i uzašašća (Djela 1:10) Isusa. Ovo su očito bili anđeli.

-Uzmi u obzir implikaciju "po mjeri čovječijoj, koja je anđelova" (Otk.21:17 Karadžić).

ANĐELI NE GRIJEŠE

Pošto su anđeli Božje prirode, oni ne mogu umrijeti. Budući da grijeh donosi smrt, slijedi stoga da oni ne mogu griješiti. Izvorna grčka i hebrejska riječ prevedene 'anđeo' znače 'glasnik'; anđeli su glasnici ili sluge Bogu, pokorni Njemu, stoga je nemoguće razmišljati o njima da su grešni. Tako grčka riječ 'angelos' koja je prevedena 'anđeli' također je prevedena 'glasnici' kada je riječ o ljudskim bićima - pr. Ivan krstitelj (Mt.11:10) i njegovi glasnici (Lk.7:24); Isusovi glasnici (Lk.9:52) i ljudi koji su uhodili u Jerihon (Jak.2:25). Moguće je, dakako, da 'anđeli' u smislu *ljudskih* glasnika mogu griješiti.

Slijedeći pasusi jasno pokazuju da su svi anđeli (ne smo neki od njih!) po prirodi pokorni Bogu, i stoga ne mogu griješiti:

"Gospod na nebesima postavi prijesto svoj, i carstvo njegovo svijem vlada (tj. ne može biti nikakve bune protiv Boga na Nebu). Blagosiljajte Gospoda anđeli njegovi, koji ste silni krijepošću izvršujete riječ njegovu slušajući glas riječ njegove. Blagosiljajte Gospoda *sve* vojske njegove, sluge njegove, koje tvorite volju njegovu" (Ps.103:19-21).

"Hvalite ga, *svi* anđeli njegovi... vojske njegove" (Ps.148:2)

"*Svi* ti (anđeli) zar nisu služnički duhovi što se šalju služiti za one koji imaju baštiniti spasenje?" (Heb.1:13,14).

Ponavljanje riječi "*svi* " pokazuje da anđeli nisu podijeljeni na dvije grupe, jednu dobru a drugu grešnu. Važnost jasnog razumijevanja prirode anđela je ta da je nagrada vjernicima dijeliti njihovu prirodu: "oni koji se nađu dostojni... niti se žene niti udaju... ni umrijeti više ne mogu: anđelima su jednaki" (Lk.20:35,36). Ovo je bitna poenta za shvaćanje. Anđeli ne mogu umrijeti: "Smrt... nema vlast nad anđelima" (Heb.2:16 Diaglott margin). Ako anđeli mogu griješiti, onda oni koji se nađu dostojni nagrade kod Kristova povratka će također još uvijek biti kadri griješiti. A budući da grijeh donosi smrt (Rim.6:23), oni stoga ne bi imali život vječni; ako imamo mogućnost griješiti, imamo i sposobnost umrijeti. Tako kazati da anđeli mogu griješiti čini Božje obećanje vječnoga života besmislenim, budući da je naša nagrada dijeliti prirodu anđela. Preporuka o "anđelima" (Lk.20:36) pokazuje da ne postoji nikakva kategorizacija anđela na dobre ili grešne; postoji samo jedna kategorija anđela.

Ako anđeli mogu griješiti, onda je Bog ostavljen nemoćan pravedno djelovati u našim životima i aferama svijeta, budući da je On objavio da djeluje kroz Svoje anđele (Ps.103:19-21). Oni su 'načinjeni Duh' od Boga u smislu da On postiže sve stvari sa Svojim duhom/silom, djelujući kroz anđele (Ps.104:4). Da Mu oni mogu biti nepokorni je stoga jedna nemogućnost. Kršćanin se treba dnevno moliti da Božje Kraljevstvo dođe na zemlju, da se Njegova volja izvršava ovdje kao što se to sada čini na nebu (Mt.6:10). Ako su se Božji anđeli trebali natjecati s grešnim anđelima na nebu, onda se Njegova volja nije mogla u potpunosti izvršavati ondje, i stoga isto bi se stanje zadržalo u Božje buduće Kraljevstvo. Provesti vječnost u svijet koji bi bio neprestano bojište između grijeha i poslušnosti teško da je jedno ohrabrujuće očekivanje, ali to, dakako, nije slučaj.

ANĐELI I VJERNICI

Postoji dobar razlog vjerovanju da svaki istinski vjernik ima anđele - možda jednog posebnog - koji im pomaže u njihovim životima:-

- "Anđeli Gospodnji stanom stoje oko onih koji se njega boje, i izbavljaju ih" (Ps.34:7).

- "ovi... najmanji... što vjeruju u mene (tj. slabašni učenici - Zah.13:7 cp. Mt.18:6,10)... anđeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega" (Mt.18:6,10).

- Rani su kršćani jasno vjerovali da je Petar imao anđela čuvara (Djela 12:14,15).

- Narod Izraela je prošao kroz Crveno more, i bijahu vođeni anđelom kroz pustinju prema obećanoj zemlji. Prolazak kroz Crveno more predstavlja naš baptizam u vodi (1Kor.10:1), pa tako nije nerazumno pretpostaviti da smo mi nakon toga, također, vođeni i pomagani od anđela kao što putujemo kroz pustinju života k obećanoj zemlji Božjeg Kraljevstva.

Ako anđeli mogu biti zli u smislu da su grešni, onda ovakva obećanja o anđeoskoj upravi i utjecaju u našim životima postaju prokletstvo umjesto blagoslov.

Mi smo vidjeli, onda, da su anđeli bića...

- s Božjom vječnom prirodom i tjelesnom pojavom
- koja ne mogu griješiti
- koja uvijek izvršavaju Božje zapovijedi
- i su sredstva kroz koja govori i djela Božji duh/sila (Ps.104:4).

ALI...?

Mnoge "kršćanske" crkve imaju predodžbu da anđeli mogu griješiti, i da sada postoje grešni anđeli koji su odgovorni za grijeh i poteškoće na zemlji. Mi ćemo raspravljati ovo pogrešno shvaćanje potpunije u Studij 6. Za sada ćemo načiniti slijedećih poenta:-

-Moguće je da je bilo prethodnog stvaranja od našeg, tj. onog zabilježenog u Postanku 1. Također je pojmljivo da su nazočni anđeli došli do spoznaje "što je dobro što li zlo" (1Moj.3:5) bivanjem u sličnom stanju u kakvom smo mi u ovom životu. Da su neka bića koja su živjela u to doba griješila se ne da odrediti; ali je sve ovo nagađanje kojemu se ljudski umovi vole prepuštati. Biblija nam govori ono što trebamo znati o sadašnjem stanju, koje je da nema nikakvih grešnih anđela; svi su anđeli potpuno pokorni Bogu.

-Ne može biti nikakvih grešnih anđela na nebu, budući da su Božje oči "čiste... da ne može... gledati zla" (Av.1:13). Sličnim stilom, Ps.5:4,5 objašnjava: "u tebe nema mjesta ko je zao. Bezbožnici neće izaći pred oči tvoje" u Božjem nebeskom mjestu prebivanja. Ideja o ustanku protiv Boga na nebu od grešnih anđela prilično proturječi utisku kojeg ovi stihovi daju.

-Grčka riječ prevedena "anđeo" znači "glasnik" i se može odnositi na ljude, kao što smo pokazali. Ovakvi ljudski "glasnici" mogu, dakako, griješiti.

-Da postoje zla, grešna bića koja se mogu okriviti za sve negativne pojave života je jedno od najobičajnijih vjerovanja držanim u paganizmu. Na sličan način paganske ideje koje se tiču Božića koje su unišle u ono što prolazi kao 'kršćanstvo', također, imaju te paganske predodžbe.

Postoji samo šačica biblijskih pasusa koji se mogu pogrešno shvatiti u podršci ovoj ideji o grešnim anđelima da su sada u postojanju. Ovim pasusima se ne može dopustiti da protuslove izobilju biblijskog učenja suprotnosti koje je iznijeto.

Osvrt 1: "Bog je Duh" (Iv.4:24)

U Studij 2 točnije definiramo što je Božji Duh. Mi možemo rezimirati rasuđivanje izloženo ondje velenjem da je Božji Duh Njegova sila ili dah s kojim je Njegovo suštinsko ja, Njegovo biće i karakter, otkriveno čovjeku kroz djela koja taj Duh ostvaruje. Tako "Bog je Duh", kao u Iv.4:24 treba se ispravno prevesti (vidi R.S.V., N.I.V.), jer Njegov duh odražava Njegovu osobnost.

Bog je opisan kao da je mnogo stvari, pr.

"Bog je naš oganj što proždire" (Heb.12:29)

"Bog je svjetlost" (1Iv.1:5)

"Bog je ljubav" (1Iv.4:8)

"Riječ (grčki 'logos' - plan, namjera, ideja) bijaše Bog" (Iv.1:1).

Tako "Bog je" Njegovih obilježja. Dakako da je pogrešno raspravljati da zamišljeno svojstvo ljubavi jest 'Bog', samo zato jer čitamo da je "Bog.. ljubav". Mi možemo

nekoga nazvati 'sama dobrota', ali ovo ne znači da je on bez fizičkog postojanja - njegov način doslovnog postojanja je to što nam otkriva dobrotu.

Pošto je Duh Božja sila, često čitamo da Bog šalje ili upravlja Svoga Duha da ostvari stvari u skladu sa Svojom voljom i karakterom. On je čak opisan gdje stvara duha (Amos 4:13 A.V. margin). Kazati da Bog jest Svoj Duh u čisto doslovnom smislu je tautologija - djelotvorno nijeka Božje postojanje.

Primjeri gdje Bog upravlja Svoga Duha su brojni, pokazujući odvojenost Boga i Njegova Duha:

"Onaj (Bog) što metnu usred njih sveti duh svoj" (Is.63:11)
"Stavit ću Duha svoga na njega (Isusa)" (Mt.12:18)
"Otac... obdar(uje) Duhom Svetim" (Lk.11:13)
"Duha (koji) s neba silazi" (Iv.1:32)
"(Bog) Izlit ću Duha svoga na svako tijelo" (Djela 2:17).

Doista, česte preporuke o "Božjemu Duhu" trebaju biti dostatni dokaz da Duh nije osobno Bog. Ove razlike između Boga i Njegova Duha su još jedna poteškoća za one koji vjeruju da je Bog 'trinitet' u kome je Bog Otac izjednačen s Isusom i Svetim Duhom. Ako je ovo bilo istinito, i ako Bog jest navodno neosoban, onda bi slijedilo da Isus nije bio i nije doslovno biće.

Najvažnije, neosobni Bog čini besmislenom molitvu - do stupnja gdje je molitva razgovor između naše svijesti i predodžbe o Bogu koji tek postoji u našoj vlastitoj pameti. Mi smo neprestano podsjećani da se molimo Bogu koji je fizički smješten na nebu (Pro.5:2; Mt.6:9; 5:16; 1Car.8:30), i da je Isus sada uz desnu ruku Bogu ondje, da nudi naše molitve (1Pet.3:21; Heb.9:24). Ako Bog nije osoban, ovakvi pasusi su napravljeni besmislenim. Ali čim se jednom Bog shvati kao stvarni, Otac koji ljubi, molitva Njemu postaju veoma stvarna, dodirljiva stvar - u stvari govorenje s drugim bićem koje je vjerujemo vrlo voljno i sposobno odazvati se.

Osvrt 2: Upotreba Božjeg Imena

Mi smo vidjeli da Božje ime i ime Njegova Sina Isusa imaju vrlo duboko značenje. Kad govorimo o 'Bogu' mi diramo u svakom aspektu Njegove čudesne namjere ljubavi i istine. Da se Božje Ime upotrebljava uzalud kao blaga kletva ili izraz ozlojeđenosti, je stoga jedna od najuvredljivijih stvari koju čovjek može učiniti svome Tvorcu. Iz ovog razloga svatko tko želi udovoljiti Bogu i ukazati Mu čast će učiniti svaki napor neupotrebljavati olako Božje Ime. U mnogim društvima po svijetu takvo huljenje je postalo standardni dio današnjeg govora; prekinuti s nečim što je možda bilo životna navika neće biti lako. Molitva iz srca za Božju pomoć u ovome sigurno neće proći neopažena od Njega. Oni koji su u našem području uprave i utjecaja, pr. djeca, mogu također biti podsjećana o ozbiljnosti huljenja: "jer neće pred Gospodom biti prav ko uzme ime njegovo uzalud" (5Moj.5:11).

S druge strane ima onih koji inzistiraju da izuzev ako stalno upotrebljavamo hebrejske riječi Jahve ili Jehova (različiti načini izgovaranja iste riječi) kada govorimo o Bogu, onda smo ozbiljno skrenuli s puta. Najistaknutiji između ovih su društvo kula stražara, koji inzistiraju da izuzev ako se kršćanin ne naziva sebe 'Jehovinom svjedokom' onda nema nikakvog odnosa s Bogom.

Čineći ovo, ovakvi ljudi upotrebljavaju Božje sveto i divno Ime kao gorivo za neku vrstu duhovnog elitizma, i time preziru druge ljude samo zbog izgovora ili upotrebe jedne riječi. Ovo nije da se kaže da je upotreba Božjeg Imena neispravno; osobito je prikladno našim osobnim molitvama jednom čim smo ispravno baptizirani u to Ime. Novi zavjet, međutim, nam ne daje nikakva ukazivanja da je ovo potrebno ili čak zahtijevano od Boga. On je nadredio nadahnutost Novoga zavjeta time što je bio napisan na grčkom, upotrebljavajući samo jednu riječ za 'Bog' - 'teos', koja znači 'veliki'. Nije u njemu načinjeno nikakve razlike između 'Boga' i 'Jahve', niti ima ondje nekakve posebne zapovijedi o tome kako se vjernici trebaju nazivati sebe kao zajednicu. Petar govori o vjerniku kao o "kršćaninu" radije negoli kao o 'Jehovinom čovjeku' ili nešto slično (1Pet.4:16). Prenaglašena upotreba imena 'Jehova' vodi k devalviranju djela i mjesta Gospodina Isusa, slično kao što mnogi 'evangelijски kršćani' odveć ističu ime i službu Isusa do zanemarivanja većeg Božjeg mjesta.

Druga imena s kojima su se u ranoj zajednici kršćanski vjernici nazivali ne uključuju ime 'Jehova':

- "Građanstvo Izrael(a)" (Ef.2:12)
- "Skup (i) Crkv(a) prvoroden(ih)" (Heb.12:23)
- "Crkv(a) Božj(a)" (Djela 20:28)
- "Crkva Boga živoga, stup i uporište istine" (1Tim.3:15)
- "Kuć(a) Božj(a)" (1Tim.3:15).

U prolazu, zamijeti da nisu vjernici sebe nazivali 'kršćanima'; ovo je bilo ponizujući naziv sa značenjem, 'Kristova svojta', skovan od njihovih neprijatelja.

Osvrt 3: Božje objavljivanje

Ovo što slijedi neće biti lako potpuno shvatiti kod prvog čitanja, ali će važnost teme postati očividnija s napredovanjem tvojih studija. Mi ovo uključujemo kod ove točke kako bi mogao ostaviti ovaj Studij s potpunim uvidom u osnovnom biblijskom otkrivenju o Samom Bogu.

Božje ime može nositi bilo tko kroz koga On odabere 'objaviti' se ili otkriti Sebe. Tako ljudi i anđeli kao i Isus mogu nositi Božje Ime. Ovo je bitno načelo koje nam otvara toliko toga od Biblije. Sin pogotovu može nositi ime svoga oca; on ima određenih sličnosti sa svojim ocem, on može imati isto krsno ime - ali nije jedna te ista osoba s ocem. Na sličan način jedan predstavnik kompanije može govoriti u ime

kompanije; on može telefonirati nekome poslovno i reći, 'zdravo, ovdje Unilever'; on nije g-din Unilever, ali nosi njihovo ime jer radi za njih. Tako je bilo i s Isusom.

ANĐELI KOJI NOSE BOŽJE IME

Nama je rečeno u 2Moj.23:20,21 da je Bog rekao ljudima Izraela da će anđeo ići ispred njih: "moje (je) ime u njemu", bilo im je rečeno. Osobno ime Boga je 'Jahve'. Tako je anđeo nosio ime Jahve, i stoga se mogao zvati 'Jahve', ili 'GOSPODIN' s malim velikim slovima, kao što je riječ 'Jahve' prevedena u N.I.V. i A.V. Nama je rečeno u 2Moj.33:20 da nijedan čovjek ne može vidjeti Božje lice i ostati živ; ali u 2Moj.33:11 mi čitamo da "Gospod (Jahve) govoraše s Mojsijem licem k licu kao što govori čovjek s prijateljem svojim" - tj. na opušteni, prijateljski način. To nije mogao biti Gospodin, Jahve, osobno, koji je govorio s Mojsijem licem k licu, jer nijedan čovjek ne može vidjeti Samog Boga. To je bio anđeo koji je nosio Božje Ime; i tako mi čitamo da je Gospodin govorio licem k licu s Mojsijem kad je ustvari to uradio anđeo (Djela 7:30-33).

Ima mnogo drugih primjera gdje se riječi 'Bog' i 'Gospodin' odnose na anđele nasuprot Samom Bogu. Jedan jasan primjer je 1Moj.1:26 "Potom reče Bog (anđeli): da načinimo čovjeka po svojemu obličju".

LJUDI S BOŽJIM IMENOM

Jedan od pasusa koji je od najveće pomoći u izlaganju svega ovog je Iv.10:34-36. Ovdje su Židovi načinili pogrešku koju mnogi takozvani 'kršćani' čine danas. Oni su mislili da je Isus govorio da je on Sami Bog. Isus ih je ispravio velenjem, "Nije li pisano u vašem Zakonu: Ja rekoh: bogovi ste! Ako (On) bogovima nazva one... kako onda vi (meni)... možete reći: Huliš! - zbog toga što rekoh: Sin sam Božji!" Isus ustvari veli 'u Starom su zavjetu ljudi nazvani 'bogovima'; ja samo kažem da sam *Sin* Božji; pa zbog čega se tako uzrujavate?' Isus ustvari citira iz Ps.82, gdje su sudije Izraela nazvani 'bogovima'.

Kao što je pokazano, puno Božje ime na hebrejskom je 'Jahve Elohim' sa značenjem 'Ja ću biti otkriven u grupi moćnih pojedinaca'. Istinski vjernici su ti mnogi moćni pojedinci u ograničenom smislu u ovom životu, a bit će to potpunije u Kraljevstvu. Sve ovo je krasno pokazano s upoređenjem Is.64:4 i 1Kor.2:9. "Ne ču se, niti se ušima dozna, niti oko vidje Boga osim tebe da bi tako učinio onima koji ga čekaju". Pavao citira ovo u 1Kor.2:9,10: "pisano (je): Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube. A nama to Bog objavi po Duhu". Pavao u Is.64 kaže da nitko izuzev Boga ne može shvatiti stvari koje je On pripravi vjernicima; ali 1Kor.2:10 veli da su nam te stvari otkrivene; tako da smo mi u nekom smislu 'Bog': ne Sami Bog osobno, nego objavljenje Boga kao ishod našeg baptizma u Njegovo ime i poznavanja Istine.

ISUS I BOŽJE IME

Ne iznenađuje da Isus, kao Sin Božji i Njegovo vrhovno objavljenje ljudima, treba nositi Božje Ime. On je mogao reći "Ja sam došao u ime Oca svoga" (Iv.5:43). Zbog svoje pokornosti, Isus je uzašao na nebo i Bog "darova mu ime, ime nad svakim imenom" - ime Jahve, Samog Boga (Fil.2:9). Zato mi čitamo da Isus veli u Otk.3:12, "napisat ću na njemu (vjerniku) ime Boga svoga... i ime moje novo". Kod suda Isus će nam dati Božje Ime; tada ćemo mi u potpunosti nositi Božje ime. On naziva ovo ime, "Ime Moje Novo". Pripomni, da je Isus davao knjigu Otkrivenja nekoliko godina nakon svoga uzašašća na nebo i pošto mu je dano Božje ime, kao što je objašnjeno u Fil.2:9. Tako on može nazvati Božje ime "ime moje novo"; ime koje mu je bilo skoro dano. Sada mi možemo ispravno shvatiti Is.9:6, gdje nam se o Isusu veli, "*ime* (zamijeti da) će mu biti: divni, savjetnik, Bog silni, otac vječni...". Ovo je proroštvo da će Isus nositi sva Božja imena - da će nam on biti potpuno objavljenje ili otkrivenje Boga. U ovom smislu je on bio nazvan 'Emanuel', sa značenjem, 'Bog je s nama', premda on osobno nije bio Bog.

STUDIJ 1: Pitanja

1. Što će najviše pomoći razvijanju naše vjere u Boga?
a) Odlazak u crkvu
b) Studiranje Biblije s molitvom
c) Pričanje s kršćanima
d) Promatranje prirode.
2. Koja od slijedećih je najispravnija definicija Boga?
a) Tek ideja u našem umu
b) Dio Duha u atmosferi
c) Nema nikakva Boga
d) Stvarna, tjelesna osoba.
3. Je li Bog
a) Jedinstvo
b) Trojstvo
c) Mnogo bogova u jednom
d) Nemoguć definirati bilo kojim načinom?
4. Što znači Božje Ime 'Jahve Elohim'?
a) Onaj koji će biti
b) Onaj koji će biti otkriven u grupi moćnih pojedinaca
c) Veliki
d) Snaga.
5. Što znači riječ 'anđeo'?
a) Poput-čovjeka
b) Krilat
c) Glasnik
d) Pomoćnik.
6. Mogu li anđeli grijешiti?
7. Što te najviše uvjerava da ima Boga?

STUDIJ 2

DUH BOŽJI

2.1 Božji Duh: Definicija

Pošto je Bog stvarno, osobno biće koje stoga ima osjećanja i emocije, za očekivanje je da će On imati nekakav način dijeljenja Svojih želja i osjećaja s nama, Svojom djecom, i djelovanja u našim životima načinom koji će biti u skladu s Njegovim

karakterom. Bog sve ovo čini Svojim "duhom". Ako želimo spoznati Boga i imati aktivan odnos s Njim, trebamo znati što je ovaj "duh Božji", i kako on djeluje.

Nije lako opisati točno što riječ "duh" znači. Ako si bio na neku svadbu, na primjer, mogao si komentirati, "Ondje je zaista bilo dobroga duha!". Ovim si mislio da je atmosfera bila dobra, da je nekako sve u vezi svadbe bilo dobro; svi su bili otmjeno odjeveni, hrana je bila dobra, ljudi su ljubazno govorili među sobom, mlada je izgledala krasno, itd. Sve te različite stvari su tvorile "duh" svadbe. Slično duh Božji nekako sažima sve oko Njega. Hebrejska riječ prevedena "duh" u Starom zavjetu striktno znači "dah" ili "moć"; tako Božji je duh Njegovo "disanje", sama bitnost Božja, koji odražava Njegova uma. Mi ćemo dati primjere kako je riječ "duh" upotrebljavana za nečiju svijest ili sklonost u Studij 4.3. Da se duh ne odnosi tek na голу silu Božju je očito iz Rim.15:19: "silom Duha Božijega" (Karadžić).

Uobičajeno biblijsko učenje je da se čovjekovo razmišljanje izražava u njegovim djelima (Pri.23:7; Mt.12:34); malo razmišljanje o našim vlastitim djelima će potvrditi ovog. Mi mislimo o nečemu i onda to uradimo. Naš 'duh' ili um može odraziti činjenicu da smo gladni i želimo hrane. Mi vidimo raspoloživu bananu u kuhinji; ta se želja 'duha' onda prenosi u djelo - posegnemo za bananu, oljuštimo je i jedemo. Ovaj jednostavni primjer pokazuje zašto hebrejska riječ za 'duh' znači oboje dah ili svijest, i također moć. Naš duh, naša bitnost, se odnosi na naše misli i stoga također na djela koja poduzimamo da izrazimo te misli ili sklonost unutar nas. Na daleko slavnijoj osnovi, Božji je duh sličan; on je sila s kojom On izlaže Svog suštinskog bića, Svoju sklonost i namjeru. Bog razmišlja i stoga djeluje: "biće kako sam smislio, i kako sam naumio izvršiće se" (Is.14:24).

BOŽJA MOĆ

Mnogi pasusi jasno izjednačuju Božjega duha s Njegovom silom. Da bi stvorio svijet, "duh Božji dizaše se nad vodom. I reče Bog: neka bude svjetlost. I bi svjetlost" (1Moj.1:2,3).

Božji je duh bio sila s kojom su sve stvari, pr. svjetlost, bile načinjene, "Duhom je svojim ukrasio nebasa, i ruka je njegova stvorila prugu zmiju" (Jov 26:13). "Riječju Gospodnjom nebasa se stvoriše, i duhom usta njegovijeh sva vojska njihova" (Ps.33:6). Stoga je Božji duh opisan kao:-

Njegov dah
Njegova riječ
Njegova ruka.

Dakle Svojom silom On postiže sve stvari. Tako su vjernici iznova rođeni Božjom voljom (Iv.1:13), koja je kroz Njegova duha (Iv.3:3-5). Njegova volja se ostvaruje

duhom. Govoreći o čitavom prirodnom stvorenju, mi čitamo: "Pošalješ duh svoj, postaju, i (time) ponavljaš lice zemlji" (Ps.104:30). Ovaj duh/moć je također nosilac svih stvari, kao i sredstvo njihova stvaranja. Lako je misliti da se ovaj zlosretni život spotiče dalje bez ovog aktivnog uloga Božjeg duha. Jov, čovjek koji je bio izmoren od ovog života, bijaše opomenut ovoga od drugoga proroka: kad bi Bog uzeo "k sebi duh njegov i dihanje njegovo; izginulo bi svako tijelo, i čovjek bi se povratio u prah" (Jov 34:14,15). Istrgavši se iz sličnog jarka snuždenosti, David je tražio od Boga da ga nastavi podržavati ovim duhom, tj. da mu sačuva život (Ps.51:12).

Mi ćemo vidjeti u Studij 4.3 da je duh koji je dan nama i čitavom stvorenju ono što održava naš život. Mi imamo "životni dah duha" u nama (1Moj.7: 22) koji nam je dan od Boga rođenjem (Ps.104:30; 1Moj.2:7). Ovo Ga čini "Bo(g) duhovima i svakom tijelu" (4Moj.27:16 cp. Heb.12:9). Jer Bog je životna sila koja održava čitavo stvorenje, Njegov je duh svuda prisutan. David je spoznao da je Svojim Duhom Bog bio stalno prisutan s njim ma gdje god išao, i kroz tog duha/silu On je mogao poznavati svaki kut Davidova uma i misli. Tako je Božji duh sredstvo s kojim je On nazočan svuda, premda je On osobno smješten na nebo.

"Ti znaš kad sjedem i kad ustanem; ti znaš pomisli moje izdaleka... Kuda bih otišao od duha tvojega, i od lica tvojega kuda bih utekao?... (Ako se) preselim na kraj mora: I ondje će me... držati... desnica tvoja (tj. preko duha)" (Ps.139:2,7,9,10).

Ispravno razumijevanje ove teme nam otkriva Boga kao moćno, aktivno biće. Mnogi su ljudi odrasli s blijedim 'vjerovanjem' u Boga, ali u stvarnosti 'Bog' je tek pojam u njihovu svijest, crna kutija u dio mozga. Jedno razumijevanje o istinskom Bogu i Njegove veoma stvarne nazočnosti svuda oko nas Svojim duhom može potpuno promijeniti naše shvaćanje života. Mi smo opkoljeni duhom, stalno svjedočimo njegovim djelima, koja nam otkrivaju Boga. David je našao ohrabrenje svega ovog za potpuno omamljujuće: "Čudno je za me znanje tvoje, visoko, ne mogu da ga dokučim" (Ps.139:6). Ipak odgovornosti dolaze s takvim znanjem; mi moramo prihvatiti da su naše misli i djela potpuno otvorena Bogu na pregled. Ispitujući naš položaj pred Njim, osobito kad razmišljamo o baptizmu, moramo imati to na umu. Božje veličanstvene riječi Jeremiji se odnose i na nas: "Može li se ko sakriti na tajno mjesto da ga ja ne vidim? govori Gospod; ne ispunjam li ja (duhom) nebo i zemlju?" (Jer.23:24).

SVETI DUH

Mi smo vidjeli da je Božji duh širok pojam za shvaćanje; on je Njegova svijest i sklonost, a također i moć s kojom On ostvaruje Svoje misli u djelo. "Kako čovjek razmišlja u duši svojoj, takav jest" (Pri.23:7 (izv. hebr. tekst)); tako i Bog jest Njegove misli, u tom smislu On jest Svoj duh (Iv.4:24), premda ovo ne znači da Bog nije osobni (vidi Osvrt 1). Da nam se pomogne shvatiti beskrajnost Božjega duha, mi katkada čitamo o Njegovu "Svetom Duhu".

Ovo je ekvivalent starozavjetnim frazama "Duha Božjega" ili "Duha Gospodnjega". Ovo je jasno iz pasusa kao što je Djela 2, koji bilježi izlivanje Svetoga Duha na apostole na dan Pedesetnice. Petar je objasnio da je ovo bilo ispunjenje proroštva Joila, u kome je opisano kao izlivanje "Duha (Božjega) svoga" (Djela 2:17). Ponovo, Lk.4:1 bilježi da se Isus "pun Duha Svetoga, vratio s Jordana"; kasnije u istom poglavlju Isus govori da je ovo ispunjenje Is.61: "Duh je Gospoda Boga na meni". U oba slučaja (i mnogim drugim) Sveti je Duh izjednačen sa starozavjetnim terminom "Duh Božji".

Zamijeti, također, kako je Sveti Duh izjednačen sa silom Božjom u slijedećim pasusima:

- "Duh sveti sići će na te (Marija) i sila će te Svevišnjega osjeniti" (Lk.1:35).

- "Snagom Duha Svetoga... znamenja i čudesna, snagom Duha (Božjega (Karadić))" (Rim.15:13,19).

- "Evangelje naše (je došlo)... u snazi, u Duhu Svetome" (1Sol.1:5).

- O obećanju Svetoga Duha učenicima se govori kao o njihovu oblačenju "u Silu odozgor" (Lk.24:49).

- Sam je Isus bio "pomaza(n) Duhom Svetim i snagom" (Djela 10:38).

- Pavao je mogao poduprijeti svoje propovijedanje neospornim izlaganjima Božje sile: "besjeda moja i propovijedanje moje... bijaše u... pokazivanju Duha i snage" (1Kor.2:4).

2.2 NADAHNUĆE

Mi smo opisali Božjeg duha kao Njegovu silu, misli i čud, koje On otkriva djelima koja ostvaruje Njegov duh. Spomenuli smo u prethodnom dijelu kako je Božji duh viđen na djelu u stvaranju: "Duhom je svojim ukrasio nebasa" (Jov 26:13) - Božji je duh išao nad vodom da izdejstvuje prisutno stvorenje (1Moj.1:2). Ipak mi također čitamo da se "Riječju Gospodnjom" stvorio svijet (Ps.33:6), kako je dokazano primjerima pripovjedačkog zapisa Postanka da "reče Bog" stvari da budu stvorene, i bivale su. Božji je duh, stoga, prilično odražen u Njegovoj riječi - isto onako kao što naše riječi izražavaju naše unutarnje misli i želje - stvarnog "nas" - prilično točno. Isus je mudro istaknuo: "iz obilja srca (uma) usta govore" (Mt.12:34). Pa tako ako želimo upravljati našim riječima, moramo prvo raditi na naše misli. Božja riječ, onda, jest odraz Njegova duha, ili misli. Pravi je blagoslov da imamo u Bibliji zapisane Božje riječi kako bi mogli razumjeti Božjeg duha ili uma. Bog je postigao ovo čudo izražavanja Svoga duha u pisane riječi procesom *NADAHNUĆA*. Ovaj je termin osnovan oko riječi "duh":-

NA-DAH-NUĆE.

"Duh" sa značenjem "dah" ili disanje, "nadahnuće" znači "udisanje". Ovo znači da su riječi koje su napisali ljudi dok su bili pod Božjem "nadahnućem" bijahu riječi Božjeg duha. Pavao je ohrabrivao Timoteja da ne dopusti svom poznavanju Biblije da ga odvede da zaboravi čudesnost činjenice da su to riječi Božjega duha, i da stoga osigurava sve što nam treba kako bi imali istinsko poznavanje Boga:-

"Od malena poznaješ Sveta pisma koja su vrsna učiniti te mudrim tebi na spasenje po vjeri, vjeri u Kristu Isusu. Sve Pismo je za poučavanje, uvjeravanje, popravljavanje, odgajanje u pravednosti, da čovjek Božji bude vrstan (potpun), za svako dobro djelo подобan ('temeljno opremljen', N.I.V.)" (2Tim.3:15-17).

Ako nadahnuta Pisma mogu opskrbiti takvu cjelokupnost znanja, onda nema nikakvu potrebu za nekakvog 'unutarnjeg svjetla' da nam pokaže istinu o Bogu. Ali koliko puta ljudi govore o svojim osobnim osjećajima i iskustvima da su izvor njihova znanja o Boga! Ako jedno prihvaćanje u vjeri Božje nadahnute riječi je dovoljno nekoga potpuno opremiti u kršćanskom životu, nema nikakvu potrebu za ikakvu drugu silu pravednosti u našim životima. Ako postoji takva potreba, onda Božja riječ nas nije potpuno opremila, kao što Pavle obećava. Da držimo Bibliju u našim rukama i vjerujemo da je doista Riječ Božjega duha potrebno je popriličnu vjeru. Izraelci su bili razumno zainteresirani o tome što je Božja riječ imala kazati, kao i mnogi "kršćani" danas. Svi mi moramo pažljivo razmisliti o Heb.4:2:-

"nama je naviještena blagovijest kao i njima (Izraelu u pustinji), ali njima Riječ poruke nije uskoristila jer se vjerom nisu pridružili koji su poslušali".

Umjesto ustajanja do potpune vjere u silu Božjega duha/riječi koja je primljena, daleko je privlačnije uzeti duhovni prečac: rasuđivati da sila pravednosti nenadano dolazi nad nama, koja će nas napraviti prihvatljive Bogu, radije negoli da se doživi bol svjesnog dovođenja naših života u pokornosti Božjoj riječi, i time dopuštanju Božjemu duhu istinski utjecati na naša srca.

Ova nevoljnost prihvaćanja ogromne duhovne sile koja je u Božjoj riječ je odvela mnoge "kršćane" k sumnji da li su sva Pisma potpuno nadahnuta Bogom. Oni su sugerirali da mnogo toga što čitamo u Bibliji je bilo tek osobno mišljenje mudrih staraca. Ali Petar djelotvorno odbacuje ovakvo neodređeno razmišljanje:-

"Tako nam je potvrđena proročka riječ te dobro činite što uza nju prijanjate... Ponajprije znajte ovo (je bitno): nijedno se proroštvo Pisma ne može tumačiti samovoljno jer nikada proroštvo ne bŹ ljudskom voljom doneseno, nego su Duhom Svetim poneseni ljudi od Boga govorili" (2Pet.1:19-21).

Mi moramo "ponajprije" vjerovati da je Biblija nadahnuta. Iz ovog razloga mi smo učinili ovo osnovnom klauzulom kristadelfijanske Izjave Vjere.

PISCI BIBLIJE

Čvrsto vjerovanje u potpunu nadahnutost Pisma je stoga bitna; ljudi koji su pisali Bibliju su bili neodoljivo poneseni duhom koji ih je nadahnjivao, tako da njihove riječi nisu bile njihove vlastite riječi. Pošto je Riječ Božja istina (Iv.17:17) i opskrbljuje ukorom i popravljanjem (2Tim.3:16,17), ne iznenađuje da je mnogim ljudima neomiljena - jer istina boli. Prorok Jeremija je pretrpio veliki otpor zbog govorenja riječi s kojima ga je Bog nadahnuo, pa je tako odlučio ne zapisivati ili izdavati riječi koje su mu bile date. Ali budući da je pisanje Božje Riječi ishod Božje volje umjesto ljudske želje, on bijaše "ponesen Svetim Duhom" tako da nije imao izbora po tom pitanju. "Na potsmijeh sam svaki dan, svak mi se potsmijeva... I rekoh: neću ga više pominjati, niti ću više govoriti u ime njegovo; ali bi u srcu mom kao oganj razgorio, zatvoren u kostima mojim, i umorih se zadržavajući ga, i ne mogoh više" (Jer.20:7,9).

Također kada je Balam odlučio prokleti Izraela, Božji ga je duh natjerao da umjesto toga izreče blagoslov nad njih (4Moj.24:1-13 cp. 5Moj.23:5).

Iznenađujući broj ljudi koje je Bog nadahnuo govoriti Njegovu riječ su prošli kroz periode nesklonosti da učine to. Lista je impresivna:-

Mojsije	(2Moj.4:10)
Jezekija	(Jez.3:14)
Jona	(Jona 1:2,3)
Pavao	(Djela 18:9)
Timotej	(1Tim.4:6-14)
Balam	(4Moj.22-24).

Sve ovo potvrđuje ono što smo naučili u 2Pet.1:19-21 - da Božja riječ nije osobno mišljenje ljudi, već ishod ljudi koji bijahu nadahnuti zapisati ono što im je bilo otkriveno. Prorok je Amos odrazio: "kad Gospod reče, ko neće prorokovati?" (Amos 3:8). Povremeno je Mojsije gubio smisao svoje vlastite osobnosti, tako silna je bila njegova nadahnutost Bogom: "svijeh ovijeh zapovijesti, koje kaza Gospod Mojsiju" (4Moj.15:22,23); ove riječi zaista su bile izrečene od Mojsija (v.17).

Drugi struk dokaza ovome je da su pisci Biblije shvatili da nisu potpuno razumijevali stvari koje su pisali. Oni su "istraživali" točno tumačenje - "bŹ im objavljeno da ne sebi nego vama posluŹuju ono" što su pisali (1Pet.1:9-12). Dotične riječi koje su zapisali nisu bile njihovo vlastito tumačenje, budući da je to bilo ono čega su istraživali. Slijedeće daju očite primjere: Daniel (Dan.12:8-10); Zaharija (Zah.4:4-13); Petar (Djela 10:17).

Ako su ovi ljudi bili samo donekle nadahnuti, mi nemamo pristupa istinskoj Riječi ili duhu Božjemu. Ako ono što su pisali uistinu je Riječ Božja, onda slijedi da su oni morali biti potpuno obuzeti BoŹjim duhom za vrijeme perioda svoje nadahnutosti - inače proizvod ne bi bio čista BoŹja Riječ. Jedno prihvatanje da BoŹja Riječ jest potpuno Njegova, opskrbljuje nas s većom pobudom da je čitamo i pokoravamo joj se. "Riječ je tvoja veoma čista, i sluga je tvoj veoma ljubi" (Ps.119:140).

Tako knjige iz Biblije su djelo Božje kroz Njegova duha, radije negoli književnost ljudi. Istina ovog je pokazana u razmatranju kako se Novi zavjet odnosi prema starozavjetnim pisanjima:-

-Mt.2:5 veli "ovako piše prorok" - Bog je pisao kroz njih. R.V. margin uvijek koristi riječ "kroz" kad opisuje kako je Bog pisao kroz proroke.

-"...na usta Davidova proreče Duh Sveti" (Djela 1:16. Ovako je Petar citirao iz Psalme: cp. Heb.3:7).

-"Lijepo Duh Sveti po Izaiji proroku reče" (Djela 28:25- ovako je Pavao citirao Izaiju). Lk.3:4 govori o "Knjizi *besjeda* Izaije" umjesto samo: 'knjiga Izaije'.

Ljudski su autori Biblije bili stoga relativno nevažni ranim kršćanima; činjenica da su im riječi bile nadahnute Duhom Božjim je bila važna.

Mi ćemo zaključiti ovaj dio s listom stihova koji pokazuju da je Božji Duh otkriven nama kroz Njegovu pisanu riječ:-

-Isus je jasno izjavio: "Riječi koje sam vam govorio duh su" (Iv.6:63); on je govorio nadahnut Bogom (Iv.17:8; 14:10).

-Mi smo opisani kao nanovo rođeni oboje od duha (Iv.3:3-5) i od riječi Božje (1Pet.1:23).

-"...riječi koje sla Gospod nad vojskama duhom svojim preko proroka" (Zah.7:12).

-"...izasuću vam duh svoj, kazaću vam riječi svoje" (Pri.1:23) povezuje istinsko razumijevanje Božje riječi s djelovanjem Njegova duha nad nas - čitanje Knjige bez razumijevanja je bez ikakve koristi, budući da nam se duh/um Božji ne otkriva.

-Postoje paralele između Božjeg duha i Njegove riječi u mnogim pasusima: "duh moj, koji je u tebi, i riječi moje, koje metnuh u usta tvoja" (Is.59:21); "Radi riječi svoje i po srcu (duhu) svojem" (2Sam.7:21); "duh svoj metnuću u vas (vašem srcu - vidi kontekst)"; "metnuću zavjet svoj... na srcu njihovu" (Jez.36:27; Jer.31:33).

MOĆ BOŽJE RIJEČI

Božji se duh odnosi ne samo na Njegovu svijest/ćud već također na silu s kojom On izražava te misli, za očekivanje je da Njegov duh-riječ nije tek iskaz Njegove svijesti; postoji također pokretna sila u toj riječi.

Istinsko razumijevanje te sile treba nas učiniti nestrpljivim iskoristiti je; bilo kakvi osjećaji stida povezanim s činenje toga trebaju biti svladani s našim znanjem da će nam pokornost Božjoj riječi dati snagu koja nam je potrebna da ubrzamo izvan malih stvari ovoga života, k spasenju. Iz velikog iskustva u ovome, Pavao je napisao:-

"Ne stidim se, uistinu, evanđelja (riječi): ono je snaga Božja na spasenje" (Rim.1:16).

Lk.1:37 nas vraća na istu temu: "Nijedna riječ Božja neće ostati bez sile (duha)".

Studiranje Biblije i primjenjivanje toga u naše živote je dakle dinamičan proces. Prilično je nepovezano s hladnim, znanstvenim prilazom teoloza i također s 'dobrim osjećajem' kršćanstva mnogih crkva, gdje se nekoliko pasusa kratko citiraju, i ne čini se nikakav napor razumijevanja ili njihova primjenjivanja. "Živa je, uistinu, Riječ Božja i djelotvorna"; "snagom riječi (Božje) svoje" (Heb.4:12; 1:3). "riječ Božj(a) koja i djeluje u vama vjernicima" (1Sol.2:13). Kroz Riječ, Bog djelotvorno radi u umove istinskih vjernika, svaki čas dana.

Osnovna poruka evanđelja koju učiš je stoga istinska sila Božja; ako joj dopustiš, može djelovati u tvom životu da te izmijeni u dijete Božje, pokazujući duh/um Božji donekle u ovom životu, pripremajući te za izmjenu u Božju duhovnu prirodu koja će doći za Kristova povratka (2Pet.1:4). Pavlova je propovijed bila "u pokazivanju Duha i snage" (1Kor.2:4).

Opkoljeni smo onima koji imaju poluvjeru u Bibliju kao riječ Božju, usprkos njihovim tvrdnjama predanosti Kristu. Slično oni tvrde da vjeruju u Boga, a ipak ne uspijevaju prihvatiti da je On stvarna osoba. Nijekanjem potpunu nadahnutost Pisma i njegovu nadmoć nad naših osobnih osjećaja i uvjerenja, niječu Božju silu. Riječi iz 2Tim.3:5 padaju na pamet: "Imaju obličje pobožnosti, ali snage su se njezine odrekli", tj. sile riječi evanđelja.

Naš je fundamentalizam ismijavan od svijeta ("Ne vjeruješ u to baš tako, jel' da?!"), pa tako je bio i onaj od Pavla i njegove skupine: "besjeda o križu ludost je onima koji propadaju, a nama spašenicima sila je Božja" (1Kor.1:18).

Imajući sve ovo na umu, ne možemo li sad pojedinačano držati Bibliju u svojim rukama s jednom većom mjerom poštovanja, i čitati je s većom nestrpljivošću da je shvatimo i poslušamo?

STAV BOŽJIH LJUDI PREMA NJEGOVOJ RIJEČI

Dojmljivo čitanje biblijskog zapisa pokazuje da su pisci Biblije ne samo priznavali da su bili nadahnuti, već su također tretirali i druge pisce Biblije za nadahnite. Gospodin se Isus isticao u tome. Kad je Isus citirao iz Davidovih Psalmi, on je predgovorio ovo riječima: "David u Duhu..." (Mt.22:43), pokazujući svoje priznavanje činjenice da su Davidove riječi bile nadahnite. Isus je također govorio o Mojsijevim "pismima"

(Iv.5:45-47), pokazujući da je vjerovao da je Mojsije doslovno napisao Pentateuha. Takozvani 'odveć kritički' kršćani sumnjaju da je Mojsije uopće znao pisati, ali Kristov stav jasno proturječi njihovu pristupu. On je nazvao Mojsijeva pisma "Božju zapovijed" (Mk.7:8,9). Ista grupa nepoštenih sumnjevača tvrdi da je prilično toga od Starog zavjeta mit, ali nikad Isus ili Pavao ne tretiraju ga za takva. Isus je govorio o sabskoj kraljici kao o prihvaćenu povijesnu činjenicu (Mt.12:42); on nije rekao: 'kako što već ide priča o kraljici iz Sabe...!'

Stav apostola je bio sličan onom od njihova Gospodina. Sažeto je od Petra koji je rekao da mu je osobno iskustvo slušanja Kristove riječi svojim vlastitim ušima bilo zasjenuto od "najpouzdaniju proročku riječ" (2Pet.1:19-21 Karadžić). Petar je vjerovao da su Pavlova pisma "Pismo" isto koliko i "ostala Pisma", fraza obično upotrebljavana za starozavjetna pisanja. Tako je Petar držao Pavlova pisma za mjerodavna koliko i Staroga zavjeta.

Ima brojnih aluzija u Djelima, Poslasticama i Otkrivenju do evanđelja (pr. cp. Djela 13:51; Mt.10:14), pokazujući ne samo da su sve nadahnute istim Duhom, već da su zapisi evanđelja bili tretirani za nadahnutih od novozavjetnih pisaca. Pavao u 1Tim.5:18 citira oboje 5Moj.25:4 (u Starom zavjetu) i Lk.10:7 kao "Pismo". Pavao dovodi poentu u našem pravcu da je njegova poruka bila od Krista, ne njegova vlastita (Gal.1:11,12; 1Kor.2:13; 11:23; 15:3). Ovo je bilo priznato od drugih apostola; tako Jakov 4:5 citira Pavlove riječi iz Gal.5:17 kao "Pismo".

Bog "progovori nama" u Kristu; stoga nema potrebe za ikakvo daljnje otkrivenje (Heb.1:2). Može se opaziti da Biblija aludira na druga nadahnuta pisanja koja sada nisu dostupna (pr. knjiga Jašera, Natanova pisanja, Ilije, Pavao Korintu, i treća Ivanova Poslanica implicira da je Ivan napisao jedno nesačuvano pismo crkvi koje je Diotref odbio poslušati). Zbog čega ova pisanja nisu sačuvana za nas? Očito jer nisu bila važna za nas. Stoga možemo biti uvjereni da je Bog sačuvao sve što je važno za nas.

Ponekad se tvrdi da su se novozavjetne knjige postupno prihvaćale za nadahnute, ali činjenica da su apostoli tretirali pisanja jedni drugima za nadahnuta sigurno opovrgava ovo. Postojao je čudesni Duhovni dar dostupan da ispita jesu li slova i riječi koje su tvrdile da su nadahnute doista bile to (1Kor.14:37; 1Iv.4:1; Otk.2:2). Ovo znači da su nadahnuta slova bila trenutno prihvaćena za nadahnuta. Ako je bilo ikakve nevođene ljudske selekcije onog čega je ušlo u Bibliju, onda knjiga ne bi imala nikakav autoritet.

2.3 DARI SVETOG DUHA

U različita vremena u Svom spravljanju s ljudima, Bog je povjerio upotrebu Svoje moći ("Svetog Duha") ljudima. Međutim, ovo nikada nije bilo u obliku "bjanko-čeka", kako bi im omogućio činiti ono što bi poželjeli; uvijek upotreba ovog Svetog Duha je bila za određenu namjeru. Kad bi bila postignuta, dar Svetog Duha se povlačio. Moramo upamtiti da Božji duh djeluje načinom koji prethodi namjeri koja Mu je na

pameti. Njegova namjera često dopušta kratkotrajnu patnju u životima ljudi kako bi postigla Njegovu dugoročnu namjeru (vidi Studij 6.1), pa za očekivanje je da se Njegov Sveti Duh neće nužno upotrijebiti da olakša ljudsku patnju u ovom životu. Svako slično olakšanje koje ostvari će biti za višu namjeru izražavanja Božjeg uma nama.

Ovo je u izrazitu oprečnost s narodnim kršćanskim stavovima danas; ostavlja se utisak da je vjerovanje u Krista vrijedno toga zbog fizičke koristi, pr. izliječenje bolesti, koje će Sveti Duh navodno dati. Ovo bi objasnilo zašto je u razdoru rastrgnutim zemljama poput Ugande bilo značajne provale ljudi koji tvrde da posjeduju duhovne dare izliječenja i, povijesno, ovakve tvrdnje se često podudaraju s vremenima velike ljudske potrebe. Ovo samo po sebi stavlja sadašnje tvrdnje posjedovanja duha pod neku sumnju; ako netko traži iskustvo koje nadmašuje sadašnje ljudsko loše stanje, lako je tvrditi da se pronašlo nešto što će puniti račun.

Mnogi 'kršćani' danas tvrde da posjeduju čudesne duhovne dare, ipak kad su upitani o tome kakva jest točno njihova svrha, ima značajnu nesigurnost. Bog je uvijek davao Svoga duha da postigne određene, ustanovljene ciljeve. Zbog toga, oni koji su stvarno posjedovali dare duha znali su točno zbog čega će ih upotrijebiti, i stoga nisu postizali tek djelomični uspjeh u njihovu upotrebu. Ovo je suprotno mnogim neuspjesima i djelomičnim ozdravljenjima doživljenih od onih koji tvrde da imaju duhovne dare ozdravljenja danas.

Slijedeći primjeri svi pokazuju određenih razloga i ciljeva da stoje iza dodjeljivanja duhovnih dara. U nijednim od ovih slučajeva nije bilo ikakvog ovisnog elementa povezanog s posjedovanjem dara, niti su ih posjednici mogli upotrebljavati kako bi im se svidjelo. Budući da mi govorimo o Božjem duhu, nezamisljivo je da bi ljudi mogle upravljati njegovom upotrebom, budući da im je bio dan kako bi izvršavale neke određene želje Boga, umjesto one od ljudi koji su imali privremenu upotrebu toga (cp. Is.40:13).

-U ranu povijest Izraela, bilo im je zapovijedano da načine pomno izrađenog šatora ("tabernakul") u kome će se čuvati oltar i drugi sveti predmeti; detaljnije upute su date kako napraviti sve predmete koji će biti potrebni za štovanje Boga. Da bi se postiglo ovo, Bog je dao Svoj duh određenim ljudima. Njih je: "napunio duh(om) mudrosti, *neka* načine haljine Aronu..." itd. (2Moj.28:3).

-Jedan od ovih ljudi, Bezeleil, bio je ispunjen "duh(om) svet(im), mudrosti i razuma i znanja i svake vještine, *da*... (izrađuje) od zlata i... da (reže) kamenje... i svaki posao raditi" (2Moj.31:3-5).

-4Moj.11:14-17 bilježi kako je nešto od duha/moći povjerena Mojsiju bilo oduzeto od njega i dano starješinama Izraela, s namjerom da ih se osposobi da ispravno sude pritužbama naroda kako bi imalo manjeg pritiska na Mojsiju. Tek prije Mojsijeve smrti, duhovni je dar prenesen iz njega na Isusa da bi on, također, mogao ispravno voditi Božji narod (5Moj.34:9).

-Od vremena kada su ljudi Izraela ušli u svoju zemlju do njihova prvog kralja (Saula) bili su upravljani ljudima nazvanih sudijama. Za vrijeme ovog perioda oni su često bili tlačeni od svojih neprijatelja, ali knjiga o Sudijama bilježi kako je duh Božji došao nad neke od sudija kako bi čudesno izbavio Izraela od svoga napadača- Gatonil (Sud.3:10), Gedeon (Sud.6:34) i Jeftaj (Sud.11:29) su primjeri toga.

-Drugom jednom sucu, Samsonu, bio je dan duh kako bi ubio lava (Sud.14:5,6); da ubije 30 ljudi (Sud.14:19) i da bi raskinuo užad s kojima je bio vezan (Sud.15:14). Ovakav "Sveti Duh" prema tome nije bio stalno posjedovan od Samsona - dolazio je nad njim da postigne određene stvari i je zatim bivao povučen.

-Kada je Bog imao određenu poruku za Svoga naroda, duh bi nadahnuo nekog da govori Božju riječ. Kad bi poruka završila, duhovni dar govorenja izravno u Božje ime bivao je povučen, i riječi te osobe bi opet bile njegove vlastite, umjesto one od Boga. Jedan od mnogih primjera:-

"Dođe duh Gospodnji na Zahariju... i reče im (narodu): ovako veli Bog: zašto prestupate zapovijesti Gospodnje?" (2Dnev.24:20).

Vidi 2Dnev.15:1,2 i Lk.4:18,19 za drugih primjera.

Iz ovoga treba biti očito da dobijanje dara upotrebe Božjega duha za osobitu namjeru nije bilo

- Jamstvo za spasenje
- Nešto što je trajalo čitavog života osobe
- Tajanstvena sila unutar njih
- Nešto stečeno pomamnim 'osobnim iskustvom'.

Mora se reći da postoji veoma mutno rasuđivanje o darima Svetog Duha. Ljudi tvrde da su 'primili Svetog Duha', i u mnogim evangeoskim dvoranama propovjednik maše mrkvom 'primanja duhovnih dara' ispred onih koji razmišljaju 'prihvatiti Isusa'. Ali pitanje se mora pritisnuti Kojih dara? Nezamišljivo je da ljudi ne znaju točno kojeg dara posjeduju. Samsonu je bio dan duhovni dar da ubije lava (Sud.14:5,6); kako se suočio s rikom životinje on bi točno znao zbog čega mu bio dan duh. Nije moglo biti sumnje u njegovu umu. Ovo stoji u oštroj oprečnosti s onima danas koji tvrde da su primili Svetog Duha, ali ne mogu izvesti nikakva određena djela; niti znaju koji(h) dar(ova) navodno trebaju imati.

Sigurno nema druge alternative nego zaključiti da su ovakvi ljudi imali dramatičnog duševnog iskustva povezanog s krćanstvom, i kasniji zaokret u njihovu stavu prema životu ih je ostavio s čudnim osjećajem novine unutar njih. Svjesni ovoga, oni su se uhvatili za biblijskih pasusa o darima Svetoga Duha, i su zaključili, 'Ovo mora biti

ono što doživljavam!" i njihov ih radosni župnik potapšuje pod bradom i veli: "Tako je! Hvali Boga!" i upotrebljava ovakve slučajeve kao 'dokaz' kad pokušava uvjeriti druge da prime Svetog Duha. Glavni razlog ove travestije leži u nedostatku razumijevanja Biblije kojeg je osoba imala prije svog navodnog 'obraćenja'.

Boreći se protiv varljivosti naših vlastitih osjećaja (Jer.17:9), mi moramo čvrsto stajati nogama na solidnu stijenu biblijskih načela. Ni u što nije ova potreba očividnija nego u studiju kako Božji duh djeluje. Svi mi želimo misliti da Božja sila djeluje s nama u našim životima. Ali kako i zbog čega On to radi? Da li uistinu mi posjedujemo duhovnih dara kao i ljudi iz biblijskog zapisa? Ako doista želimo poznavati Boga i imati životni odnos s Njim, mi ćemo spoznati hitnost ispravnog razumijevanja ovih stvari.

RAZLOZI ZA DARE PRVOGA VIJEKA

Spomenjujući se osnovnih načela kojih smo već naučili o darima Božjeg duha, sada dolazimo do novozavjetnog zapisa o duhovnim darima koji su bili posjedovani u ranoj crkvi (tj. grupama vjernika koji su živjeli u naraštaju nakon Isusova vremena).

Kristova zadnja zapovijed je bila da apostoli idu u svijet da propovijedaju evanđelje (Mk.16:15,16). Oni su to učinili, s temom Kristove smrti i uskrsnuća najprije u svojoj poruci. Ali sjeti se da onda nije bilo nikakva Nova zavjeta kakva ga mi znamo. Kako su stajali na trgovima i u sinagogama govoreći o tom čovjeku Isusa iz Nazareta, njihova je priča mogla zvučati čudno - drvodjelac iz Izraela koji je bio savršen, koji je umro i bio onda uskrsnut u točnom ispunjenju starozavjetnog proroštva, i koji je sada tražio od njih da se krste i slijede njegova primjera.

U tim su danima, drugi ljudi također pokušavali razviti kult sljedbeništva. Morao je postojati nekakav način dokazivanja svijetu da je poruka propovijedana od kršćana bila od Samog Boga, umjesto da je bila filozofija grupe ribara sa sjevera Izraela.

U naše se vrijeme pozivamo na zapise Novog zavjeta o djelu i nauka Isusa kako bi dokazali da je naša poruka od Boga; ali u tim je danima, prije no što je bio napisan i dostupan, Bog dopustio propovjednicima upotrebu Svoga Svetog Duha kako bi podvukli istinu onoga što su govorili. Ovo je bio određeni razlog za upotrebu dara na očigled svijetu; odsutnost napisanog Novog zavjeta bi također otežnulo novim grupama vjernika da rastu u svojoj vjeri. Brojni praktični problemi koji su uskrsli između njih ne bi imali nikakvog jasnog rješenja; imali bi malo sredstava za njihovo vođenje da rastu u svojoj vjeri u Krista. Pa iz ovih su razloga dari Svetog Duha napravljeni dostupni za vođenje ranih vjernika kroz nadahnutih poruka, sve dok zapis Novog zavjeta o tim porukama i nauk Isusa nije bio napisan i zaokružen..

Kao i uvijek, ovi razlozi za dodjeljivanje Svetog Duha su načinjeni obilno jasni:-

- "Na visinu (na nebo Isus) uzade... dade (duhovne) dare ljudima... da opremi svete za djelo služenja, za izgrađivanje Tijela Kristova", tj. vjernike (Ef.4:8,12).

-Pa tako je Pavao napisao vjernicima u Rimu: "čeznem vidjeti vas da vam predam nešto dara duhovnoga te se ojačate" (Rim.1:11).

O upotrebi dara da potvrde propovijedanje evanđelja, mi čitamo:-

-Evanđelje naše nije k vama došlo samo u riječi nego i u snazi, u Duhu Svetome i mnogostrukoj punini" kroz djelovanjem čudesa (1Sol.1:5 cp. 1Kor.1:5,6).

-Pavao je mogao govoriti o "nečemu što Krist riječju i djelom, snagom znamenja i čudesa, snagom Duha (Božjega)... je po meni učinio da k poslušnosti privede pogane" (Rim.15:18,19).

-O propovjednicima evanđelja, čitamo: "a suposvjedočio (im je) Bog znamenjima i čudesima, najrazličitijim silnim djelima i darivanjima Duha Svetoga" (Heb.2:4).

-Kampanja propovijedanja evanđelja u Cipru je bila podržana čudesima, tako da: "Videći što se dogodilo, povjerova tada namjesnik (guverner), zanesen naukom" (Djela 13:12).

Tako su ga čudesa odvela da uistinu cijeni učenih nauka. Također u Ikoniju, Gospodin: "je svjedočio za Riječ milosti svoje, davao da se... događaju znamenja i čudesa" (Djela 14:3).

Sve je ovo sažeto komentarom o apostolskoj pokornosti zapovijedi da propovijedaju: "Oni pak odoše i propovijedahu posvuda, a Gospodin surađivaše i utvrđivaše Riječ popratnim znakovima" (Mk.16:20).

ODREĐENE STVARI U ODREĐENA VREMENA

Ovi dari duha bijahu stoga dani kako bi se izvršile određene stvari u određena vremena. Ovo pokazuje zabludu tvrdnje da je čudesno posjedovanje dara trajno iskustvo kroz čitava života osobe. Apostoli, uključujući i Petra, "se napuniše Duha Svetoga" za blagdana Pedesetnice, uskoro nakon Isusova uzašašća (Djela 2:4). Oni su stoga mogli govoriti stranim jezicima kako bi započeli propovijedanje kršćanskog evanđelja osobitim načinom. Kad su vlasti pokušale izvršiti pritisak na njih: "Petar pun Duha Svetoga" mogao im je uvjerljivo odgovoriti (Djela 4:8). Kod svog otpuštanja iz zatvora bijahu osposobljeni darima da nastave s propovijedanjem - "svi se napuniše Duha Svetoga te stanu navješćivati riječ Božju smjelo" (Djela 4:31).

Pažljivi će čitatelj uočiti da ne govori se da "su oni, već bili puni duha" i učinili te stvari. Oni su bili ispunjeni duhom da izvrše određene stvari, ali su morali biti iznova ispunjeni da postignu slijedeći predmet Božjeg plana. Slično je Pavao bio ispunjen Svetim Duhom kod njegova krštenja, ali godinama nakon toga trebao je opet biti "pun Duha Svetoga" kako bi kaznio opakog čovjeka sljepilom (Djela 9:17; 13:9).

Govoreći o čudesnim darima, Pavao je napisao da su ih rani vjernici posjedovali "po mjeri dara Kristova" (Ef.4:7). Grčka riječ za "mjeru" znači "ograničenu porciju ili stupanj" (Strong's Concordance). Jedino je Isus imao dare neograničeno, tj. potpunu slobodu upotrebljavati ih po volji (Iv.3:34).

Sada ćemo definirati te duhovne dare koji izgleda da se najviše pominju da su bili posjedovani u prvom vijeku.

DUHOVNI DARI PRVOGA VIJEKA

PRORICANJE

Grčka riječ za 'proroka' znači netko koji izgovara Božju riječ - tj. svaka osoba nadahnuta da govori Božje riječi, što je katkada uključivalo pretkazivanje budućih događaja (vidi 2Pet.1:19-21). Tako "proroci" - oni s darom proricanja: "dodoše u Antiohiju...iz Jeruzalema. Jedan od njih, imenom Agab, usta i po Duhu pretkaza da će uskoro nastati velika glad po svem svijetu. Ona i nasta za Klaudija. Stoga će svatko od učenika, odlučite, koliko smogne poslati da se posluži braći" (Djela 11:27-29). Ova vrsta vrlo određenog proroštva, koje je imalo jasno ispunjenje za nekoliko godina, potpuno nedostaje između onih koji sada tvrde da posjeduju dara proricanja; u stvari, tako sigurni su bili u ranoj crkvi da je ovaj dar uistinu posjedovan između njih, da su dali svoje vrijeme i novac za olakšavanja teškoće koja je bila pretkazana. Malo ovakvih primjera se mogu naći u današnjim takozvanim 'duhom ispunjenim' crkvama.

IZLIJEČENJE

Budući da su apostoli propovijedali blagovijesti (evangelje) Božjega dolazećeg Kraljevstva savršenosti na zemlji, valjalo je da oni potvrde svoju poruku čineći čuda koja su dala predokus tome čemu će sličiti to vrijeme, kada "će se otvoriti oči slijepima, i uši gluhima otvoriće se. Tada će hromac skakati" (Is.35:5,6). Za više o uvjetima Božjega Kraljevstva, vidi Studij 5. Kada Božje Kraljevstvo bude uređeno na zemlji, ovakva obećanja neće biti polovično ispunjena, niti će biti dvojbe o tome da li je Kraljevstvo ovdje ili ne. Stoga je Božje čudesno potvrđivanje poruke tog Kraljevstva bilo u zaključnom, jasnom obliku koji se nije mogao nijekati; iz ovog razloga mnogo od čudesnih izliječenja izvršenih od ranih kršćana bili su na očigled sveopće publike.

Klasičan primjer je nađen u Petrovu izliječenju hromog prosjaka koji je bio polagan svakoga jutra kod vrata hrama. Djela 3:2 spominje da su ga polagali ondje dnevno - kako bi postao poznat prizor. Izliječen Petrovom upotrebom duhovnog dara: "skoči, uspravi se, stane hodati te uđe s njima u Hram hodajući, poskakujući... Sav ga narod vidje kako hoda i hvali Boga. Razabraše da je to on - onaj koji je na Divnim vratima Hrama prosio milostinju - i ostadoše zapanjeni i izvan sebe zbog onoga što se s njim dogodilo. Kako se pak on držao Petra... sav se narod zapanjen strča k njima u trijem" (Djela 3:7-11).

Petar je onda odmah počeo na otvorenom govoriti o uskrsnuću Krista. Imajući nesumnjiva i neosporna dokaza ispred njih u obliku tog izliječenog prosjaka, možemo biti sigurni da su oni uzeli Petrove riječi za Božje. Vrata hrama u tu "molitvenu uru" (Djela 3:1) bila bi natiskana ljudima, poput tržnice u subotnjem jutru. Na ovakvom je mjestu Bog izabrao potvrditi propovijedanje Svoje riječi ovakvim jasnim čudom. Slično u Djela 5:12 čitamo "Po rukama se apostolskim događala mnoga znamenja i čudesa u narodu". Uobičajene tvrdnje načinjene od 'pentekostalskih' vidara i njima sličnim događaju se oko stvari koje su nastale u crkvama koje se nalaze u sporednim ulicama umjesto na ulicama, i pred publiku 'vjernika' udruženi u duhu očekivanja da nastane 'čudo', umjesto ispred tvrdokorne sveopće publike.

Neka bude spomenuto da je sadašnji pisac imao priličnog iskustva razgovorajući o ovim temama sa sadašnjim tvrditeljima o posjedovanju duha, i također u svjedočenju mnogim tvrdnjama posjedovanja duha. Ipak moje 'osobno svjedočenje' gledanja mnogih nepotpunih 'izliječenja', i kod najboljih djelomičnih ozdravljenja, ne treba naročitog razglabanja; bilo koji čestiti član ovih crkva će priznati da se puno toga događa. U mnogim prigodama izložio sam mojim dobronamjernim pentekostalskim prijateljima: "Nisam nevoljan vjerovati da vi možda imate ove velike moći. Ali je Bog uvijek jasno pokazivao tko ima Njegovu moć a tko je nema; pa nije nerazumno za mene da zatražim od vas da mi dokažete činjenicu - i onda ću možda biti naklonjeniji prihvatiti vaše naučno mišljenje, koje sada jednostavno ne mogu uskladiti s Pismom". Nikada mi nije bila dana jasna "demonstracija duha i sile".

Suprotno mom stavu, pravovjerni Židovi prvoga vijeka su imali zatvoreno mnijenje za mogućnost da kršćani posjeduju Božje čudesne dare duha. Ipak čak su i oni morali priznati: "Ovaj čovjek čini mnoga znamenja" (Iv.11:47) i, "Ta učin(ut je) očit znak, poznat svim Jeruzalemcima, ne možemo ga nijekati" (Djela 4:16). Tako i oni koji su slušali apostola da govore jezicima su se smeli (Djela 2:6). To se ne događa danas u odgovor pentekostalskom brbljanju. Činjenica da su ljudi skloniji porazmjestiti se k modernim 'pentekostalcima' može logično opovrgnuti da oni doista postižu čudesa, i sigurno jest značajna poenta u ovoj raspravi. Ako se samo jedno čudo nađe na naslovnim stranama diljem Jeruzalema, nije li logično sugerirati da ako se istinsko čudo učinilo u londonskom Trafalgar Squareu ili u Nuaharuru parku u Najrobiju, da bi onda imalo po čitavom svijetu spoznanje da su Božji čudesni dari duha danas u posjedu? Umjesto toga, pentekostanci očekuju da se svijet uhvati na slijedećim vrstama 'dokaza' kao razlozi njihovu vjerovanju toga:-

- Izliječenje (eventualno) stomačnih čireva; proces ozdravljenja navodno započinje nakon sastanka vjernika.
- Izobličeni se udovi ispravljaју.
- Poboljšanje vida ili sluha, premda često se vraćaju svom prethodnom stanju.
- Odstranjena depresija.

Ovim se primjerima mora dodati činjenica da su bolničkim kolima dovedeni pacijenti T.O. Osbornovu križarskom liječenju u Najrobiju, Keniju; vozači, suočeni s etičkom

dilemom da ostanu ili se vrate, ostali su - i svejedno, jer paćenici nisu dobili nikakva izliječenja.

Ipak poziv zaziva iz mnogih javnih oglasa za ovakvih sastanaka: "Dođi očekujemo čudo". Psihološki pozornica je postavljena za sve vrste autosugestije i tome slično. Nigdje u Novom zavjetu nema ni najmanjeg nagovještaja da je ovakvo psihološko dotjerivanje bilo za potrebno prije pojavljivanja čuda. Očito je da neki od onih izliječenih u prvom vijeku nisu imali vjere - netko nije znao tko je bio Isus (Iv.5:13; 9:36).

Slično bombardiranje psihe se postiže s ponavljanim molitvama, ritmom bubnjeva i poticajnom glazbom koja iskrivljuje svijest. Nema nikakve sumnje da bilo kakva razborita svjesnost o Bogu - i bilo što drugo - jest izbrisana od svega ovoga. Pisac se može prisjetiti prisustvovanju nekoliko ovakvim sastancima u različitim mjestima, i svaki put doživljavajući praskajuću glavobolju od napora da zadrži razboritu, uravnoteženu, biblijsku svijest suočen s iskušenjem da se izgubi u ritmu bubnjeva i rukopljeskanju. Da se sve ovo čini nužnim kao uvod u pentekostalskom 'čudu' je dostatan dokaz da su 'ozdravljenja' ishod emotivne i psihološke uslovljenosti, više nego izravnog djelovanja Božjeg duha. Suprotno tome, Petar je mogao upotrebljavati istinski dar čudesnosti da liječi ljude onako kako su ležali po ulicama (Djela 5:15); Pavlova upotreba čudesnih dara je bila osobno svjedočena od jednog nevjerujućeg vladinog službenika (Djela 13:12,13), kao i od mnogih pogana koji su živjeli u gradu Listra (Djela 14:8-13). Kako se i tražilo od same namjere i prirode duhovnih dara, ove su stvari pravljene javno, i ni u kojem slučaju se nisu mogle slijevanjem ramenima nekim drugim objašnjenjem nego priznati da je tu Božja sila bila otvoreno izložena od Njegovih sluga.

Učinak jednog Kristova čuda ozdravljivanja bijaše sličan: "svi su zaneseni (oni koji su vidjeli) slavili Boga govoreći: Takvo što nikad još ne vidjesmo" (Mk.2:12).

JEZIKE

Apostoli, grubi ribari što neki od njih bijahu, primili su veliku odredbu da idu diljem svijeta, propovijedati evanđelje (Mk.16:15,16). Može biti da im je prva reakcija bila: "Ali ja ne poznajem jezike!" Za njih nije ni bio slučaj: "U školi mi jezici nisu išli", jer nisu ni imali nikakvog školovanja. Bilo je ispisano preko njih "da su to ljudi nepismeni i neuki" (Djela 4:13) kada se radilo o tome. Čak i za obrazovaniji (pr. Pavla), jezična je barijera i dalje bila strašna. Kada su učinjeni obraćenici, pouzdanje koje bi im bilo potrebno imati među sobom za izgrađivanje (u odsutnosti pisanog Novog zavjeta) značilo je da nerazumijevanje jezika jedan drugoga bijaše velik problem.

Da bi svladali to, dar za govorenje stranih jezika i mogućnost njihova razumijevanja, bio je dodijeljen.

Za židovska se blagdana Pedesetnice, odmah nakon Kristova uzašašća na nebu, apostoli "napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima... strča se mnoštvo (opet, javno izlaganje dara) i smõtō jer ih je svatko čuo govoriti svojim jezikom. Svi su bili izvan sebe i divili se govoreći: Gle! Nisu li svi ovi što govore Galilejci? Pa kako to da ih svatko od nas čuje na svojem materinskom jeziku? Parti, Medani... mi (ih) čujemo gdje našim jezicima razglašuju... Svi su (bili) izvan sebe" (Djela 2:4-12). Nije vjerojatno da bi dvostruko isticanje čuđenja naroda i njihova divljenja bilo nužno kad bi samo čuli mrmljane i brbljanje govoreno od onih koji tvrde da posjeduju dara danas; koje više pobuđuje neznatni sarkazam ili ravnodušnost, nego čuđenje i uvjerenost od razumijevanja govorenih riječi, doživljeno u Djelima 2.

1Kor.14 je spisak zapovijedi o upotrebi dara za jezike; v.21 citira Is.28:11 koji se tiče kako će ovaj dar biti upotrijebljen da svjedoči protiv Židova: "U Zakonu je pisano: Drugim jezicima i drugim usnama govorit ću ovomu narodu". Is.28:11 primarno govori o napadačima Izraela koji govore Židovima "nerazumljivom besjedom". Paralela između "jezicima i... usnama" pokazuje da su "jezici" bile strane jezike. Ima mnogo drugih pokazatelja u 1Kor.14 da se "jezici" odnose na strane jezike. Ovo poglavlje je Pavlova nadahnuta kritika o zloupotrebe dare koje su se događale u ranu crkvu, i kao takva odaje mnoga poniranja u prirodu dare jezika i proricanja. Mi ćemo sada pokušati jedno tumačenje toga. Stih 37 je ključni stih:-

"Smatra li tko da je prorok ili duhom obdaren, neka zna: što vam pišem, Gospodnja je zapovijed."

Ako itko tvrdi da je duhovno obdaren, on mora dakle prihvatiti da su slijedeće zapovijedi o upotrebi dare nadahnute od Boga. Bilo tko da se danas ne pokorava tim zapovijedima stoga otvoreno priznaje da vidi za pogodnim prezirati Božje nadahnute riječi. Stihovi 11-17:-

"Ako dakle ne znam značenje glasa, bit ću sugovorniku tuđinac, a sugovornik tuđinac meni.

Tako i vi, budući da čeznete za darima Duha, nastojte njima obilovati radi izgrađivanja Crkve.

Stoga tko govori drugim jezikom, neka se moli da može protumačiti.

Jer ako se drugim jezikom molim, moj se duh moli, ali um je moj neplodan.

Što dakle? Molit ću se duhom, molit ću se i umom; pjevat ću hvalospjeve duhom, ali pjevat ću ih i umom.

Jer ako... blagoslivljaš duhom, kako će neupućen reći 'Amen' na tvoju zahvalnicu? Ne zna što govoriš.

Ti doduše lijepo zahvaljuješ, ali se drugi ne izgrađuje."

Govoriti jezikom koji prisutni ne razumiju je stoga besmisleno. Upotreba 'mrmljanja-brbljanja' govora je isključena - jer kako može jedno istinsko "Amen" biti rečeno na kraju "molitve" sastavljene od nerazumljiva blebetanja? Upamti da "Amen" znači 'Tako neka bude', tj. 'Potpuno se slažem s onim što je rečeno u ovoj molitvi'. Govoreći jezikom koji je nerazumljiv našim braćama ne poučava ih, veli Pavao.

Sjećam se dijeljenja traktata izvan križarskog govora Billy Grahama, tražeći od ljude da se vrate biblijskim osnovanijem prilazu kršćanstva. Jedna uzbuđena žena pokušala me uvjeriti da je moj kristadelfijanski nauk bio "đavolom vođen" besmislenim brbljanjem "jezicima" 10 minuta. Ni kojim načinom nisam mogao biti "poučen" time; ovo je sigurno točno ono što Pavao zapovijeda ne činiti.

Stih 18:-

"Hvala Bogu, ja govorim drugim jezicima većma nego svi vi."

Zbog svojih širokih putovanja u propovijedanju Krista, Pavlu je bio potreban dar jezika više no ostalima.

Stih 19:-

"Ali draže mi je u Crkvi reći pet riječi po svojoj pameti, da i druge poučim, negoli deset tisuća riječi drugim jezikom."

Ovo je vrlo jasno. Kratka rečenica o Kristu na srpsko-hrvatskom će mi više poslužiti nego sati propovijedanja stranim jezikom - ili 'mrmljanja brbljanja'.

Stih 22:-

"Tako drugi jezici nisu znak vjernicima, nego nevjernicima; a prorokovanje vjernicima, ne nevjernicima."

Upotreba jezike je stoga bilo uglavnom zbog upotrebe u vanjskom propovijedanju evanđelja. Ipak danas mnoge tvrdnje o posjedovanju 'jezika' nastaju između grupe 'vjernika' ili (očito) u njihovu pojedinom, osobnom iskustvu, dok su sami. Postoji kronična oskudica primjera da ovakvi ljudi mogu čudesno govoriti stranim jezicima da bi širile evanđelje. U ranim 1990-tih vrata mogućnosti se otvorila propovijedanju Krista u istočnoj Europi, ali (takozvane) 'evanđelijske' crkve su morale dostavljati svoju literaturu na engleskom zbog jezičnih barijera! Sigurno je dar jezika trebao biti upotrijebljen ako je bio u posjedu? I veliki evangelista mise Reinhardt Seiber, dok je tvrdio izvanredno posjedovanje Duha, još uvijek je morao govoriti masama u Kampali, Ugande, kroz prevodilaca.

Stih 23:-

"Ako se dakle skupi sva Crkva zajedno i svi govore drugim jezicima, a uđu neupućeni ili nevjernici, neće li reći da mahnitaste?"

Ovo je upravo ono što se i dogodilo. Muslimani i pogani jednako su ismijavali čudno ponašanje onih koji su tvrdili da imaju dara jezika diljem zapadne Afrike. Čak i razuman kršćanin zatečen na pentekostalskom sastanku će biti u iskušenje pomisliti da su članovi poludjeli.

Stih 27:-

"Ako tko govori drugim jezikom - dvojica, najviše trojica, i to jedan za drugim - jedan neka tumači".

Tek dvoje ili troje ljudi bijahu potrebni da govore jezicima u toku neke službe. Nije vjerojatno da bi bilo više od tri različita jezika govoreni od ikoje publike. Služba bi ubrzo izgubila svu skladnost ako se svaka rečenica govornika mora prevoditi više no dvaput. Ako dar jezika bijaše posjedovan na sastanku u centralnom Londonu, na kom prisustvuju Englezi, s nekoliko nazočnih francuskih i njemačkih turista, govornici mogu početi:-

Župnik: *Dobra večer.*

Prvi-jezik govornik: *Bon Soir* (francuski)

Drugi-jezik govornik: *Guten abend* (njemački).

Ali naravno oni moraju govoriti "po redu", jedan za drugim. Ishodila bi pometnja od njihova simultanog govora; ipak, zbog osnovne ljudske prirode sadašnjeg 'govorenja jezike', pojava nastaje iz ustiju mnogih ljudi istodobno. Uvidio sam da čim jedna osoba počne, ostali su odmah potaknuti učiniti isto.

Dar jezika je bio često upotrebljavan u spoj s onim za proricanje, tako da je nadahnuta Božja poruka mogla biti izrečena (darom proricanja) na jezik stran govorniku (darom jezika). Jedan primjer ovakve upotrebe oba dara se može naći u Djelima 19:6. Međutim, ako na sastanku u Londonu na kome prisustvuju Englezi i nekoliko francuskih turista, govornik govori francuski, nazočni Englezi neće biti "poučeni". Stoga dar tumačenja jezika treba biti prisutan, kako bi svi razumjeli - u našem primjeru, da prevede s francuskog na engleskim. Isto tako ako bi se pitanje postavilo od nekog od onih koji govore francuski, govornik neće biti u stanje razumjeti ga nepotpomognut, premda je imao dara govoriti francuski bez osobnog poznavanja toga. Dar tumačenja će stoga biti prisutan da pomogne u tome.

Bez prisustva nekog s darom tumačenja kada je bilo potrebno, dar jezika nije se trebao upotrebljavati: "jedan neka tumači; ako pak ne bi bilo tumača, neka šuti u Crkvi" (1Kor.14:27,28). Činjenica da mnogi današnji tvrditelji 'jezika' govore 'jezikom' koji je nerazumljiv za bilo koga, i bez prevodilaca, sigurno je slučaj izravne nepokornosti ovim zapovijedima.

Stihovi 32,33:-

"Proročki su duhovi prorocima podložni jer Bog nije Bog nesklada, nego Bog mira."

Posjedovanje dara Svetoga Duha ne treba se stoga povezivati s jednim iskustvom koje vodi osobu izvan područja normalne svjesnosti; duh je podložan upravljanju korisnika, umjesto da je sila koja ih obuzima tako da oni djeluju nedobrovoljno. Često se pogrešno tvrdi da demoni ili 'zli duhovi' posjeduju 'nespašene' (vidi Studij 6.3), ali da Sveti Duh ispunjava vjernike. Ali duhovna sila o kojoj se govori u 1Kor.14:32 bijaše podložna posjednikovom upravljanju za određenih ciljeva; ona nije bila živahna sila dobra nasuprot sile zla koja je u ljudskoj prirodi. Osim toga, pokazali smo ranije da su ove moći Svetoga Duha dolazile apostolima u određenim vremenima da izvrše određenih stvari, umjesto da su bile trajno prisutne u njima.

Zahtjev posjednicima dara da ih upotrebljavaju na način koji pristaje Božjoj ljubavi za mir i mržnju nereda (v.33), izgleda da nailazi na gluhe uši u 'pentekostalskim' crkvama danas.

Stih 34

"Žene vaše da ćute u crkvama; jer se njima ne dopusti da govore, nego da slušaju, kao što i zakon govori" (Karadžić).

U ovom kontekstu upotrebe duhovnih dara, neosporno se izlaže da ih žena ne treba upotrebljavati za vrijeme crkvene službe. Općenito nepoštivanje ovoga bi se očekivalo ako sadašnja pojava govora 'mrmljanja brbljanja' je objašnjiva u govoru emotivnog uzbuđenja koje prelazi s jedne osobe na drugu u jednoj publici. Žena, djeca - zaista svatko nazočan s voljnim umom - može biti pogođen od ovakvog poticaja, i stoga da pravi zanesenih izricanja, koja prolaze za 'jezike'.

Isticanje žena u navodnom 'govorenju jezika' i 'proricanja' u modernim crkvama se naprosto ne može uskladiti s jasnom zapovijedu ovog stiha. Besmislen, očajan argument da je Pavao bio ženomrzac je poništen nekoliko stihova kasnije: "Smatra li tko da je prorok ili duhom obdaren, neka zna: što vam pišem, Gospodnja je zapovijed" (1Kor.14:37) - ne osobno Pavlova.

Bilo koji vjernik u nadahnutu Bibliju mora stoga prihvatiti da ove zapovijedi iz 1Kor.14 se moraju uzeti za ozbiljno; otvoreno ih ismjevivati može samo pokazati nedostatak vjerovanja potpunog nadahnuća Pisma - ili - samoizjava da netko nije duhovno obdaren, budući da će netko tko nema dare nijekati da su zapovijedi iz 1Kor.14 Božje zapovijedi nama. Logičnost ovog argumenta kazuje, uistinu razara. U tom svjetlu, kako možeš ostati član ovakve crkve, ili biti voljan družiti se s njima?

Kao fusnota ovom dijelu, veoma je značajno da one sekte koje tvrde da govore jezicima su znanstveno dokazane da imaju veći stupanj depresije u poredbi s ljudima iz drugih pozadina. Keith Meador, profesor psihijatrije u Vanderbilt University, U.S.A., poduzeo je povećati studij ispitujući odnos između depresivnosti i religiozne pozadine. On je otkrio da je "odnos ozbiljne depresivnosti... između pentekostalskih kršćana bio 5.4% u poredbi s 1.7% za cijelu ispitanu grupu". Rezultati njegova rada su napisani u žurnalu: 'Hospital and Community Psychiatry' Dec., 1992.

Jedan zanimljivi članak, koji je došao do istog zaključka, pojavio se u International Herald Tribune, Feb. 11, 1993; naslov govori za sebe: "Pentekostalci na vrhu liste kada dođe do potištenosti". Zašto je to tako? Sigurno je povezano s činjenicom da 'iskustvo' imanja duha, kojeg tvrde pentekostalci (i drugi), nije ništa više doli bolna psihološka prijevara.

2.4 POVUČENJE DARE

Čudesni dari Božjega duha će biti nanovo upotrijebljeni od vjernike da promjenu sadašnji svijet u Božje Kraljevstvo, nakon Kristova povratka. Stoga su dari nazvani "snage budućega svijeta (doba)" (Heb.6:4,5); i Joil 2:26-29 opisuje veliko izlivanje duhovnih dari nakon pokajanja Izraela. Sama činjenica da će se ovi dari dati vjernicima o Kristovu povratku je dostatan dokaz da nisu sada u posjedu - budući da svakom kršćaninu otvorenih očiju na oboje Pisma i svjetskim događajima, Gospodinov povratak mora uskoro biti (vidi Dodatak 3).

Postoje jasna biblijska pretkazanja da u neko vrijeme između 1 vijeka, kad su dari bili posjedovani, i drugog dolaska, dari su trebale biti povučene:-

"Prorokovanja? Uminut će. Jezici? Umuknut će. (Dar za) Spoznanje? Uminut će. Jer djelomično je naše spoznanje, i djelomično prorokovanje. A kada dođe ono savršeno, uminut će ovo djelomično" (1Kor.13:8-10). Dari "su privremeni" (G.N.B.).

Duhovni dari posjedovani u 1 vijeku trebale su biti povučene "kada dođe ono savršeno". Ovo ne može biti o drugom Kristovu dolasku, budući da će se tada dari opet dati. Grčka riječ prevedena "savršeno" striktno znači 'ono što je ispunjeno ili potpuno'; ne znači nužno nešto bezgrešno.

Ta potpuna stvar zamijenit će djelomično znanje koje su imali rani kršćani kao ishod dara proricanja. Sjeti se da je proricanje bilo dar govorenja nadahnute riječi Božje; napisani zapis ovakvih riječi sačinjava Bibliju.

U 1 vijeku, prosječni bi vjernik znao tek dijelak Novog zavjeta kakva ga mi znamo. Čuo bi neke riječi proroštva od starješina svoje crkve o raznim praktičnim temama; znao bi opće crte Isusova života, i možda bi čuo čitanje iz jednog ili dva Pavlova pisma. Ali jednom čim je napisani zapis riječi proroštva bio završen i zaokružen, nije bilo nikakve potrebe da dar proricanja ostane još uvijek u posjedu. To što bijaše ispunjeno, i koje je s tim zamijenilo službu duhovnih dara, je dakle bio završeni Novi zavjet:-

"Sve Pismo, bogoduho, korisno je za poučavanje, uvjeravanje, popravljavanje, odgajanje u pravednosti, da čovjek Božji bude vrstan (savršen)" (2Tim.3:16,17).

To što čini savršenim, ili potpunim, je "sve Pismo"; tako čim je jednom "sve Pismo" bilo nadahnuto i napisano, "ono savršeno" je došlo, i čudesne dare bijahu povučeni.

Efežanima 4:8-14 sada lijepo dolazi na svoje mjesto da dovrši slagalicu:-

Isus "Na visinu (na nebasa) uzade... dade (duhovne) dare ljudima... za izgrađivanje Tijela Kristova dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena... da više ne budemo nejačad kojom se valovi poigravaju i koje goni svaki vjetar nauka".

Dari 1 vijeka trebale su biti date dotle dok se ne dođe do savršena, ili zrela čovjeka, i 2Tim.3:16,17 veli "da čovjek Božji bude vrstan" kroz prihvatanja vodstva 'svog Pisma'. Kol.1:28 također uči da 'savršenost' dolazi iz odazova na Božju Riječ. Jednom čim je svo Pismo u posjedu, nema više nikakva stvarna razloga smetenošću s brojnih nauka ponuđenih od različitih crkva. Postoji tek jedna Biblija, i pošto "tvoja je riječ istina" (Iv.17:17), s proučavanjem njezinih stranica možemo doći do "jedinstva vjere", jedne vjere o koju govori Ef.4:13. Istinski kršćani stoga su došli do posjeda te jedne vjere; u tom smislu oni jesu savršeni ("vrsni") kao ishod "ono(g što je) savršeno" ili potpuno - napisane, završene Riječi Božje.

Usput, zamijeti da Ef.4:14 izjednačuje bivanja pod službu čudesnih dara, s duhovnim djetinjstvom; i, u kontekstu proroštva, da čudesni dari trebaju biti povučeni. 1Kor.13:11 veli isto. Praviti takvu buku o posjedovanju duhovnih dara stoga nije znak duhovne zrelosti. Napredak koji svaki čitalac ovih riječi treba sada činiti je prema dubljem razumijevanju pisane Riječi Božje, da se raduje potpunosti Božjeg osnovnog otkrivenja Sebe nama s njom, i odazvati joj se s poniznom pokornošću.

SADAŠNJE TVRDNJE POSJEDOVANJA DUHA

Konačno, određeni broj drugih točaka moraju se načiniti o ponavljanim tvrdnjama onih koji misle da sada posjeduju čudesnih dara:-

-Sadašnje "govorenje jezike" skloni su ponavljanju istih kratkih slogova iznova i iznova opet, pr. "Lala, lala, lala, šama, šama. Isus, Isus...". Ovo u sintaksi nije povezano ni s kojim jezikom; kada netko sluša nekoga da govori stranim jezikom, obično se može razaznati da oni razgovaraju nešto po strukturu riječi koje koriste, premda nećemo možda razumjeti te riječi. Ipak u današnjem govorenju - jezika to se ne pojavljuje, naglašavajući činjenicu da ne snabdjeva poučavanje, što je i bila svrha darima prvoga vijeka.

-Neki pentekostalci tvrde da je govorenje jezike znak "spasenja" i da će se stoga pridružiti svakom istinskom obraćenju. Ova tvrdnja nailazi na ozbiljnu poteškoću u opisu ranih crkva kao tijelo, u kome oni koji posjeduju različite dare bivaju kao različite dijelove. Nije svatko bio ruka ili noga, pa slično tomu nije svatko posjedovao bilo koji jedan dar, pr. jezika. 1Kor.12:17, 27-30 objašnjava ovo:-

"Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bio njuh?... A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi. I neke postavi Bog u Crkvi: prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje; onda čudesu, onda dari liječenja; zbrinjavanja, upravljanja, razni jezici. Zar su svi apostoli? Zar svi proroci? Zar svi čudotvorci? Zar svi imaju dare liječenja? Zar svi govore jezike? Zar svi tumače?"

Ista je poenta načinjena ranije u tom poglavlju:- 1Kor.12:8-12

"Doista, jednomu se po Duhu daje riječ mudrosti, drugomu riječ spoznaja po tom istom Duhu; drugomu vjera u tom istom Duhu, drugomu dari liječenja u tom jednom Duhu; drugomu čudotvorstva, drugomu prorokovanje, drugomu razlučivanje duhova, drugomu različiti jezici, drugomu tumačenje jezika. A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakomu napose kako hoće. Doista, kao što je tijelo jedno te ima mnogo udova, a svi udovi tijela iako mnogi, jedno su tijelo - tako i Krist".

Ovakvo isticanje ne može se tek tako zanemariti.

Još jedna poteškoća pentekostalskom argumentu je ta da je Filip obratio mnoge ljudi u Samariji - tj. bijahu baptizirani u vodu nakon razumijevanja evanđelja, ali nisu primili dari Duha; jer nakon toga, kod njih su došli Petar i Ivan: "sidoše i pomoliše se za njih da bi primili Duha Svetoga... Tada polagahu ruke na njih i oni primahu Duha Svetoga... Šimun vidje da se polaganjem ruku apostolskih daje Duh" (Djela 8:4-18). Moguće je da je prenošenje Duhovnih dara bilo jedino putem ovog polaganja ruku, što se često ne primjenjuje od današnjih tvrditelja.

Drugi pentekostanci vele da govorenje - jezike nije dokaz spasenja. Ovo ističe činjenicu da ima povećih naučnih razlika između onih koji tvrde da posjeduju dare. Tako neki 'karizmatici' vjeruju da će Božje Kraljevstvo biti na zemlji, dok drugi kažu da je na nebu. Katolički 'karizmatici' tvrde da im Sveti Duh govori da štovaju Mariju i papu, dok neki pentekostalski 'karizmatici' vele da im njihovo posjedovanje Svetog Duha zapovijeda da oglase papu za antikrista, i da osude katoličko učenje. Ipak Isus je izjavio bez dvojbe da će oni koji posjeduju Utješitelja koji je: "Duh Sveti", biti vođeni "u svu istinu... U onaj me dan nećete (trebati) ništa više pitati... Branitelj... poučavat će vas u svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh" (Iv.16:13,23; 14:26).

Ne treba biti nikakva raskola u osnovnom učenju između onih koji imaju Utješitelja - činjenica da ga ima, ukazuje da oni koji tvrde njegova uživanja se naprosto ne mogu uzeti za ozbiljno. Izrazita nesposobnost nekih od ovih tvrditelja da biblijski opravdaju svoja vjerovanja ukazuje da nisu bili vođeni u svu istinu i potpuno znanje od Utješitelja.

-Velika važnost koja se od nekih pridaje jezicima je nepristala s biblijskim zapisom. Lista Duhovnih dara u Ef.4:11 niti ga čak pominje, i pojavljuje se na

kraju slične jedne liste u 1Kor.12:28-30. U stvari, ima samo tri prigode zabilježene u Novom zavjetu gdje je dar bio upotrijebljen (Djela 2:4; 10:46; 19:6).

Tvrđenje govorenja - jezike i postignutih čudesa današnjih karizmatičnih kršćana se moraju odmjeriti naspram značajnih podataka kojih smo iznijeli u ovaj studij o djelovanju Božjega Duha. Osnovna poenta koja se čini je da bilo što ovakvi ljudi da tvrde da postižu, ne može biti rezultat njihova posjedovanja Svetog Duha. Bilo tko da se raspravlja da oni doista posjeduju dare, ima da uradi mišićavi domaći zadatak u odgovaranju biblijskih argumenata kojih smo iznijeli.

Međutim, razumno je očekivati neko objašnjenje zašto nastaje pojava djelomičnih izliječenja i 'jezici' (u smislu 'mrmljanja-brbljanja' govora).

Uviđeno je da ljudska bića upotrebljavaju tek dio svoje mozgovne - moći tako nisko kao 1%, prema nekim procjenama. Također je poznato da um može imati skoro 'fizičku' upravu nad tijelom, tako putem psihičkog uvjeravanja sebe da vjeruju da ih oganj ne može sažeci, Hindusi su koračali nad ognjem bosonogi bez sažegajna. U trenucima poticaja, moguće je da upotrijebimo daleko veći postotak naše mozgovne - moći no obično, i stoga imati sposobnost postizanja psihičkih učinaka sa, i nad, našem tijelu koji su izvan obična iskustva. Tako, uzbuđen borbom, vojnik može biti potpuno nesvjestan da mu je ruka raznesena satima nakon toga.

U uvjetima žestokog religioznog vjerovanja i poticajem određene glazbe, s utjecajem karizmatičnog vođe, moguće je da će nastati stvari izvan područja normalnog ljudskog iskustva. 'Čudesa' kojih tvrde današnji 'kršćani' iz istog su reda izuzetnosti kao i izvanredni doživljaji iz drugih religija; tako vudu štovatelji doživljavaju istu pojavu 'mrmljanja-brbljanja' govora, i muslimani također mogu svjedočiti o 'čudesima' istoga reda s onih kojih tvrdi današnje kršćanstvo. Ipak cijela poenta o posjedovanju Duhovnih dara u prvom vijeku je bila da se pokaže očevit nadmoć istinskog kršćanstva nad svim ostalim religijama; činjenica da su 'čudesa' današnjeg kršćanstva sličnoga reda s onih od drugih religija, dokazuje da dari Svetoga Duha iz 1 vijeka nisu sada u posjedu.

Veoma značajna obavijest u ovom području je izložena u 'Pentecostalism' Williama Campbella (The Churches of Christ, 1967). On pokazuje da mnoge poganske religije imaju istu ovu pojavu govorenja 'jezika'. Tako u Kavi, svećenici boga Oroa navodno su otkrili njegovu volju s nejasnim zvucima koji su tumačeni od drugih svećenika. Upravo isto se događa na pentekostalskim sastancima.

Produžena pobjeda islama nad kršćanstvom u mnogim dijelovima Afrike sigurno ne bi bila viđena ako je narodno 'kršćanstvo' činilo stvarna čudesa iz razmjera i uvjerljivih moći onih iz 1 vijeka. A oni koji istinski posjeduju "Utješitelja" Duha Svetoga će činiti čak "i veća... djela" od onih kojih je činio Isus (Iv.14:12,16). Isprika da bi kršćani mogli činiti ovakva čudesa kad bi imali više vjere, nailazi na velike poteškoće ovdje. Ili posjeduju čudesnih dara Utješitelja, ili ih ne posjeduju, a ako tvrde da ih posjeduju - "i veća *će* (djela) od njih činiti" (Iv.14:12) - ne *'mogli'* bi činiti!

2.5 Biblija jedinstveni autoritet

Iz onoga što smo dosada vidjeli u ovaj studij, Božji se duh tiče Njegova uma i namjere, i sile s kojom On ostvaruje te stvari. Mi smo istakli da nam je taj duh jasno otkriven u stranicama Božje Riječi. Mnoge poteškoće suvremenog kršćanstva su sve zbog strašnog pomanjkanja razumijevanja toga. Jer teško je povjerovati da je tako velika moć utvrđena u jednu knjigu, čije dijelove nalazimo teške za razumijevanje, primamljivo je osjećati da ima i drugih oblika Božjeg otkrivenja ljudima, osim Biblije. Iz razloga što naša u osnovi pokvarena ljudska narav (Jer.17:9) nalazi čistu istinu Božje Riječi (Iv.17:17) tešku za probavljanje, mnogi su se predali ovom iskušenju tvrdeći druge oblike otkrivenja koji su privlačniji naravnom umu. Nekoliko se primjera sada daju:-

Religija	Drugi tvrdeni oblik otkrivenja	Ljudska prednost/ privlačnost toga
Jeh. svedoci	Izdanja društva kula stražara kojih tretira ju za nadahnuta.	Ne traži se osobni napor razmišljanja o ispravnom tumačenju Biblije; odgovor za sve.
Rimo katoli cizam	Objave pape i mišljenja svećenika, za kojih tvrde da su automatski istinski odraz Božjega uma.	Nema potrebe za osobnog čitanja Biblije, u prošlosti, katolicizam je obeshrabrivao čak i zabranjivao to. Vjerovanje ljudima umjesto napora provjeriti stvari za sebe.
Mormo ni	Knjiga mormonska	Oduzima potrebu vjerovanja biblijskim naucima koji su teški za prihvatanje, knjiga mormonska nudi priliku općeg spasenja, dok Bib. veli da ima mnogo ljudi koji žive i umiru bez ikakve nade s nepozivanjem na znanje evanđelja.
Karizm atično kršćanst vo	'Unutarnje svjetlo' za koje se tvrdi da je Sveti Duh.	Vjeruju bilo što da osjećaju za ispravnim, misli se, da ih Božji Duh vodi i nadahnuje na načine nepovezani s Biblijom.

Sve ovo ističe potrebu za temeljno prihvatanje Biblije za Božju Riječ, i pretraživati njezine stranice za istinsku poruku. Pitanje: "Jedna Biblija, mnogo crkva - zašto?" je opsežno odgovoreno kad se shvati kako svaka crkva, donekle, tvrdi drugi oblik otkrivenja Božjeg Duha, tj. Njegove volje, nauka i razmišljanja, kao dodatak onomu iz Biblije.

Ako želiš naći istinsku crkvu, istinsku vjeru i istinski baptizam (Ef.4:4-6), poziv mora dopirati do tebe jasno i glasno - "Natrag k *Bibliji* !"

Osvrt 4: Da li je Sveti Duh osoba?

Studij 2.1 i 2.2 su dale obilne dokaze da se Božji duh odnosi na Njegovu silu, koja odražava Njegova "uma" veoma opsežnim načinom. Budući da je način djelovanja Božjeg duha tako precizni odraz Božjeg bića i ličnosti, neki su raspravljali da je Božji duh osoba koja je također Bog. Pažljivo pročitavanje prethodnih dijelova će pokazati da je Božji duh Njegov um i sila; ako je to tako, onda nema načina da um ili sila može biti osoba. Elektricitet je nevidljiva energija koja može proizvoditi rezultate za osobu koja je upravlja, ali ne može biti osoba. Ljubav je dio nečijeg karaktera, ali ne može biti osoba. Božji duh uključuje Njegovu ljubav, kao dio Njegova karaktera, i također se odnosi na Njegovu silu, ali ni kojim se načinom ne može odnositi na osobu koja je odvojena od Njega.

Očigledno i napadno kao što se ovo pogrešno gledište (da je duh osoba) čini, vjeruje se od mnoštvo 'kršćana', budući da vjeruju u nauk 'triniteta'. Ovo djelotvorno navodi da ima tri bogova koji su nekako isto - Bog Otac, Sveti Duh i Isus. Isti ljudi tvrde da Bog nije osoba, a ipak kažu da Sveti Duh jest; ovdje postoji izravna proturječnost. Također, to bi učinilo Svetoga Duha oca Isusu.

Postoji valjani razlog vjerovanju da je 'trinitet' u osnovi poganska ideja unijeta u kršćanstvo - zato se riječ ne pojavljuje u Bibliji. Prihvativši ovu ideju da je Bog trinitet, kršćani su onda prisiljeni posegnuti za pozitivno čudnom zaključku da je nekako Božja sila/duh osoba, koja je također Bog, premda nije Bog. Kad se suoče s nelogičnošću svoga stanja, najprostiji put bijegu ovim ljudima je tvrdnja da je bog misterij, i da moramo prihvatiti takve stvari s vjerom bez zahtijevanja logičnog objašnjenja.

Ovo oštro previđa preporuke u Novom zavjetu o tajnu Boga da je otkriven riječju i djelom Krista:-

"Ne bih htio braćo... da ne znate ovo otajstvo" (Rim.11:25).

"Propovijedanju Isusa... objavljenju Otajstva" (Rim.16:25).

"Evo otajstvo vam kazujem..." (1Kor.15:51).

"Obznani mi otajstvo svoje volje" (Ef.1:9; 3:3).

Pavlova propovijed bijaše da "obznani... otajstvo evanđelja" (Ef.6:19; Kol.4:3).

"Otajstvo... sada očitovano svetima njegovim" (Kol.1:26,27).

Sa svim ovim isticajcima - a to je - da ne bude sada nikakve tajne pripojene osnovnim naucima, tek će netko biti još uvijek u mraku koji će tvrditi da ima. I da li se ta osoba ne brine da je biblijsko ime "Babilona", sistemu lažne religije opisanog u Otkrivenju, "Tajna" (Otk.17:5)? Očita implikacija je da ovaj sistem objavljuje da su njegova vjerovanja tajna; ali istinski vjernici razumiju tajnu te žene (Otk.17:7).

Takvo mutno rasuđivanje se, naravno, očekuje od onih koji temelje svoje razumijevanje Boga na subjektivnim stvarima kao ljudsko iskustvo, ili nebuloznoj, nedefiniranoj aktivnosti nekakve vanjske duhovne sile nad njihovim umovima. Ako se od nas očekuje da budemo zaista ponizni učenju Božje Riječi, slijedi da se od nas također traži da upotrebljavamo temeljne sile u rasuđivanju i zaključivanju kako bi otkrili njezinu poruku.

Nikada neki propovjednik evanđelja, zabilježenog u Bibliji, nije pribjegao velenju: 'Ovo je potpuna tajna, vi je ne možete shvatiti'. Umjesto toga, mi čitamo da su oni pozivali narod putem rasuđivanja i povlačenjem logičnih zaključaka iz Pisma.

U svojoj je propovijedi tipa evanđeoskih osnova kojih razmatramo u ovim studijama, Pavao "s njima raspravljao na temelju Pisama. Tumačio je i izlagao: Trebalo je da Krist trpi i uskrsne" (Djela 17:2,3). Ovdje je bilo sistematskog, logičnog biblijskog rasuđivanja nadasve; a zapis započinje ovu rečenicu sa: "Po običaju... Pavao... raspravlja(še)". Ovo je, dakle, bilo njegov uobičajeni stil (vidi također Djela 18:19). Pridržavajući se toga, za vrijeme velike kampanje u Korintu, Pavao je: "**raspravljao** u sinagogi i uvjeravao Židove... (oni se pak) stadoše protiviti" (Djela 18:4-6). Oni koji bijahu obraćeni su prošli proces uvjeravanja od Pavlova biblijski osnovanog rasuđivanja; tu nije bilo 'vizije Isusa u mojoj spavaonici', 'obuze me neopisivi osjećaj', 'baš sretoh Gospodina jedne večeri'.

Zamijeti, također, da nadahnuti zapis poziva na logiku i racionalnost, naglašavajući da se oni "stadoše protiviti". Isto u Antiohiju, Pavao i Barnaba "su ih nagovarali" (Djela 13:43). Naredna im je stanka bila u Ikoniju, gdje: "govorahu tako da povjerova veliko mnoštvo" (Djela 14:1).

Kad se optužen branio kasnije, ista slavna logika nastavila je nadahnjivati Pavlovu sigurnu nadu za budućnost, on: "stade *raspravljati* o pravednosti, uzdržljivosti i budućem Sudu" s takvom prodornom jasnoćom da je čak i njegov drzak, zavaljeni sudac bio "uplašen" (Djela 24:25).

Budući da naše obraćenje treba biti temeljeno na ovakvom procesu rasuđivanja, trebamo biti kadri dati logičan biblijski račun naše nade i učenja:-

"Buditi uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama" (1Pet.3:15).

Govoriti trijeznim glasom o nečija osobna iskustva nije davanje razloga za nadu u evanđelje. Produženo oslanjanje na 'osobnom svjedočenju' kao sredstvo propovijedanja

mnogih 'evanđeoskih' kršćana, ističe neimanja "obrazloženja" njihove "nade". Čitav je vokabular nastao između ovakvih kršćana kako bi im omogućio 'spodijeliti što je Gospodin učinio u mom životu' itd. Ovakve osobne anegdote su u oštroj protivnosti s Pavlovim riječima: "ne propovijedamo same sebe, nego Krista" (2Kor.4:5) - i to od čovjeka koji 'je imao osobni odnos s Isusom' više od ostalih.

Logičan, biblijski razuman način našeg obraćenja treba postaviti uzor našem širem odnosu s Bogom u preostalim našim dana. Naši primjeri, kao i uvijek, su prvi kršćani koji su upotrebljavali "razum" da pronađu rješenja svojim problemima upravljanja (Djela 6:2). Novozavjetna pisma također pretpostavljaju za njihove čitatelje prihvaćanje upotrebe biblijske logike. Rasuđivanjem iz onog kakvi su bili veliki svećenici pod Mojsijeva zakona, možemo razumjeti detalje o Kristovu djelu (Heb.5:3). Govoreći za nenadmašivu ljubav Božju u Krista, Pavao revnuje da je vaše "duhovno (grčki 'logikos' - tj. logično) bogoslužje" potpuno Mu se predati u odziv (Rim.12:1). Riječ 'logikos' je izvedena iz grčkog 'logosa', koja je obično prevedena sa "riječ" s preporukom na Božju Riječ. Naš "logični" odazov u biblijskim terminima je stoga nešto što je izvedeno iz Božje Riječi.

U svjetlu svemu ovome, treba biti jasno da je nelogično tvrditi da je duh Božji osobno biće koje nije Bog a ipak jest Bog - i parirati ovom velenjem da je cijela stvar misterij, i da je logika irelevantna, naprosto nije prihvatljivo u biblijskom govoru. Ako mi ne možemo izvlačiti logičnih zaključaka iz Pisma, onda svo biblijsko proučavanje je uzalud, i nema nikakve potrebe za Bibliju, koja se može tretirati tek za slatku suhoparnost ili fascinantno književno djelo. Čini se da ona jest samo to na mnogim kršćanskim policama za knjige.

Ipak, njima u prilog, neki koji vjeruju da je duh Božji osoba pokušavaju dati biblijske razloge. Citirani stihovi su oni koji govore o Božjem duhu osobnim govorom, pr. kao "Branitelj" u Iv.14-16, ili govore da je duh "ožalošćen".

Mi pokazujemo u Studij 4.3 da čovječji "duh" može biti uzrujan (Djela 17: 16), zabrinut (1Moj.41:8) ili obradovan (Lk.10:21 Karadžić). O njegovu se "duhu", tj. same njegove bitnosti, njegovu umu i namjeri, koji mu pokreću djela, dakle govori kao o zasebnoj osobi, ali, naravno, to nije doslovno tako. O Božjem se duhu, također, može govoriti na sličan način.

Mora se također shvatiti da Biblija često upotrebljava jezik utjelovljenja kad govori o apstraktnim stvarima, pr. o mudrosti se govori kao o ženi u Pri.9:1. Ovo je da bi nam se pokazalo kakva bi bila osoba koja posjeduje mudrost u praksi; 'mudrost' ne može opstojati izuzev u nečijem umu, i tako je upotrijebljeno sredstvo utjelovljenja. Za više o tome, vidi Osvrta 5, "Načelo personifikacije".

Osvrt 5: Načelo personifikacije

Neki će možda naći za teško prihvatiti objašnjenje utjelovljenja đavola, jer se o đavolu često govori u Bibliji kao da je osoba i možda ovo zbunjuje neke ljudi. Ovo se lako objašnjava isticanjem da je prepoznatljiva pojava u Bibliji da su nežive ili beživotne stvari kao mudrost, bogatstva, grijeh, crkva utjelovljeni, ali samo u slučaju đavola je neka fantastična teorija istkana oko toga. Slijedeći će primjeri ilustrirati poentu:-

MUDROST JE PERSONIFICIRANA.

"Blago čovjeku koji nađe mudrost, i čovjeku koji dobije razum. Jer je bolje *njom* trgovati nego trgovati srebrom, i dobitak na *njoj* bolji je od zlata. *Skuplja je* od dragoga kamenja, i što je god najmilijih stvari tvojih ne mogu se izjednačiti s *njom*" (Pri.3:13-15).

"Premudrost sazida sebi kuću, i otesa sedam stupova" (Pri.9:1).

Ovi stihovi, i dakako ostala poglavlja kamo se oni pojavljuju, pokazuju da je mudrost utjelovljena kao žena, ali zbog toga, nitko nema predodžbu da je mudrost doslovno lijepa žena koja se skita po zemlji; svi prepoznaju da je to vrlo poželjno obilježje koje svi ljudi trebaju pokušati steći.

BOGATSTVA SU PERSONIFICIRANA.

"Nitko ne može služiti dvojici *gospodara*. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili će uz jednoga prijanjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i *bogatstvu" (Mt.6:24 (*mamoni - Karadžić)).

Ovdje, su bogatstva izjednačena s *gospodarom*. Mnogo se ljudi naporno trude steći bogatstva i ovim načinom ona im postanu gospodarima. Isus nam ovdje veli da ne možemo to raditi i služiti Bogu prihvatljivi istodobno. Učenje je jednostavno i efektivno, ali nitko ne predmnijeva iz ovoga da su bogatstva čovjek nazvan Mamon.

GRIJEH JE PERSONIFICIRAN.

"Tko god čini grijeh, rob je grijeha" (Iv.8:34). "Grijeh *zakraljeva* smrću" (Rim.5:21). "Ne znate li: ako se komu predate za robove, na poslušnost, robovi ste *onoga* koga slušate: bilo grijeha - na smrt, bilo poslušnosti - na pravednost" (Rim.6:16).

Kao i u slučaju bogatstva, grijeh je ovdje izjednačen s gospodarom a oni koji počinu grijeh su mu sluge. Nikakvo razborito čitanje pasusa ne opravdava pretpostavku da Pavao naučava da je grijeh osoba.

DUH JE PERSONIFICIRAN.

"No kada dođe *on* - Duh Istine - upućivat će vas u svu istinu; jer neće govoriti *sam* od sebe" (Iv.16:13).

Isus ovdje govori svojim učenicima da će oni primiti silu Svetoga Duha, i ovo je bilo ispunjeno u dan Pedesetnice, zabilježenim u Djelima 2:3-4, kamo je navedeno "I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga", koji im je dao neobičnu moć da čine čudesne stvari da dokažu da im je autoritet bio Božji. Sveti Duh nije bio osoba, bio je sila, ali kada je Isus govorio o njoj upotrijebio je osobnu zamjenicu "on".

SMRT JE PERSONIFICIRANA.

"A ono konj sivac; konjaniku njegovu ime je Smrt" (Otk.6:8).

NAROD IZRAELA JE PERSONIFICIRAN.

"Opet ću te sazidati, i bićeš sazidana, *djevojko* Izrailjeva, opet ćeš se veseliti bubnjima svojim" (Jer.31:4). "Čujem doista Jefrema gdje tuži: pokarao si me, te sam pokaran kao june neuko; obrati me da se obratim jer si ti Gospod Bog moj" (Jer.31:18).

Kontekst ovih pasusa jasno otkriva da prorok ne govori o doslovnoj djevojci ili Efreemu kao osobu, nego o narodu Izraela, koji je u ovom primjeru utjelovljen, sličnim načinom kao što je i Velika Britanija ponekad utjelovljena u 'Britaniju' ili 'Johna Bulla'. Ne postoje ovakve osobe kao ova žena ili muškarac, ali kada se o njima govori u knjigama ili su prikazani na slikama svatko zna da se misli na Veliku Britaniju.

VJERNICI U KRISTA SU PERSONIFICIRANI.

"Dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do *čovjeka savršena*, do mjere uzrasta punine Kristove" (Ef.4:13). "(Postoji) jedno *tijelo*" (Ef.4:4). "Vi ste *tijelo Kristovo* i, pojedinačno, udovi" (1Kor. 12:27). "Krist (je) Glava Crkve - On (je) Spasitelj *Tijela*" (Ef.5:23). "On je (Krist) Glava *Tijela*, Crkve... Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za *Tijelo* njegovo, za Crkvu" (Kol.1:18,24). "Zaručih vas s jednim mužem, kao *čistu djevicu* privedoh vas Kristu" (2Kor.11:2). "Dode svadba Jaganjčeva, opremila se *Zaručnica* njegova" (Otk.19:7).

Svi ovi pasusi očito govore o zajednicu ljudi koji bijahu istinski vjernici u Krista, o kojima se ponekad govori kao o "crkvi", premda se ova ne smije pobrkati s ikojom od sadašnjih pravoslavnih crkva, koje su odavna prestale biti istinski vjernici u Krista.

O istinskim se vjernicima, to jest, oni koji drže i vjeruju istinskim naucima naučavani u Bibliji, govori kao o "čistoj djevici", pokazujući čistoću života koju trebaju imati, i

kao o "tijelu", prigodnu figuru jer kao što prirodno tijelo ima različite radnje, tako i istinska crkva ima mnogo odgovornosti i ostvaruje različitih radnja. Kada se o crkvi govori kao o "tijelu", nitko je ne zamjenjuje za pojedinca, niti bi zamjenili đavola ili satanu za grotesknog čudovišta ili palog anđela ako su riječi bile ispravno prevedene, ili ako nisu muškarci i žene stekli pogrešnih ideja izvedenih od lažnih crkva u minulim danima.

Prilagođeno iz "*Christendom Astray*" Roberta Robertsa.

Osvrt 6: Kalvinizam

Prije nekoliko stotina godina, Calvin je naučavao ideju da postoji predodređenost naših života, tako da naše slobodnovoljne odluke nemaju nikakav učinak nad naše spasenje; ili smo predodređeni za spasenje ili za odbacivanje. Ova predodžba je opet izronila u nekoliko današnjih ideja:

-Da nema smisla činiti veliki napor biblijskoga proučavanja ili religije, jer ako smo za spasenje onda ćemo to biti u svakom slučaju.

-Da postoji biće zvano đavo koje nas prisiljava na grijeh i donosi poteškoće u naše živote bez obzira na našu vlastitu volju. Ova lažna predodžba je diskutirana u Studij 6.

-Da nema potrebe tražiti Božju skrb u životnim situacijama, pr. za zaštitu kod putovanja, jer sve je ionako predodređeno. Postoji izreka, često slušana prilikom putovanja: 'što je pisano to će i biti'.

-Evangelijske crkve naučavaju da je nemoguće vjerovati ili razumjeti Bibliju bez da nas na to natjera Sveti Duh.

Ima mnogo čvrstih biblijskih razloga za odbacivanje ove vrste filozofije:-

-Čini besmislenim svo shvaćanje o pokornosti Bogu. Nama se neprestano govori u Bibliji da moramo paziti Božje zapovijedi, i čineći to možemo Mu ugoditi ili neugoditi. Ovo shvaćanje o zapovijedima je besmisleno ako nas Bog prisiljava na poslušnost. Krist nudi spasenje "svima koji ga slušaju" (Heb.5:9).

-Heb.11 pokazuje da Božja intervencija u naše živote i konačno dodjeljenje spasenja je povezano s našom vjerom. Mnogi biblijski primjeri gdje se moli za Božje izbavljenje u vrijeme nevolje su besmisleni ako je sve krajnje predodređeno. Također ideja da je spasenje ishod naše vjere u Krista isto tako je napravljena besmislena.

-Baptizam je preduvjet za spasenje (Mk.16:16; Iv.3:3-5). Ovo je poricano od kalvinista. Međutim, spasenje je omogućeno Kristovim djelom (2Tim. 1:10), ne apstraktnim

pojmom o predodređenosti. Mi moramo svjesno odabrati spojiti se s Njim, a to činimo kroz baptizam. Rim.6:15-17 govori da mi mijenjamo gospodare kod baptizma, grešni život s pokornim. "Komu (se) predate za robove, na poslušnost, robovi ste onoga koga slušate". Ovaj govor o predavanju sebe implicira slobodnu volju nasuprot bezuvjetne predodređenosti. Predaja je kroz poslušnost iz srca učenju evanđelja (Rim.6:17).

-Nema nikakvog smisla da Bog izgovara Svoju Riječ, ako smo konačno predodređeni u svakom slučaju. Također je besmisleno i propovijedanje; ipak Biblija, oboje zapovijedu i zapisom primjera toga, pokazuje da kroz propovijedanja riječi muškarci i žene dolaze do spasenja. "Riječ spasenja" (Djela 13:26) mora ići dalje ljudima.

-Nama će se suditi suglasno našim djelima (Otk.22:12). Zašto, ako su naša slobodnovoljna djela nevažna u odnosu spasenja? Pavao je rekao da su se Židovi osudili za nevrijedni vječnoga života svojim odbacivanjem Božje riječi (Djela 13:46). Oni se osuđuju - Bog ih nije sprečavao. Ako mi kažemo da Bog predodređuje neke ljude na spasenje a druge na osudu, onda Bog efektivno prisiljava ljude da budu grešnici, istim načinom bi On navodno prisiljavao ljude da budu pravedni. Zbog Adamova grijeha: "svi sagriješite, na sve ljude prijeđe smrt" (Rim.5:12). Zato umiru ljudi, kao kazna grijeha (Rim.6:23), ne jer ih je Bog prisilio da budu grešnici u neko vrijeme prije Adamova grijeha.

-1Kor.10 i mnogo drugih pasusa sadržavaju primjer onih u prošlosti koji su nekoć imali odnos s Bogom, ali su onda iznevjerili, kao upozorenja vjernicima. Činjenica da je moguće 'otpasti iz milosti' (Gal.5:4) znači da tu ne može biti 'jednom spašeni uvijek spašeni' sistem spasenja kakav potrebuje kalvinizmu. Samo s ustrajnim držanjem istinskog nauka možemo biti spašeni (1Tim.4:16).

-Isus je jasno naučavao da razumijevanje Božje riječi donekle ovisi o našem slobodnovoljnom naporu. "tko čita, neka razumije" (Mt.24:15). Tako mi dopuštamo sebi razumijevanje riječi - mi nismo prisiljeni na to. Postoji paralela između ovoga i često ponavljanih riječi Isusa: "tko ima uši da sluša neka čuje" ili shvati. Imanje ušiju za slušanje se stoga izjednačuje sa čitanjem Božje riječi. Zato jer je Božji Duh tako vrhovno očitovan kroz Njegovu riječ do mjere da je Isus mogao reći da su Njegove nadahnute riječi "Duh" (Iv.6:63), nemoguće je da bi Božji Duh radio na čovjeka, osim Njegove riječi, da bi prisilio čovjeka na poslušnost riječi.

-"Tko hoće, neka zahvati vode života zabadava" (Otk.22:17), odazivanjem na riječ života otkrivenu u evanđelju. Ovdje sigurno ima slobodne volje prije negoli predodređenosti bez obzira na našu osobnu želju za spasenje. Slično Djela 2:21: "tko god prizove ime Gospodnje bit će spašen" baptizmom u to ime.

Osvrt 7: "Primit ćete dar, Duha Svetoga" (Djela 2:38).

Petar se obratio velikom mnoštvu za Pedeseticu, završavajući apelom u v.38 za pokajanje, baptizam i primanje dara Svetoga Duha. Ova je preporuka o daru Svetoga

duha u kontekstu da su apostoli koristili te dare u govorenju na jezike mnoštvu, objašnjavajući da su time snabdjeli ispunjenje Joilova proroštva o davanju čudesnih dara (Djela 2:16-20). Stoga je razumno pretpostaviti da je Petar obećavao čudesne dare duha mnoštvu Židova koji su ga slušali. Mnoštvo je bilo sastavljeno od Židova, ne neŽidova (Djela 2:5). Proroštvo Joila o davanju dare se prije svega ticalo Židova. Tako im je Petar načinio poentu: "za vas je ovo obećanje i *za djecu vašu*" (Djela 2:39), možda misleći o Joilova proroštva da će duh biti dan Židovima *i njihovoj djeci* (Djela 2:17 cp. Joil 2:28-32). Tu može također biti i nagovještaja da je obećanje o tim čudesnim darima bilo samo za ta dva naraštaja - oni koji su slušali Petra i njihovu djecu.

Pokazali smo da su se do kraja 1 vijeka (tj. oko 70 god. nakon Petrova govora), dari ugasili. Ovo je također potvrđeno od zapisa povijesti. Za vrijeme ta dva naraštaja dari duha su bili također dostupni neŽidovima: "i za sve one izdaleka, koje pozove Gospodin Bog naš" (Djela 2:39). Zamijeti kako su neŽidovi opisani s "vama (koji ste) daleko" u Ef.2:14-17.

Međutim, postoji dobar razlog vjerovanju da je ono što se dogodilo u Djela 2 bilo tek malo ispunjenje tih riječi iz Joila 2. Veće ispunjenje će biti kada je Izrael bio napadnut i protivnička vojska uništena (Joil 2:20), i kad se Izrael pokajao i živio u sretnom odnosu s Bogom (2:27). "I poslije ću izliti duh svoj" (Joil 2:28). Ne dok se ovi preduvjeti vide možemo gledati za bilo kakvo ispunjenje Joilovih riječi, osim ono malo ispunjenje koje je bilo viđeno na dan Pedesetnice opisano u Djela 2.

Obećanje o primanju dara duha nakon baptizma, se može još uvijek čitati s nekom preporukom na nas danas. Ima jedan Duh, ali može biti očitovan na različite načine (1Kor.12:4-7; Ef.4:4). U 1 stoljeću to je bilo kroz čudesnih dara; sada kad su oni povučeni posve je opravdano gledati ispunjenje ovog "Duhovnog dara" obećanja na drugi način. "Dar *Svetoga Duha*" se može odnositi na 'dar koji *jest* Sveti Duh', ili 'daru o kojem govori Sveti Duh' - tj. dar oproštenja i spasenje koje je Duhom-nadahnutu riječ Božja obećala. Postoje mnogo drugih primjera upotrebe ovakvih fraza ('dvosmisleni genitiv', da su tehničke). "U spoznaji Božjoj" (Kol.1: 10) može značiti spoznaju koju ima Bog, ili spoznaju o Boga. "Ljubav Božja" i "ljubav Kristova" (1Iv.4:9; 3:17; 2Kor.5:14) može značiti ljubav koju Bog i Isus imaju za nas; ili ljubav koju imamo za njih. "Riječ Božja" može značiti riječ o Bogu, ili riječ koja je proizišla od Boga. Dar Svetoga Duha se može stoga odnositi na dar kojeg Sveti Duh omogućava i o kojem govori, kao i na dar koji sadržava moći Svetoga Duha.

DAR DUHA: OPROŠTENJE?

Rim5:16 i 6:23 opisuju spasenje kao "dar" - dopuštajući poređenje s "dar"om Duha u Djela 2:38. Uistinu Djela 2:39 čini se da citira Joila 2:32 o spasenju kao da je to ono što dar Duha jest. Preporuka Petra o obećanom daru onima "izdaleka" aludira na Is.57:19: "mir (s Bogom kroz oproštenje) onomu koji je daleko". Ef.2:8 također opisuje dar kao da je spasenje, veleći da "u jednome Duhu (ovim darom) imamo pristup Ocu" (2:18). Ovo je dalje potvrđeno činjenicom da Ef.2:13-17 također aludira na Is.57:19:

"vi koji некоć bijaste daleko, dođoste blizu - po krvi Kristovoj... (koji) dođe te navijesti mir vama daleko". Izaija 30:1 osuđuje Židove koji su tražili oprostjenje po svom načinu umjesto po daru Božjega Duha: oni "zaklanjaju se za zaklon (izmirenje) koji nije od moga Duha, da domeću (umjesto da oduzmu) grijeh na grijeh". Is.44:3 opisuje oprostjenje Izraelu u posljednjem danu sličnim govorom: "Jer ću izliti... potoke na suhu zemlju (duhovno neplodnu -Is.53:2), izliću duh svoj na sjeme tvoje i blagoslov svoj na tvoje natražje". Blagoslov Abrahamovu sjemenu je u njihovu oprostjenju kroz Krista (Djela 3:25,26) - koje je tu izjednačeno s izlivanjem Duha Židovima. Ovo je jasni govor Joila 2 i Djela 2. Gal.3:14 opisuje sve ovo sa tako puno riječi: "da u Kristu Isusu na pogane dođe blagoslov Abrahamov (oprostjenje): da Obećanje, Duha, primimo po vjeri". Tako 1Kor.6:11 govori o pranju grijeha "u Duhu Boga našega". Postoji uporednost u Rim. gdje mi primamo "milost... pomirenje... Duha" (1:5; 5:11; 8:15), pokazujući vezu između dara ("milost") Duha i oprostjenja koje vodi k pomirenju. Teško je preuveličati koliko Novi zavjet izgrađuje jezik i pojmove Staroga zavjeta, osobito u pogledu prvotnog židovskog čitateljstva i utjecaja kojeg bi poslanice imale. Opetovano u Pentateuchu i Isusa Navina Bog obećava dati zemlju Svom narodu - "zemlju koju ti Gospod Bog tvoj daje u posjed", je česta fraza. Protuvrijednost zemlje pod novom zavjetu je spasenje; to je stoga dar Božji sada u očekivanju, povezanim s oprostom grijeha.

Gal.3:2,5 cp. 3:8-11, izjednačuje primanje duha s primanjem Abrahamovih blagoslova spasenja i oprosta. O "Obećanje, Duha" (Gal.3: 14) se govori u kontekstu obećanja Abrahamu.

Petar je tražio od Židova da se pokaju prije negoli dobiju dar; ovo bi uključivalo osobnu molitvu. Postoje razloge vjerovanju da je dar Duha način opisivanja odgovorene molitve. Darivanje "dobrim darima" one koji ih traže molitvom je isto što i darivanje (dara) Svetoga Duha (Mt.7:11 cp. Lk.11:13). Fil.1:19 izjednačuje 'vašu molitvu i pomoć Duha Isusa Krista'. Slično, 1Iv.3:24 veli da je nama dan Duh kao ishod naše pokornosti zapovijedima; v.22 veli da pokornost tim zapovijedima vodi odgovorenoj molitvi našoj. Tako naše je uvjerenje zbog uslišene nam molitve (1Iv.5:14) i zbog imanja Duha (1Iv.3:21,24; 4:13), budući da su to paralelni izrazi.

Proučavanje grčke riječi 'karis', često prevedene "milost", će pokazati da je često upotrebljavana u vezi dara Duha.

"Po (daru) milosti smo Gospodina Isusa spašeni" (Djela 15:11). Ipak ideja o "milosti" je često povezana s uslišenom molitvom (pr. 2Moj.33:12; 34:9; 4Moj.32:5; Ps.84:11; 2Kor.12:9; Heb.4:16; Jak.4:6 cp. v.3). Zah.12:10 govori o izlivanju u posljednjem danu "duh(a) milosti i molitava" nad Židovima. Ovo sažima ono što mi predlažemo - da molitva donosi dar duha u smislu oprostjenja, i da je to davanje duha odgovorenoj molitvi dokazano primjerom pokajanja Židova 1 vijeka i zadnjih dana. U istom kontekstu Pavao govori o "dari i poziv Božji" pokajanju i oprostjenju (Rim.11:29).

UTJEŠITELJ

Isti se pristup može primijeniti na obećanje o Utješitelja u Iv.14 i 16. Ovo se glavno ticalo čudesnih sila date učenicima, kojima je obećanje i bilo prvo načinjeno, i može se također primijeniti i na nas u nečudotvornom smislu. Dari su trebale "dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh" (Iv.14:26), po svoj prilici da omogućće pisanje evanđeoskih zapisa. Riječ "u pamet" sama po sebi ograničava čudesni element obećanog Utješitelja na učenike, koji su živjeli s Isusom za vrijeme njegove službe. Jedino njima su se Isusove riječi mogle dozvati natrag u sjećanje od Utješitelja. Jezik obećana "Utješitelja" također se može primijeniti na moć završene Biblije. Stoga možemo zaključiti da ova i druga obećanja duha bijahu ispunjena u čudesnom obliku u 1 vijeku, ali se sada primjenjuju na nas u objavljenju duha kroz napisanu Riječ Božju u Bibliji.

Istina je, svakako, da je Božji duh bio otkriven pisanom riječju u prošlosti, ali to bijaše tek *djelomično* otkrivenje u poredbi s cijelošću ("savršenog") koju sada imamo u završenoj Riječi Božjoj (1Kor.13:9-13). Iz ovoga slijedi da nisu mogla biti nikakva druga pisana otkrivenja Božja nakon povlačenja dara kod završenog Novog zavjeta. Tvrdnje mormonske Knjige i drugih sličnih proizvoda, impliciraju da Biblija *nije* svo otkrivenje - što odsutnost Duhovnih dara danas dokazuje da jest. Ako ćemo činiti punu upotrebu *cijelosti* Božjeg otkrivenja u Bibliji, moramo upotrebljavati svaki njen dio, i Starog i Novog zavjeta, tek tada može Božji čovjek početi da biva potpun kao Božja potpunost, otkrivenu u Riječ.

Osvrt 8: "A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju" (Mk.16:17).

Iz ovog je raspravljano, da će svatko tko istinski vjeruje dobiti čudesnih dara. Međutim, ovo dokazuje i previše - oni *će*: "zmije uzimati; i popiju li što smrtonosno, ne, neće im nauditi; na nemoćnike *će* ruke polagati, i bit će im dobro" (Mk.16:18). Ovo nije nikakvo obećanje o stvarima koje se teoretski mogu događati ako vjernik ima dovoljno vjere; ovo su bila sigurna obećanja o tome što će se definitivno činiti od vjernike. Izuzev da su čuda ove veličine jasno izvršavana, obećanje ovoga stiha se ne može primijeniti na nas u sadašnjosti. Sjeti se kako je Pavao mogao držati otrovnu zmiju bez da ga ona ujede (Djela 28:3-7), ishodeći s potvrdom da mu je propovijed bila od Boga.

Od svih karizmatičnih kršćana koji su tvrdili da posjeduju dare za vrijeme zadnjih sto godina, nije bilo nikakva stvarnog dokaza da su ovakve moći upotrijebljene. Osim ako *svaki* vjernik može i *čini* znake ove veličine, ovo se obećanje ne može primijeniti danas. Ovo nas ostavlja sa zaključkom kojeg smo već izvukli iz našeg razmatranja biblijskog učenja o Duhu: ovi čudesni dari bijahu posjedovani od ranih kršćanskih vjernika 1 vijeka, ali su prestale biti u posjedu nakon što su novozavjetne Spise bile završene.

Završni stih Mk.16 sugerira da će čuda "pratiti" one koji vjeruju zbog određene namjere potvrđivanja govorenih riječi evanđelja: "ovi će znakovi *pratiti* one koji uzvjeruju... Oni pak odoše i propovijedahu posvuda, a Gospodin surađivaše i utvrđivaše Riječ *popratnim* znakovima" (Mk.16:17, 20). Čim je jednom govorena riječ bila napisana u cijelosti, kakvom je sada imamo u Novom zavjetu. nije više bilo potrebe za čudesnih znakova da prate one koji vjeruju.

Fusnota: Toliko raširene su tvrdnje o sadašnjem posjedovanju Duhovnih dara da su u 1989 održane dvije javne debate između karizmatičnoga kršćanskog pastora, Johna Liliekasa, i dva kristadelfijanaca, Mr. Johna Allfreea i nazočnog pisca. Prijedlog je bio: "Jesu li čudesne dari Svetoga Duha u posjedu danas?" Pozivi su bili poslani mnogim crkvama diljem U.K.-a, ishodeći u kombiniranu publiku od preko 1000 ljudi. Logično je pretpostaviti da su najbolji 'dokazi' za tekovnog posjedovanja dara bili predstavljeni. Prijepis rasprava je dostupan od: The Dawn Book Supply, 66 Carlton Road, Nottingham NG3 2AP, England.

STUDIJ 2: Pitanja

1. Što od slijedećih jest značenje riječi 'Duh'?
a) Moć
b) Svetost
c) Dah
d) Prah.
2. Što je Sveti Duh?
a) Osoba
b) Moć
c) Božja sila
d) Dio trojstva.
3. Kako je napisana Biblija?
a) Ljudi su zapisali svoje vlastite ideje
b) Ljudi su zapisali ono što su smatrali da je Bog mislio
c) Putem nadahnutih ljudi, od Božjega Duha
d) Nešto je bilo nadahnuto, ostali dijelovi ne.
4. Koji od slijedećih su razlozi zbog davanja čudesnih dari Duha?
a) Da podrže verbalnu propovijed evanđelja
b) Da se razvije rana crkva
c) Da se prisile ljudi na pravednost
d) Da se apostoli spase osobnih poteškoća.

5. Odakle možemo naučiti Božju istinu?
- a) Dijelom iz Biblije, dijelom iz našeg vlastitog razmišljanja
 - b) Iz izravnog nam kazivanja Svetoga Duha stvari, bez čitanja Biblije
 - c) Od same Biblije
 - d) Od religioznih službenika/svećenika.
6. Navedi neke od duhovnih dara posjedovani u 1 vijeku.
7. Kada su oni povučeni? Da li je moguće posjedovati ih sada?
8. Kako može Sveti Duh djelovati u našim životima danas?

STUDIJ 3

BOŽJA OBEĆANJA

3.1 Božja obećanja: uvod

Kod ove točke naših studija dosegli smo šire razumijevanje toga tko je Bog i kako On djeluje. Pri tome razjasnili smo jedan broj općih nesporazuma o ovim stvarima. Sada želimo pogledati pozitivnije na stvari koje je Bog "obećao onima što ga ljube" (Jak.1:12; 2:5) držanjem Njegovih zapovijedi (Iv.14:15).

Božja obećanja u Starom zavjetu su ono što sačinjavaju istinsku kršćansku nadu. Kad mu se sudilo za njegova života, Pavao je govorio o budućoj nagradi za koju je bio pripravan izgubiti sve stvari: "sada stojim pred sudom zbog nade u obećanje koje Bog daje ocima našim... za tu me nadu... tuže" (Djela 26:6,7). On je proveo mnogo od svog života u propovijedanju: "evanđelj(a): obećanje dano ocima Bog je ispunio... uskrisivši Isusa" (Djela 13:32,33). Pavao je objasnio da vjerovanje u tih obećanja daje nadu uskrsnuća iz mrtvih (Djela 26:6-8 cp. 23:8), znanje o Isusovu drugom dolasku u sudu i o dolazećem Kraljevstvu Božjem (Djela 24:25; 28:20,31).

Sve ovo ruši mit da je Stari zavjet tek povijest lutanja Izraela koji ne govori o vječnom životu. Bog nije odjednom odlučio prije 2000 godina da će nam On ponuditi vječni život kroz Isusa. Ta je namjera bila s Njim još s početka:-

"U nadi života vječnoga što ga, prije vremenā vjekovječnih, obeća Bog, On koji ne laže, a u svoje doba očitova riječ svoju (u vezi toga) u propovijedanju" (Tit 1:2,3).

"Život vječni, koji bijaše kod Oca i očitova se nama" (1Iv.1:2).

Budući da je Božja namjera dati Svom narodu vječni život bila s Njim još s početka, nije vjerojatno da bi On ostao u šutnji o tome za vrijeme 4000 godina Svog spravljanja s ljudima zabilježenog u Starom zavjetu. U stvari, Stari je zavjet pun proroštava i obećanja koja zasebno daju više detalja ove nade koju je Bog pripremio Svom narodu. Zbog toga je jedno razumijevanje Božjih obećanja židovskim ocima važno za naše spasenje: toliko da je Pavao podsjetio vjernike u Efezu da prije no što su znali ove stvari, oni su bili "izvan Krista, udaljeni od građanstva izraelskoga, tuđi Savezima obećanja, bez nade bija(hu) i neznabošci na svijetu" (Ef.2:12) - premda bez sumnje oni su mislili da im njihova prijašnja poganska vjerovanja daju nekakvu nadu i poznavanje Boga. Ali ovo jest ozbiljnost nepoznavanja starozavjetnih obećanja Boga - u stvarnost "bez nade... i neznabošci na svijetu". Sjeti se kako je Pavao opisao kršćansku nadu kao "nad(u) u obećanje koje Bog daje (židovskim) ocima našim" (Djela 26:6).

Žalosna jest činjenica da malen broj crkva stavlja naglasak na ove dijelove Staroga zavjeta koje bi trebalo. "Kršćanstvo" se izrodilo u novozavjetnu temeljenu religiju - iako čak i onda sklono upotrebi tek nekoliko stihova toga. Isus je jasno istaknuo obrnuto:-

"Ako ne slušaju Mojsija (prvih pet knjiga Biblije koje je on napisao) i prorokā, neće povjerovati sve da i od mrtvih tko ustane" (Lk.16:31).

Prirodni um može rasuđivati da vjerovanje u Isusova uskrsnuća jest dovoljno (cp. Lk.16:30), ali je Isus rekao da bez čvrsta razumijevanja Starog zavjeta, to neće biti potpuno moguće.

Opadanje vjere učenicima nakon raspeća bijaše proslijeđeno od Isusa da je zbog njihova pomanjkanja pažljive pozornosti Starome zavjetu:-

"A on će im: O bezumni i srca spora da (ispravno) vjerujete što god su proroci navijestili! Nije li trebalo da Krist sve to pretrpi te uđe u svoju slavu? Počevši tada od Mojsija i *svih* proroka, protumači im što u *svim* Pismima ima o njemu" (Lk.24:25-27).

Zamijeti njegova isticanja da je *cijeli* Stari zavjet govorio o njemu. Ne da nisu učenici nikada čitali ili slušali riječi Staroga zavjeta, ali nisu ih ispravno razumjeli, i stoga nisu im mogli istinski vjerovati. Tako ispravno razumijevanje Božje Riječi, umjesto samo čitanje, je nužno za razvijanje istinske vjere. Židovi su bili fanatični u svom čitanju Starog zavjeta (Djela 15:21), ali jer nisu shvaćali njegove preporuke stvarima o Isusu i Njegova evanđelja, oni nisu uistinu vjerovali tome, pa tako im je Isus rekao:-

"Kad biste vjerovali Mojsiju, i meni biste vjerovali: ta o meni je on pisao. Ali ako njegovim pismima ne vjerujete, kako da mojim riječima vjerujete?" (Iv.5:46,47).

Usprkos svom njihovu čitanju Biblije, oni jednostavno nisu gledali stvarnu poruku o Isusu, premda su htjeli misliti da su bili osigurani spasenjem. Isus im je morao reći:-

"Pregledajte pisma (tj. ispravno - cp. Djela 17:11 Karadžić), jer vi mislite (uvjereni ste) da imate u njima život vječni; i ona svjedoče za mene" (Iv.5:39).

Pa tako može biti i s mnogim ljudima koji imaju jednog ocrtanog znanja o nekim od događaja i učenja Staroga zavjeta: to je tek znanje koje su oni pokupili slučajno. Divna poruka Krista i evanđelje Božjega Kraljevstva još uvijek im izmiče. Namjera ovog studija je da te izvede iz tog položaja dokazivanjem istinskog značenja glavnih obećanja Staroga zavjeta:-

- U vrtu Edena
- Nou
- Abrahamu
- Davidu

Obavijesti o njima se nalaze u prvih pet knjiga Biblije (1Moj.-5Moj.) koje su bile napisane od Mojsija, i u starozavjetnim prorocima. Sve osnove kršćanskog evanđelja se nalaze ondje. Pavao je objasnio da je njegovo propovijedanje ovog evanđelja govorilo "ništa osim onoga što Proroci govorahu i Mojsije da se ima zbiti: da će Krist trpjeti i da će on, prvouskršli od mrtvih, svjetlost navješćivati narodu" (Djela 26:22,23), i u njegove je zadnje dane pjesma ostala ista: "Izlagao im je (Pavle) i svjedočio o kraljevstvu Božjemu te ih od jutra do večeri iz Mojsijeva Zakona i Prorokā uvjeravao" (Djela 28:23).

Nada Pavla, tog vrhovnog kršćanina, treba biti isto tako nada koja nas pobuđuje; kao što je bila veličanstveno svjetlo na kraju tunela njegovog života, tako treba biti za svakog ozbiljnog kršćanina. Upaljeni ovom pobudom, sada možemo "istraživati Pisma".

3.2 Obećanje u Edenu

Patetični prikaz čovjekovog pada pripada Postanku poglavlje 3. Zmija je bila prokleta zbog pogrešnog citiranja Božje riječi i iskušavanja Eve da je prekrši. Čovjek i žena bijahu kažnjeni zbog njihova prijestupa. Ali zračak nade ulazi u ovu tamnu sliku kad Bog govori zmiji:-

"I još mećem neprijateljstvo između tebe i žene i između sjemena tvogoga i sjemena njezina; ono (sjeme žene) će ti na glavu stajati a ti ćeš ga u petu ujedati" (1Moj.3:15).

Ovaj je stih veoma usredotočen; trebamo pažljivo definirati različite upletene stvari. "Sjeme" znači potomak ili dijete, ali također se može odnositi i na ljude povezani s određenog "sjemena". Mi ćemo kasnije vidjeti da je Abrahamovo "sjeme" bio Isus (Gal.3:16), ali ako smo mi "u" Isusa baptizirani, onda smo i mi također sjeme (Gal.3:27-29). Ova riječ "sjeme" isto tako ukazuje na ideju o spermu (1Pet.1:23); pa tako istinsko sjeme će imati očeva obilježja.

Sjeme zmije se stoga mora odnositi na ono što ima porodičnu sličnost sa zmijom:-

- iskrivljuje Božju Riječ
- laže
- vodi druge grijehu

Mi ćemo vidjeti u Studij 6 da nema doslovne osobe koja to čini, već da je unutar nas

- "naš... stari čovjek" tijela (Rim.6:6)
- "naravan čovjek" (1Kor.2:14)
- "starog čovjeka, koga varave požude vode u propast" (Ef.4:22)
- "staroga čovjeka s njegovim djelima" (Kol.3:9).

Ovaj grešni "čovjek" unutar nas je biblijski "đavo", sjeme zmije.

Sjeme žene trebalo je biti određena osoba - "ti (sjeme zmije) ćeš *ga* u petu ujedati" (1Moj.3:15). Ova osoba je trebala trajno zgaziti zmijino sjeme, tj. grijeha - "ono će ti na glavu stajati". Udariti zmiju po glavi je smrtonosni udarac - budući da joj je mozak u glavi. Jedina osoba koja je vjerojatni kandidat za sjeme žene mora biti Gospodin Isus:-

Isus Krist "koji (križom) obeskrijepi smrt (i stoga moć grijeha-Rim.6:23) i učini da zasja život i neraspadljivost - po evanđelju" (2Tim.1:10).

Bog "poslavši Sina svoga u obličju grešnoga tijela i s obzirom na grijeh, osudi grijeh u tijelu", tj. biblijskog đavola, sjeme zmiје (Rim.8:3).

Isus se "javi da grijehe naše uzme" (1Iv.3:5 Karadžić).

"Ti ćeš mu nadjenuti ime Isus (koje znači "Spasitelj") jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih" (Mt.1:21).

Isus je bio doslovno "od žene... rođen" (Gal.4:4) kao sin Marije, premda mu je Bog bio Otac. Tako i u ovom smislu, on bijaše sjeme žene, premda snabdjeven od Boga načinom kakvim nijedan drugi čovjek nije bio. Ovo sjeme žene trebalo je biti privremeno ranjeno grijehom, sjemenom zmiје - "ti ćeš ga u petu ujedati" (1Moj.3:15). Ugriz zmiје u petu je obično privremena rana, u poredbi s trajnošću udaranja zmiје po glavi. Velik broj figurativnih govora su biblijskoga porijekla: "udariti ga po glavi" (tj. potpuno zaustaviti ili dokrajčiti koga) je vjerojatno zasnovano na ovom proroštvu gdje Isus udara zmiју po glavi.

Osuda grijeha, sjemenu zmiје, je uglavnom kroz Kristovu žrtvu na križu - zamijeti da stihovi citirani gore govore o Kristovoj pobjedi grijeha u prošlom vremenu. Privremena rana u petu koju je Isus zadobio je dakle preporuka o njegovoj tridnevnoj smrti. Njegovo je uskrsnuće dokazalo da je to bilo tek privremena rana, u poredbi sa smrtonosnim udarcem što je zadao grijehu. Zanimljivo je da nebiblijski povijesni zapisi ukazuju da su žrtve raspeća bile prikucavane kroz svoju petu na drvenom stupu. Tako Isus bijaše "ranjen u petu" svojom smrću. Is.53:4,5 opisuje Krista da je bio "izbijen" od Boga svojom smrću na križu. Ovo jasno aludira na proroštva iz 1Moj.3:15 da će Krist biti ranjen od sjemena zmiје. Ipak, na koncu Bog je djelovao kroz zla s kojim se Krist suočio, *On* je ovdje opisan da čini ranjavanje (Is.53:10), s upravljanjem silama zla koje su Mu ranile Sina. Pa tako Bog isto djeluje kroz zla iskustva svakog Svog pojedinog djeteta.

DANAŠNJI SUKOB

Ali pitanje ti može izroniti u glavi: "ako je Isus uništio grijeh i smrt (sjeme zmiје), zbog čega te stvari još uvijek postoje danas?" Odgovor je da je na križu Isus uništio moć grijeha unutar nj sama: proroštvo iz 1Moj.3:15 je uglavnom o sukobu između Isusa i grijeha. Sada to znači jer nas je pozvao dijeliti njegovu pobjedu, konačno i mi, također, možemo pobijediti grijeh i smrt. Oni koji nisu pozvani dijeliti njegovu nagradu, ili odbiju ponudu, će, svakako, još uvijek doživljavati grijeh i smrt. Premda su grijeh i smrt također doživljavani od istinskih vjernika, kroz svoju povezanost sa sjemenom žene preko baptizma u Krista (Gal.3:27-29), oni mogu imati oprost za svoje

grijehe i stoga konačno biti spašeni smrti, koja je ishod grijeha. Tako u izgledu Isus "obeskrijepi smrt" na križu (2Tim.1:10), mada neće biti dok Božja namjera sa zemljom nije završena na koncu tisućljeća da će ljudi zaista prestati da umiru - kada smrt neće nikad više biti svjedočena na zemlji: "Doista on treba da kraljuje (u prvom dijelu Božjega Kraljevstva) dok ne podloži sve neprijatelje pod noge svoje. Kao posljednji neprijatelj bit će obeskrijepljena Smrt" (1Kor.15:25,26).

Ako smo "baptizirani u Krista" onda obećanja o Isusu, poput onog iz 1Moj.3:15, postaju osobne za nas sami; nisu više tek zanimljivi dijelovi Biblije, to su proroštva i obećanja koje su načinjene izravno nama! Kao i sjeme žene, mi, također, ćemo iskusiti pobjedu grijeha nad nama kratkoročno. Izuzev ako se Gospodin vrati za naša života, mi, također, ćemo biti ranjeni u petu kao što je bio Isus, pri tome ćemo mi, isto tako umrijeti. Ali ako smo istinsko sjeme žene, onda ta "rana" će biti samo privremena. Oni koji su ispravno baptizirani u Krista uranjanjem ispod vode, povezuju sebe s njegovom smrću i uskrsnućem - simbolizirano izranjanjem iz vode (vidi Rim.6:3-5).

Ako smo mi istinsko sjeme žene, onda će naši životi odražavati riječi iz 1Moj.3:15 - postojat će stalni osjet sukoba ("neprijateljstva") unutar nas, između ispravnog i pogrešnog. Veliki je apostol Pavao opisao jedan umalo shizofrenični sukob između grijeha i njegove stvarne prirode koji je bjesnjeo u njemu (Rim.7:14-25).

Nakon baptizma u Krista, ovaj sukob s grijehom koji je prirodno unutar nas treba se pojačati - i nastaviti time svih naših dana. U jednom smislu to je teško, jer moć grijeha je snažna. Ali u drugom smislu i nije, budući da smo mi u Krista, koji se već borio i pobjedio u sukobu. Zamijeti kako su vjernici opisani kao žena u Ef.5:23-32, kao da time što smo sjeme žene mi smo također ta žena.

Istim načinom kojim sjeme žene predstavlja oboje Isusa i one koji pokušavaju imati njegovih osobina, tako i sjeme zmije govori o oboje grijeha (biblijskog "đavola") i onih koji slobodno pokazuju osobine grijeha i zmije. Ovakvi ljudi će zanemariti ili pogrešno predstaviti Božju Riječ, što će ih na koncu odvesti sramu grijeha i otuđivanju od Boga, što se i dogodilo Adamu i Evi. Budući da su Židovi bili ljudi koji su zaista stavili Isusa na smrt - tj. ranili sjeme žene u petu - za očekivanje je da su oni bili glavni primjer sjemena zmije. To je potvrđeno od Ivana krstitelja i Isusa:-

"Kad (Ivan) ugleda mnoge farizeje i saduceje (grupa Židova koji su osudili Isusa) gdje mu dolaze na krštenje, reče im: Leglo (tj. izrođeni od, stvoreni iz) gujinje (zmije)! Tko li vas je samo upozorio da bježite od skore srdžbe?" (Mt.3:7).

"A (Isus), znajući njihove misli (farizeja), reče im:... Leglo gujinje! Kako možete govoriti dobro kad ste opaki?" (Mt.12:25,34).

Svijet - čak i religiozan svijet - ima iste ove zmijske osobine. Samo oni baptizirani u Krista su povezani sa sjemenom žene; svi ostali su, do promjenljivih stupnjeva, sjeme zmije. Kako je Isus postupao s ljudima koji su bili sjeme zmije mora nam biti primjer:-

- propovijedao im je u duhu ljubavi i istinske zabrinutosti, ipak
- nije dopustio njihovim načinima i razmišljanjima da utječu na nj, i
- pokazao im je obilježja Boga koji ljubi po načinu kojim je živio.

Ipak zbog svega ovog oni su ga mrzili. Njegov osobni napor da bude pokoran Bogu učinio ih je ljubomornim. Čak i njegova obitelj (Iv.7:5; Mk.3:21) i bliski prijatelji (Iv.6:66) ogradili su se a neki su ga čak i fizički napustili. Pavao je iskusio istu stvar kada se jadao onima s kojih je nekoć prolazio kroz vodu i vatru:-

"Postadoh li vam neprijateljem propovijedajući vam istinu?" (Gal.4:14-16).

Istina nikad nije slavna; znati je i živjeti s njom onako kako treba uvijek će stvarati neku vrstu poteškoća za nas, čak ishodeći progonom:-

"I kao što je onda onaj po tijelu rođeni progonio onoga po duhu rođenoga (istinskim poznavanjem Božje Riječi - 1Pet.1:23), tako je i sada" (Gal.4:29).

Ako smo istinski udruženi s Kristom moramo iskusiti neke od njegovih patnja, pa tako da možemo i mi dijeliti njegovu veličanstvenu nagradu. Opet Pavao nam postavlja neusporedivi primjer u ovome:-

"Vjerodostojna je riječ: Ako s njime (Krista) umriješmo, s njime ćemo i živjeti. Ako ustrajemo (s njim), s njime ćemo i kraljevati... Stoga sve podnosim" (2Tim.2:10-12).

"Ako su mene (Isusa) progonili, i vas će progoniti... A sve će to poduzimati protiv vas poradi imena moga" (Iv.15:20,21)

-tj. jer smo baptizirani u imenu Isusa (Djela 2:38; 8:16).

Suočeni sa stihovima poput ovih, primamljivo je razmišljati: "Ako se o tome radi, i to znači biti povezan s Isusom, sjemenu žene, ja radije ne bih". Ali svakako od nas nikad se neće očekivati da podnosimo nešto sa čime ne bi mogli razumno se nositi. Dok je samopožrtvovanost jasno potrebna da bi se sjedinili potpuno s Krista, naša povezanost s njim će ishoditi u takvu veličanstvenu nagradu "da patnje sadašnjosti nisu spomena vrijedne u poredbi sa slavom koja će biti otkrivena u nama". Čak i sada, njegova žrtva omogućuje našim molitvama za pomoć kroz traume života biti osobito silne Bogu. I dodajmo k tomu slijedeće veličanstveno uvjerenje, silno podvučeno u mnogim kristadelfijanskim Biblijama:-

"Ta vjeran je Bog: neće pustiti da budete kušani preko svojih sila, nego će s kušnjom dati i ishod da možete izdržati" (1Kor.10:13).

"To vam rekoh da u meni mir imate. U svijetu imate muku, ali hrabri buditi - ja sam pobijedio svijet" (Iv.16:33).

"Što ćemo dakle na to reći? Ako je Bog za nas, tko će protiv nas?" (Rim.8:31).

3.3 Obećanje Nou

Kako je ljudska povijest napredovala nakon vremena Adama i Eve, čovjek je bivao zlobniji. Stvari su došle do stupnja da je civilizacija bila moralno tako očajna da je Bog odlučio uništiti taj sistem stvari, s izuzećem Noa i njegove obitelji (1Moj.6:5-8). Bijaše mu rečeno da napravi škrinju u koju će on i predstavnici svih životinja živjeti za vrijeme uništenja svijeta potopom. Usput, ima obilnih znanstvenih razloga za vjerovanje da se ovaj silni potop doslovno dogodio, na stranu jasnih izjava iz Pisma! Zamijeti da zemlja (tj. ovaj doslovni planet) nije bila uništena, samo zla ljudska postava koja je bila na njoj: "svako tijelo što se mikaše na zemlji" (1Moj.7:21). Isus (Mt.24:37) i Petar (2Pet.3:6-12) obojica su vidjeli sud Noina svijeta da je sličan s onim što će se dogoditi za Kristova druga dolaska. Tako je očajna zlobnost čovjeka u Noino vrijeme upoređena s našim sadašnjim svijetom, koji tek što će biti kažnjen o Kristova povratka.

Zbog goleme grešnosti čovjeka i programa samouništenja u kome se zapleo ovaj planet, iskrslo je vjerovanje, čak i među kršćanima, da će ova zemlja biti uništena. Ova ideja jasno pokazuje potpuni nedostatak razumijevanja osnovne biblijske poruke - da JE Bog aktivno zabrinut stvarima ovog planeta, i da će se uskoro Isus Krist vratiti da uspostavi Božje Kraljevstvo ovdje na zemlji. Ako bi se dopustilo čovjeku uništenje ovog planeta onda se ova obećanja naprosto ne mogu održati. Znatne dokaze da će Božje Kraljevstvo *biti* na zemlji se nalaze u Studij 4.7 i Studij 5. U međuvremenu, slijedeće treba biti dostatan dokaz da zemlja i solarni sustav neće biti uništeni:-

"Kao zemlju utvrdi je do vijeka" (Ps.78:69).

"A zemlja stoji uvijek" (Pro.1:4).

"Sunce i mjeseci... zvijezde... nebesa... postavi ih (On) zasvagda i zavavijek, dade naredbu, koja neće proći" (Ps.148:3-6).

"Zemlja (će) biti puna poznanja Gospodnjega kao more vode što je puno" (Is.11:9; 4Moj.14:21) - teško, ako Bog dopusti zemlji da se uništi. Ovo obećanje još uvijek nije ispunjeno.

"Bog koji je saznao zemlju i načinio je i utvrdio, i nije je stvorio naprazno, nego je načinio da se na njoj nastava" (Is.45:18). Ako je Bog stvorio zemlju samo da bi je vidio uništenu, onda je Njegovo djelo bilo naprazno.

Ali odmah natrag u Postanku Bog je obećao sve ovo Nou. Kako je počeo iznova živjeti u novome svijetu stvorenog potopom, možda je Noa strahovao da može biti druga cijelostna uništenja. Kadgod bi počela kiša nakon potopa, ova misla morala mu je pasti na pamet. Pa tako je Bog načinio zavjet (seriju obećanja) da se to nikad neće ponoviti:-

"A ja evo postavljam zavjet svoj s vama... Postavljam zavjet svoj s vama, te otsele neće nijedno tijelo poginuti od potopa, niti će više biti potopa da zatre zemlju" (1Moj.9:9-12).

Ovaj je zavjet bio potvrđen dugom:-

"Pa kad (kišne) oblake navučem na zemlju, vidjeće se duga u oblacima, i opomenuću se zavjeta svojega koji je između mene i vas... vječnoga zavjeta između Boga i svake duše žive u svakom tijelu koje je na zemlji... to (duga) je znak zavjeta" (1Moj.9:13-17).

Budući da je jedan vječni zavjet između Boga i ljudi i životinje na zemlji, slijedi da zemlja mora imati ljude i životinje nastanjene na njoj zauvijek. Ovo je samo po sebi dokaz da će Božje Kraljevstvo biti na zemlji umjesto na nebu.

Tako obećanje Nou je temelj evanđelja o Kraljevstvu; to pokazuje da je Božja pozornost usredotočena na ovom planetu, i da On ima jednu vječnu namjeru s njim. Čak i u gnjevu On se spominje milosti (Av.3:2), i takva je Njegova ljubav da On čak brine za Svoje životinjsko stvorenje (1Kor.9:9 cp. Jona 4:11).

3.4 Obećanje Abrahamu

Evanđelje koje su naučavali Isus i apostoli nije bilo u osnovi različito od onog kojeg je znao Abraham. Bog, kroz Pismima, "unaprijed navijesti Abrahamu" (Gal.3:8). Tako presudna su ta obećanja da je Petar počinjao i završavao svoju javnu objavu evanđelja s preporukama na njih (Djela 3:13,25). Ako možemo razumjeti što je bilo naučavano Abrahamu, onda ćemo imati veoma temeljnu sliku kršćanskog evanđelja. Ima drugih nagovještaja da "evanđelje" nije nešto što je tek počelo u Isusovu vremenu:

- "Mi vam navješćujemo evanđelje: obećanje dano (židovskim) ocima Bog je ispunio" (Djela 13:32,33).

- "Evanđelje Božje - koje Bog unaprijed obećavaše po svojim prorocima (pr. Abrahama, 1Moj.20:7) u Pismima svetim" (Rim.1:1,2).

- "Zato je i mrtvima naviješteno evanđelje" (1Pet.4:6) - tj. vjernicima koji su živjeli i umrli prije prvog stoljeća.

- "Jer nama je naviještena blagovijest kao i njima" (Heb.4:2) - tj. Izraelu u pustinji.

Obećanja Abrahamu imaju dvije osnovne teme:

- (1) stvari o Abrahamovu sjemenu (određena potomka) i
- (2) stvari o zemlji koja je bila obećana Abrahamu.

Ova obećanja su komentirana u Novom zavjetu, i, držeći se našeg gesla dopuštanja Bibliji da se sama objasni, mi ćemo spojiti učenje oba zavjeta kako bi dobili potpunu sliku zavjeta učinjena s Abrahamom.

Abraham je izvorno živio u Uru, napredni grad u današnjem Iraku. Suvremena arheologija otkriva visoki stupanj civilizacije koji je bio dostignut u vremenu Abrahama. Postojao je bankarski sistem, državna služba i povezana infrastruktura. Ne znajući za drugi, Abraham je živio u ovom gradu; koliko mi znamo, svjetski čovjek. Ali onda je izvanredni Božji poziv došao do njega - da ostavi taj rafinirani život i da se upusti u putovanje u obećanu zemlju. Točno gdje i točno što nije bilo potpuno objašnjeno. Sve rečeno, ispalo je putovanje od 1500 milja. Zemlja je bila Kanaan - današnji Izrael.

Povremeno za vrijeme njegova života, Bog se pojavljivao Abrahamu i ponavljao i proširivao mu Svoja obećanja. Ova obećanja su osnove Kristova evanđelja, tako kao istinski kršćani taj isti poziv dolazi i nama kao i Abrahamu, da ostavimo prolazne stvari ovog života, i odemo naprijed u život vjere, uzimajući Božja obećanja za doslovna, i živjeći po Njegovoj Riječi. Možemo dobro zamisliti kako je Abraham promišljao nad obećanjima dok je putovao. "Vjerom pozvan (iz Ura), Abraham posluša i zaputi se u (Kanaan) kraj koji je imao primiti u baštinu, zaputi se ne znajući kamo ide" (Heb.11:8).

Razmatrajući Božja obećanja za prvi put, mi, također, možemo osjetiti da ne znamo točno čemu će sličiti obećana zemlja Božjega Kraljevstva. Ali naša vjera u Božju Riječ treba biti takva da i mi također nestrpljivo poslušamo.

Abraham nije bio nikakav lutalački nomad koji nije imao ništa bolje raditi no riskirati na ova obećanja. On je bio iz pozadine koja, u osnovnim terminima, ima toliko sličnosti s našom vlastitom. Složene, mučne odluke s koje se suočio su bile nalik na one s koje ćemo se i mi također morati suočiti u razmišljanju da li da prihvatimo i izvršavamo Božja obećanja - čudni pogledi poslovnih kolega, skriveni pogledi u očima susjeda ("Taj ima religiju!")... ove stvari bile su poznate Abrahamu. Pobuda koja je Abrahamu bila potrebna da izdrži do kraja morala je biti silna. Jedina stvar koja je opskrbila tu pobudu u toku njegovih dugih godina putovanja je bila riječ obećanja. On mora da je zapamtio te riječi i svakodnevno razmišljao nad onim što one u stvari znače za njega.

Pokazivanjem slične vjere i djelujući na njoj, možemo imati istu čast kao i Abraham - da budemo nazvani prijateljima Boga (Is.41:8), da nađemo Božje znanje (1Moj.18:17) i da imamo sigurnu nadu vječnoga života u Kraljevstvu. Opet ističemo da je evanđelje Krista osnovano na ova obećanja Abrahamu. Da istinski vjerujemo kršćanskoj poruci mi, također, moramo solidno poznavati obećanja Abrahamu. Bez njih naša vjera nije vjera. Žudnim očima moramo stoga čitati i pročitati razgovore između Boga i Abrahama.

ZEMLJA

- 1) "Idi iz zemlje svoje... u zemlju koju ću ti ja pokazati" (1Moj.12:1).
- 2) Abraham "idaše svojim putovima... do Vetilja (središnji Izrael)... A Gospod reče Avramu... podigni sada oči svoje, pa pogledaj s mjesta gdje si na sjever i na jug i na istok i na zapad. Jer svu zemlju što vidiš tebi ću dati i sjemenu tvojemu do vijeka... prolazi tu zemlju... jer ću je tebi dati" (1Moj.13:3,14-17).
- 3) "Učini Gospod zavjet s Avramom govoreći: sjemenu tvojemu dadoh zemlju ovu od vode Misirske do velike vode, vode Efrata" (1Moj.15:18).
- 4) "Daću tebi i sjemenu tvojemu nakon tebe zemlju u kojoj si došljak, svu zemlju Hanansku u državu vječnu" (1Moj.17:8).
- 5) "Obećanje da će (Abraham) biti baštinik svijeta" (Rim.4:13).

Mi ovdje vidimo napredna otkrivenja Abrahamu:-

- 1) 'Postoji zemlja u kojoj bih htio da pođeš'.
- 2) 'Sada si stigao u tu oblast. Ti i tvoja djeca ćete živjeti ovdje zauvijek'. Zamijeti kako je ovo obećanje o vječnom životu zabilježeno bez sjaja ili isticanja; ljudski bi autor nesumnjivo obojio ovo.
- 3) Područje obećane zemlje je bilo određenije definirano.
- 4) Abraham nije trebao očekivati primanje obećanja u ovom životu - on je trebao biti "došljak" u zemlju, premda će on kasnije živjeti ondje zauvijek. Implikacija ovoga je da će on umrijeti i onda kasnije biti uskrsnut kako bi mogao primiti ovo obećanje.
- 5) Pavao, nadahnut, očito je shvatio obećanja Abrahamu da znače njegovo baštinjenje cijele zemlje .

Pismo istupa iz svoga reda da nas podsjeti da Abraham nije primio ispunjenje obećanja za njegova života:-

"Vjerom se kao pridošlica naseli u obećanoj zemlji kao u tuđini (implicirajući privremeni način življenja), prebivajući pod šatorima" (Heb.11:9).

Živio je kao stranac na zemlji, vjerojatno s istim skrivenim osjećajem nesigurnosti i nejednakosti kakvim osjeća jedan izbjeglica. Jedva da je živio sa svojim sjemenom u svoju vlastitu zemlju. Zajedno sa svojim potomcima, Izakom i Jakovom, (kojima su obećanja bila ponovljena), "u vjeri svi su oni umrli, a da nisu zadobili obećanjā, već su ih samo izdaleka vidjeli i pozdravili priznavši da su stranci i pridošlice na zemlji" (Heb.11:13). Zamijeti četiri etape:-

-Poznavanje obećanja - kao što činimo mi kroz ovaj studij.

- 'Pozdraviti' ih - ("bili su uvjereni njima" izv. grč. tekst*) ako je bio potreban proces uvjeravanja s Abrahamom, koliko tek više s nama?

- 'Priznati' ih - ("prigrlili su ih"*) baptizmom u Krista (Gal.3:27-29).

-Priznati svijetu svojim načinom života da ovaj svijet nije naš stvarni dom, no da živimo u nadi da će to buduće doba doći na zemlju.

Abraham postaje naš veliki heroj i primjer ako mi shvatimo ove stvari. Konačno spoznavanje da ispunjenje obećanja leži u budućnosti došlo je umornome starcu kad mu je supruga umrla; on je zaista morao kupiti dio obećane zemlje gdje bi je sahranio (Djela 7:16). Doista Bog "u njoj mu ne dade ni stope baštine, nego obeća dati je u posjed njemu" (Djela 7:5). Sadašnje sjeme Abrahama možda osjeća istu neprimjerenost kada kupuju ili najmljuju vlasništvo - u zemlju koja im je bila obećana za svoju osobnu, vječnu baštinu!

Ali Bog održava Svoja obećanja. Mora doći dan kada će Abraham i svi koji su učinili da se ta obećanja odnose na njih, biti nagrađeni. Heb.11:13, 39,40 dovodi poentu u našem pravcu:-

"U vjeri svi su oni umrli, a da nisu zadobili obećanjā, jer Bog je za nas predvidio nešto bolje da oni bez nas ne dođu do savršenstva".

Svi istinski vjernici će dakle biti nagrađeni u istom trenu vremena, tj. kod suda u posljednjem danu (2Tim.4:1,8; Mt.25:31-34; 1Pet.5:4). Slijedi, da budu u postojanju da bi im se sudilo, Abraham i ostali koji su znali ta obećanja moraju biti uskrsnuti tek prije suda. Ako oni nisu sada primili obećanja oni će jedino to uraditi nakon svog uskrsnuća i suda za Kristovu povratka, nema nikakve alternative nego prihvatiti da su one nalik Abrahamu sada nesvjesni, čekajući Kristov dolazak; ipak obojeni stakleni mozaici u crkvama diljem cijele Europe poznato je da prikazuju Abrahama kao da je sada na nebu, doživljavajući obećanu nagradu za život u vjeri. Na tisuće ljudi za stotine godina su defilirali kraj tih slika, religiozno prihvaćajući takve ideje. Da li ćeš ti imati biblijski osnovanu hrabrost istupiti iz reda?

SJEME

Kao što je objašnjeno u Studij 3.2, obećanje o sjemenu se glavno odnosi na Isusa i, nadalje, na one koji su "u Krista" i stoga se također ubrajaju u sjeme Abrahama:-

- 1) "Učiniću od tebe velik narod, i blagosloviću te... i u tebi će biti blagoslovena sva plemena na zemlji" (1Moj.12:2,3).
- 2) "Učiniću da sjemena tvojega bude kao praha na zemlji; ako ko uzmože izbrojiti prah na zemlji, moći će izbrojiti i sjeme tvoje... svu zemlju što vidiš tebi ću dati i sjemenu tvojemu do vijeka" (1Moj.13:15,16).
- 3) "Pogledaj na nebo i prebroj zvijezde, ako ih možeš prebrojiti... tako će biti sjeme tvoje... sjemenu tvojemu dadoh zemlju ovu" (1Moj.15:5,18).
- 4) "Daću... sjemenu tvojemu nakon tebe... zemlju Hanansku u državu vječnu, i biću im Bog" (1Moj.17:8).
- 5) "Sjeme tvoje (ću) veoma umnožiti, da ga bude kao zvijezda na nebu i kao pijeska na brijegu morskom; i naslijediće sjeme tvoje vrata neprijatelja svojih. I blagosloviće se u sjemenu tvojem svi narodi na zemlji" (1Moj.22:17,18).

I opet, Abrahamovo razumijevanje o "sjemenu" bijaše napredno prošireno:-

- 1) Prvo bilo mu je samo rečeno da će nekako imati jedan izvanredan broj potomaka, i da će kroz njegova "sjemena" čitava zemlja biti blagoslovljena.
- 2) Kasnije bilo mu je rečeno da će imati sjeme koje će doći do toga da će uključivati mnogo ljudi. Ovi ljudi će provesti život vječni, zajedno s njim, u zemlju u kojoj je pristigao, tj. Kanaanu.
- 3) Bijaše mu rečeno da će se njegovo sjeme umnožiti poput zvijezda na nebu. To mu je moglo sugerirati da će imati mnogo duhovnih potomaka (zvijezda na nebu) kao i mnogo naravnih ("kao praha na zemlji").
- 4) Prethodna obećanja su bila podvučena s dodatnim uvjerenjem da mnoštvo ljudi koji će postati dio sjemena mogu imati osobni odnos s Bogom.
- 5) Sjeme će odnijeti pobjedu protiv svojih neprijatelja.

Zamijeti da sjeme treba donijeti "blagoslova" da bude dostupan svim ljudima iz svih krajeva zemlje. U Bibliji ideja o blagoslovu je često povezana s oprostjenjem grijeha. Naposljetku, ovo je najveći blagoslov koji može ikad poželjeti jedan ljubitelj Boga. Tako mi čitamo stvari kao: "Blago onome, kojemu je oproštena krivica" (Ps.32:1); "Čaša blagoslovna" (1Kor.10:16), opisujući čašu vina koja predstavlja Kristovu krv, kroz koju je oprostjenje moguće.

Jedini potomak Abrahama koji je donio oprost grijeha svijetu je, dakako, Isus, i komentar Novoga zavjeta o obećanjima Abrahamu opskrbljuje sigurnu podršku:-

"Ne veli (Bog): 'i potomcima' kao o mnogima (tj. u množini), nego kao o jednomu (u jednini): I potomstvu tvojem, to jest Kristu" (Gal.3:16).

"...zavjeta koji učini Bog s ocevima vašijem govoreći Avramu: i u sjemenu tvojemu blagosloviće se svi narodi na zemlji. Vama najprije Bog podiže sina svojega Isusa (tj. sjemena) i posla ga da vas blagosilja da se svaki od vas obrati od pakosti svojijeh" (Djela 3:25,26 Karadžić).

Zamijeti ovdje kako Petar citira i tumači 1Moj.22:18:-

Sjeme = Isus

Blagoslov = oprost grijeha.

Obećanje da će Isus, sjeme, odnijeti pobjedu protiv svojih neprijatelja sada se skladnije uklapa u mjesto ako se ovo čita u vezi s njegove pobjede nad grijehom - najveći neprijatelj Božjem narodu, stoga i Isusa, također.

PRIDRUŽIVANJE SJEMENU

Dosada treba biti jasno da su osnovni elementi kršćanskog evanđelja bili shvaćeni od Abrahama. Ali ova bitna obećanja bila su dana Abrahamu i njegovu sjemenu, Isusu. Što s ostalima? Čak i fizičko porijeklo od Abrahama neće nekoga izravno učiniti dio tog određenog sjemena (Iv.8:39; Rim.9:7). Nekako mi moramo postati prisni dio Isusa, tako da se obećanja sjemenu podijele s nama isto tako. Ovo je putem baptizma u Isusa (Rim.6:3-5); često čitamo o baptizmu *u* njegovu imenu (Djela 2:38; 8:16; 10:48; 19:5). Gal.3:27-29 nije moglo načiniti jasniju poentu:-

"Koji ste (tj. samo koji ste!) god u Krista kršteni, Kristom se zaodjenuste. Nema više: Židov-Grk (tj. neŽidov)! Nema više: rob - slobodnjak! Nema više: muško - žensko! Svi ste vi Jedan (kroz bivanjem) u Kristu Isusu! Ako li ste Kristovi (kroz baptizma u njega), onda ste Abrahamovo potomstvo, baštinici po obećanju"

-Obećanje o vječnom životu na zemlji, putem primanja "blagoslova" oproštenja kroz Isusa. Putem baptizma u Krista, sjemenu, mi dijelimo obećanja dana njemu; tako Rim.8:17 nas naziva "subaštinici Kristovi".

Sjeti se da blagoslov treba doći na ljude iz svih krajeva zemlje, kroz sjemenu; i da sjeme treba postati rasprostranjeno širom svijeta grupa ljudi, poput pijeska na obali i zvijezda na nebu. Slijedi da je ovo zbog njihova prije svega primanja blagoslova kako bi oni mogli postati sjeme. Tako (pojedinačno) sjeme "kazivaće se za Gospoda rodu potonjemu" (tj. mnogo ljudi; Ps.22:30).

Mi možemo sažeti dvaju struka obećanja dana Abrahamu:

(1) ZEMLJA

Abraham i njegovo sjeme, Isus, i oni koji su u Njega će baštiniti zemlju Kanaana s proširenjem na cijelu zemlju, i živjet će ondje zauvijek. U ovom životu oni je neće dobiti, nego će to biti u posljednjem danu, kad se Isus vrati.

(2) SJEME

Ovo je glavno bio Isus. Kroz njega će grijesi ("neprijatelji") čovječanstva biti svladani, tako da će blagoslovi oproštenja biti dostupni širom svijeta.

Baptizmom u Isusovu imenu postajemo dio sjemena.

Ove se dve iste niti pojavljuju u novozavjetnim propovijedima, i, ne iznenađuje, da je često zabilježeno da kad su ljudi čuli njihovo učenje, oni su se tek onda baptizirali. Ovo je bilo, i jest, način kojim ova obećanja mogu biti načinjena nama. Mi možemo sada shvatiti zašto je, kao starac suočen sa smrću, Pavao mogao opisati svoju nadu kao 'nadu Izraela' (Djela 28:20): istinska kršćanska nada jest izvorna židovska nada. Kristov komentar da "spasenje dolazi od Židova" (Iv.4:22) mora se također odnositi potrebi da se postane duhovnim Židovima, kako bi se okoristili od obećanja o spasenju kroz Krista koja su bila dana židovskim ocima.

Mi čitamo da su rani kršćani propovijedali:-

- 1) "Evangelje o kraljevstvu Božjemu i
- 2) o imenu Isusa Krista" (Djela 8:12).

Ovo su bile upravo iste dvije stvari objašnjene Abrahamu pod nešto različitih naslova:-

- 1) Obećanja o zemlji i
- 2) Obećanja o sjemenu.

Zamijeti usput da je "evangelje o kraljevstvu Božjemu" i Isusa sažeto kao "propovijeda(nje) Krista" (Djela 8:5 cp. v.12). Odveć često se ovo uzima sa značenjem "Isus vas ljubi! Recite samo da vjerujete da je On umro za vas i vi ste spašeni!" Ali fraza "Krist" jasno rezimira učenje brojnih stvari o njemu i njegova dolazećeg Kraljevstva. Dobre vijesti o ovom Kraljevstvu koje je bilo propovijedano Abrahamu odigralo je veliku ulogu u ranom propovijedanju evanđelja.

U Korintu, Pavao "je tri mjeseca hrabro raspravljao i uvjeravao o kraljevstvu Božjem" (Djela 19:8); u Efezu je išao uokolo "propovijedajući carstvo Božije" (Djela 20:25 Karadžić), i njegov je labuđi pjev u Rimu bio isti, "Izlagao im je i svjedočio o

kraljevstvu Božjemu... iz Mojsijeva zakona i Prorokā uvjeravao o Isusu" (Djela 28:23,31). Da je imalo toliko toga za govorenje pokazuje da osnovna poruka evanđelja o Kraljevstvu i Isusu nije bila tek stvar velenja "Vjeruj u Isusa". Božje otkrivenje Abrahamu je bilo detaljnije nego to, i stvari obećane njemu su temelj istinskog kršćanskog evanđelja.

Mi smo pokazali da nas baptizam u Isusa čini dio sjemena i stoga valjani za baštinu obećanja (Gal.3:27-29), ali sami baptizam nije dovoljan zaraditi nam obećano spasenje. Mi moramo ostati u sjemenu, u Krista, ako ćemo da primimo obećanja dana sjemenu. Baptizam je stoga tek početak; mi smo ušli u utrku koju onda trebamo trčati. Ne zaboravi da biti samo tehnički sjeme Abrahama ne znači da smo mi prihvatljivi Bogu. Izraelci su Abrahamovo sjeme na neke načine, ali to ne znači da mogu biti spašeni bez baptizma i prilagođivanja njihova života Kristu i primjeru Abrahama (Rim.9:7,8; 4:13,14). Isus je rekao Židovima, "Znam: potomstvo ste Abrahamovo, a ipak tražite da me ubijete... Da ste djeca Abrahamova, djela biste Abrahamova činili" (Iv.8:37,39), a to je bilo da žive životom vjere u Boga i Krista, obećanog sjemena (Iv.6:29).

Sjeme mora imati obilježja svojih predaka. Ako ćemo mi biti istinsko sjeme Abrahama mi moramo stoga biti ne samo baptizirani nego također imati veoma stvarnu vjeru u Božja obećanja, kao što je imao on. Stoga je on nazvan "ocem svih vjernika... koji uz to idu stopama vjere još neobrezana oca našeg Abrahama" (Rim.4:11,12). "Shvatite dakle (tj. istinski primite k srcu!): oni od vjere, to su sinovi Abrahamovi" (Gal.3:7).

Istinska vjera mora se pokazati u neku vrstu djela, inače, u Božjim očima, nije vjera (Jak.2:17). Mi pokazujemo naše vjerovanje u ova obećanja koja smo proučili isprva s baptizmom, kako bi se ona mogli odnositi i na nas osobno (Gal.3:27-19). Pa vjeruješ li ti stvarno Božjim obećanjima? Ovo je pitanje s kojim se neprekidno moramo pitati tijekom cijelog našeg života.

STARI I NOVI ZAVJET

Treba biti očito međutim da obećanja Abrahamu rezimiraju Kristova evanđelja. Druga glavna postava obećanja koja je načinio Bog bila su sa Židovima u kontekstu Mojsijeva zakona. Ova su navodila da ako su Židovi bili pokorni ovom zakonu, onda će oni fizički biti blagoslovljeni u ovom životu (5Moj.28). Nije bilo nikakva izravna obećanja vječnoga života u ovu seriju obećanja, ili "zavjeta". Tako vidimo da su bila načinjena dva "zavjeta":-

- 1) Abrahamu i njegovu sjemenu, obećavajući oprostjenje i vječni život u Kraljevstvu Božjem kad se Krist vrati. Ovo je obećanje isto tako bilo načinjeno u Edenu i Davidu.
- 2) Židovskom narodu u vrijeme Mojsija, obećavajući im mir i sreću u ovom sadašnjem životu ako se pokoravaju zakonu koji je Bog dao Mojsiju.

Bog je obećao Abrahamu oprostjenje i vječni život u Kraljevstvu, ali ovo je jedino bilo moguće kroz Isusovu žrtvu. Iz ovog razloga mi čitamo da je Kristova smrt na križu potvrdila obećanja dana Abrahamu (Gal.3:17; Rim.15:8; Dan.9:27; 2Kor.1:20), stoga je njegova krv nazvana "krv novoga zavjeta" (Mt.26:28 Karadžić). U spomen toga nam je Isus rekao da redovno uzimamo čašu s vina, koja predstavlja njegovu krv, da nas podsjeti ovim stvarima (vidi 1Kor.11:25): "Ova čaša novi je Savez (zavjet) u mojoj krvi" (Lk.22:20). Nema nikakva smisla u "lomljenju kruha" u spomen Isusa i njegova djela izuzev ako mi shvaćamo ove stvari.

Isusova žrtva je učinila oprostjenje i vječni život u Božjem Kraljevstvu mogućim; on je stoga učinio obećanja Abrahamu sigurnim; on je bio "jamac boljega Saveza" (Heb.7:22). Heb.10:9 govori o Isusu da "Dokida prvo (zavjetovanje) da uspostavi drugo". Ovo pokazuje da kad je Isus potvrdio obećanja Abrahamu, on je ukinuo drugog jednog zavjeta, to je bio zavjet dan kroz Mojsija. Već citirani stihovi o Isusu koji potvrđuju novog jednog zavjeta s njegovom smrću, impliciraju da je postojao jedan stari zavjet kojeg je on ukinuo (Heb.8:13).

Ovo znači da premda je zavjet koji se tiče Krista učinjen prvi, nije potpuno stupio na snagu sve do njegove smrti, stoga je nazvan "novi" zavjet. Namjena "staroga" zavjeta načinjena kroz Mojsija je bila da pokaže prema Isusovu djelu, i da istakne važnost vjere u obećanja koja se tiču Krista (Gal.3:19,21). Obrnuto, vjera u Kristu potvrđuje istinitost zakona koji je dan Mojsiju (Rim.3:31). Pavao zanimljivo rezimira: "Tako nam je Zakon bio nadzirateljem sve do Krista da se po vjeri opravdamo" (Gal.3:24). Iz ovog razloga je zakon Mojsijev bio sačuvan, i još uvijek je koristan za našeg proučavanja.

Ove stvari nije lako shvatiti u prvom čitanju; mi možemo sažeti sljedeće:-

Obećanja o Kristu načinjena Abrahamu - Novi zavjet.

Obećanja Izraelu povezana sa zakonom dan Mojsiju - Stari zavjet.

Isusova smrt. Ukinuće Staroga zavjeta (Kol.2:14-17). Novi je zavjet stupio na snagu.

Iz ovog razloga stvari kao ubiranje, držanje subote itd., koje su bile dio Staroga zavjeta, sada nisu potrebne - vidi Studij 9.5. Novi će zavjet biti učinjen s prirodnim Izraelom kada se oni pokaju i prihvate Krista (Jer.31:31,32; Rim.9:26,27; Jez.16:62; 37:26), premda, svakako, bilo koji Židov koji to učini sada i baptizira se u Isusa, može odmah pristupiti Novom zavjetu (u kojem nema Židov/neŽidov razlike - Gal.3:27-29).

Istinsko procjenjivanje ovih stvari tjera nas shvatiti sigurnost Božjih obećanja. Skeptici su nepravедno okrivile ranih kršćanskih propovjednika o nedavanju pozitivne poruke. Pavao je odgovorio da zbog Božjeg potvrđivanja Svojih obećanja na račun Kristove smrti, nada o koju su govorili nije bila stvar dodirni-i-idi, već sasvim sigurna ponuda:

"Bog je svjedok: naša riječ (propovijedanja) vama nije Da! i Ne! jer Sin Božji, Isus Krist, koga mi... vama navijestismo nije bio Da! i Ne! nego u njemu bijaše Da!. Doista, sva obećanja Božja u njemu su Da!. (i u njemu (Karadžić)) Amen" (2Kor.1:17-20).

Sigurno ovo minira stav: 'Pa, pretpostavljam tu *može* biti neke istine u svemu tome...?'

3.5 Obećanje Davidu

David, kao i Abraham i mnogo drugih primalaca Božjih obećanja, nisu imali lakog života. On je odrastao kao najmlađi sin velike obitelji koje je, u Izraelu 1000 p.n.e., značilo čuvanje ovaca i obavljanje poslova svojih prilično šefovski raspoloženih starijih braća (1Sam.15-17). Za ovo vrijeme upoznao je nivo vjere u Boga kojemu se mali broj ljudi približilo dosada.

Došao je dan kada se Izrael suočio s konačnim izazovom svog nasrtljivog susjeda, Filistejima; bijahu izazvani izabrati jednoga od svojih ljudi da se bori s divom Golijata, filistejskog prvaka, sporazumom da će ma tko pobjedio u borbi vladati nad pobjeđenima. Božjom je pomoću David pobijedio Golijata koristeći pračku, čime je zaradio čak veću slavu nego njihova kralja (Saula). "Ljubomora je okrutna poput groba" (Pjesma 8:6 (izv. tekst), riječi koje su dokazane za istinite Saulovim proganjanjem Davida za slijedećih 20 godina, goneći ga poput štakora po pustinji južnog Izraela.

Konačno je David postao kraljem, i da bi pokazao svoju zahvalnost Božjoj ljubavi prema njemu za vrijeme svog životnog pustoša, odlučio je izgraditi hram Bogu. Božji je odgovor bio da će Davidov sin, Salomon, izgraditi hram i da je Bog htio izgraditi kuću *Davidu* (1Sam.7:4-13). Onda je slijedilo detaljnije obećanje koje prilično ponavlja onog što je bilo rečeno Abrahamu, i koje je isto tako popunilo neke druge detalje:-

"Kad se navrše dani tvoji, i počineš kod otaca svojih, podignuću sjeme tvoje nakon tebe, koje će izaći iz utrobe tvoje, i utvrdiću carstvo njegovo. On će saizdati dom imenu mojemu, i utvrdiću prijesto carstva njegova do vijeka. Ja ću mu biti otac, i on će mi biti sin: ako učini što zlo, karaću ga prutom ljudskim i udarcima sinova čovječijih. Ali milost moja neće se ukloniti od njega kao što sam je uklonio od Saula, kojega uklonih ispred tebe. Nego će tvrd biti dom tvoj i carstvo tvoje do vijeka pred tobom, i prijesto će tvoj stajati do vijeka"(v.12-16).

Iz naših prethodnih studija mi bi očekivali da "sjeme" bude Isus. Njegov opis kao sin Božji (2Sam.7:14) potvrđuje ovo, kao i mnogo drugih preporuka u drugim dijelovima Biblije:-

- "Ja sam... izdanak Davidov", rekao je Isus (Otk.22:16).

- "(Isusu), potomku Davidovu po tijelu" (Rim.1:3).

- "Iz njegova (Davidova) potomstva izvede Bog po svom obećanju Izraelu Spasitelja, Isusa" (Djela 13:23).

- Andeo je rekao djevici Mariji o njezinom sinu, Isusu: "Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca (predaka) njegova... i njegovu kraljevstvu neće biti kraja" (Lk.1:32,33). Ovo primjenjuje obećanje Davidova sjemena, u 2Sam.7:13, na Isusa.

Sa sjemena čvrsto identificirana kao Isus, brojni detalji sada postaju značajni:-

1) SJEME

"Sjeme tvoje... koje će izaći iz utrobe tvoje... Ja ću mu biti otac, a on će mi biti sin", "od poroda tvog posadiću na prijestolu tvojemu" (2Sam. 7:12,14; Ps.132:11). Isus, sjeme, trebao je biti doslovni, tjelesni potomak Davidov, a ipak imati Boga za svoga Oca. Ovo jedino se moglo postići putem djevičanska rođenja opisana u Novom zavjetu; Isusova je majka bila Marija, potomak Davidov (Lk.1:32), ali on nije imao ljudskog oca. Bog je čudesno djelovao nad Marijinu utrobu putem Svetoga Duha kako bi ona začela Isusa, i tako je andeo komentirao, "Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji" (Lk.1:35). "Djevičansko rođenje" je bilo jedini način kojim se ovo obećanje Davidu moglo točno ispuniti.

2) KUĆA

"On će saizgraditi dom imenu mojemu" (2Sam.7:13) pokazuje da će Isus izgraditi hram Bogu - oboje doslovni i duhovni. Jez.40-48 opisuje kako će se u tisućljeće (prvih 1000 godina Božjeg Kraljevstva nakon Kristova povratka na zemlji) izgraditi hram u Jeruzalemu. Božji je "dom" ondje kamo Mu je volja živjeti, a Is.66:1,2 nam veli da će On doći živjeti u srcima ljudi koji su pokorni Njegovoj riječi. Isus dakle gradi duhovni hram za obitavanje Bogu, izgrađenog od istinskih vjernika. Opisi o Isusu kao o temeljnom kamenu Božjega hrama (1Pet.2:4-8) i od kršćana kao kamenje hrama (1Pet.2:5) sada dolaze na mjestu.

3) PRIJESTOLJE

"Utvrđiću prijesto carstva njegova (Kristova) do vijeka... dom (Davidov) tvoj i carstvo tvoje... i prijesto će tvoj stajati do vijeka" (2Sam.7:13,16 cp. Is.9:6,7). Kristovo će kraljevstvo stoga biti osnovano na Davidovu kraljevstvu Izraela; to znači da će dolazeće kraljevstvo Božje biti ponovo uređenje kraljevstva Izraela - vidi Studij 5.3 za više o ovome. Da ispuni ovo obećanje, Krist mora vladati na Davidovu "prijestolju", ili mjestu upravljanja. To bijaše doslovno u Jeruzalemu. To je još jedan dokaz da se kraljevstvo mora urediti ovdje na zemlji kako bi se ispunila ova obećanja.

4) KRALJEVSTVO

"Nego će tvrd biti dom tvoj i carstvo tvoje do vijeka pred tobom" (2Sam. 7:16) sugerira da će David svjedočiti uređenju Kristova vječna kraljevstva. Ovo je stoga bilo jedno neizravno obećanje da će on biti uskrsnut za Kristova povratka kako bi mogao vidjeti vlastitim očima postavljanje kraljevstva širom svijeta, i gdje Isus upravlja iz Jeruzalema.

Ove stvari koje su bile obećane Davidu su svakako bitne za razumijevanje. David je radosno govorio o ovim stvarima kao "zavjet vječan... to je sve spasenje moje i sva želja moja" (2Sam.23:5). Ove stvari se također tiču našeg spasenja; radovanje u njima treba isto tako biti sva naša želja. Tako opet poenta je načinjena da su ovi nauci važni. Tragedija je što kršćanstvo naučava doktrine koje bezuvjetno proturječe ovim čudesnim istinama:-

-Ako je Isus fizički "preegzistirao", tj, postojao kao osoba prije negoli je rođen, onda to čini besmislenim ova obećanja da će Isus biti Davidovo "sjeme", ili potomak.

-Ako će Božje kraljevstvo biti na nebu, onda Isus ne može ponovo uspostaviti Davidovo kraljevstvo Izraela, niti će moći upravljati s Davidova "prijestolja" ili mjesta vladavine. Ove su stvari bile doslovno na zemlji, stoga njihovo preuređenje mora biti na istome mjestu.

ISPUNJENJE U SALOMONU?

Davidov je doslovni sin, Salomon, ispunio neki dio obećanja Davidu. On je izgradio doslovni hram Bogu (1Car.5-8), i imao je veoma napredna kraljevstva. Odasvud su narodi slali predstavnike da odaju štovanje Salomonu (1Car.10), i bilo je velikog duhovnog blagoslova od upotrebe hrama. Salomonova vladavina je stoga pokazivala k mnogo većem ispunjenju obećanja Davidu koje će biti viđeno u Kristovu kraljevstvu.

Neki su tvrdili da su obećanja Davidu bila potpuno ispunjena u Salomonu, ali ovo nije dopušteno od slijedećeg:-

-Obilje novozavjetnih dokaza pokazuju da "sjeme" bijaše Krist ne Salomon.

-David čini se da je povezao obećanja Boga s onima dana Abrahamu (1Dnev.17:27=1Moj.22:17,18).

-Kraljevstvo "sjemena" trebalo je biti vječno - Salomonovo nije bilo.

-David je spoznao da se obećanja tiču vječnoga života, što je isključivalo svaku preporuku na njegovu neposrednu obitelj: "Ako i nije taki dom moj pred Bogom, ipak je učinio zavjet vječan sa mnom" (2Sam.23:5).

-Davidovo sjeme je Mesija, Spasitelj od grijeha (Is.9:6,7; 22:22; Jer. 33:5,6,15; Iv.7:42). Ali Salomon se kasnije otklonio od Boga (1Car. 11:1-13; Nem.13:26) zbog svoga braka s one izvan nade Izraela.

Osvrt 9: Uništenje neba i zemlje (Otk.21:1; 2Pet.3:6-12).

Božja je namjera da uredi Svoje Kraljevstvo ovdje na zemlji (vidi Studij 5), nezamišljivo je da bi On uništio ovaj doslovni planet, i Studij 3.3 je dokazao da je On stalno obećavao da neće učiniti takvo što. Gornje preporuke o uništenju neba i zemlje moraju se stoga shvatiti figurativno.

Pasus iz Petra pokazuje sličnosti između osude zemlje u Noino vrijeme i onog što će se dogoditi u "dan Gospodnji" u budućnosti. "Ondašnji svijet propade vodom potopljen. A sadašnja nebesa i zemlja... (su) pohranjena za oganj i čuvaju se za Dan suda" (2Pet.3:6,7).

Petar ukazuje na kontrast između vode koja je bila sredstvo uništenja u Noino vrijeme, i ognja koji će biti upotrijebljen kod drugog dolaska. "Nebesa i zemlja" Noinog vremena nisu bili doslovno uništeni - "svako tijelo" grešno bijaše uništeno (1Moj.7:21; cp. 6:5,12). 'Nebo i zemlja' se stoga odnose na sistem stvari ili na ljudsku organizaciju. Oni koji pogrešno shvaćaju ovog pasusa skloni su previdjeti uništenje 'neba' o kome se govori. To se ne može uzeti za doslovnim - ono je Božje mjesto obitavanja (Ps.123:1), gdje nema nikakve grešnosti (Av.1:13; Ps.65:4,5), i koje objavljuje Božju slavu (Ps.19:1). Ako se ono odnosi na nešto figurativno, također mora i 'zemlja'.

Slijedeći pasusi pokazuju kako 'nebo i zemlja' u drugim dijelovima Biblije se ne uzimaju doslovno, nego više govore o sistemu stvari na zemlji:

- "Pogledah na zemlju, a gle bez oblića je i pusta; i na nebo, a svjetlosti njegove nema... Jer ovako govori Gospod: sva će zemlja (Izraela) opustjeti... Zato će tužiti zemlja, i nebo će gore potamnjeti" (Jer.4:23-28). Ovo je proroštvo osude koje imaju doći na 'nebo i zemlju' države i narodu Izraela, zbog koje će oni (ne doslovno nebo i zemlja) tužiti.

- Mojsije je ranije oslovio čitava Izraela: "Slušaj, nebo, govoriću; i zemlja neka čuje govor usta mojih" (5Moj.32:1). Istaknuto je da je tu bilo dvije kategorije ljudi kojima je govorio: 1) "starješine od plemena" i 2) "sav zbor Izrailjev" (5Moj.31:28,30). Starješine se onda izjednačuju s 'neбом' i obični ljudi sa 'zemljom'.

- Izaija je započeo svoje proroštvo sličnim stilom: "Čujte, nebesa i slušaj, zemljo... Čujte riječ Gospodnju, knezovi... poslušajte zakon Boga našega, narode" (Is.1:2,10). I opet postoji paralela između neba i vladara; i između zemlje i naroda.

- "(On) Doziva nebo ozgo i zemlju, da sudi narodu svojemu" (Ps.50:4). Ovo govori samo za sebe.

- "I potrešću sve narode... ja ću potresti nebo i zemlju" (Agej 2:7,21) ovo također.

- "Jer je opojen na nebu mač moj, evo, sići će na sud na Edomce... Mač je Gospodnji pun krvi... jer Gospod ima... veliko klanje u zemlji Edomskoj" (Is.34:5,6). 'Nebo' je ovdje izjednačeno s Edomom; prethodno proroštvo "sva će se vojska nebeska rastopiti" (Is.34:4) se stoga odnosi na uništenje Edoma.

- Nebo i zemlja spomenuti kako se razaraju u Is.13 govori o narodu Babilona. U seriji iskaza o Babilonu mi čitamo da će Bog "zatresti nebo, i zemlja će se pokrenuti sa svoga mjesta... I biće kao srna poplašena... svak će gledati za svojim narodom, i svak će bježati u svoju zemlju" (Is.13:13,14). Bježanje neba i zemlje je tako izjednačeno s onim od ljudi. Heb.9:26 govori o "svršetku vjekova" kao da nastaje u prvome vijeku n.e. - u smislu da je onda završavao židovski svijet.

Sa svim ovim čvrsto pri pameti, za očekivanje je da će se novozavjetne preporuke o novom nebu i zemlji o Kristovu povratku ticati novom sistemu stvari koje će biti viđene kad se uredi Kraljevstvo Božje.

Pobliže ispitivanje 2Pet.3 potvrđuje to. Opisujući kako će sadašnje 'nebo i zemlja' završiti, v.13 nastavlja: "Ta po obećanju njegovu iščekujemo nova nebesa i zemlju novu, gdje pravednost prebiva". Ovo citira Njegovo obećanje u Is.65:17: "Jer, gle, ja ću stvoriti nova nebesa i novu zemlju". Ostatak Is.65 nastavlja s opisom ovog novog sistema stvari kao savršeno stanje ovdje na ovu zemlju:

"Jer gle, ja ću stvoriti Jerusalem da bude veselje... Neće oni graditi a drugi se naseliti... dijete (će) umirati od sto godina (tj. životni će vijek biti povećan)... Vuk i jagnje zajedno će pasti" (Is.65:18-25).

Ovi blagoslovi jasno se tiču Božjega dolazećeg Kraljevstva na zemlji - novo 'nebo i zemlja' koje će zamijeniti sadašnjeg jadnog stanja.

Osvrt 10: Tvrdnje 'Britanskog izraelizma'

Ideja je bila iznijeta od onih H.W. Armstrong-ova kova 'Plain Truth' organizacije da su obećanja Abrahamu ispunjena u britanskom i američkom narodu, koji, tvrdi se, su plemena Efrema i Manasije. Članovi pokreta 'britanskih Izraelaca' vjeruju da kraljevi i kraljice Engleske vode porijeklo kroz liniju Jude koja je počela s kraljem Davida. Da bi opravdali svoje teorije, morali su zaključiti da su Židovi odbačeni kao Božji narod i da su umjesto njih izabrani Britanci.

Ako je bilo slijeđeno izlaganje Studija 3, treba biti očito da biblijski ove tvrdnje nisu ni kojim načinom opravdane. Slijedeće su tek nekoliko od mnogih dodatnih poenta koje se mogu načiniti:

-*Sva* ljudska bića su jednako pod kletvu grijeha (Rim.3:23), i stoga Krist je umro da bi omogućio ljudima iz svih naroda priliku spasenja. Iz bilo koje nacionalne pozadine da smo je nevažno ako smo baptizirani u Krista i postali dio duhovnog Izraela (Gal.3:27-29). Nama je zapovijedano propovijedati evanđelje svim narodima, baptizirajući one pojedince koji vjeruju u njega (Mk.16:15,16); tako novi se Izrael sastoji od ljudi iz svih naroda, ne samo britanskog.

-Vrlo je teško dokazati porijeklo britanskog i američkog naroda; oni su mješavina ljudi iz mnogih dijelova svijeta. Samo zato jer je netko rođen u tim zemljama ne znači da su oni Božji izabrani narod.

-Britanski Izraelci tvrde da su blagoslovi Abrahamovu sjemenu ispunjeni u britanskom narodu, bez obzira na njihovu pokornost Bogu. Ovo ide nasuprot ponavljanom načelu da su Božji blagoslovi uslovljeni pokornošću. Cijelo 3Moj.26 i 5Moj.28 ocrtava blagoslove koje će doći nad Izraelom ako su oni bili pokorni Njegovoj riječi, i kletve koje će ishoditi iz njihovu neposlušnost. Tvrditi da je Bog dao Britaniji ove blagoslove bez obzira na njihovu pokornost Njegovoj riječi, i često unatoč njihovoj izrazitoj nepokornosti njoj, sigurno vrši nasilje nad uvjetima pod kojim Bog nudi ove blagoslove.

-Implikacija da je Bog odbacio Svoga naroda Izraela i da ih je zamijenio britanskim prkosi pasusima poput Rim.11:1,2: "Zar je Bog odbacio narod svoj? Nipošto! Ta i ja (Pavao) sam Izraelac, iz potomstva Abrahamova... Nije Bog odbacio naroda svojega".

-Kraljevstvo Božje je bilo kraljevstvo Izraela u prošlosti (2Dnev.9:8). Bilo je srušeno zbog njihovu nepokornost, ali će kraljevstvo biti preuređeno (Jez.21:25-27). Kraljevstvo će se vratiti Jeruzalemu (Mih.4:8) kada će Isus vladati ondje na Davidovu prijestolju (Lk.1:32).

-Trenutno razasuti ljudi Izraela će se okupiti iz raznih dijelova zemlje kamo su bili razasuti: "ja ću uzeti sinove Izrailjeve iz naroda u koje otidoše... i dovešću ih u zemlju njihovu. I načiniću od njih jedan narod u zemlji, na gorama Izrailjeviem" (Jez.37:21,22). Ovo se ispunjava u obliku *naravnih* Židova koji se vraćaju njihovoj zemlji; potpuno ispunjenje toga će biti u Kraljevstvu, kojeg sadašnji povratak Izraela svojoj zemlji ukazuje da mora uskoro doći.

Fusnota: Oni osobito zainteresirani u ovu temu možda hoće nabaviti besplatnu brošuru, 'British Isrealism Examined', dostupnu od izdavača.

STUDIJ 3: Pitanja

1. Koje Božje obećanje predviđa stalni sukob između grijeha i pravednog?
 - a) Obećanje Nou
 - b) Obećanje u Edenu
 - c) Obećanje Davidu
 - d) Obećanje Abrahamu.
2. Koji od slijedećih iskaza su istiniti o obećanja u Edenu?
 - a) Sjeme zmije je Lucifer
 - b) Krist i pravednici su ženino sjeme
 - c) Sjeme zmije je bilo privremeno ranjeno od Krista
 - d) Sjeme žene je bilo zgnječeno Kristovom smrću.
3. Gdje će Abrahamovo sjeme živjeti zauvijek?
 - a) Na nebo
 - b) U gradu Jeruzalema
 - c) Na zemlju
 - d) Neki na nebo neki na zemlju.
4. Što je od slijedećeg bilo obećano Davidu?
 - a) Da će njegov veliki potomak vladati zauvijek
 - b) Da će njegovo 'sjeme' imati Kraljevstva na nebu
 - c) Da će sjeme biti Božji sin
 - d) Da će njegovo sjeme, Isus, živjeti na nebu prije rođenja na zemlji.
5. Kako možemo postati Abrahamovo sjeme?
6. Da li će zemlja ikad biti uništena?
7. Kako Božja obećanja dokazuju tvoj odgovor na pitanje 6?
8. Objasni obećanje u Edenu u 1Moj.3:15.

STUDIJ 4

BOG I SMRT

4.1 Ljudska priroda

Većina ljudskih bića čini se da provode malo vremena razmišljajući o smrti, ili o svojoj vlastitoj prirodi, koja je osnovni razlog smrti. Ovakvo pomanjkanje samoispitavanja vodi pomanjkanju samospoznaje, i stoga ljudi plove kroz život, donoseći odluke suglasno diktatima svojih vlastitih prirodnih želja. Postoji odbijanje -

premda teško prikriveno - da se prihvati činjenica da je život tako kratak da će odveć skoro konačnost smrti biti nad nas. "Ta što je vaš život? Dašak ste što se načas pojavi i zatim nestane". "Jer ćemo doista pomrijeti, i jesmo kao voda koja se prospe na zemlju i više se ne može skupiti". "Kao trava, koja rano vene, ujutru (naša mladost) cvijeta i uvene, uveče se pokosi i sasuši" (Jak.4:14; 2Sam.14:14; Ps.90:5,6). Mojsije, istinski obziran čovjek, prepoznao je to, i obratio se Bogu: "Nauči nas tako brojiti dane naše, da bismo stekli srce mudro" (Ps.90:12). Dakle, s obzirom na kratkoću života, trebamo učiniti naše stjecanje istinske mudrosti prioritetom broj jedan.

Ljudska je reakcija na konačnost smrti različita. Neke kulture su pokušale učiniti smrt i pogrebe dio života, da olakšaju osjećaj gubitka i konačnosti. Većina onih koji nose ime 'kršćani' su zaključili da čovjek ima 'besmrtnu dušu' ili kakav element besmrtnosti u nj koji nadživljava smrt, odlazeći u nekom mjestu nagrade ili kazne nakon toga. Smrt je najosnovniji problem i tragedija ljudskog iskustva, za očekivanje je da se ljudski um veoma uvježbao olakšavati duševni udar; stoga cijeli niz lažnih teorija su nastale o smrti i same ljudske prirode. Kao i uvijek, ove se moraju ispitati uz Bibliju kako bi se našla stvarna istina oko ove bitne teme. Treba se upamtiti da je prva prava laž zabilježena u Bibliji ona od zmije u vrtu Edena. Protivno Božjoj jasnoj izjavi da će čovjek umrijeti ako zgriješi (1Moj.2:17), zmija je tvrdila: "nećete vi umrijeti" (1Moj.3:4). Ovaj pokušaj nijekanja konačnosti i cjelinu smrti je postalo obilježje svih lažnih religija. Očito je, osobito u ovoj sferi, da jedno lažno učenje vodi drugom, i drugom, i drugom. Obrnuto, jedan dio istine vodi drugomu, kao što je pokazano u 1Kor.15:13-17. Ovdje Pavao skače s jedne istine na drugu (zamijeti "ako... ako... ako...").

Da shvatimo našu istinsku prirodu, trebamo razmatrati što Biblija kaže o stvaranju čovjeka. Zapis je u jednostavnom govoru, koji, ako se uzme za doslovnim, ostavlja nas bez ikakve dvojbe o tome što smo mi točno po prirodi (vidi Osvrt 18 o doslovnosti Postanka). "Stvori Gospod Bog čovjeka od praha zemaljskoga... zemlju od koje si (Adam) uzet; jer si prah, i u prah ćeš se vratiti" (1Moj.2:7; 3:19). Ovdje nema apsolutno nikakva nagovještaja da čovjek ima ikakvu urođenu besmrtnost; nema nikakva njegova dijela koji će i dalje opstati nakon smrti.

Postoji izrazito biblijsko isticanje činjenice da je čovjek osnovno sastavljen tek od praha: "mi smo kao" (Is.64:8); "čovjek (je) od zemlje, zemljan" (1Kor.15:47); ljudima "je temelj na prahu" (Jov 4:19); "i čovjek bi se povratio u prah" (Jov 34:14,15). Abraham je priznao da je bio tek "prah i pepeo" (1Moj.18:27). Odmah nakon prijestupa Božje zapovijedi u Edenu: "Bog izagna... čovjeka... da ne pruži ruke svoje i uzbere i s drveta od života, i okusi, te do vijeka živi" (1Moj.3:23,24,22). Ako je čovjek imao ikakvog besmrtnog elementa prirodno unutar njega, ovo bi bilo nepotrebno.

USLOVLJENA BESMRTNOST

Stalno ponavljana poruka evanđelja je da čovjek može iznaći načina da dobije vječni život i besmrtnost kroz Kristova djela. Pošto je to jedina vrsta besmrtnosti o kojoj

govori Biblija, slijedi da je ideja o vječnost jednu svjesnog trpljenja zbog prijestupa bez ikakve biblijske podrške. Jedini način stjecanja besmrtnosti je kroz pokornost Božjih zapovijedi, i oni koji su tako pokorni će provesti besmrtnost u stanju savršenstva - nagrada pravednicima.

Slijedeći pasusi trebaju biti dostatan dokaz da je ova besmrtnost uvjetovana, i nije nešto što prirodno posjedujemo:-

-"(Krist) koji... učini da zasja život i neraspadljivost - po evanđelju" (2Tim.1:10; 1Iv.1:2).

-"Ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi (tj. 'urođena u vas')! Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni; i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan" - da mu dam ovaj "vječni život" (Iv.6:53,54). Kristovo izlaganje kroz Iv.6 je da je on "kruh života", i da jedino kroz ispravnog odziva njemu može tu biti bilo kakve nade o besmrtnosti (Iv.6:47,50,51,57,58).

-"Bog nam je (vjernicima) dao život vječni; i taj je život u Sinu njegovu" (1Iv.5:11). Ne može biti nikakve nade o besmrtnosti za one koji nisu "u Krista". Jedino kroz Krista je besmrtnost omogućena: On 'Začetnik (vječnoga) života' (Djela 3:15) - "posta svima koji ga slušaju začetnik vječnoga spasenja" (Heb.5:9). Besmrtnost za ljude je dakle nastala iz djela Kristova.

-Istinski vjernik traži besmrtnost, i bit će nagrađen za ovo darom vječnoga života - nešto što on prirodno ne posjeduje (Rim.2:7; 6:23; Iv.10:28). Naše smrtno tijelo treba "da se obuče u besmrtnost" o Kristova povratka (1Kor.15:53); ova besmrtnost je nešto obećano, ne sada posjedovano (1Iv.2:25).

-Jedino Bog ima svojstvenu besmrtnost (1Tim.6:16).

4.2 Duša

U svjetlu prethodnog treba biti nezamišljivo da čovjek ima 'besmrtnu dušu' ili ikakvog besmrtnog elementa prirodno unutar njega. Sada ćemo pokušati razjasniti zabunu koja okružuje riječ 'duša'.

Hebrejska i grčka riječ koje su prevedene 'duša' u Bibliji ('nefeš' i 'psiha' odnosno) su isto tako prevedene na slijedeće načine:-

Tijelo	Dah
Biće	Srce
Um	Osoba
Sebe (sam)	

'Duša' se dakle odnosi na osobu, tijela ili sebe. Čuveno 'Save Our Souls' (S.O.S.) jasno znači 'Spasite nas smrti!' 'Duša' si dakle 'ti', ili zbroj svih stvari koje sačinjavaju osobu. Razumljivo je, stoga, da mnoge današnje verzije Biblije (pr. N.I.V.) rijetko koriste riječ 'duša', prevodeći je umjesto toga sa 'ti' ili 'osoba'. Životinje koje je Bog stvorio su nazvane "žive duše... sve žive duše" (1Moj.1:20,21). Hebrejska riječ prevedena "duša" ovdje je 'nefeš', koja je također prevedena 'duša'; na primjer u 1Moj.2:7: "i posta čovjek duša živa". Tako čovjek je 'duša', isto kao što su i životinje 'duše'. Jedina razlika između ljudskog roda i životinje je ta da je čovjek duševno superiorniji nad njih; on je stvoren po fizičkom obliku Božjem (1Moj.1:26; vidi Studij 1.2), i neki su ljudi pozvani poznavanju evanđelja s kojim im je nada o besmrtnosti otkrivena (2Tim.1:10). Što se tiče naše osnovne prirode i prirode naše smrti, nema nikakve razlike između čovjeka i životinje:-

"Jer što biva sinovima ljudskim to biva i stoci, jednako im biva (zamijeti duplog isticanja); kako gine ona tako ginu i oni... i čovjek ništa nije bolji od stoke... Sve (tj. čovjek i životinje) ide na jedno mjesto (u grobu); sve je od praha i sve se vraća u prah" (Pro.3:19,20). Nadahnuti pisac Pro. se molio da Bog pomogne ljudima da shvate ovu tešku činjenicu: da mogu vidjeti "da su kao stoka" (Pro.3:18). Stoga je za očekivanje da će mnogi ljudi naći ovu činjenicu tešku za prihvatanje; dakako, može biti ponizujuće shvatiti da smo po prirodi tek životinje, proživljajući istih nagona samoočuvanja, opstanka najposobnijih i rađanja. Prijevod N.I.V. Pro.3:18 kaže da Bog 'testira' čovjeka time što ga tjera uvidjeti da je tek životinja; tj. oni koji su dovoljno ponizni biti Njegov istinski narod će shvatiti istinitost toga, ali oni koji nisu će pasti na ovom 'testu'. Filozofija humanizma - ideja da su ljudska bića od vrhovne važnosti i vrijednosti - se tiho raširila svijetom za vrijeme dvadesetog stoljeća. Popriličan zadatak je očistiti naše razmišljanje od utjecaja humanizma. Jasne riječi Ps.39:5 su od pomoći: "Baš je ništa svaki čovjek živ". "(Nije) čovjeku koji hodi u vlasti da upravlja koracima svojim" (Jer.10:23).

Jedna od najosnovnijih stvari koje znamo je da sva ljudska tijela - doista sve "žive duše" - konačno umiru. 'Duša', dakle, umire; to je upravo protivno nečemu što je besmrtno. Nije iznenađujuće to da su oko trećina svih upotreba riječi prevedenih 'duša' u Bibliji povezane sa smrću i uništenjem duše. Sama činjenica da se riječ 'duša' koristi na ovaj način pokazuje da ona ne može biti nešto što je neuništivo i besmrtno:-

- "Koja duša zgriješi ona će poginuti" (Jez.18:4).

- Bog može uništiti dušu (Mt.10:28). Druge preporuke da se duše uništavaju su: Jez.22:27; Pri.6:23; 3Moj.23:30.

- Sve "duše" koje su bile unutar grada Asora bijahu ubijene mačem (Isus 11:11; cp. Isus 10:30-39).

- "...izginu sve živo" (Otk.16:3; cp. Ps.78:50).

-Često je Mojsijev zakon zapovijedao da bilo koja "duša" koja je prekršila određene zakone treba biti ubijena (pr. 4Moj.15:27-31).

-Preporuke da je duša zadavljena ili u zamci mogu tek dobiti smisao ako se shvati da duša može umrijeti (Pri.18:7; 22:25; Jov 7:15).

-"...koji ne mogu sačuvati duše svoje u životu" (Ps.22:29).

-Krist "je dao dušu svoju na smrt" pa tako je njegova "duša", ili život, bila napravljena ponudom za grijeh (Is.53:10,12).

Da 'duša' ukazuje na osobu ili tijela umjesto nekakvu besmrtnu iskru unutar nas je pokazano od većinu stihova u kojima se riječ pojavljuje. Neki očigledni primjeri su:-

- "Krv (duša) siromaha pravijeh" (Jer.2:34).

- "Kad (duša) zgriješi što čuje kletvu... pa ne kaže... kad se (duša) dotakne nečiste stvari... kad se (duša) zakune govoreći svojim ustima" (3Moj.5:1-4).

- "...dušo moja... i sve što je u meni... Blagosiljaj, dušo moja Gospoda... (Koji) Ispunja dobrim želje tvoje" (Ps.103:1,2,5).

- "Tko hoće (dušu) život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi (dušu) život svoj poradi mene... spasit će ga" (Mk.8:35).

Ovo je dostatan dokaz da se duša ne odnosi na nikakvom duhovnom elementu unutar čovjeka; ovdje 'duša' (grčki 'psiha') označava tek nečiji fizički život, kao što je i prevedeno ovdje.

-4Moj.21:4 pokazuje da grupa ljudi mogu imati jednu "dušu". Stoga se "duša" ne može odnositi na iskru osobne besmrtnosti u svakog od nas.

4.3 Duh čovjeka

Postoji nesretna zabuna u svijesti mnogih ljudi između duše i duha. To je pogoršano činjenicom da u nekim jezicima i prijevodima Biblije, engleske riječi 'duša' i 'duh' imaju samo jednog ekvivalenta. 'Duša' u osnovi tičeći se svih činilaca jedne osobe može se nekad ticati također i duha. Ipak, obično postoji razlika u značenju između 'duše' i 'duha' kao što se koristi u Bibliji; duša i duh se mogu 'podijeliti nadvoje' (Heb.4:12).

Hebrejska i grčka riječ za 'duh' ('ruah' i 'pneuma' odnosno) također su prevedene na slijedeće načine:-

Život	Duh
-------	-----

Um Vjetar
Dah

Mi smo proučili ideju o 'duhu' u Studij 2.1. Bog upotrebljava Svoga duha da održi prirodnog stvorenja, uključujući i čovjeka. Božji duh koji je u čovjeku je dakle životna sila unutar njega. "Tijelo bez duha (je) mrtvo" (Jak.2:26). Bog "dunu mu (Adamu) u nos duh životni; i posta čovjek duša živa" (1Moj.2:7). Jov govori da je "duh Božji u nozdrvama mojim" (Jov 27:3 cp. Is.2:22). Duh životni u nas nam je stoga dan kod rođenja, i ostaje tako dugo dok nam tijelo živi. Kad se povuče duh Božji iz bilo čega, on smjesta nestaje - duh je životna sila. Ako Bog uzme "k sebi duh njegov i dihanje njegovo; Izginulo bi svako tijelo, i čovjek bi se povratio u prah. Ako si dakle razuman, čuj ovo" (Jov 34:14-16). Zadnja rečenica iznova nagovještava da čovjek nalazi ovo izlaganje o svojoj stvarnoj prirodi veoma teško za slaganje s tim.

Kada Bog oduzme od nas Svoj duh kod smrti, ne samo što umire naše tijelo, nego cijela naša svijest prestaje. Davidovo shvaćanje toga odvelo ga je vjerovanju u Boga umjesto u slabašnih stvorenja poput čovjeka. Ps.146:3-5 je žilavo pariranje tvrdnjama humanizma: "Ne uzdajte se u knezove, u sina čovječijega, u kojega nema pomoći. Izide iz njega duh, i vrati se u zemlju svoju (prahu iz kojeg smo stvoreni): taj dan propadnu sve pomisli njegove. Blago onome, kojemu je pomoćnik Bog Jakovljevi".

Kod smrti vraća se: "prah u zemlju, kako je bio, a duh... Bogu, koji ga je dao" (Pro.12:7). Pokazali smo ranije da je Bog svuda nazočan Svojim duhom. U ovom smislu "Bog je duh" (Iv.4:24). Kad umremo mi ćemo 'izdahnuti' u smislu da se Božji duh u nas odvaja od nas. Taj se duh upija u Božjem duhu koji je svuda oko nas; tako se kod smrti "duh vraća Bogu".

Zato što Božji duh održava cijelo stvaranje, ovaj se isti proces umiranja javlja i kod životinja. Ljudi i životinje imaju isti duh, ili životnu silu, unutar njih. "Što biva sinovima ljudskim to biva i stoci, jednako im biva; kako gine ona tako ginu i oni, i svi imaju isti duh; i čovjek ništa nije bolji od stoke" (Pro.3:19). Pisac dalje veli da nema nikakve vidljive razlike između mjesta kamo duh čovjeka i životinje idu (Pro.3:21). Ovaj opis da ljudi i životinje imaju istog duha i da umiru istom smrću, izgleda da aludira natrag opisu toga gdje i ljudi i životinje, koji su oboje imali životnog duha od Boga (1Moj.2:7; 7:15), bijahu uništeni istom smrću s potopom: "izgibe svako tijelo što se micao na zemlji, ptice i stoka, i zvijeri i sve što gamiže po zemlji, i svi ljudi. Sve što imao dušu živu u nosu... pomrije. I istrijebi se svako tijelo živo" (1Moj.7:21-23). Zabilježi usput kako Ps.90:5 poistovjećuje smrt s potopom. Zapis u 1Moj.7 jasno pokazuje da je u osnovnom obliku, čovjek u istoj grupi kao i "svako tijelo... svako tijelo živo". To je zbog njegova imanja istog životnog duha u nj kao i one.

4.4 Smrt je nesvjesnost

Iz onoga što smo dosada naučili o duši i duha, treba slijediti da je tijekom smrti osoba potpuno nesvjesna. Dok će djela onih koji su odgovorni Bogu biti spomenuta od Njega (Mal.3:16; Otk.20:12; Heb.6:10), nema ničeg u Bibliji da ukazuje da imamo ikakvu svjesnost za vrijeme stanja smrti. Teško je raspravljati sa slijedećim jasnim izjavama o tome:-

- "Iziđe iz (čovjeka) duh, i vrati se u zemlju svoju: taj dan (trenutak) propadnu sve pomisli njegove" (Ps.146:4).

- "A mrtvi ne znaju ništa... ljubavi njihove i mržnje njihove i zavisti njihove nestalo je" (Pro.9:5,6). Nema nikakve "mudrosti u grobu" (Pro.9:10) - nema razmišljanja i stoga nikakve svjesnosti.

- Jov kaže da će za smrti biti "kao da nigda nije (ni) bio" (Jov 10:19); vidio je smrt kao zaborav, nesvjesnost i potpuno nepostojanje kakvo smo imali prije no smo se rodili.

- Čovjek umire kao i životinje (Pro.3:18); ako čovjek svjesno preživljava smrt negdje, također moraju i one, ipak i Pismo i znanost šute o tomu.

- Bog "opominje se da smo prah. Dani su čovječiji kao trava; kao cvijet u polju, tako cvjeta... i nestane ga, niti će ga više poznati mjesto njegovo" (Ps.103:14-16).

Da je smrt uistinu nesvjesnost, čak i za pravednike, je dokazano iz ponavljanih molba Božjih sluga da dopusti produljenje njihova života, jer su znali da poslije smrti neće moći da hvale i slave Boga, budući da je smrt bila stanje nesvjesnosti. Ezekija (Is.38:17-19) i David (Ps.6:4,5; 30:9; 39:13; 115:17) su dobri primjeri toga. O smrti se ponavljano aludira kao o spavanju ili poćunku, i pravednoga i zloga (Jov 3:11,13,17; Dan.12:13).

Dovoljno dokaza je sada iznijeto da bez uvijanja izjavimo o narodnoj predodžbi da pravednici odlaze u mjestu blaženstva i nagrade na nebu odmah nakon svoje smrti, naprosto nije osnovana u Bibliji. Istinsko ućenje o smrti i ljudske prirode snabdjeva veliki osjet mira. Nakon svih trauma i boli ljudskoga života, grob je mjesto potpunog zaborava. Za one koji nisu poznavali Božjih zahtjeva, taj će zaborav trajati zauvijek. Nikad više stare rane ovog zlosretnog i neispunjenog prirodnog života neće se otvoriti; ništavne nade i bojazni prirodnog ljudskog uma neće biti ostvarene ili ugrožavane.

U biblijskom ućenju, postoji sistem istine za otkrivanje; k tomu, nažalost, postoji također i sistem zablude u religioznom razmišljanju čovjeka, zbog neobaziranja na Bibliju. Očajnički pokušaji čovjeka da ublaži konačnost smrti su ga odveli vjerovanju da ima 'besmrtnu dušu'. Čim se jednom prihvati da ovakvo besmrtno počelo postoji u čovjeku, postaje za nužno i mišljenje da to mora odlaziti negdje nakon smrti. To je odvelo mišljenju da kod smrti mora postojati nekakva razlika između sudbine pravednih i zlih. Da se to prilagodi, zaključeno je da mora postojati mjesto kamo odlaze 'dobre besmrtnne duše', zvano nebo, i drugo jedno mjesto gdje odlaze 'zle

besmrtnosti duše', zvalo pakao. Ranije smo pokazali da je 'besmrtna duša' biblijska nemogućnost. Druge lažne ideje svojstvene narodnom rasuđivanju bit će sada raščlanjene:-

1. Da se nagrada našim životima daje kod smrti u obliku određivanja naše 'besmrtnosti duše' na određenom mjestu.
2. Da odjeljivanje pravednih od zlih nastaje kod smrti.
3. Da je nagrada pravednicima odlazak u nebo.
4. Da ako svi imaju jednu 'besmrtnu dušu', onda svi moraju odlaziti ili na nebo ili u paklu.
5. Da će zle 'duše' otići za kaznu na mjestu zvano pakao.

Cilj našeg izlaganja nije samo negativan; razmatranjem ovih točaka u detalje, vjerujemo da ćemo iznijeti mnoga počela biblijske istine koja su bitni dijelovi stvarne slike koja se tiče ljudske prirode.

4.5 Uskrsnuće

Biblija ističe da će nagrada pravednicima biti kod uskrsnuća, za Kristova dolaska (1Sol.4:16). Uskrsnuće odgovornih mrtvih (vidi Studij 4.8) će biti prva stvar koju će Krist učiniti; ovomu će proslijediti sud. Ako 'duša' odlazi na nebo kod smrti onda ne bi bilo potrebe za uskrsnućem. Pavao je rekao da ako nema nikakva uskrsnuća, onda je sav trud pokornosti Bogu besmislen (1Kor.15:32). Sigurno ne bi ovako rasuđivao ako je vjerovao da će i on biti nagrađen odlaskom svoje 'duše' u nebo kod smrti? Implikacija je da je vjerovao da je uskrsnuće tijela jedini oblik nagrade. Krist nas je ohrabrio u očekivanju da će naknada vjernom životu sada biti kod uskrsnuća (Lk.14:14).

Opet poenta mora se dovesti k nama da Biblija ne naučava ni o kakvom obliku postojanja odvojeno od onog u tjelesnom obliku - ovo se tiče Boga, Krista, anđela i ljudi. O njegova povratka, Krist "će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svomu slavnemu" (Fil.3:20,21). Kao što on sada ima doslovno tjelesni oblik, ispunjen energijom čisto od Duha umjesto krvi, tako ćemo i mi dijeliti sličnu nagradu. Kod suda ćemo dobiti naknadu za život kakav smo živjeli u tjelesnom obliku (2Kor.5:10). Oni koji su živjeli čulnim životom će se ostaviti u svoje sadašnje smrtno tijelo, koje će onda istruniti natrag u prahu; dok oni koji su za svoj život pokušavali svladati čulnu svijest s onom od Duha "iz duha će žeti život vječni" (Gal.6:8) u obliku Duhom-ispunjena tijela.

Postoji obilje daljnjih dokaza da će nagrada pravednicima biti u tjelesnom obliku. Čim se ovo jednom prihvati, bitna važnost uskrsnuća treba biti jasna. Naše sadašnje tijelo prestaje postojati kod smrti; ako jedino možemo doživjeti vječni život i besmrtnost u tjelesnom obliku, slijedi da smrt mora biti stanje nesvjesnosti, sve do vremena kada će naše tijelo biti nanovo stvoreno i kada će mu se dati Božja priroda.

Cijelo 1Kor.15 govori detaljno o uskrsnuću; uvijek će isplatiti pažljiva čitanja. 1Kor.15:35-44 objašnjava kao što je sjeme posijano i zatim izranja iz zemlje da dobije od Boga tijelo, tako će isto i mrtvi ustati, da budu nagrađeni tijelom. Kao što je Krist ustao iz groba i njegovo smrtno tijelo bi promijenjeno besmrtnim tijelom, tako će istinski vjernik dijeliti njegovu nagradu (Fil.3:21). Baptizmom se povezujemo s Kristove smrti i uskrsnuća, pokazujući naše vjerovanje da ćemo i mi, također, dijeliti nagradu koju je dobio svojim uskrsnućem (Rim.6:3-5). Kroz dijeljenja njegove patnje sada, mi ćemo također dijeliti njegovu nagradu: "(sada) umiranje Isusovo u tijelu pronosimo da se i život Isusov u tijelu našem očituje" (2Kor.4:10). "Onaj koji uskrisi Krista od mrtvih, oživit će i smrtna tijela vaša po Duhu svome" (Rim.8:11). S ovom nadom, dakle čekamo "otkupljenje svoga *tijela*" (Rim.8:23), kroz obesmrćivanja toga tijela.

Ova nada o doslovnoj tjelesnoj nagradi je bila shvaćena od Božjeg naroda od najranija vremena. Abrahamu je bilo obećano da će, osobno, baštiniti zemlju Kanaana zauvijek, tako sigurno kao što je hodao njome gore-dolje (1Moj.13:17; vidi Studij 3.4). Njegova vjera u ta obećanja uvjetovala bi njegova vjerovanja da će njegovo tijelo biti nekako, u buduću vrijeme, nanovo oživljeno i obesmrćeno, kako bi ovo bilo moguće.

Jov je jasno izrazio svoje razumijevanje da, usprkos što će mu crvi izjesti tijelo u grobu, će, u tjelesnom obliku, primiti svoju nagradu: "znam da je živ moj iskupitelj, i na *posljedak* da će stati nad prahom. I ako se ova koža moja i raščini, opet ću u tijelu svom vidjeti Boga. Ja isti vidjeću ga, i oči moje gledaće ga a ne druge. A bubrega mojih nestaje u meni" (Jov 19:25-27). Nada Izaije je bila slična: "moje će mrtvo tijelo ustati" (Is.26:19).

Upravo slične riječi se nalaze u prikazu Lazarove smrti, osobni prijatelj Isusa. Umjesto da tješi čovjekovu sestru izjavom da mu je duša otišla u nebo, Gospodin je Isus govorio o danu uskrsnuća: "Uskrsnut će brat tvoj". Trenutni odgovor Lazarove sestre pokazuje kako je ovo bilo shvaćeno od ranih kršćana: "Marta mu odgovori: Znam da će uskrsnuti o uskrsnuću, u posljednji dan" (Iv.11:23,24). Poput Jova, ona nije smatrala da je smrt prolaz u život blaženstva na nebu, nego, umjesto toga, se radovala unaprijed uskrsnuću "u posljednji dan" (cp. Jovin "na posljedak"). Gospodin obećava: "Tko god čuje od Oca i pouči se... ja ću ga uskrisiti u posljednji dan" (Iv.6:44,45).

4.6 Sud

Biblijsko učenje koje se tiče suda je jedno od osnovnih načela jedne vjere, koje se mora ispravno shvatiti prije baptizma (Djela 24:25; Heb.6:2). Često Pismo govori za

"Sudnji dan" (pr. 1Iv.4:17; 2Pet.2:9; 3:7; Juda 6), vrijeme kada će oni kojima je dano znanje o Bogu primiti svoju nagradu. Svi ovi moraju "izići na sud pred Hrista" (Rim.14:10 Karadžić); mi ćemo "se pojaviti pred sudištem Kristovim" (2Kor.5:10) da primimo naknadu za naše živote u tjelesnom obliku.

Danielove vizije koje su se ticale Kristova drugog dolaska, uključivale su ovu jednu o sudu u obliku prijestolja (Dan.7:9-14). Prispodobe pomažu donekle doloviti detalje. Ona o talantima ga upoređuje s povratkom gospodara, koji poziva svoje sluge i odmjerava kako dobro su iskoristili novac koji im je ostavio (Mt.25:14-29). Prispodoba o ribarima upoređuje poziv evanđelja s ribarskom mrežom, koja skuplja ljude svih vrsta; ljudi su zatim sjeli (cp. zasjedanje suda) i odvojili su dobre ribe od loših (Mt.13:47-49). Tumačenje je jasno: "Tako će biti na svršetku svijeta. Izići će anđeli, odijeliti zle od pravednih".

Iz ovoga što smo dosada vidjeli, pošteno je pretpostaviti da nakon Gospodinova povratka i uskrsnuća, bit će skupljanja sviju koji su bili pozvani evanđelju u određenom mjestu određenog vremena, kada će se sresti s Kristom. Oni će morati da polože račun, i on će pokazati jesu li oni prihvatljivi ili ne primiti nagradu ulaska u Kraljevstvo. Ovo je jedini trenutak kada pravednici primaju svoju nagradu. Sve je ovo iznijeto prispodobom o ovcima i jarcima: "Kad Sin Čovječji dođe u slavi i svi anđeli njegovi s njime, sjest će na prijestolje slave svoje (prijestolje Davida u Jeruzalemu, Lk.1:32,33). I sabrat će se pred njim svi narodi, a on će ih jedne od drugih razlučiti kao što pastir razlučuje ovce od jaraca. Postavit će ovce sebi zdesna, a jarce slijeva. Tada će kralj reći onima sebi zdesna: Dodite, blagoslovljeni Oca mojega! Primate u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas" (Mt.25:31-34).

Baštinjenje Kraljevstva Božjega, primanje obećanja Abrahamu o tome, jest nagrada pravednih. Ipak ovo će jedino biti nakon suda, koji će biti o Kristovu povratku. Stoga je nemoguće primiti obećanu nagradu obesmrćenja tijela prije Kristova povratka; stoga moramo zaključiti da od trenutka smrti do uskrsnuća, vjernik nema nikakvo svjesno postojanje uopće, budući da je nemoguće postojati u bilo kakvom obliku bez posjedovanja tijela.

Ponavljano biblijsko načelo je da *kada* se Krist vrati, *tada* će se i nagrada dati - a ne prije:-

-"*Kad* se pojavi Natpastir (Isus), primit ćete neuveli vijenac slave" (1Pet.5:4 cp. 1:13).

-Krist Isus "će suditi žive i mrtve... pojavkom njegovim i kraljevstvom njegovim... vijenac pravednosti kojim će mi *u onaj Dan* uzvratiti Gospodin" (2Tim.4:1,8).

-O povratku Mesije u posljednjim danima "mnogo onijeh koji spavaju u prahu zemaljskom (cp. 1Moj.3:19) probudiće se, jedni na život vječni a drugi na sramotu" (Dan.12:2).

-Kad dođe Krist u sudu, oni "koji su u grobovima... izići će: koji su dobro činili - na uskrsnuće života, a koji su radili zlo - na uskrsnuće osude" (Iv.5:25-29).

-Isus: "Evo, dolazim ubrzo i plaća moja sa mnom: naplatit ću svakom po njegovu djelu" (Otk.22:12). Mi ne trebamo odlaziti u nebo da primimo nagradu - Krist nam je donosi s neba.

Da Isus donosi našu nagradu s njim implicira da je ona pripravljena za nas na nebu, ali će nam biti donijeta na zemlju za drugog dolaska; naše "baštinjenje" zemlje obećana Abrahamu je u ovom smislu pričuvano "na nebesima za vas, vas koje snaga Božja po vjeri čuva za spasenje, spremno da se objavi u posljednje vrijeme" Kristovim dolaskom (1Pet.1:4,5).

Razumijevanje toga nam omogućava ispravno objasniti veoma pogrešno shvaćenog pasusa u Iv.14:2,3: "Idem (Isus) pripremiti vam mjesto. Kad odem i pripremit ću vam mjesto (cp. nagradu "pohranjenu na nebesima"), ponovno ću doći i uzeti vas k sebi da i vi budete gdje sam ja". Isus veli drugdje da će opet doći da nam da naše nagrade (Otk.22:12), i vidjeli smo da će se ove dati za njegova suda. On će vladati na Davidovu prijestolju u Jeruzalemu "uvijeke" (Lk.1:32,33). Provest će vječnost ovdje na zemlju, a gdje će biti on - u Kraljevstvu Božjemu na zemlji - tamo ćemo biti i mi. Njegovo obećanje: "uzeti vas k sebi" se može stoga čitati kao opis njegova prihvatanja nas kod suda. Grčka fraza: "uzeti vas k sebi", se također pojavljuje u Mt.1:20 u vezi Josipa da 'uzme k sebi' Mariju kao ženu svoju. To se stoga ne odnosi nužno na fizičkom kretanju prema Isusu.

Pošto se nagrada jedino daje kod suda za Kristova povratka, slijedi da zli i pravedni odlaze na istom mjestu kad umru, tj. u grobu. Nikakvo se lučenje ne čini između njih za njihove smrti. Slijedeći su sigurni dokazi toga:-

-Jonatan je bio pravedan ali je Saul bio zao, ipak "ni za smrt se ne rastaviše" (2Sam.1:23).

-Saul, Jonatan i Samuel su svi otišli u isto mjesto nakon smrti (1Sam.28:19).

-Pravedni Abraham bijaše "pribran k rodu svojemu", ili predaka, nakon smrti; oni su bili idolopoklonici (1Moj.25:8; Isus 24:2).

-Duhovno mudri i nerazboriti doživljavaju istu smrt (Pro.2:15,16).

Sve je ovo u oštroj oprečnosti tvrdnjama narodnog 'kršćanstva'. Njihovo učenje da pravednici odmah odlaze u nebo uništava potrebu uskrsnuća i suda. Ipak vidjeli smo da su to bitni događaji u Božjem planu spasenja, i stoga evanđeoske poruke. Narodna ideja predlaže da kad pravedna osoba umire biva nagrađena odlaskom u nebo, da je slijeđena naredna dana, naredna mjeseca, naredne godine, od drugih. Ovo je u oštroj oprečnosti biblijskom učenju da *svi* pravednici bivaju nagrađeni *zajedno*, istodobno:-

-Ovce su odvojene od jaraca kod suda, jednu po jednu. Jednom čim se suđenje završi, Krist će reći *svim* ovcama okupljene njemu zdesna:

"Dođite, blagoslovljeni Oca mogega! Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas" (Mt.25:34). Tako sve ovce baštinjaju Kraljevstvo istodobno (cp. 1Kor.15:52).

-Kod "žetve" Kristova povratka i suda, svi oni koji su radili u evanđelju se "*zajedno* raduju" (Iv.4:35,36 cp. Mt.13:39).

-Otk.11:18 opisuje "čas(a) da se sudi mrtvima" kao vrijeme kada će Bog naplatiti "slugama tvojim... i svetima... koji se boje imena tvojega" - tj. *svim* vjernicima zajedno.

-Heb.11 je poglavlje koje nabraja mnoštvo starozavjetnih pravednika. V.13 komentira: "U vjeri svi su oni umrli, a da nisu zadobili obećanja" dana Abrahamu o spasenju ulaskom u Božjem Kraljevstvu (Heb.11:8 -12). Slijedi da nakon svoje smrti, ovi ljudi nisu, jedan za drugim, otišli na nebo primiti nagradu. Razlog tome je dat u vs.39,40: oni "ne zadobiše obećano jer Bog je za nas predvidio nešto bolje da oni bez nas ne dođu do savršenstva". Zatezanje u podjeljivanju im obećane nagrade je zbog Božjeg plana da svi vjernici dođu "do savršenstva" skupa, u istom trenu. To će biti kod suda, o Kristovu povratku.

4.7 Mjesto nagrade: nebo ili zemlja?

Izuzev gornjih razloga, bilo tko koji još uvijek drži da će nebo umjesto zemlja biti mjesto Božjega Kraljevstva, tj. obećane nagrade, treba također obrazložiti slijedeće točke:-

-'Gospodinova molitva' traži da Kraljevstvo Božje dođe (tj. moli za povratak Krista), gdje će se Božje želje izvršavati na zemlji kao što su sada izvršavane na nebu (Mt.6:10). Mi dakle molimo da Božje Kraljevstvo dođe na zemlju. Tragedija je da se veliko mnoštvo ljudi nerazborito moli ovim riječima svakodnevno dok istodobno vjeruju da je Kraljevstvo Božje već sada potpuno uspostavljeno na nebu, i da će zemlja biti uništena.

-"Blago krotkima: oni će baštiniti zemlju" (Mt.5:5) - ne 'duše će im otići na nebo'. Ovo aludira na Ps.37, koji u cijelosti ističe da konačna nagrada pravednicima biva na zemlji. Upravo u istom mjestu gdje su zli uživali u svoju privremenu nadmoć, pravednici će biti odštećeni vječnim životom, i posjedovat će ovu istu zemlju kojom su zli nekoć gospodovali (Ps.37:34,35). "Smjerni će naslijediti zemlju... Jer koje on blagoslovi, oni naslijede zemlju... Pravednici će naslijediti zemlju, i živjet će na njoj do vijeka" (Ps.37:11,22,29). Život *na* zemlju/obećanu zemlju zauvijek znači da je vječni život na nebu jedna nemogućnost.

- "David (je) umro, (i) pokopan je... David nije bio uznesen na nebesa" (Djela 2:29,34). Umjesto toga, Petar je objasnio da je njegova nada uskrsnuće od mrtvih o Kristova povratka (Djela 2:22-36).

- Zemlja je poprište Božjih djelovanja s ljudskim rodом: "Nebo je nebo Gospodnje, a zemlju je dao sinovima čovječijim" (Ps.115:16).

- Otk.5:9,10 povezuje viđenje toga što će pravednici reći kad budu prihvaćeni kod suda: "(Kriste) učinio si nas Bogu našem careve i sveštenike, i carovaćemo na zemlji" (Karadžić). Ova slika kraljevanja u Božjemu Kraljevstvu na zemlji je prilično odstranjena iz blijeđe predodžbe da ćemo uživati u 'blaženstvu' negdje na nebu.

- Proroštva Dan. 2 i 7 prikazuju nizanje političkih moći, koje će se na koncu istisnuti od Kraljevstva Božjega o Kristova povratka. Područje ovog Kraljevstva bit će "*pod* svijem nebom", i ispunit će "svu *zemlju*" (Dan.7:27; 2:35 cp. v.44). Ovo trajno Kraljevstvo "daće se narodu svetaca višnjega" (Dan.7:27); njihova nagrada je dakle vječni život u ovom Kraljevstvu koje će biti smješteno na zemlju, *pod* nebom.

4.8 Odgovornost Bogu

Ako čovjek ima prirodno 'besmrtnu dušu', on je prisiljen imati vječnu sudbinu negdje - bilo u mjestu nagrade ili kazne. Ovo implicira da je svatko odgovoran Bogu. Suprotno tomu, pokazali smo da Biblija naučava da je po prirodi čovjek poput životinje, bez ikakve svojstvene besmrtnosti. Ipak, nekim je ljudima ponuđeno očekivanje vječnoga života u Kraljevstvu Božjem. Treba biti očito da neće svi koji su nekoć živjeli biti uskrsnuti; kao i životinje, čovjek živi i umire, da se raspadne u prahu. Ipak jer će biti suda, gdje će neki biti osuđeni a drugi nagrađeni vječnim životom, moramo zaključiti da će biti određene grupe ljudskoga roda koji će biti uskrsnuti kako bi bili suđeni i nagrađeni.

Da li će netko biti uskrsnut ili ne ovisi o tome jesu li oni odgovorni sudu. Osnove našeg suđenja će biti, kako smo se odazvali našem znanju Božje riječi. Krist je objasnio: "Tko mene odbacuje i riječi mojih ne prima, ima svoga suca: riječ koju sam zborio - ona će mu suditi u posljednji dan" (Iv.12:48). Oni koji nisu poznavali ili razumjeli riječ Kristovu, i stoga nisu imali nikakve prilike da ga prihvate ili odbace, neće biti odgovorni sudu. "Uistinu, koji bez (poznavanja Božjeg) Zakona sagriješiš, bez Zakona će i propasti; i koji pod Zakonom (tj. poznavanjem njega) sagriješiš, po Zakonu će biti suđeni" (Rim.2:12). Tako oni koji nisu znali Božje zahtjeve će propasti kao životinje; dok oni koji sa znanjem krše Božji zakon trebaju biti suđeni, i stoga uskrsnuti da se suoče s tim sudom.

U Božjim se očima "grijev ne ubraja kad nema zakona"; "ta grijeh je bezakonje"; "po Zakonu - samo (je) spoznaja grijeha" (Rim.5:13; 1Iv.3:4; Rim.3:20). Bez svjesnosti o

Božjih zakona kakvi su otkriveni u Njegovoj Riječi, "griješ se ne ubraja" osobi, i stoga oni neće biti suđeni ili uskrsnuti. Oni koji ne poznaju Božju Riječ će stoga ostati mrtvi, kao životinje i biljke, buduće da su u istom položaju. "Čovjek... ako nije razuman, izjednačiće se sa stokom, koju kolju" (Ps.49:20). "Kao ovce (će ih) zatvoriti u pakao ("položene u grobu" izv. hebr. tekst)" (Ps.49:14).

Poznavanje Božjih puteva je to što nas čini odgovornim Njemu za naša djela i stoga neophoduje naše uskrsnuće i pojavljivanje pred suda. Mora se dakle shvatiti da nisu samo pravedni ili oni baptizirani ti koji će biti uskrsnuti, nego svi koji su odgovorni Bogu zbog svoga znanja o Njemu. Ovo je često ponavljana tema u Pismu:-

-Iv.15:22 pokazuje da poznavanje Riječi donosi odgovornost: "(Isus:) Da nisam došao i da im nisam govorio, ne bi imali grijeha; no sada nemaju izgovora za svoj grijeh". Rim.1:20,21 također veli da poznavanje Boga ostavlja ljude "da nemaju isprike".

- "Tko god čuje od Oca i pouči se... ja (Krist) ću ga uskrisiti u posljednji dan" (Iv.6:44,45).

-Bog jedino "zažmiruje na" djela onih koji su iskreno neupućeni u Njegovih puteva. Oni koji poznavaju Njegove puteve, On promatra i očekuje odazova (Djela 17:30).

- "Onaj sluga što je znao volju gospodara svoga, a nije bio spreman ili nije učinio po volji njegovoj, dobit će mnogo udaraca. A onaj koji nije znao, ali je učinio što zaslužuje udarce, dobit će malo udaraca (pr. ostat će mrtav). Kome je god mnogo dano, od njega će se mnogo iskati. Kome je (od *ljudi*) mnogo povjereno, više će... od njega (oni) iskati" (Lk.12:47,48) - a tek koliko će više *Bog* ?

- "*Znati* dakle dobro činiti, a ne činiti - grijeh je" (Jak.4:17).

-Posebna odgovornost Izraela Bogu je bila zbog Njegovih otkrivenja njima o Sebi (Amos 3:2).

-Zbog ovog nauka o odgovornosti: "Bilo bi im doista bolje (onima koji kasnije ostave Boga) da nisu spoznali puta pravednosti, negoli, pošto ga spoznaše, okrenuti leđa svetoj zapovijedi koja im je predana" (2Pet.2:21). Drugi relevantni pasusi uključivaju: Iv.9:41; 3:19; 1Tim.1:13; Os.4:14; 5Moj.1:39.

Znanje o Bogu nas čini odgovornim sudu, slijedi da oni bez ovog znanja neće biti uskrsnuti, budući da oni ne trebaju suđenje, i da ih njihov nedostatak znanja čini "stokom, koju kolju" (Ps.49:20). Postoje obilna ukazivanja da neće svi koji su nekad živjeli biti uskrsnuti:-

-Ljudi antičkoga naroda Babilona 'neće se probuditi' nakon njihove smrti jer su bili u neznanju o istinskome Bogu (Jer.51:39; Is.43:17).

-Izaija je ohrabrio sebe "Gospode Bože (Izraela) naš, gospodariše nad nama gospodari drugi (pr. Filistinci i Babilonci) osim tebe... Pomriješ, neće oživjeti (opet), mrtvi budući neće ustati, jer si... zatro svaki spomen njihov" (Is.26:13,14). Zamijeti ovdje trokratnog isticanja njihova neuskrsnuća: "neće oživjeti (opet)... neće ustati, jer si... zatro svaki spomen njihov". Suprotno tomu, Izrael je imao izgled uskrsnuća zbog svog poznavanja istinskoga Boga: "Oživjeće mrtvi (Izraela) tvoji, i moje će mrtvo tijelo ustati" (Is.26:19).

-Govoreći o Božjem narodu Izraela, rečeno nam je da će o Kristovu povratku: "mnogo onijeh koji spavaju u prahu zemaljskom probudiće se, jedni na život vječni a drugi na sramotu i prijekor vječni" (Dan.12:2). Tako "mnogo", ali ne svi, Židovi će biti uskrsnuti, zbog njihovu odgovornost Bogu kao Njegov izabrani narod. Oni od njih koji su u potpunom neznanju o svom istinskom Bogu "pašće, i neće više ustati", jer su nesposobni naći "riječ Gospodnju" (Amos 8:12,14).

MI SMO SADA NAUČILI DA:-

1. Poznavanje Božje Riječi nosi odgovornost prema Njemu.

2. Jedino će odgovorni biti uskrsnuti i suđeni.

3. Oni koji ne znaju istinskog Boga će stoga ostati mrtvi kao i životinje.

Implikacija ovih zaključaka čine težak udarac ljudskom ponosu i onom što bi mi prirodno radije vjerovali: milijuni ljudi, sada i kroz čitavu povijest, koji bijahu neupućeni u istinskom evanđelju; teško duševno bolesni, koji su nesposobni shvatiti poruku Biblije; bebe i mala djeca koji su umrli prije doba da mogu shvatiti evanđelje; sve ove grupe spadaju u kategoriju onih koji nisu imali istinskog znanja o Bogu, i stoga nisu odgovorni Njemu. To znači da oni neće biti uskrsnuti, bez obzira na duhovnom statusu njihovih roditelja. Ovo ide potpuno protiv naravi humanizma i svih naših prirodnih želja i osjećaja; ipak istinska poniznost Božjoj Riječi krajnje istine, u spoju s prikladno skromnom mnijenju o našoj vlastitoj prirodi, odvest će nas prihvaćanju istinitosti toga. Iskreno ispitivanje činjenice ljudskog iskustva, čak i bez vodstva Pisma, također će odvesti zaključku da ne može biti nikakve nade budućeg života za gore pomenutih grupa.

Naše ispitivanje Božjih puteva po ovim pitanjima je prosto izvan redoslijeda: "Čovječe, tko si ti zapravo da se pravdaš s Bogom?" (Rim.9: 20). Mi možemo priznati nerazumijevanje, ali nikad ne smijemo optužiti Boga za nepravdu ili nepravdičnost. Implikacija da Bog može biti ikojim načinom bezosjećajan ili u zabludi otvara užasan izgled jednog svemoćnog Boga, Oca i Stvoritelja koji tretira Svoja stvorenja jednim nerazumnim ili nepravednim načinom. Zapis gubitka djeteta kralja Davida pomaže kod čitanja; 2Sam.12:15-24 bilježi kako se silno David molio za dijete dok je još bilo živo, ali je realno prihvatio konačnost njegove smrti: "dok dijete bijaše živo, postio sam i plakao, jer govorah: ko zna, može se smilovati Gospod na me da dijete ostane živo. A

sada umrlo je; što bih postio? mogu li ga povratiti?... on neće se vratiti k meni". David je onda utješio svoju suprugu, i imao drugog djeteta što je skorije mogao.

Napokon, mora se reći da mnogo ljudi, shvatajući ovo načelo o odgovornosti Bogu, osjećaju da ne žele više povećati znanje o Njemu da slučajno ne postanu odgovorni Njemu i sudu. Ipak do nekog stupnja ovi ljudi po svoj prilici su već odgovorni Bogu, jer ih je njihovo poznavanje Božje Riječi učinilo svjesnim činjenice da Bog djeluje u njihovu životu, nudeći im stvarnog jednog odnosa s Njim. Uvijek se mora pamtititi da "Bog JE ljubav", On "neće da tko propadne", "te je dao svoga Sina Jedinorođenca da ni jedan koji u njega vjeruje ne propadne; nego da ima život vječni" (1Iv.4:8; 2Pet.3:9; Iv.3:16). Bog želi da budemo u Njegovu Kraljevstvu.

Ovakva čast i privilegij neminovno donose odgovornosti. Ipak ove nisu napravljene da nam budu odveć naporne ili tegobne; ako uistinu ljubimo Boga, shvatit ćemo da Njegova ponuda spasenja nije jedna automatska nagrada za određena djela, već želja jedna iz ljubavi s Njegove strane da učini sve što On može za Svoju djecu, da im dodijeli vječni život sreće, kroz njihova razumijevanja Njegova divnog karaktera.

Kao što dolazimo do razumijevanja i slušanja Božjeg poziva nama kroz Njegovu Riječ, shvatit ćemo da kao što hodamo kroz masu, Bog nas promatra posebnim intenzitetom, nestrpljivo tražeći znake našeg odazova Njegovoj ljubavi, umjesto da očekuje naš neuspjeh nositi se s našim odgovornostima. Nikada to oko koje ljubi nije otrgnuto od nas; nikada ne možemo zaboraviti ili ukloniti naše znanje o Njemu kako bi udovoljavali tijelu, oslobođeni odgovornosti Bogu. Umjesto toga, možemo i trebamo se radovati posebnoj prisnosti koju imamo s Bogom, i tako vjerovati veličini Njegove ljubavi, da uvijek tražimo znati više o Njemu umjesto manje. Naša ljubav za Božje puteve i želja da ih poznajemo, tako da Ga možemo što točnije oponašati, treba prevagnuti našeg prirodnog strahovanja Njegove vrhovne svetosti.

4.9 Pakao

Narodno shvaćanje pakla je o mjestu kazne za zle 'besmrtnu dušu' kamo idu odmah nakon smrti, ili o mjestu mučenja onih koji su odbačeni kod suda. Naše je uvjerenje da Biblija naučava da je pakao grob, kamo odlaze svi ljudi nakon smrti.

Kao riječ, izvorna hebrejska riječ 'sheol', prevedena 'pakao', znači 'pokriveno mjesto'. 'Pakao' je hrvatsko-srpski prijevod 'šeola'; tako kad čitamo o 'paklu' mi čitamo riječ koja nije potpuno prevedena. 'Šljem' ('helmet' je doslovno 'hell-met' i) znači pokrivalo za glavu. Biblijski, ovo 'pokriveno mjesto', ili 'pakao', jest grob. Ima mnogo primjera gdje je izvorna riječ 'šeol' prevedena 'grob'. Dakako, neki današnji prijevodi Biblije jedva da upotrebljavaju riječ 'pakao', ispravnije ga prevodeći kao 'grob'. Nekoliko primjera gdje je ova riječ 'šeol' prevedena 'grob' trebaju minirati narodnog shvaćanja pakla kao mjesto vatre i mučenja zlih:-

- "Bezbožnici, neka zamuknu i padnu u pakao" (šeol (Ps.31:17)) - oni neće vrištati u agoniju.

- "Ali će Bog dušu moju izbaviti iz ruku paklenih" (šeola (Ps.49:15)) - tj. Davidova duša ili tijelo će biti uskrsnuto iz groba, ili 'pakla'.

Vjerovanje da je pakao mjesto kazne zlima odakle ne mogu pobjeći se naprosto ne može izravnati s ovim; pravednik može otići u paklu (grobu) i opet izići. Os.13:14 potvrđuje ovo: "Od groba (šeola) ću ih (Božjih ljudi) izbaviti, od smrti ću ih sačuvati". Ovo je citirano u 1Kor.15:55 i je upotrijebljeno za uskrsnuća o povratku Krista. Također u viđenju drugog uskrsnuća (vidi Studij 5.5): "Smrt i Podzemlje (predadu mrtvace) svoje" (Otk.20:13). Zamijeti paralelu između smrti, tj. groba, i pakla (vidi i Ps.6:5).

Hanine riječi u 1Sam.2:6 su veoma jasne: "Gospod ubija, i oživljuje (uskrsnućem); spušta u grob (šeol), i izvlači". Budući da je 'pakao' grob, za očekivanje je da će pravednici biti spašeni toga uskrsnućem u vječni život. Tako sasvim je moguće ući u 'paklu', ili grobu, i kasnije ga napustiti uskrsnućem. Glavni je primjer onaj Isusov, "da se ne ostavi duša njegova u paklu, ni tijelo njegovo vidje truhljenja" (Djela 2:31 Karadžić) jer bijaše uskrsnut. Zamijeti paralelu između Kristove 'duše' i njegova 'tijela'. "Da se ne *ostavi*... u paklu" tijelo njegovo implicira da je ono bilo ondje neko vrijeme, tj. tri dana koliko je njegovo tijelo bilo u grobu. Da je Krist otišao u 'paklu' treba biti dostatan dokaz da to nije samo mjesto kamo odlaze zli.

Oboje dobri i loši ljudi idu u 'paklu', tj. u grob. Tako Isusu "Odrediše... grob sa zločincima" (Is.53:9). U ovom redu, ima drugih primjera da pravednici idu u paklu, tj. grob. Jakov je rekao: "s tugom ću u grob (paklu) leći" za njegova sina Josipa (1Moj.37:35).

Jedno od Božjih načela je da je kazna grijeha smrt (Rim.6:23; 8:13; Jak.1:15). Prethodno smo pokazali da je smrt stanje potpunog neznanja. Grijeh ishodi u potpunom uništenju, ne vječnom mučenju (Mt.21:41; 22: 7; Mk.12:9; Jak.4:12), tako sigurno kao što ljudi bijahu potopom uništeni (Lk.17:27,29), i kao što su Izraelci umrli u pustinju (1Kor.10:10). U obje ove prilike grešnici su *umrli* umjesto da su bili vječno mučeni. Stoga je nemoguće da su zli kažnjavani vječnošću svjesnog mučenja i patnjama.

Također smo vidjeli da Bog ne pripisuje grijeh - ili ubraja u naš zapisnik - ako ne poznajemo Njegovu riječ (Rim.5:13). Oni u ovom položaju će ostati mrtvi. Oni koji su poznavali Božje zahtjeve bit će uskrsnuti i suđeni o povratku Krista. Ako su zli, kaznu koju će primiti bit će smrt, jer je to presuda grijeha. Stoga nakon dolaska pred Kristova suda, oni će biti kažnjeni i zatim će iznova umrijeti, da ostanu mrtvi zauvijek. Ovo će biti "*druga* smrt", o kojoj se govori u Otk.2:11; 20:6. Ovi ljudi će biti da su jednom već umrli, smrću potpunog neznanja. Oni će biti uskrsnuti i suđeni o povratku Krista, i onda kažnjeni drugom smrću, koja, kao i njihova prva smrt, će biti u potpunom neznanju. Ovo će trajati zauvijek.

U ovom je smislu kazna grijeha 'vječna', u tome da neće biti kraja njihovoj smrti. Ostati mrtav zauvijek jest vječna kazna. Primjer jedan gdje Biblija upotrebljava ovu vrstu izražavanja se nalazi u 5Moj.11:4. Ovo opisuje Božje jednopotezno uništenje faraonove vojske u Crvenom moru kao jednog vječnog, još uvijek trajnog uništenja u tome da ova dotična vojska nikada više nije dodijavala Izraelu: "kako učini, te ih voda Crvenoga Mora potopi... i zatr ih Gospod do današnjega dana".

Čak i u vremena Staroga zavjeta vjernici su shvatili da će biti uskrsnuća u posljednjem danu, nakon kojeg će se odgovorni zli vratiti u grob. Jov 21: 30,32 je veoma jasan: "Bezbožnik... će se iznijeti (tj. uskrsnuti) za dan gnjeva... ipak će biti (zatim) odveden u grob" (izv. hebr. tekst). Jedna od prisposoba o povratku Krista i suda govori o 'smaknuću' zlih u njegovoj nazočnosti (Lk.19:27). Ovo jedva da se uklapa u ideju da zli postoje zauvijek u svjesnome stanju, primajući stalno mučenje. U svakom slučaju, to bi bila prilično nerazumna kazna - *vječno* mučenje zbog djela od 70 godina. Bog nema nikakva zadovoljstva kažnjavati zle ljude; stoga je za očekivanje da im On neće dosuditi kaznu za vječnost (Jez.18:23,32; 33:11 cp. 2Pet.3:9).

Otpadničko kršćanstvo često povezuje 'pakao' s idejom vatre i mučenja. Ovo je u oštroj oprečnosti s biblijskom učenju o paklu (grobu). "Ali će ih kao ovce zatvoriti u pakao (grob), smrt će im biti pastir" (Ps.49:14) implicira da je grob mjesto spokojnog zaborava. Usprkos tome da je Kristova duša, ili tijelo, bilo u paklu tri dana, nije pretrpjelo raspadanje (Djela 2:31). Ovo bi bilo nemoguće ako je pakao bio mjesto vatre. Jez.32:26-30 daje sliku o moćnim ratnicima okolnih naroda, da mirno leže u svojim grobovima: "junacima koji padoše (u boj)... koji sidoše u grob s oružjem svojim, i metnuše mačeve pod glave svoje... leže među... onima koji sidoše u jamu". Ovo se tiče običaja sahranjivanja ratnika s njihovim oružjem, i polaganju glave trupla na njihovu maču. Ipak ovo je opis "pakla" - groba. Ovi moćni ljudi koji leže mirno u paklu (tj. svojim grobovima), jedva da podržava ideju da je pakao mjesto vatre. Fizičke stvari (pr. mačevi) idu u istom "paklu" kao i ljudi, pokazujući da pakao nije jedno poprište duhovnog mučenja. Tako je Petar rekao zlom čovjeku: "Novac tvoj zajedno s tobom propao" (Djela 8:20).

Zapis Jonova iskustva također proturječi ovomu. Progutan od divovske ribe: "zamoli se Jona Gospodu Bogu svojemu iz trbuha ribljega, i reče: zavapih... ka Gospodu... iz utrobe grobne povikah" (Jona 2:1,2). Ovo izjednačuje "utrobe grobne" s onom od kita. Trbuh kita je doista bio 'pokriveno mjesto', koje je i osnovno značenje riječi 'šeol', prevedenu 'pakao' (ovdje 'grob'). Očito, to nije bilo mjesto vatre, i Jona je izišao iz "utrobe grobne" kad ga je kit izbljuvao van. Ovo je pokazalo prema Kristova uskrsnuća iz 'pakla' (groba) - vidi Mt.12:40.

FIGURATIVNI OGANJ

Ipak, Biblija često upotrebljava predodžbu vječnoga ognja da predочи Božji gnjev s grijehom, koji će ishoditi u potpunom uništenju grešnika u grobu. Sodoma bijaše kažnjen "vječnim ognjem" (Juda 7), tj. bio je potpuno uništen zbog zloće stanovnika.

Danas je taj grad u ruševinama, uronjen ispod vodama Mrtvoga mora; ni u kom slučaju sada ne gori, što bi bilo nužno kad bismo doslovno shvatili 'vječnoga ognja'. Također je Jeruzalemu prijetio vječni oganj Božjega gnjeva, zbog grijehe Izraela: "onda ću raspaliti oganj na vratima njegovijem, koji će upaliti dvorove Jerusalimske i neće se ugasi" (Jer.17:27). Pošto je Jeruzalem bio pretkazana prijestolnica budućega Kraljevstva (Is.2:2-4; Ps.48:2), Bog nije namjeravao da mi čitamo ovo doslovno. Velike kuće Jeruzalema su izgorjele ognjem (2Car.25:9), ali taj oganj nije trajao vječno.

Slično, Bog je kaznio zemlju edomsku ognjem koji "Neće se gasiti ni noću ni danju, dovijeka će se dizati dim njezin, od koljena do koljena ostaće pusta... sova i gavran naseliće se u njoj... trnje će izniknuti u dvorima njihovijem" (Is.34:9-15). Budući da će biti životinje i biljke u razrušenoj zemlji Edoma, govor o vječnom ognju se mora odnositi na Božjega gnjeva i Njegova potpunog uništenja tog mjesta, umjesto da se shvati doslovno.

Hebrejska i grčka fraza koje su prevedene "zauvijek" znače striktno, "za vijek". Ponekad ovo se odnosi na doslovnu beskrajinost, na primjer vijek Kraljevstva, ali ne uvijek. Is.32:14,15 je jedan primjer: "kule i stražare postaće pećine dovijeka... Dokle se ne izlije na nas duh". Ovo je jedan način razumijevanja 'vječnost' 'vječnoga ognja'.

Opet i iznova je Božji gnjev na grijehe Jeruzalema i Izraela uspoređen s ognjem: "gnjev moj i jaroš moja izliće se na ovo mjesto (Jeruzalemu)... raspaliće se, i neće se ugasi" (Jer.7:20; drugi primjeri uključuju Pla.4:11 i 2Car.22:17).

Oganj je također povezan s Božjim sudom grijehu, naročito za Kristova povratka: "Jer, gle, ide dan, koji gori kao peć, i svi će ponositi i svi koji rade bezbožno biti strnjika, i upaliće ih dan koji ide" (Mal.4:1). Kad strnjika, ili čak ljudsko tijelo, bude spaljeno ognjem, ono se pretvara u prah. Nemoguće je bilo koja tvar, naročito ljudsko tijelo, da doslovno gori zauvijek. Govor o 'vječnom ognju' stoga ne može se doslovno odnositi na vječnom mučenju. Oganj ne može trajati zauvijek ako nema što gorjeti. Treba se zabilježiti da je "pakao" bačen "u jezero ognjeno" (Otk.20:14). To pokazuje da pakao nije isto što i "jezero ognjeno"; ovo predstavlja potpuno uništenje. U simboličnom stilu knjige Otkrivenja, nam se veli da će grob biti potpuno uništen, jer na koncu tisućljeća neće više biti smrti.

GEHENA

U Novom zavjetu ima dvije grčke riječi prevedene 'pakao'. 'Hades' je ekvivalent hebrejskog 'šeola' o kojem smo raspravljali ranije. 'Gehena' je naziv smetlišta koje je bilo tek izvan Jeruzalema, gdje je bio sagorjevan gradski otpad. Ovakva smetlišta su tipična za mnoge gradove u razvoju danas (pr. 'Smoky Mountain' izvan Manile u Filipinima). Kao vlastita imenica -tj. naziv dotičnog mjesta -trebala je ostati neprevedena kao 'Gehena' umjesto da bude prevedena 'pakao'. 'Gehena' je aramejski ekvivalent hebrejskog 'Ge-ben-Hinnona'. Ovo je bilo smješteno blizu Jeruzalema (Isus 15:8), i u Kristovu je vremenu bilo gradsko smetlište. Mrtva tijela kriminalaca bijahu

bacana u plamenima koji su uvijek gorjeli ondje, tako da je Gehena postala simbolična potpunog uništenja i odbacivanja.

Opet poenta se mora dovesti u našem pravcu da ono što bijaše bacano u tim plamenima nije ostajalo ondje zauvijek - tijela su se raspala u prahu. "Bog je naš oganj što *proždire*" (Heb.12:29) u danu suda; oganj Njegova gnjeva s grijehom proždrijet će grešnike uništenjem umjesto da ih ostavi u stanje da budu tek oprženi njime i još uvijek ostavljeni na životu. U vrijeme prethodnih Božjih presuda Svome narodu Izraela u rukama babilonaca, Gehena je bila ispunjena lešinama grešnika iz Božjega naroda (Jer.7:32:33).

Svojim je majstorskim načinom, Gospodin Isus udružio sve ove starozavjetne ideje u svoju upotrebu riječi 'Gehena'. On je često govorio da će oni koji budu odbačeni kod suda za njegova povratka otići "u pakao (Gehenu), u oganj neugasivi, gdje crv njihov ne umire" (Mk.9:43, *44 (*Karadžić)). Gehena bi dočarala židovskom umu ideje odbacivanja i uništenja tijela, a mi smo vidjeli da je vječni oganj jedan idiom koji predstavlja Božjega gnjeva s grijehom, i vječno uništenje grešnika smrću.

Preporuka "gdje crv njihov ne umire", očito je dio ovog istog idioma za potpuno uništenje - nezamisljivo je to da može biti doslovnih crva koji nikad ne umiru. Činjenica da je Gehena bila mjesto prijašnjih kažnjavanja zlih između Božjega naroda, nadalje pokazuje Kristovu sklonost upotrebe ove figure o Geheni.

Osvrt 11: Čistilište

Rimokatolička crkva naučava da duše Božjih ljudi mogu odlaziti u mjesto zvano 'čistilište' nakon smrti, koje je na pola puta kuća između 'neba' i 'pakla'. Oni naučavaju da je to mjesto čišćenja, gdje će duša patiti neko vrijeme prije no postane pogodna dobiti spasenje na nebu. Molitve, paljenje svijeća i novčane darove crkvi od osobe i njegovih prijatelja trebaju navodno skratiti duljinu vremena za kojeg će duša trpjeti u 'čistilištu'. Velika zabluda ovakvih ideja treba se ustanoviti iz slijedećeg:-

-Biblija šuti o postojanju ovakva jednog mjesta.

-Pokazali smo da se duša odnosi na naše tijelo, umjesto na nekakvom besmrtnom elementu unutar nas, i da je 'pakao' grob umjesto nekakvo mjesto kazne.

-Pravednicima nikad nije obećano spasenje na nebu. Dodjeljenje spasenja će biti kod suda za Kristova povratka, umjesto u neko vrijeme nakon smrti kad navodno napuštamo 'čistilište' (Mt.25:31-34; Otk.22:12).

-Svi pravednici primaju svoju nagradu istodobno, umjesto da svaka osoba dobija spasenje u različita vremena (Heb.11:39,40; 2Tim.4:8).

-Smrt je proslijeđena potpunim neznanjem, umjesto radnjama predloženih od nauka o čistilištu.

-Mi smo očišćeni od grijeha naših baptizmom u Krista i razvijanjem čvrste vjere u njegova djela tijekom našeg sadašnjeg života, umjesto kroz nekakvom periodu patnje nakon smrti. Nama je rečeno da "Očisti(mo) stari kvasac" grijeha u našem životu (1Kor.5:7); da se očistimo od djela grijeha (2Tim.2:21; Heb.9:14). Naše vrijeme očišćenja je stoga sada, u ovom životu, umjesto u mjestu čišćenja ('čistilišta') gdje ulazimo nakon smrti. "Evo sad je vrijeme milosno, evo sad je vrijeme spasa" (2Kor.6:2). Naša pokornost Bogu baptizmom i razvijanje duhovnog karaktera u ovom životu, će odvesti našem spasenju (Gal.6:8) - ne provođenje perioda u 'čistilištu'.

-Pokušaji drugih da nas spase paljenjem svijeća i drugim priložima katoličkoj crkvi, neće utjecati uopće na naše spasenje. Koji se uzdaju u svoga bogatstva "neće nikako brata osloboditi, neće dati Bogu otkupa za nj... da ko davijska živi" (Ps.49:6-9).

Osvrt 12: Duhovi i reinkarnacija

Vjerovanje da čovjek nastavlja živjeti u obliku druge osobe ili životinje da bivaju obuzete njegovim duhom, je bio jedan od najranijih načina kojim je čovjek pokušavao uvjeriti sebe da smrt nije tako konačna kao što izgleda.

Mi smo pokazali da se duh čovjekov tiče daha/životne snage u njemu, koja se vraća Bogu kad on umre (Pro.12:7). Ovo znači da se njegov duh ne šeta naokolo poput 'aveta', niti je slobodan zaposjesti drugu osobu ili životinju kako bi čovjekova ličnost nastavila i dalje živjeti kroz njih. Svakome od nas će biti suđeno za svoja vlastita djela (2Kor.5:10). Ako su naša djela i osobenosti radnja prethodnog karaktera jedne osobe, onda ovaj pojam o Božjem sudu i nagrađivanja nas prema djelima našim (Otk.22:12) napravljen je besmislenim.

Duh se vraća Bogu nakon smrti, i prestaje sva svjesnost. Svaki pokušaj kontaktiranja s mrtvima stoga pokazuje ozbiljnog nerazumijevanja obilnoga biblijskog naučavanja s tim u vezi (vidi Is.8:19,20). Biblija je prilično jasna da se ljudi ne vraćaju svojim prijašnjim kućama ili mjestima u bilo kakvom obliku nakon njihova umiranja; tu ne može biti nikakvog 'duha' ili 'aveta' da obilazi ovakva mjesta nakon smrti osobe. Jov 20:7-9 nije mogao izraziti ovo izravnijim riječima: "Nestaće ga (čovjeka) zasvagda kao kala njegova; i koji ga vidješe reći će: kuda se djede?... i neće se naći... Oko koje ga je gledalo neće više, niti će ga više vidjeti (kuća/grad) mjesto njegovo". Jov 7:9,10 slično: "ko siđe u grob, neće izaći, neće se više vratiti kući svojoj, niti će ga više poznati mjesto njegovo". Ponizno prihvatanje ovoga odvest će nas odračunjavanju sve tvrdnje da su viđeni 'aveti' mrtvih ljudi, koji obilaze svoje stare kuće. Ovakva iskustva mora u najboljem slučaju da su varke mašte.

Osvrt 13: S kakvu prirodu smo uskrsnuti?

Pokazali smo da se vječni život i izmjena u Božju prirodu dodjeljuju vjernicima nakon suda. Krist će prvo uskrsnuti one odgovorne njegovu sudu, i onda će im suditi nakon njihova okupljanja k njemu. Budući da se nagrada besmrtnosti prirode daje kod suda, slijedi da oni koji su uskrsnuti imaju smrtnu prirodu prije svega. Ako su oni uskrsnuti besmrtnim tijelima, onda nema nikakva razloga za sudačku stolicu kod koje bi se dijelile nagrade.

Mi ulazimo u Kraljevstva Božjega odmah nakon suda (Mt.25:34); vjernici nisu stoga u Božjem Kraljevstvu prije suda. "Tijelo i krv ne mogu baštiniti kraljevstva Božjega (znači)... svi ćemo se izmijeniti... Jer ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno da se obuče u besmrtnost" (1Kor.15:50,51,53). Slijedi da ova promjena prirode, iz smrtnosti u besmrtnost, nastaje kod suda, budući da tada ulazimo u Kraljevstvo.

Međutim, nadahnuti apostol Pavao često govori o "uskrsnuću" u smislu "uskrsnuće života" - uskrsnuće pravednih, koji će zatim dobiti život vječni nakon suda. On je, dakako, shvaćao "da će biti vaskrsenije mrtvima, i pravednicima i grješnicima" (Djela 24:15 Karadžić). On je bio svjestan da će odgovorni "izići (iz groba): koji su dobro činili - na uskrsnuće života, a koji su radili zlo - na uskrsnuće osude" (Iv.5:29).

Na svoj pozitivni način, Pavao čini se da često misli na ovo "uskrsnuće života" kad govori o "uskrsnuću". Pravednici izlaze iz svojih grobova "na uskrsnuće života" - nakon izlaska iz zemlje njima će se suditi i zatim dati vječni život. Cijeli ovaj proces jest "uskrsnuće života". Postoji razlika između njihova 'izlaženja' iz groba, i "uskrsnuće života". Pavao govori o njegovoj težnji da živi kršćanskim životom: "ne bih li kako, suobličen smrti njegovoj, prispio k uskrsnuću od mrtvih" (Fil.3:11). Jer je bio odgovoran on će biti uskrsnut da položi račun sudu u svakom slučaju; da je težio kako bi "prispio k uskrsnuću" mora stoga značiti da se "uskrsnuće" ovdje odnosi na "uskrsnuće života".

Drugi primjeri gdje "uskrsnuće" znači "uskrsnuće života" (cp. Lk.14:14) uključuju: Lk.20:35; Iv.11:24; 1Kor.15:21,42; Heb.11:35; Otk.20:6. U Ps.17:15 David govori o primanju svoje nagrade u trenu "kad se probudi". On je imao isti pogled na uskrsnuće, premda je znao da će biti suda. Upotreba ove fraze "uskrsnuća", kao ovdje u 1Kor.15 pomaže objašnjenju 1Kor.15:52 - "mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi". Spomena je vrijedno da se fraza "mrtvi" ponekad (osobito u 1Kor.15) odnosi na pravedne mrtve, koji će biti uskrsnuti da prime život vječni kod suda: 1Kor.15:13,21,35,42; 1Sol.4:16; Fil.3:11; Otk.14:13; 20:5,6.

1Sol.4:16,17 nabraja događaje povezane s povratkom Krista:-

1. Krist se vidljivo vraća
2. Mrtvi su uskrsnuti
3. Odgovorni živi će biti oteti za sud.

Dodjeljenje vječnoga života je *nakon* zajedničkoga okupljanja (Mt.25:31-34; 13:41-43); stoga besmrtnost ne može biti dodjeljena kod uskrsnuća, budući da ovo prethodi zajedničkom okupljanju. Mi smo pokazali da će svi pravednici biti nagrađeni istodobno (Mt.25:34; Heb.11:39-40). Ovo bi bilo nemoguće kada bi se besmrtnost podjeljivala uskrsnućem, budući da uskrsnuće prethodi zajedničkom okupljanju živih koji su odgovorni.

Treba se zabilježiti, međutim, da je naše shvaćanje vremena veoma ljudsko; Bog nije uopće ograničen time. Moguće je otići predaleko u pokušaju izrade određene kronologije događaja koji će nastati o vrijeme Kristova povratka. Uskrsnuće i naša izmjena u besmrtnost kod suda su opisani da nastaju "Odjednom, u tren oka" (1Kor.15:51,52). Iz nužde, vrijeme će ući u drugu dimenziju u trenutku Kristova povratka, bar za one kojima će se suditi. Opće biblijsko načelo je da će svatko od onih odgovorni sudu dati račun o svom životu sudu, i imat će donekle nekakvu raspravu sa svojim sucem, Gospodina Isusa (Mt.25:44 itd.; Pro.3:17; 12:14; Lk.12:2,3; 19:23; Jez.18:21,22; 1Tim.5:24,25; Rim.14:11,12). Zbog datog golemog broja odgovornih, moramo pretpostaviti da će značenje vremena biti odgođeno ili silno zbijeno tako da će svatko od nas biti suđen istoga trena, a ipak zasebno. Jer će vrijeme biti zbijeno kod ove etape, tako da cijeli proces uskrsnuća i suda nastaje "Odjednom, u tren oka", razumljivo je da se o uskrsnuća ponekad govori kao o sredstvu s kojim će se pravednicima dati život vječni. Međutim, ovo je zbog brzine s kojom ćemo biti preneseni iz groba do suda, i onda, Božjom milošću, u stanje besmrtnosti. Još uvijek ostaje činjenica, od stihova raspravljanih ranije, da Biblija naučava da će vječni život biti dodjeljen kod suda umjesto kod uskrsnuća. Iz ovog razloga 1Sol.4:16 govori o pravednicima da su pozvani sudu zvukom trube, dok 1Kor.15:52 govori o istoj trubi povezanoj s njihovim dodjeljenjem besmrtnosti. Ovo također objašnjava zašto je Pavao mislio o uskrsnuća kao istovjetnim s prihvatanjem kod suda (pr. Fil.1:23).

Osvrt 14: Ushićenje

Postoji rašireno vjerovanje između 'evanđelijskih' crkva da će pravednici biti 'uzneseni' na nebo za Kristova povratka. Ovo vjerovanje je često povezano s idejom da će zemlja onda biti uništena. Mi vidimo u Osvrtu 9 da je ovo jedna nemogućnost. Također smo pokazali u Studij 4.7 da je mjesto nagrade zemlja, ne nebo. Ova kriva vjerovanja su zasnovana o pogrešnom tumačenju 1Sol.4:16,17: "sam će Gospodin... sići s neba. I najprije će uskrsnuti mrtvi u Kristu, a zatim ćemo mi živjeti, preostali, zajedno s njima biti ponosni na oblacima u susret Gospodinu, u zrak. I tako ćemo uvijek biti s Gospodinom"

Izuzev očite opasnosti zasnivanja ovako važnog vjerovanja na samo jednog pasusa iz Pisma, treba se zabilježiti da ovdje nema nikakva spomena da će pravednici biti prihvaćeni na *Nebo*. Krist silazi s neba prije nego ga vjernici susretnu. Krist će vladati zauvijek na Davidovu prijestolju u Jeruzalemu, i mi ćemo biti s njim, ovdje na zemlji. Prema tome je nemoguće da ćemo mi provesti vječnost s njim obješeni u zraku. Kako

se 'zrak' proteže tek nekoliko kilometara iznad površine zemlje znači da se to ne može odnositi na Nebo, Božjega mjesta boravka.

Grčka fraza prevedena "poneseni" doista znači biti zgrabljeni; ne sadržava ideju ni o kakvom određenom pravcu. Pojavljuje se u 3Moj.6:4 i 5Moj. 28:31 u grčkom Starom zavjetu (Septuaginta) da opiše 'otimanje' dobara pljačkom. Također se pojavljuje u Djela 8:39: "Duh Gospodnji *ugrabi* Filipa te ga dvoranin više ne vidje... a Filip se nađe u Azotu". Ovo bilježi kako je Filip bio čudesno prenesen iz jednog mjesta na zemlji u drugog.

Kad dođe Krist, odgovorni će biti okupljeni zajedno na mjestu suda; oni neće biti ostavljeni da sami idu ondje. Moguće je da će način našeg transporta do tog mjesta biti doslovno kroz zrak.

Isus je rekao "u dan kad se Sin Čovječji objavi... dva će biti na njivi, jedan će se uzeti a drugi će se ostaviti" (Lk.17:30,*36 (*Karadžić)). Ovo odaje istu sliku naglog otimanja. Učenici su usrdno pitali: "Gdje to, Gospodine? A on im reče: Gdje bude trupla, ondje će se okupljati i orlovi" (Lk.17:37). Kao što orlovi nagoni letje zrakom i onda se prizemlje tamo gdje je strvina, tako će i odgovorni biti dovedeni do mjesta kamo će se sresti sa svojim Gospodinom za sud.

Moramo opet naglasiti važnost nauka Kristova suda; odgovorni se moraju prvo pojaviti ondje, prije no pravednici među njih budu nagrađeni. Površno čitanje 1Sol.4:16,17 može nas odvesti zaključku da će svi odgovorni biti oteti gore u zraku, i zauvijek ostati ondje s Kristom. Umjesto toga, mi znamo da će odgovorni biti okupljeni na mjestu suda, vjerojatno preneseni zrakom, i *onda* primiti svoju nagradu.

Studij 4: Pitanja

1. Što biva nakon smrti?

- a) Duša odlazi na nebo
- b) Mi smo nesvjesni
- c) Duša je negdje spremljena do suda
- d) Zle duše odlaze u paklu a dobre na nebo.

2. Što je duša?

- a) Besmrtn dio naša bića
- b) Riječ koja znači 'tijelo, osoba, biće'
- c) Isto što i duh
- d) Nešto što odlazi na nebo ili u paklu nakon smrti.

3. Što je ljudski duh?
4. Ukratko opiši ljudsku prirodu.
5. Navedi dva biblijska stiha koji dokazuju da je smrt nesvjesno stanje.
6. Što znaš o Kristovu sudu?
7. Tko će biti uskrsnut i suđen?
8. Što je pakao?
9. Što je Gehena?

STUDIJ 5

KRALJEVSTVO BOŽJE

5.1 Definiranje Kraljevstva

Naši prethodni studiji su pokazali da je Božja namjera nagraditi Svoj vjerni narod vječnim životom o Kristovu povratku. Ovaj vječni život će se provoditi na zemlji; Božja ponavljana obećanja o ovomu nikada ne impliciraju da će vjerni otići na nebo.

"Evangelje o Kraljevstvu" (Mt.4:23) je bilo propovijedano Abrahamu u obliku Božjih obećanja o vječnom životu na zemlji (Gal.3:8). "Božje Kraljevstvo" je stoga vrijeme nakon Kristova povratka kada će se ova obećanja ispuniti. Dok je Bog konačni Kralj Svog čitavog stvaranja čak i sada, On je dao čovjeku slobodnu volju upravljati svijetom i svojim vlastitim životom kako mu želja. Tako se sada svijet sastoji iz 'kraljevstva ljudskog' (Dan.4:17).

Kristovim povratkom, će se urediti "nad svijetom kraljevstvo Gospodara našega i Pomazanika njegova i kraljevat će u vijeke vjekova!" (Otk.11:15). Onda će Božja volja i želje biti potpuno i otvoreno izvršavane na ovu zemlju. Zato nam Isus zapovijeda moliti: "Dodaj kraljevstvo tvoje! Budi volja tvoja kako (sada) na nebu tako (da bude) i na zemlji" (Mt.6:10). Zbog toga, "kraljevstvo Božje" je fraza zamjenljiva s "kraljevstva nebeskoga" (Mt.13:11 cp. Mk.4:11). Zamijeti da mi nikada ne čitamo o 'kraljevstvu koje je *na* nebu'; kraljevstvo *nebesko* je ono koje će biti uređeno od Krista na zemlji za njegova povratka. Kako je Božja volja potpuno izvršavana od anđela na nebu (Ps.103:19-21), tako će biti i u budućem Božjem kraljevstvu, kada će zemlja biti nastanjena samo pravednicima, koji će biti "anđelima... jednaki" (Lk.20:36).

Ulazak u kraljevstvo Božjem za Kristova povratka je stoga krajnji ishod svog našeg kršćanskog truda u ovom životu (Mt.25:34; Djela 14:22); kao takvo, naprosto je važno imati ispravnog razumijevanja toga. Filipova propovijed o "Krista" je definirana kao učenje za "evangelje o kraljevstvu Božjemu i o imenu Isusa Krista" (Djela 8:5,12). Pasus za pasusom smo podsjećani kako je "kraljevstvo Božje" bilo glavni tovar Pavlova propovijedanja (Djela 19:8; 20:25; 28:23,31). Stoga je iznad svega važno da potpuno shvatimo nauk Kraljevstva Božjeg, budući da ono oblikuje bitan dio poruke evanđelja. "Kroz mnoge nevolje (nam je) ući u kraljevstvo Božje" (Djela 14:22); to je svjetlo na kraju tunela ovoga života, i stoga poticaj da učinimo žrtve koje istinski kršćanski život uključuje.

Navuhodonosor, kralj Babilona, htio je znati budućnost svijeta (vidi Dan.2). Dano mu je viđenje velikog kipa, sastavljenog iz različitih metala. Daniel je tumačio da zlatna glava predstavlja babilonskog kralja (Dan.2:38). Nakon njega je trebalo doći red većih imperija u području oko Izraela, da se zaključi stanjem u kojem "prsti u nogu bijahu koje od gvožđa koje od kala, carstvo će biti nešto jako a nešto trošno" (Dan.2:42).

Sadašnja ravnoteža sile u svijetu je podijeljena između mnogih nacija, neke jake i neke slabe. Daniel je onda vidio malog kamena da je udario lika u noge, uništivši ga, i izrastivši u velikom brdu koje je ispunilo cijelu zemlju (Dan.2:34,35). Ovaj je kamen predstavljao Isusa (Mt.21:42; Djela 4:11; Ef.2:20; 1Pet.2:4-8). "Brdo" koje će On stvoriti po cijeloj zemlji predstavlja vječnoga Kraljevstva Božjeg, koje će biti uređeno za njegova druga dolaska. Ovo proroštvo je samo po sebi dokaz da će kraljevstvo biti na zemlji, ne na nebu.

Da će kraljevstvo biti tek potpuno uređeno u stvarnosti za Kristova povratka jest tema drugih pasusa. Pavao govori o Isusu da će suditi živima i mrtvima "pojavkom njegovim i kraljevstvom njegovim" (2Tim.4:1). Mihej 4:1 uzima Danielovu ideju da je

Božje kraljevstvo poput golemog brda: "u posljednja vremena (će) biti utvrđena gora doma Gospodnjega"; tu onda slijedi opis o tomu čemu bi sličilo ovo kraljevstvo na zemlji (Mih.4:1-4). Bog će dati Isusu Davidova prijestolja u Jeruzalemu: "i kraljevat će... uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja" (Lk.1:32,33). Ovo zahtijeva određene točke od koje će Isus početi da vlada na prijestolje Davida, i početak njegovu kraljevstvu. Ovo će biti za Kristova povratka. "I njegovu kraljevstvu neće biti kraja" se povezuje s Dan.2:44: "Bog će nebeski podignuti carstvo koje se do vijeka neće rasuti, i to se carstvo neće ostaviti drugom narodu". Otk.11:15 upotrebljava sličan govor u opisivanju kako će za drugog dolaska biti "Uspostavljeno... nad svijetom kraljevstvo Gospodara našega i Pomazanika njegova i kraljevat će u *vijeka vjekova*". Opet, mora biti određenog vremena kada će Kristovo kraljevstvo i vladavina početi na zemlji; ovo će biti za Njegova povratka.

5.2 Kraljevstvo nije sada uređeno

Rasprostranjeno je mišljenje da je Božje Kraljevstvo sada u potpunom postojanju, da je sačinjeno od sadašnjih vjernika '-crkve'. Dok su u izgledu istinski vjernici 'spašeni' i dana su im moguća mjesta u Kraljevstvu, nema nikakve sumnje da mi ne možemo biti sada potpuno u Kraljevstvu, budući da se Krist nije još vratio uspostaviti ga.

Treba biti jasno od onog što smo dosada naučili da "tijelo i krv ne mogu *baštiniti* kraljevstva Božjega" (1Kor.15:50). Mi smo "*baštinici* Kraljevstva što ga je obećao onima koji ga ljube" (Jak.2:5), budući da nas baptizam čini baštinicima obećanja Abrahamu -koja obećanja sadrže osnovno evanđelje Kraljevstva (Mt.4:23; Gal.3:8,27-29). Stoga je uobičajeno naići na obećanja o *baštinjenju* kraljevstva za Kristova povratka, kada će obećanja Abrahamu biti ispunjena (Mt.25:34; 1Kor.6:9,10; 15:50; Gal.5:21; Ef.5:5). Sama upotreba ovog govora o budućoj baštini pokazuje da kraljevstvo nije u sadašnjem posjedu vjernika.

Isus je kazao prisposobu da ispravi one koji su mislili "da će se umah pojaviti kraljevstvo Božje. Reče dakle: Neki je ugledan čovjek imao otputovati u daleku zemlju da primi svoje kraljevstvo pa da se vrati". U međuvremenu je ostavio svoje slugu s određenih odgovornosti. "Kad je on primio kraljevstvo i vratio se, naredi da mu dozovu one slugu", i sudio im (Lk.19:11-27).

Ugledni čovjek predstavlja Krista koji odlazi u "daleku zemlju" nebesku da primi kraljevstvo, s kojim se vraća u vrijeme suda, tj. drugom dolasku. Stoga je nemoguće da "sluge" posjeduju kraljevstvo sada, za vrijeme odsutnosti njihova Gospodara.

Slijedeće snabdjevaju daljnji dokaz o tome:-

- "Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta", jednostavno je izjavio Isus (Iv.18:36). Međutim, čak i u to vrijeme je mogao reći: "ja sam kralj" (Iv.18:37), pokazujući da Kristovo sadašnje 'kraljevanje' ne znači da je njegovo kraljevstvo sada uređeno.

Čak i vjernici u prvome vijeku su opisani da IŠČEKIVAJU "kraljevstvo Božje" (Mk.15:43).

-Krist je rekao svojim učenicima da neće nikada više piti vina "do onoga dana kad ću ga -novoga -s vama piti u kraljevstvu Oca svojega" (Mt.26:29). Ovo jasno implicira da je kraljevstvo trebalo biti u budućnosti, kako su ljudi i razumjeli Kristovu propovijed navješćivanja evanđelja o kraljevstvu Božjem (Lk.8:1). "Blago onome koji *bude* (u budućnosti) blagovao u kraljevstvu Božjem", je bio njihov komentar (Lk.14:15).

-Lk.22:29,30 nastavlja ovu temu: "*predajem* (vam) kraljevstvo...: *da* jedite i pijete za mojim stolom u kraljevstvu mojemu".

-Isus je objasnio znake koji će prethoditi njegovu drugom dolasku, i zaključio ih komentarom: "kad vidite da se to zbiva, znajte: blizu je kraljevstvo Božje" (Lk.21:31). Ovo je besmisleno ako je kraljevstvo sada u postojanju prije drugog dolaska.

-Kroz mnoge (nam je) nevolje ući u kraljevstvo Božje" (Djela 14:22). Nikakvo čudo da svaki vjernik koji pati usrdno moli da kraljevstvo *dođe* (Mt.6:10).

-Bog "vas pozva u svoje kraljevstvo" (1Sol.2:12); u odgovor, moramo *tražiti* ulaz u tom kraljevstvu kroz duhovnog života sada (Mt.6:33).

KRALJEVSTVO JE BOŽJE "UNUTRA U VAMA" (Karadžić)?

Usprkos svom ovom znatnom isticanju, mnogi pravoslavni 'kršćani' izaberu temeljiti svoje vjerovanje da kraljevstvo sada postoji u srca vjernika, na jednim jednim pasusom: "carstvo je Božije unutra u vama" (Lk.17:21 -Karadžić). Ovo je ispravnije prevedeno "kraljevstvo je Božje *među* vama" (vidi B.D/J.F.). Kontekst pokazuje da je Isus govorio farizejima (v.20); ono "vama" se dakle odnosi na njih. Oni sigurno nisu bili kršćanski vjernici - kraljevstvo Božje nije bilo uređeno u *njihova* srca.

Židovi su pravili veliku javnu predstavu od svoga žara u očekivanju Mesije. U ovom pasusu, "kraljevstvo Božje" čini se da je titula Mesije, budući da je on trebao biti kralj kraljevstva. Tako kad je Isus ušao u Jeruzalem, narod je izvikivao: "Blagoslovljen Onaj (Mesija) koji dolazi u ime Gospodnje! Blagoslovljeno kraljevstvo oca našega Davida koje dolazi" (Mk.11:9,10). Ovo izjednačuje Mesiju s "kraljevstvom". Tako je Ivan krstitelj propovijedao da se približilo "kraljevstvo nebesko! Ovo je uistinu onaj (Isus) o kom (je proročeno)" (Mt.3:2,3). U našem pasusu u Lk.17:20-24, Isus je odgovorio njihovu pitanju o tome "Kad će doći kraljevstvo Božje", govoreći o dolasku "Sina Čovječjega".

Kristova poenta je bila da su Židovi pravili takvu predstavu u potrazi za dolazak Mesije, iščekujući da se odjednom otkrije u moći, da nisu uspjeli shvatiti da je Mesija -"kraljevstvo Božje" -već bio među njih u poniznoj osobi Isusa. Tako ih je upozorio:

"Kraljevstvo Božje (Mesija) ne dolazi primjetljivo... Ta evo -kraljevstvo je Božje među vama" (Lk.17:20,21).

5.3 Kraljevstvo Božje u prošlosti

Kraljevstvo Božje je buduća nagrada vjernicima. Kao takvo, njihova je pobuda živjeti život predan oponašanju Kristova primjera - nešto što će sadržavati kratkotrajnu patnju i neudobnost. Stoga je za očekivanje da će sve svoje dane provoditi u sve većoj želji da se cijene i shvate čuda toga budućeg doba. To će biti zbroj svih njihovih duhovnih težnja, i potpuna objava Boga koga su zavoljeli za svoga Oca.

Pismo obiljuje detaljima o tome čemu bi Kraljevstvo sličilo, i naći ćeš da je doživotni posao otkriti tek neke od njih. Jedan način po kojim možemo shvatiti neke od osnovnih načela tog budućeg Kraljevstva jest shvatiti da je Kraljevstvo Božje postojalo u prošlosti u obliku nacije Izraela. Ovo se Kraljevstvo treba preurediti za Kristova povratka. Mnogo od Biblije nas obavještava o narodu Izraela, da možemo shvatiti, u širokom prikazu, kako će buduće Božje Kraljevstvo biti uređeno.

Bog je često opisivao kao 'kralj Izraeljev' (Is.44:6 cp. Is.41:17; 43:15; Ps.48:2; 89:18; 149:2); slijedi da su ljudi Izraela bili Njegovo kraljevstvo. Oni su počeli biti Božje kraljevstvo preko ulaska u zavjet s Njim na goru Sinaja, kratko nakon što su pobjegli iz Egipta kroz Crvenog mora. U odgovor njihove voljnosti da drže ovaj zavjet, oni će Bogu biti kraljevstvo "i narod svet" (2Moj.19:5,6). Tako "kad izađe Izrael iz (Egipta)... Izrael (postade) oblast njegova" ili kraljevstvo (Ps.114:1,2). Nakon ulaska u ovom sporazumu, Izrael je putovao pustinjom Sinaja i naselio se u obećanu zemlju Kanaana. Pošto im je Bog bio Kralj, njima su upravljali "Sudije" (pr. Gideon i Samson) umjesto kraljevi. Ovi suci nisu bili kraljevi, već Božanstveno vođeni upravnici koji su upravljali određenim dijelovima zemlje umjesto da vladaju cijelom zemljom. Oni su često bili postavljeni od Boga za određene namjere, pr. da vode Izraela pokajanju i izbave ga od njegovih neprijatelja. Kada su Izraelci pitali suca Gideona da im bude kralj, on je odgovorio: "neću vam ja biti gospodar... Gospod će vam biti Gospodar" (Sud.8:23).

Zadnji je sudac bio Samuel. U njegovo vrijeme Izraelci su tražili ljudskoga kralja kako bi bili slični narodima oko njih (1Sam.8:5,6). Kroz čitavu povijest, Božji je istinski narod bio iskušavan potcijeniti bliskost svoga odnosa s Bogom, i žrtvovati ga zbog pojave sličnosti sa svijetom oko njih. Ove su kušnje nadasve silne u našem sadašnjem svijetu. Bog se jadao Samuelu: "odbaciše (Me) da ne carujem nad njima" (1Sam.8:7). Ipak, Bog im je dao kraljeve, počevši sa zlobnim Saulom. Nakon njega je došao pravedni David, i cijeli niz kraljeva ga nasljedovao. Duhovno - skloniji kraljevi su shvatili da je Izrael još uvijek bio Božje kraljevstvo, pa makar i da je odbio Njegovo kraljevanje. Oni su stoga prepoznali da upravljaju Izraelom u Božje ime umjesto po svom vlastitom pravu.

Razumijevanje ovog načela nam omogućuje shvatiti opis o Salomonu, Davidova sina, gdje vlada na "prijesto (Božji) da caruješ mjesto Gospoda Boga svojega" (2Dnev.9:8; 1Dnev.28:5; 29:23). Salomonova vladavina velikoga mira i blagostanja pokazivala je prema (ili bila je 'tipična' za) budućeg Božjeg Kraljevstva. Stoga je istaknuto da je bio kralj nad Izraelom umjesto Boga, kao što će i Isus također sjesti na Božje prijestolje kao Kralj Izraela za Boga (Mt.27:38,42; Iv.1:49; 12:13).

Mnogi od pravednih kraljeva zabilježeni u Starom zavjetu su uživali vladavine koje su bile tipične za buduće Kristovo Kraljevstvo. Tako kao što je Salomon sagradio hram Bogu u Jeruzalemu, tako, isto, će i Krist u budućem Kraljevstvu (vidi Jez.40-48). Kao što su Jezeckija i Salomon primali darove i časti od okolnih nacija (1Car.10:1-4; 2Car.20:12), i vidjeli su zemlju Izraela blagoslovljenu sa zapanjujućeg obilja i blagostanja (1Car.10:5-15; Is.37:30), tako će se i u Kristovu rasprostranjenom po svijetu Kraljevstvu vidjeti iste stvari u daleko većem razmjeru.

BRAK

Usprkos dobrom početku Salomona, dok još bijaše prilično mlad on je načinio pogreške glede svojih bračnih odnosa koji su napredno istrošili njegovu duhovnu snagu kako je stario. "Car Solomun ljubljao mnoge žene tuđinke... Moavke, Amonke, Edomke... Od ovijeh naroda za koje bješe rekao Gospod sinovima Izrailjevim: ne idite k njima i oni da ne dolaze k vama, jer će zanijeti srce vaše za svojim bogovima. Za njih prionu Solomun ljubeci ih... i žene njegove zanesoše srce njegovo. I kad ostarje Solomun, žene zanesoše srce njegovo za tuđim bogovima; i srce njegovo ne bi cijelo prema Gospodu... I činjaše Solomun što bješe zlo pred Gospodom, i ne hođaše sasvijem za Gospodom... A Gospod se razgnjevi na Solomuna... I reče Gospod Solomonu:... zato ću otrgnuti od tebe carstvo" (1Car.11:1-11).

Salomonovo klizanje u odmetništvu je bilo životno - dugi proces. Njegovi odnosi sa ženama koje nisu dijelile njegovo znanje o izraelskome Bogu su ga odveli sklonošću njihovim lažnim bogovima. Njegova je ljubav za svojih žena značila da nije više gledao te bogove za duhovnih perverzija istinskog Boga što su i bili. Kako je vrijeme odmicalo, njegovo srce nije više štovalo izraelskoga Boga. "Srce njegovo ne bi cijelo prema Gospodu", tj. njegova savjest ga nije više grizla kod štovanja lažnih bogova. Njegov nedostatak odanosti cijelim srcem istinskom Bogu "bješe zlo pred Gospodom", ishodeći Božjim raskidom Svoje veze sa Salomona. Izraelu je bilo jednako rečeno ne vjenčavati se sa ženama okolnoga svijeta (2Moj.34:12-16; Isus 23:12,13; 5Moj.7:3).

Baptizmom u Krista mi postajemo duhovnim Izraelom. Ako smo sami, jedino se trebamo vjenčavati u duhovnom Izraelu, "u Gospodinu" (1Kor.7:39) - tj. s drugim baptiziranim vjernicima "u Krista". Ako smo već u braku u vrijeme našeg baptizma, ne trebamo se razdvajati od svojih suprug; naš je bračni odnos osvećen zbog naše vjere (1Kor.7:12-14). Svjesno odabrati vjenčavanje s onih koji ne poznaju istinskoga Boga će, dugoročno, odvesti do našeg odmetništva. Salomon očito nije uspio shvatiti silinu Božjeg upozorenja o ovakvim suprugama: "*jer će zanijeti srce vaše*" (1Car.11:2;

2Moj.34:16). Samo izuzetno nivo samokontrole i intenzivno pokajanje nas može učiniti iznimke ovog pravila.

Mi smo ranije pokazali kako pravoslavno kršćanstvo ne cijeni židovske osnove kršćanske nade; oni ne poznaju istinskoga Boga Izraela. Brak s ovim ljudima obično vodi postupnom opadanju s uzvišenih naučnih istina koje su temelj našeg spasenja. Iz ovog su razloga Izak i Jakob otišli do izvanrednih daljina da uzmu žene koje su ispravno držale istinsku vjeru, Izak je čak čekao do 40 godina starosti da nađe pravu ženu (1Moj.24:3,4; 28:1). Ojađenost Ezre i Nemije kod slušanja da su se neki od Židova vjenčali s neŽidovima dalje pokazuje ozbiljnost ove teme (Jezdra 9:12; Nem.10:29,30).

Mi smo pokrenuli ovu temu u ovoj fazi da potaknemo pažljivog razmišljanja; brak je detaljnije diskutiran u Studij 11.4.

BOŽJI SUD

Kao ishod Salomonova raskola, kraljevstvo Izraela bijaše podijeljeno nadvoje; Salomonov sin, Roboam, vladao je nad plemena Juda, Benjamina i polovinom plemena Manasije, dok je Jeroboam vladao nad ostala deset plemena. Ovo desetplemensko kraljevstvo bijaše nazvano Izrael, ili Efrem, dok je dvoplemensko nazvano Juda. Ljudi svih ovih plemena, u najvećem dijelu, su slijedili Salomonov loš primjer - tvrdili su da vjeruju u istinskoga Boga, dok su istodobno štovali idole okolnih nacija. Ponovo ih je Bog pozivao, kroz proroka, da se pokaju, ali bez uspjeha. Zbog toga, kaznio ih je protjerivanjem iz kraljevstva Izraela u zemljama svojih neprijatelja. Ovo je bilo s najezdom Asiraca i Babilonaca i njihovu zarobljivanju: "trpio si ih (Bože) mnogo godina opominjući ih duhom (riječima) svojim preko proroka svojih; ali ne slušaše; tada si ih dao u ruke (okolnim) narodima zemaljskim" (Nem.9:30).

Desetplemensko kraljevstvo Izraela nije uopće imalo dobrih kraljeva. Jeroboam, Ahab, Joahaz itd. su svi zabilježeni u knjigu o Kraljevima kao idolopoklonici. Njihov zadnji kralj je bio Osija, za čiju je vladavinu Izrael bio poražen od Asirije, i deset plemena su odvedena u ropstvu (2Car.17). Odavde oni se nikad nisu vratili.

Dvoplemensko kraljevstvo Juda imalo je neke dobre kraljeve (pr. Ezekija i Josija), premda su većina bili zli. Zbog ponavljanih grijeha ljudi, Bog je odbacio Judino kraljevstvo za vladavinu njihova zadnjeg kralja, Sedekija. Ovo je bilo s najezdom Babilonaca, koji su ih odveli zarobljene u Babilon (2Car.25). Oni su ostali u Babilonu 70 godina, nakon kojih neki su se vratili u Izrael pod vodstvom Ezre i Nemije. Oni nikada više nisu imali vlastitog kralja, bili su upravljani od Babilonaca, Grka i Rimljana. Isus se rodio u toku rimske vladavine. Zbog izraelskog odbijanja Isusa, Rimljani su ih napali u 70 n.e. i rastjerali ih po svijetu. Tek u zadnjih sto godina počeli su se vraćati, tako navješćavajući povratak Krista (vidi Dodatak 3).

Jez.21:25-27 (21:30-32 Daničić) je pretkazao ovaj kraj Božjega kraljevstva kako je viđen u naciji Izraela: "ti, nečisti bezbožniče, kneže Izrailjev (tj. Sedekija), kome dođe dan... Ovako veli Gospod Gospod: skini tu kapu i svrzi taj vijenac (tj. Sedekija će prestati biti kralj), neće ga biti... Uništiću, uništiću, uništiću ga, i neće ga biti, *dokle* ne dođe onaj kome pripada, i njemu ću ga dati". Pasus za pasusom proroci nariču kraj Božjega kraljevstva (Os.10:3; Plač 5:16; Jer.14:21; Dan.8:12-14).

Trokratno 'uništenje' iz Jez.21:25-27 (21:30-32 Daničić) se odnosi trima naježdama učinjene od Navuhodonosora, kralja Babilona. Pažljivi će student vidjeti u ovim stihovima drugi jedan primjer o tome kako kraljevstvo Božje i njegov kralj mogu biti tretirani kao paralelne; prevrat Sedekije je bio onaj od kraljevstva Božjeg (vidi Dio 5:2). Tako je Božje kraljevstvo onakvo kakvo je bilo u naciju Izraela završilo: "ukinuću carstvo doma Izrailjeva" (Os.1:4). "Neće ga biti, *dokle*..." nosi implikaciju da će kraljevstvo ponovo oživjeti kad "dođe onaj kome pripada, i njemu (će) ga (Bog) dati". Bog će "dati (Isusu) prijestolje Davida, oca njegova... i njegovu kraljevstvu neće biti kraja" (Lk.1:32,33) - za Kristova povratka. Tada, dakle, će obećanje o obnovi kraljevstva biti ispunjeno.

OBNOVA IZRAELA

Postoji kolosalna tema kroz starozavjetnih proroka o *obnovi* Božjega Kraljevstva za povratka Mesije. Kristovi učenici bijahu dobro usklađeni u ovomu: "Nato ga sabrani upitaše: Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme *Izraelu opet uspostaviti kraljevstvo*?" tj. 'Da li će Jezekija 21:27 biti sada ispunjeno?' Isus je odgovorio da točno vrijeme njegova druga dolaska oni neće nikada znati, premda su ih anđeli odmah nakon toga uvjerali da će se on, uistinu, vratiti u neko vrijeme (Djela 1:6-11).

Obnova kraljevstva Božjeg/Izraela će stoga biti za drugog dolaska. Tako je Petar propovijedao da će Bog poslati "Pomazanika, Isusa. Njega treba da nebo pridrži (tj. mora ostati ondje) *do* vremena *uspostave* svega što obeća Bog na usta svetih proroka svojih" (Djela 3:20,21). Drugi dolazak će donijeti preuspostavu Božjeg kraljevstva kao obnovu starog kraljevstva Izraela.

Obnova Božjeg kraljevstva doista je tema svih "(Božjih) svetih proroka":-

- "I utvrdiće se prijesto milošću, i na njemu će (Isus) sjedjeti jednako u šatoru Davidovu (o drugom dolasku - Lk.1:32,33) koji će suditi... i biti brz da čini pravdu" (Is.16:5).

- "U to ću vrijeme podignuti opali šator Davidov (tj. "prijestolje Davida" iz Lk.1:32,33), i zatvoriću mu pukotine, i opraviću mu što je razvaljeno, i opet ću ga sagraditi *kao što je bio prije*" (Amos 9:11). Zadnja je fraza jasni govor o obnovi.

- "I sinovi će (Izraela) njegovi biti *kao prije*, i zbor će njegov biti utvrđen preda mnom" (Jer.30:20).

- "Gospod... će *opet* izabrati Jerusolim" (Zah.2:12), čineći ga prijestolnicom Svoga rasprostranjenog po svijetu Kraljevstva (cp. Ps.48:2; Is.2:2-4).

- "Jer ću povratiti roblje Judino i roblje Izrailjevo, i sazidaću ih *kao prije... opet* će se čuti glas radostan... jer ću vratiti roblje ove zemlje *kao što je bilo prije...* na ovom mjestu (Jeruzalemom)... *opet* će biti torovi pastirski... *opet* će prolaziti stada" (Jer.33:7-13).

Kristov povratak da uspostavi ovo Kraljevstvo uistinu je "nada Izraela", s kojom se mi moramo povezati kroz baptizam.

5.4 Kraljevstvo Božje u budućnosti

Dijelovi 1 i 3 ovog Studija su dali prilično upućivanje o tome čemu bi ovo Kraljevstvo sličilo. Mi smo vidjeli da je Abrahamu bilo obećano da će kroz njegovu sjemenu ljudi svih dijelova svijeta biti blagoslovljeni; Rim.4:13 proširuje ovo da znači da će cijela zemlja biti baštinjena od onih ljudi koji su 'u' Abrahamovu Sjemeni, tj. Krista. Lik proroštva Dan.2 objašnjava kako će se Krist vratiti poput malog kamena, i onda će se kraljevstvo postupno raširiti svijetom (cp. Ps.72:8). Ovo znači da Kraljevstvo Božje neće biti smješteno samo u Jeruzalemu ili zemlju Izraela, kako neki tvrde, premda će ova područja sigurno biti njegovo jezgro.

Oni koji slijede Krista u ovom životu će biti "kraljevstvom i svećenicima i kraljevat će na zemlji" (Otk.5:10). Mi ćemo upravljati naseobinama različitih veličina i brojnosti; jedan će upravljati nad deset gradova, drugi nad pet (Lk.19:17). Krist će dijeliti svoje upravljanje zemljom s nama (Otk.2:27; 2Tim.2:12). "Evo, car (Isus) će carovati pravo i knezovi (vjernici) će vladati po pravdi" (Is.32:1; Ps.45:16).

Krist treba vladati zauvijek na Davidovu preuspostavljenom prijestolju (Lk.1:32,33), tj. on će imati Davidovo mjesto i položaj vladanja, koje je bilo u Jeruzalemu. Pošto će Krist upravljati iz Jeruzalema, ovaj će biti prijestolnica budućeg Kraljevstva. U ovom će području biti izgrađen hram (Jez.40-48). Dok će ljudi hvaliti Boga u različitim mjestima svijeta (Mal.1:11), ovaj će hram biti žarišna točka svjetskoga štovanja. Nacije "će dolaziti od godine do godine da se poklon(e) caru Gospodu nad vojskama i da praznuj(u) praznik sjenica" oko hrama u Jeruzalemu (Zah.14:16).

Ovo godišnje hodočašće u Jeruzalemu je također pretkazano u Is.2:2,3: "Biće u potonja vremena gora (kraljevstvo - Dan.2:35,44) doma (hrama) Gospodnjega utvrđena u vrh gora (tj. Božje Kraljevstvo i hram će biti uzdignuti iznad kraljevstva ljudi)... i stjecaće se k njoj svi narodi. I ići će mnogi narodi govoreći: hodite da idemo na goru Gospodnju, u dom Boga Jakovljeva, i učiće nas svojim putovima... jer će iz Siona izaći zakon, i riječ Gospodnja iz Jerusalisa". Ovo nalikuje prizoru ranih dana Kraljevstva, kako će ljudi širiti znanje o Kristovu vladanju drugima, i oni idu na

"goru" Božjeg Kraljevstva, koje će se širiti polako svijetom. Ovdje imamo sliku istinskog žara religioznog štovanja.

Jedna od najvećih ljudskih tragedija našega doba je ta da najveći broj ljudi 'štovaju' Boga iz političkih, socijalnih, kulturnih ili emocionalnih razloga, umjesto na temelju istinskog razumijevanja Njega kao svoga Oca i Tvorca. U Kraljevstvu će biti rasprostranjenoga po svijetu žara da se nauče putovi Božji; ljudi će biti tako poticani ovom željom da će putovati iz svih krajeva zemlje u Jeruzalemu da steknu više znanja o Bogu.

Umjesto pometnje i nepoštenost stvoreni od ljudskih pravnih sistema i ministarstva pravde, bit će jedan sveopći pravni kodeks - "zakon, i riječ Gospodnja", kojeg će Krist objaviti iz Jeruzalema. "I *stjecace* se k njoj svi narodi" ovim učevnim zasjedanjima, implicirajući da će ova opća želja da se nađe istinsko znanje o Bogu umanjiti prirodno trenje između nacija, kao što čini između pojedinaca koji se posvećuju dobivanju ovakvog znanja u ovom životu.

Ovaj opis *priječanja* u Jeruzalemu sličí slici prikazanoj u Is.60:5, gdje se Židovi 'skupljaju' zajedno s neŽidovima da štovaju Boga u Jeruzalemu. Ovo se savršeno povezuje s proroštvom o Kraljevstvu iz Zah.8:20-23:-

"Dolaziti (će) narodi i stanovnici mnogih gradova; dolaziće stanovnici jednoga u drugi govoreći: hajdemo (cp. Zah.14:16 "od godine do godine") da se molimo Gospodu i da tražimo Gospoda nad vojskama; idem i ja. Tako će doći mnogi narodi i silni narodi da traže Gospoda nad vojskama u Jerusalimu... u to će vrijeme deset ljudi od svih jezika narodnijeh uhvatiti jednoga Judejca za skut govoreći: idemo s vama, jer čujemo da je Bog s vama".

Ovo stvara sliku o židovskom narodu da je načinjen "glava, a ne rep" narodima, zbog svog pokajanja i pokornost (5Moj28:13); židovske osnove Božjeg plana za spasenje će se onda cijeliti od svakog. Nepoznavanje toga između sadašnjeg kršćanstva će se onda naglo završiti. Ljudi će tada sa žarom raspravljati o ovim stvarima, tako da mogu reći Židovima, "*čujemo* da je Bog s vama". Razgovor će se onda odvijati oko duhovnih stvari, umjesto ispraznih privida koji ispunjavaju sadašnja razmišljanja u svijetu.

S ovom povećom obavezom božanstva, ne iznenađuje da će Krist "sudi(ti) među narodima... te će raskovati mačeve svoje na raonike, i koplja svoja na srpove, neće dizati mača narod na narod, niti će se više učiti boju" (Is.2:4). Bezuvjetna vlast i potpuna pravednost njegove arbitraže u sporovima će ishoditi u voljnost nacija da zamjene svoju vojnu željezariju s poljoprivrednom mašinerijom, i napuste sve vojne obuke. "Procvjetaće u dane njegove pravednik" (Ps.72:7) - duhovnost će se onda uzdignuti, i čast će se iskazati onima koji odražavaju Božjih osobina ljubavi, milosti, pravednosti itd. Stavi ovo nasuprot sadašnjeg uznošenja ponosnih, nametljivih i sebično ambicioznih.

Voljno raskovanje "mačeva... na raonike" će biti dio povećane poljoprivredne promjene koja će nastati na zemlji. Kao ishod Adamova grijeha, zemlja je bila prokleta zbog njega (1Moj.3:17-19), s ishodom da je veliki trud sada potreban da se hrana dobije iz nje. U Kraljevstvu "Biće pšenice na zemlji izobila; po vrhovima (jalovim nekad) gorskim lelijaće se klasje njezino kao (ljetine Libana) Livanska šuma" (Ps.72:16). "Orač (će) stizati žeteoca, i koji gazi grožđe sijača, i gore će kapati slatkim vinom" (Amos 9:13), ovakva će biti poboljšana plodnost zemlje, i smanjenje kletve na zemlju izrečene u Edenu.

Ovakvo ogromno poljoprivredno poduzeće će obuhvaćati mnoge ljudi. Proroštva Kraljevstva daju utisak da će se ljudi vratiti samodostatnom, poljoprivrednom stilu življenja:-

"Nego će sjedjeti svaki pod svojom vinovom lozom i pod smokvom, i neće biti nikoga da ih plaši" (Mih.4:4).

Ova samodostatnost će nadvladati zloupotrebe koje su svojstvene bilo kom sistemu zapošljavanja truda za novac. Provođeci životni vijek radeći da se drugi obogate će onda biti stvar prošlosti.

"Oni će graditi kuće i (sami) sjedjeće u njima; i sadiće vinograde i ješće rod njihov. Neće oni graditi a drugi se naseliti, neće saditi a drugi jesti... i izbranicima će mojim ovetšati djela ruku njihovijeh. Neće raditi uzalud..." (Is.65:21-23).

Is.35:1-7 sadrži neusporedivo proroštvo o tome kako će neplodna zemlja biti promijenjena, ishodeći u fluidu sreće i radosti da će skoro otjecati zemljom, zbog lakšeg i duhovnijeg načina života onih koji je obrađuju: "Radovaće se tome pustinja... veseliće se pustoš i procvjetati kao ruža... i veseliće se radujući se i popijevajući... jer će u pustinji provreti vode i potoci u zemlji sasušenoj. I suho će mjesto postati jezero". Čak i prirodna agresivnost između životinja će biti odstranjena: "Vuk i jagnje zajedno će pasti", i djeca će moći igrati sa zmijama (Is.65:25; 11:6-8).

Istim načinom kojim će postavljena kletva nad prirodnim stvorenju biti znatno smanjena, i ona postavljena nad čovječanstvu će također popustiti. Tako Otk.20:2,3 govori simboličnim jezikom o đavolu (grijeha i njegova učinka) da je "okovan", ili zatvoren, za vrijeme tisućljeća. Životni vijek će biti povećan, tako ako tko umre u starosti od sto godina, smatrat će se tek djetetom (Is.65:20). Žene će doživljavati manje boli kod poroda (Is.65:23). "Tada će se otvoriti oči slijepima, i uši gluhima otvoriće se. Tada će hromac skakati kao jelen, i jezik nijemoga pjevaće" (Is.35:5,6). To će biti zbog čudesnih Duhovnih dari koji će opet biti u posjedu (cp. Heb.6:5).

Ne može biti preistaknuto da na Kraljevstva Božjeg ne treba se gledati kao na tropskom rajskom otoku, gdje će pravednici uživati na sličan način na koji ljudi uživaju u kupanju i sunčanju usred divote prirode. Osnovna namjera Kraljevstva Božjega je da se odaje slava Bogu, dok se zemlja ne ispuni slavom o Njemu "kao što

je more puno vode" (Av.2:14). To je Božji krajnji cilj: "Ali tako ja živ bio, i tako sva zemlja bila puna slave Gospodnje" (4Moj.14:21). Slava Bogu znači da će stanovnici zemlje cijeniti, hvaliti i oponašati Njegovih pravednih osobina; jer će svijet biti u ovakvom stanju, Bog će dopustiti da i fizička zemlja također, odražava to. Tako "smjerni će naslijediti zemlju (u Kraljevstvu), i naslađivaće se množinom (duhovnog) mira" (Ps.37:11), umjesto da uživaju u lagodnom životu. Oni koji gladuju i žedni su pravednosti: "oni će se nasititi" njom u Kraljevstvu (Mt.5:6).

Sama pomisao uživanja vječnoga života u Kraljevstvu se često koristi kao "mrkva" da se potaknu ljudi na interes u kršćanstvo. Međutim, naše posjedovanje toga tada, će biti skoro slučajno sa stvarnim razlogom našeg bivanja u Kraljevstvu - a taj je da se slavi Bog. U ono vrijeme što nam preostaje nakon baptizma, naše shvaćanje toga se treba stalno razvijati.

Do pisca, svega deset godina življenja u radosti bezuvjetnog savršenstva i dobre savjesti s Bogom će biti vrijedno svih trauma ovoga života. Da će ovo uzvišeno stanje trajati zauvijek naprosto izaziva duševno uzbuđenje, vodeći nas iza granica ljudskog shvaćanja.

Čak i kada je gledano fizičkim terminima, biti u Kraljevstvu Božjem treba biti naš glavni poticaj prezreti svjetskih prednosti i materijalizam. Umjesto da prekomjerno mislimo o budućnosti, Isus je savjetovao: "Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati" (Mt.6:30-34). Sve što sada možemo zamisliti i težiti za je neusporedivo s konačnim ispunjenjem da budemo u Božjem Kraljevstvu.

Trebamo tražiti "(Božju) pravednost", tj. da pokušamo razviti ljubav Božjeg karaktera, što znači da želimo biti u Božjem Kraljevstvu jer će se pravednost slaviti ondje, i želimo biti potpuno moralno savršeni umjesto zato što, osobno, želimo pobjeći smrti i živjeti vječno lagodnim životom.

Prečesto nada evanđelja je predstavljena na načine koji su dopadljivi ljudskoj sebičnosti. Očito naša pobuda da budemo u Kraljevstvu je silno promjenljiva iz dana u dan. Ono što predlažemo ovdje jest jedan uzor; naš prvi prioritet je da naučimo evanđelje i pokažemo našu podložnost njemu baptizmom iz pobude pokornosti - iz ljubavi Bogu. Naše shvaćanje nade koju Bog nudi, i naše točne razloge za želju da budemo u Kraljevstvu, će se povećavati i sazrijevati nakon našeg baptizma.

5.5 Tisućljeće

Kod ove točke našeg studija o životu u Kraljevstvu, pažljivi će čitatelj vjerojatno pitati: 'Ne izgleda li ova slika o Kraljevstvu Božjem prilično ljudska?' Ljudi u

Kraljevstvu će još uvijek rađati djecu (Is.65:23) čak i umirati (Is.65:20). Ovi ljudi će još uvijek imati sporova kojih će Krist riješiti (Is.2:4), i još uvijek će morati da obrađuju zemlju kako bi preživjeli, iako će to biti daleko lakše nego sada. Sve ovo izgleda daleko od obećanja da će pravednici dobiti vječni život, i prirodu poput Boga, učinjeni jednaki s anđelima, koji niti se vjenčavaju niti reproduciraju (Lk.20:35,36). Odgovor leži u činjenici što će prvi dio Kraljevstva Božjeg trajati 1000 godina - "tisuću godina" (vidi Otk.20:2-7). Za vrijeme ovog tisućljeća bit će dvije grupe ljudi na zemlji:-

1 Sveci - oni od nas koji su slijedili Krista prihvatljivo u ovom životu, kojima će se dati vječni život kod suda. Zabilježi: 'svetac' znači 'pozvana' osoba, i odnosi se na bilo kojeg istinskog vjernika.

2 Obični, smrtnici koji nisu poznavali evanđelje u vrijeme Kristova povratka - tj. nisu bili odgovorni sudu.

Kada dođe Krist, dvojica će biti u polje, jedan će se uzeti (za sud), a drugi će se ostaviti (Lk.17:36 - Karadžić); oni koji "će se ostaviti" će biti u ovu drugu grupu.

Primivši Božju prirodu kod suda, sveci neće moći umirati ili producirati djecu. Opisi ljudi koji doživljavaju ove stvari u Kraljevstvu moraju se stoga odnositi na drugu grupu - oni koji su živi u vrijeme Kristova povratka, ali nisu znali Božje zahtjeve. Nagrada pravednicima je da budu 'kraljevi i svećenici i kraljevat ćemo na zemlji' (Otk.5:10 (vidi Karadžić)). Kraljevi moraju kraljevati nad nekim; oni ljudi koji su bili neupućeni u evanđelje u vrijeme drugog dolaska će dakle biti ostavljeni da žive, da se njima upravlja. Kroz bivanja "u Krista" mi ćemo dijeliti Njegovu nagradu - koja je da se bude kralj svijeta: "Pobjedniku, onomu što do kraja bude vršio moja djela, dat ću vlast nad narodima i vladat će njima palicom gvođenom... kao što i *ja* ja to primih od Oca svoga" (Otk.2:26,27).

Kristova prisposoba o mnama sada dolazi na mjesto - vjerne sluge bijahu nagrađeni sa deset ili pet gradova da vladaju u Kraljevstvu (Lk.19:12-19). Znanje o Božjim putovima neće se raširiti čim Krist bude proglašen Kraljem u Jeruzalemu; ljudi će putovati u Jeruzalem kako bi saznali više o Bogu (Is.2:2,3). Sjeti se, također, kako se gora u Dan.2:35,44 (predstavljajući Kraljevstva Božjeg) postupno širila zemljom. Dužnost svetaca će biti da šire znanje o Bogu i prema tome Njegova Kraljevstva.

Kada je Izrael bio prethodno kraljevstvo Božje, dužnost svećenika je bila da naučavaju znanje o Bogu (Mal.2:5-7). Za ovu namjenu oni bijahu postavljeni u različite gradove diljem Izraela. U uzvišenije preuređenom Kraljevstvu, sveci će preuzeti ulogu svećenika (Otk.5:10).

Dođe li Krist danas:

1. Odgovorni mrtvi će biti uskrišeni i, zajedno s odgovornima živih, odvedeni sudu.

2. Odgovorni zli će biti kažnjeni smrću, i pravednicima će se dati život vječni. Sudit će se također nacijama koje odbijaju Krista.
3. Pravednici će onda vladati nad onim ljudima koji su tada živi, ali koji nisu odgovorni Bogu; oni će ih učiti evanđelju kao 'kraljevi i svećenici' (Otk.5:10 (vidi Karadžić)).
4. Ovo će trajati 1000 godina. Za ovo vrijeme svi smrtnici će čuti evanđelje i stoga će biti odgovorni Bogu. Ovi će ljudi živjeti dužim i sretnijim životima.
5. Na kraju tisućljeća bit će pobune protiv Krista i sveca, koju će Bog ugušiti (Otk.20:8,9).
6. Na kraju tih 1000 godina, svi oni koji su umrli za to vrijeme će biti uskrišeni i suđeni (Otk.20:5,11-15).
7. Zli između njih će biti uništeni, a pravednici će nam se pridružiti u vječnom životu.

Božja će namjera sa zemljom tada biti izvršena. Bit će ispunjena besmrtnim, pravednim bićima. Božje Ime 'Jahve Elohim' (sa značenjem 'Onaj koji će biti otkriven u grupi moćnih pojedinaca') će se onda ispuniti. Nikada više grijeh, i prema tome smrt, neće se iskusiti na zemlji; obećanje da će sjeme zmiје biti potpuno uništeno udarom po glavi, će se onda potpuno ispuniti (1Moj.3:15). Za tisućljeća, Krist će imati da vlada "dok ne podloži sve neprijatelje pod noge svoje. Kao posljednji neprijatelj bit će obeskrijepljena Smrt... I kad mu (Bogu) sve bude podloženo, tada će se i on sam, Sin, podložiti Onomu (Bogu) koji je njemu sve podložio da Bog bude sve u svemu" (1Kor.15:25-28).

Ovo je "svršetak, kad (Krist) preda(je) kraljevstvo Bogu i Ocu" (1Kor.15:24). Što će slijediti u ovom periodu kad je Bog "sve u svemu" nije nam rečeno; sve što znamo jest da ćemo imati vječni život, Božju prirodu, i da ćemo živjeti da slavimo i ugađamo Bogu. Nagađanje je uopće ispitivati dalje čemu bi stanje nakon tisućljeća sličilo.

Jedno razumijevanje "evanđelja o kraljevstvu Božjem" je bitno za spasenje svakog čitatelja ovih riječi. Smijemo li ti se obratiti da pročitaš ovaj studij i pogledaš citirane biblijske pasuse?

Bog želi da budemo u Njegovu Kraljevstvu. Cijela Mu je namjera bila zamišljena da imamo stvarnog udjela u tome, umjesto tek da izrazi, Svoju kreativnu sposobnost. Baptizam nas povezuje s obećanjima koja se tiču tog Kraljevstva. Teško je vjerovati da nam baptizam, prosljeđen s nekoliko godina ponizne pokornosti Božjoj riječi, može zaraditi ulazak u tom veličanstvenom, vječnom dobu. Ipak naša vjera u Božju neizmjernu ljubav mora biti čvrsta. Ma kakvi naši kratkoročni problemi bili, sigurno nemamo nikakva razumna razloga oduprijeti se pozivu evanđelja?

"Ako je Bog za nas, tko će protiv nas?" (Rim.8:31).

"Sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama" (Rim.8:18).

"Ta ova malenkost naše časovite nevolje donosi nam obilato, sve obilatije, breme vječne slave" (2Kor.4:17).

Osvrt 15: Doslovnost Kraljevstva

Sami doslovni opisi Kraljevstva nađeni u prorocima Staroga zavjeta su često ismijavani od teoloza i članova mnogih denominacija. Tvrdi se da je govor figurativan o nekakvom mjestu nagrade drugdje negoli na zemlji, budući da će ovaj planet biti spaljen.

U odgovor ovome, mora se shvatiti da je temeljno načelo biblijskog učenja da trebamo uvijek uzimati Bibliju doslovno izuzev ako ima dobar razlog koji nameće duhovnog tumačenja. Na primjer, prvi stih knjige Otkrivenja nas obavještava da je vizija u velikoj mjeri simbolična (Otk.1:1), što nas treba voditi u našem gledanju toga. Postoji također određeni osjet prijemljivosti i smisao za stvarnost u upotrebi govora koji može ukazati da li se pasus treba čitati simbolično ili ne. Tako kad čitamo o zemlji da se tetura poput pijana čovjeka (Is.24:20), očito je po vrstu govora koji je upotrijebljen da je namijenjeno simboličnom čitanju. Suprotno tomu, govor upotrijebljen da opiše budućeg Kraljevstva je sasvim lak shvatiti za doslovnim; nema nikakva nagovještaja da ga trebamo uzeti za simboličnim.

Proizaći će da zbog ljudske nesposobnosti da se skupi dovoljno vjere za vjerovanje da će takvo vrijeme doista doći na zemlji, oni su izmislili teorije koje ga objašnjavaju. Njihova alternativa duhovnog, ili nebeski temeljenog kraljevstva, je neodređena i oskudna detaljima, stoga ima malo i za vjerovanje, i malo vjere se ili zahtijeva ili pobuđuje. Ako su doista opisi hromih ljudi da su izliječeni, ili pustinje načinjenih plodnim, tek simbolični, onda se na pitanje mora određeno i uvjerljivo odgovoriti: 'Simbolični čega?' Ovi pasusi opisuju Božje Kraljevstvo. Ako smo mi nesigurni točno čega su to oni simbolični, onda ne poznajemo evanđelje ('dobre vijesti') Kraljevstva, i stoga ne možemo očekivati nikakvog mjesta u njemu.

Dalje, treba biti jasno od svih dokaza iznijetih dosada, da Bog ima vječnu namjeru s čovjekom na ovu zemlju; On ne bi uništio planet kojeg je obećao Abrahamovu sjemenu zauvijek. Trebamo stoga očekivati da će biti doslovnih opisa u Bibliji o Kraljevstvu koje ima doći na zemlju.

Slijedeći pasusi potvrđuju ovo:-

- "Bog, koji je saznao zemlju i načinio je i utvrdio, i nije je stvorio naprazno, nego je načinio da se na njoj nastava" (Is.45:18). Stvaranje zemlje **bi** bilo

naprazno ako je Bog uništi; ali, protivno tomu, Božja je namjera nastaniti je s besmrtnim ljudima.

- "A zemlja stoji zauvijek" (Pro.1:4).

- "Postavi ih (elemente solarnog sistema) zasvagda i zavavijek, dade naredbu, koja neće proći" (Ps.148:6).

Trajanje tisućljeća 1000 godina, kako je zabilježeno u Otk.20:4, treba se također prihvatiti doslovno, kako bi se uskladilo s drugim zaključivanjima u proroštvima koja se tiču prirode ovog perioda. Čak i u Otkrivenju, ne svaki broj se obvezno uzima za doslovnim. Mnoga upućivanja u njemu na "trećinu" su jedan očigledan primjer. Najznačajnije, tisućljeće je opisano u Heb.4:4-9 kao subotnji dan odmora. S Bogom "jedan je dan... kao tisuću godina" (2Pet.3:8). Nakon šest 'dana' od po tisuću godina u Božjoj namjeri sa zemljom, doći će subotnji 'dan' tisućljeća.

Prema biblijskom datumu stvaranja, 6000 god. (tj. 6 'dana') od stvaranja dovodi nas do 2000 n.e. (tj. stvaranje je bilo oko 4000 p.n.e.). Ovo može značiti da početak tisućljeća može biti oko 2000 n.e. Za sve nas, vrijeme je ograničeno. Suočeni s izgledom Kristova ranog povratka, mi trebamo iskoristiti svaki naš moguć trenutak u ovom kratkom životu da se pripremimo za njegova dolaska.

Osvrt 16: Sažetak povijesti Izraela

ABRAHAM je bio pozvan iz Ura haldejskoga; prvi Židov. Bog je načinio obećanja njemu o zemlji kanaanskoj, i njegova sjemena. On je umro ne primivši dana obećanja.

IZAK. Abraham je bio pripravan ponuditi svoga sina Izaka za žrtvu. Jer Abraham bijaše vjeran, Bog je potvrdio Svoja obećanja Abrahamu prisegom. Izakova voljnost da umre u pokornosti zapovijedi svoga oca je jedna vrsta Krista. Obećanja su bila obnovljena Izaku (1Moj.26:3-5).

JAKOV je bio Izakov sin. Obećanja su bila ponovljena njemu isto tako. On je imao dvanaest sinova - Rubin je bio najstariji, Benjamin najmlađi. Levi je bio onaj od kojeg su potjekli svećenici. Josip je bio najomiljeniji.

JOSIP. Kao dječak je imao dvaju snova koji su ga odabrali za vladara nad svojom braćom. Oni su postali ljubomorni, i prodali su ga kao roba u Egiptu. Ondje je postao vladarom, i organizirao je konzervaciju pšenice kako bi se koristila tijekom sedmogodišnje oskudice koja je nastala u području. U to vrijeme, Jakov i njegovi sinovi su došli živjeti sa Josipom u Egiptu. Oni i njihovi potomci su živjeli u Gesemu, dio Egipta. Kasniji je faraon progonio narod Izraela, učinivši ih robovima.

MOJSIJE je bio rođen u ovo vrijeme; kao beba bio je sakriven u šaš, i onda bio pronađen od faraonove kćerke i posvojen od nje. Kao mladi čovjek, ubio je Egipćana koji je tukao Izraelca, Mojsije je onda pobjegao u Madijama, gdje je radio 40 godina

kao pastir kod Jotora. Bog mu se onda ukazao u gorućem grmlju. Bijaše mu rečeno da ode faraonu i zatraži oslobođenje Izraela. Učinio je znamenja da dokaže da je uistinu poslan od Boga. Međutim, faraon nije pustio Izraela, stoga su deset pošasti bile poslane nad Egiptom, pr. žabe, tama, tuča, i napokon ubijanje prvorodenih muškića. Izraelci su trebali ubiti jagnje i poškropiti krvlju vrata svojih domova. Ovo je pokazivalo prema tome kako nas Kristova krv može spasiti smrti. Ovaj blagdan je postao poznat kao pasha.

IZLAZAK. Izraelcima bijaše konačno dopušteno otići iz Egipta. Oni su putovali vođeni Božjim anđelom u stupu od oblaka danju, i stupu od vatre noću. Faraonova ih je vojska progonila do Crvenog mora. Voda se čudesno otvorila da propusti narod, zatim se voda vratila da utopi Egipćane. Izrael je onda putovao pustinjom prema obećanoj zemlji Kanaana. Bog im je dao vode da piju iz stijene, i kruha u obliku mane bijaše pribavljano svako jutro. Kad su pristigli do goru Sinaja, Bog im je dao deset zapovijedi i Mojsijeva zakona. Oni bijahu onda imenovani za Božje kraljevstvo. Bijaše im naređeno da naprave određeni šator, nazvan tabernakul, u kojem će se štovati Bog. Određen im je bio Veliki svećenik i svećenike koji su mogli nuditi njihove žrtve Bogu. Svi elementi tabernakula i svećenstva su pokazivale prema Isusu.

OBEĆANOJ ZEMLJI su se konačno približili. 12 uhode bijahu poslane, od kojih deset u povratku rekoše da je odveć teško posjedovati zemlju Kanaana. Druge dvije uhode, Isus Navin i Halev, rekoše istinu - da zemlju *mogu* posjedovati, ako imaju vjeru u Božja obećanja. Jer su ljudi dijelili stav onih deset uhoda, Izrael je morao lutati pustinjom 40 godina sve dok svi oni koji bijahu preko 20 godina kada su izišli iz Egipta nisu umrli.

ISUS NAVIN je bio nasljednik Mojsija, i odveo je Izraela u zemlju Kanaana. Prvi grad za osvajanje bijaše Jerihon, gdje je živjela Rahab (Rava), a zatim Gaj. Čim su se utvrdili u zemlju, bijahu upravljani povremeno **SUDIJAMA**, premda je Bog bio njihov stvarni kralj. Ovo je uključivalo ljude poput Gideona, Jeftaja i Samsona. Svi su ovi izbacili Izraela od svojih neprijatelja, kada bi se pokajali grijeha protiv Boga. Povijest Izraela je puna primjera da je Izrael bio neposlušan Bogu, da je kažnjavao naježdama susjednih nacija, pokajanja svojih grijeha i Božjim izbavljenjem - i onda ponovnog grijehenja. Zadnji je sudac bio Samuel. U njegovo vrijeme, izraelski je narod odbio Boga za Kralja traženjem ljudskog kralja, poput okolnih naroda.

KRALJEVI. Njihov je prvi kralj bio Saul koji, premda je dobro počeo, pokazao se zlim čovjekom, koji bijaše neposlušan Božjim zapovijedima, i progonio je Davida. Nakon njegove smrti, David je postao slijedeći kralj, i bio je jedan od najboljih u Izraelu. Bog mu je načinio velika obećanja. Nakon njega došao je njegov sin Salomon koji, nakon dobrog početka, bijaše okrenut od istinske vjere od svojih brojnih supruga kojih je uzeo od okolnih naroda. Poslije njegove smrti kraljevstvo se raskolilo na dvoje - deset plemena su tvorila kraljevstvo Izraela, prvotno pod Jeroboama; ostala dva plemena, Juda i Benamina, tvorila su kraljevstvo Juda, u početku pod Roboama, Salomonova sina.

Kraljevstvo Izraela (deset plemena) nije uopće imalo dobrih kraljeva. Oni bijahu stalno buntovni prema Bogu. On im je poslao mnogo proroka da ih obrate pokajanju, ali oni nisu htjeli. Stoga su ih Asirci napali, i odveli ih u zarobljeništvo. Oni bijahu razasuti po svijetu.

Kraljevstvo Juda (2 plemena) je imalo nekolicinu dobrih kraljeva (pr. Asa, Jezeckija), ali i oni, isto tako bijahu uglavnom neposlušni Bogu. Babilonci su stoga bili poslani da ih napadnu, i odveli su ih u zarobljeništvo u Babilonu za 70 godina. Oni nikada više nisu imali kralja. Nakon 70 godina, neki su se vratili u zemlju Izraela pod vodstvom Ezre (Jezdre), Nemije, Josije (Veliki svećenik u to vrijeme) i Zerubabela guvernera. Oni su bili upravljani prvo Perzijom, zatim Grčkom, i napokon Rimom. Oni bijahu pod Rimom kad se rodio Isus. Kao ishod toga što su ga Židovi odbili, Bog je poslao Rimljane da unište Jeruzalem u 70 n.e. i konačno su svi Židovi bili protjerani iz zemlje Izraela.

Skorih godina Židovi su se počeli vraćati u zemlju, u djelomičnom ispunjavanju proroštva Staroga zavjeta. Preporod države Izraela je sigurni znak da će se uskoro Isus vratiti da preuspostavi kraljevstvo Izraela kao Kraljevstvo Božje.

STUDIJ 5: Pitanja

1. Koje od slijedećih je vrijeme uspostavljanja Božjeg Kraljevstva?
 - a) Oduvijek je bilo uspostavljeno
 - b) O Kristova povratka
 - c) U dan Pedesetnice u prvom vijeku
 - d) U srca vjernika za njihova obraćenja.
2. Jel' Kraljevstvo Božje postojalo u prošlosti? Ako jest, u kakvu obliku?
3. Kada je završilo?
4. Što je tisućljeće?
 - a) Vladavina milosti u naša srca
 - b) 1000 godišnja vladavina vjernika na nebu
 - c) 1000 godišnja vladavina sotone na zemlji
 - d) Prvih 1000 godina budućeg Božjeg Kraljevstva na zemlji.
5. Čemu će Kraljevstvo sličiti?
6. Što će nazočni vjernici raditi u tisućljeću?
 - a) Biti vladari nad smrtnicima
 - b) Biti vladari na nebu
 - c) Mi to ne znamo
 - d) Živjet će na drugom planetu.

7. Da li je poruka o Kraljevstvu Božjem propovijedana

- a) Samo u Novom zavjetu
- b) Samo od Isusa i apostola
- c) U oba Starom i Novom zavjetu
- d) Samo u Starom zavjetu.

STUDIJ 6

BOG I ZLO

6.1 BOG I ZLO

Mnoge sekte kršćanstva, zajedno s mnogo drugih religija, vjeruju da ima jedno biće ili čudovište zvano đavo ili sotona koje je izvor problema koji su po svijetu i u našem životu, i koje je odgovorno za grijeh koji počinimo. Biblija jasno uči da je Bog svemoćan. Mi smo vidjeli u Studij 1.4 da anđeli ne mogu griješiti. Ako uistinu

vjerujemo ovo, onda je nemoguće da ima nekakvo nadnaravno biće na djelu u ovom univerzumu koje je u opoziciji Svemogućem Bogu. Ako vjerujemo da takvo biće *uistinu* postoji, onda sigurno dovodimo u pitanje suprematiju Boga Svemogućeg. Ova je tema toliko važna da se pravilno razumijevanje đavola i sotone mora smatrati važnom doktrinom. Nama je rečeno u Heb.2:14 da je Isus uništio đavola s njegovu smrću; stoga osim ako imamo ispravno razumijevanje o đavolu, mi ne možemo shvatiti djelo ili prirodu Isusa.

U svijetu uglavnom, posebno u takozvanom 'kršćanskom' svijetu, postoji ideja da dobre stvari u životu dolaze od Boga a loše stvari od đavola ili sotone. Ovo nije nova ideja; ona nije čak ni ideja ograničena samo na kršćanskog apostata. Babilonci, na primjer, su vjerovali da ima dva boga, bog dobra i svjetla, i bog zla i mraka, i da su ta dva uhvaćena u smrtni sukob. Kir, veliki kralj Perzije, vjerovao je samo ovo. Stoga mu je Bog rekao, "*Ja sam Gospod, i nema drugoga*, osim mene nema boga... Koji pravim svjetlost i stvaram mrak, gradim mir i stvaram zlo (N.I.V. "nesreću"); ja Gospod činim sve to" (Is.45:5-7,22). Bog stvara mir i On stvara zlo, ili nesreću. Bog je tvorac, stvoritelj "zla" u ovom smislu. U ovom smislu postoji razlika među "zlo" i grijeha, koji je čovjekova krivica; on je ušao u svijet kao rezultat čovjeka, ne Boga (Rim.5:12).

Bog govori Kiru i narodu Babilona "osim mene nema (drugog) boga". Hebrejska riječ '*el*' prevedena "Bog" u osnovi znači 'sila, ili izvor moći'. Bog veli da nema nikakav izvor moći u postojanju odvojeno od Njega. Ovaj je razlog zašto istinski vjernik u Boga ne može prihvatiti ideju o nadnaravnom đavolu ili demonima.

BOG: TVORAC NESREĆE

Biblija obiluje primjerima o Bogu koji donosi "zla" u životima ljudi i u ovom svijetu. Amos 3:6 kaže da ako ima zla u nekom gradu, Bog ga je učinio. Ako na primjer, ima potresa u jednom gradu, često se osjeća da je 'đavo' djelovao na taj grad, i da je doveo tu nesreću. Ali istinski vjernik mora razumjeti da je to *Bog* koji je odgovoran za to. Ovako Mih.1:12 govori da je *sišlo "zlo od Gospoda* do vrata Jerusalimskih". U knjizi o Jovu čitamo kako je Jov, pravedan čovjek, izgubio stvari kojih je imao u ovom životu. Knjiga uči da iskustvo 'zla' u životu osobe nije izravno razmjerno s njihovu pokornost ili nepokornost Bogu. Jov je priznao da "Gospod daje, Gospod uze" (Jov 1:21). On ne kaže da je 'Gospod dao i sotona uzeo'. On je komentirao svojoj ženi: "dobro smo primali od Boga, a zla zar nećemo (isto tako) primiti?" (Jov 2:10). Na kraju knjige, prijatelji Jova tješe ga "za sve zlo što bješe *Gospod* pustio na nj" (Jov 42:11 cp. 19:21; 8:4). Ovako je Bog izvor "zla" u smislu da je krajnji propusničar problema kojih imamo u našim životima.

"Jer koga Gospodin ljubi, onoga i stegom odgaja... Poradi vašega odgajanja trpite... onima koji su njime uvježbani poslije donosi mironosni plod pravednosti" (Heb.12:6-11), ovo pokazuje da nedaće koje nam Bog zadaje vode nas eventualno k našem duhovnom rastu. Postavljanje je Riječi Božje protiv samu sebe kazati da je đavo biće koje nas prisiljava na grijeh ili nepravdu, dok istodobno da navodno donosi probleme u naše živote koji vode našem razvoju 'mironosnog ploda pravednosti'. Pravoslavna

ideja o đavolu nailazi na ozbiljne probleme ovdje. Osobito ozbiljne za nju su pasusi koji govore o ispraćanju čovjeka kod sotone "da bi se spasio duh", ili "da nauče ne huliti" (1Kor.5:5; 1Tim.1:20). Ako je sotona doista biće nagnuto da tjera ljude na grijeh i ima *negativni* duhovni učinak na ljude, zašto ovi pasusi govore o 'sotoni' u *pozitivnom* svjetlu? Odgovor leži u činjenici da jedan protivnik, "sotona" ili poteškoća u životu, može često ishoditi u pozitivne duhovne efekte u životu vjernika.

Ako prihvatimo da zlo dolazi od Boga, onda možemo se moliti Bogu da učini nešto oko problema kojih imamo, na pr. da ih odnese. Ako On to ne učini, onda znamo da su poslani od Boga za naše duhovno dobro. Sad ako vjerujemo da ima kakvo zlo biće zvano đavo ili sotona koje stvara naše probleme, onda nema nikakva načina za dolaženje do termina s dobrim. Nesposobnost, bolest, iznenadna smrt ili nesreća moraju se shvatiti tek kao loša sreća. Ako je đavo nekakav moćan, grešni anđeo, onda bi on bio mnogo moćniji od nas, i mi ne bi imali nikakva izbora no stradati u njegovoj ruci. Suprotno tome, mi smo utješeni da pod Božju upravu, "sve (u životu) ide na *dobro*" vjernicima (Rim.8:28). Stoga nema takvo što kao 'sreća' u životu vjernika.

PORIJEKLO GRIJEHA

Mora se istaknuti da *grijeh* dolazi iznutra nas. Naša je krivica što griješimo. Naravno, bilo bi lijepo vjerovati da nije bila naša krivica što smo griješili. Mi možemo slobodno griješiti i onda pravdati se pomišljom da je u biti kriv đavo, i da krivica našeg grijeha treba potpuno svaliti na nj. Nije neuobičajeno da je u slučajeva vrlo zločestog ponašanja, okrivljena osoba molila za milost jer ona kaže da je bila u vlasti đavola u to vrijeme i da stoga nije bila odgovorna za se. Ali, vrlo ispravno, ovakvi mlitavi izgovori su osuđeni da uopće ne stoje, i osobi se određuje kazna.

Mi se trebamo sjetiti "Jer plaća je grijeha smrt" (Rim.6:23); grijeh vodi k smrti. Ako nije naša krivica što griješimo, već đavola, onda jedan pravedan Bog treba kazniti đavola umjesto nas. Ali činjenica da se nama sudi za naše vlastite grijehe pokazuje da smo mi odgovorni za naše grijehe. Ideja da je đavo određena osoba izvan nas umjesto princip grijeha *unutar* nas je jedan pokušaj pomicanja odgovornosti za naše grijehe dalje od nas samih. Ovo je tek još jedan primjer za ljudsko odbijanje složiti se s onim što Biblija uči o ljudskoj naravi: da je u osnovi grešna.

"Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga onečistiti... Ta iznutra, iz srca čovječjega, izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva... uznositost, bezumlje. Sva ta zla iznutra izlaze i onečišćuju čovjeka" (Mk.7:15-23)

Ideja da ima čega grešnog izvan nas koje ulazi u nas i tjera nas na grijeh je nespojivo s jasnim Isusovim učenjem ovdje. *Iznutra*, iz srca čovječjega, izlaze *sve* te zle stvari. Zato je, u vrijeme potopa, Bog smatrao da je "misao srca čovječijega zla od malena" (1Moj.8:21). Jakov 1:14 govori nam kako smo kušani "svakoga (proces je isti za svaki ljudski stvor) napastuje njegova požuda ("zla želja", N.I.V.) koja ga privlači i mami". Mi smo kušani svojim *vlastitim* požudama, našim vlastitim zlim željama; ne nečim izvan nas. "Odakle ratovi, odakle borbe među vama?", pita Jakov; "Zar ne odavde: od

pohota (*vaših*)?" (Jak.4:1). Svatko od nas ima određene lične kušnje. One se prema tome moraju generirati od naših *vlastitih* zlih želja, jer su naše lične. S pravu je rečeno da smo mi sami sebi najgori neprijatelj.

Knjiga Rimljanima se naveliko odnosi na grijeh, njegovo porijeklo, i kako ga pobijediti. Vrlo je značajno to da jedva ima spomena o đavolu i sotone u knjizi; u kontekstu govora o porijeklu grijeha, Pavao ne spominje đavola ili sotonu. Na sličan način, "đavo" je pojam Novoga zavjeta. Ako ima jedno eksterno biće koje nas tjera na grijeh, sigurno bi se ono znatno spomenulo u Starom zavjetu? Ali tamo ima jedna vrlo protemeljna i značajna šutnja o ovomu. Zapis perioda o Sudijama, ili Izraela u pustinji, pokazuje da su u ta vremena Izraelci griješili naveliko. Ali Bog ih nije upozorio o nekakvu moćnom nadnaravnom biću ili sile koje bi ušle u njih i tjerale na grijeh. Umjesto toga, On ih je ohrabrio da se unesu u Njegovu riječ, da ne bi otpali k putovima svojih tijela (pr. 5Moj.27:9,10; Isus 22:5).

Pavao jadikuje: "Doista znam da dobro ne prebiva u meni, to jest u mojem tijelu... Ta ne činim dobro koje bih htio... Ako li pak činim ono što ne bih htio, nipošto to ne radim ja, nego grijeh koji prebiva u meni" (Rim.7:18-21). Sad on ne krivi neko eksterno biće zvano đavo za svoje grijehe. On je locirao svoju vlastitu zlu narav kao stvarni izvor grijeha: "to ne radim ja, nego *grijeh koji prebiva u meni*. Nalazim dakle ovaj zakon (u meni): kad bih htio činiti dobro, *nameće* mi se (tj. u meni) zlo". Pa tako on kaže da opozicija od biti duhovan dolazi od nečega što on naziva "grijeh koji prebiva u meni". Svaka obzira, duhovno svjesna osoba došla bi do slične samospoznaje. Treba primijetiti da čak i jedan vrhovni kršćanin poput Pavla nije doživio promjenu prirode nakon obraćenja, niti bijaše stavljen u stanje u koje nije mogao griješiti. Današnji 'evanđelijski' pokret tvrdi da su oni u takvo jedno stanje, i samim tim svrstavaju Pavla dobrano u rang 'nespašenih' zbog njegove izjave ovdje u Rim.7:15-21. Ovi stihovi su dokazali poveću poteškoću njihovim tvrdnjama. David drugi jedan nesumnjivo pravedan čovjek, slično je komentirao o neprestanoj grešnosti same njegove prirode: "u bezakonju rodih se, i u grijehu zatrudnje mati moja mnom" (Ps.51:5).

Biblija je vrlo izričita o osnovnu zlu ljudsku narav. Ako se to shvati, nema nikakve potrebe za invenciju jedne izmišljene osobe izvan naše ljudske naravi koja je odgovorna za naše grijehe. Jer.17:9 kaže da je čovječje srce tako očajno zlo i prijevarno da ne možemo u suštini shvatiti golemu širinu njegove grešnosti. Isus je također etiketirao ljudsku narav kao temeljno zlo u Mt.7:11. Pro.9:3 ne može biti jasniji: "te je i srce ljudsko puno zla". Ef.4:18 daje razlog za prirodno ljudsko otuđivanje od Boga "zbog neznanja koje je u njima, zbog okorjelosti *srca* njihova". Zbog naših duhovno slijepih i neupućenih srca, naš način razmišljanja koji je u nama, smo udaljeni od Boga. U ovom redu Gal.5:19 govori o našim grijesima kao "djela *tijela*"; to je vlastito naše tijelo, sama naša bitnost i narav, što nas tjera da činimo grijeh. Nijedan od ovih pasusa ne objašnjava porijeklo grijeha unutar nas kao da je tamo stavljeno od đavola; grešne sklonosti su nešto što svi prirodno imamo od rođenja; to je osnovni dio ljudske opreme.

6.2 ĐAVO I SOTONA

Ponekad izvorne riječi biblijskog teksta su ostavljene neprevedene ("mamon", u Mt.6:24 (Karadžić), je jedan aramejski primjer toga). Kao riječ, 'sotona' je jedna neprevedena hebrejska riječ koja znači 'protivnik', dok je 'đavo' prijevod grčke riječi 'diabolos', a znači lažac, neprijatelj ili klevetnik. Ako bi vjerovali da su sotona i đavo nekakvo biće izvan nas koje je odgovorno za grijeh, onda kadgod naiđemo na ove riječi u Bibliji, moramo ih napraviti da se tiču ove zle osobe. Biblijska upotreba ovih riječi pokazuje da se one mogu koristiti kao obični pridjevi, opisujući obične ljude. Ova činjenica onemogućuje mišljenje da riječi đavo i sotona kao što su upotrebljavane u Bibliji upozoravaju na veliku opaku osobu ili bića izvan nas.

RIJEČ 'SOTONA' U BIBLIJI

1Car.11:14 bilježi "podiže Gospod protivnika (ista heb. riječ drugdje prevedena "sotonu") Solomunu, Adada Idumejca". "Podiže mu Bog još jednog protivnika (još jednu sotonu), Rezonu... I bješe protivnik (sotona) Izrailjev" (1Car.11:23,25). Ovo ne znači da je Bog podigao nadnaravnu osobu ili jednog anđela da bude sotona/protivnik Salomonu; On je podigao obične ljude. Mt.16: daje drugi primjer. Petar je pokušavao odvratiti Isusa od odlaska u Jeruzalem da umre na križu. Isus se okrenuo i rekao *Petru* "Nosi se od mene, sotonu... jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko". Pa tako je Petar nazvan sotona. Zapis je kristalno jasan da Krist nije govorio nekom anđelu ili čudovištu kad je govorio ove riječi; on je govorio Petru.

Zato što riječ 'sotona' znači tek protivnik, dobra osoba, čak i Sam Bog, može se nazvati 'sotona'. U suštini nema ničeg nužno grešnog oko same riječi. Grešne konotacije koje riječ sotona ima dijelom su dužne činjenici da je naša vlastita grešna narav naš najveći 'sotona' ili protivnik, i isto tako zbog upotrebe riječi u govoru svijeta da se tiče na nešto povezano s grijehom. Sam Bog može biti sotona za nas time što donosi nevolje u naše živote, ili stajanjem na putu pogrešnog smjera neke akcije koju smo nakanili. Ali činjenica da se Bog može nazvati 'sotona' ne znači da je On Sam grešan.

Knjige Samuela i Dnevnika su paralelni računi istih događaja, kao što su četiri evanđelja, zapisi istih događaja ali koriste različiti jezik. 2Sam.24:1 bilježi "A Gospod... nadraži Davida na njih govoreći: hajde izbroj Izrailja". Paralelni račun u 1Dnev.21:1 veli "Ali usta sotona na Izrailja i navrati Davida da izbroji Izrailja". U jednom pasusu Bog je provokator, u drugi je sotona. Jedini zaključak je da je Bog djelovao kao 'sotona' ili protivnik Davidu. On je učinio isto Jovu dovodeći nevolje u njegov život, tako da je Jov rekao o Bogu: "silom ruke svoje suprotiš mi se" (Jov 30:21); "Ti djeluješ poput sotone protiv mene", bijaše ono što je Jov u osnovi govorio.

RIJEČ 'ĐAVO' U BIBLIJI

Pa tako je isto i s riječi 'đavo'. Isus je rekao, "Nisam li ja vas dvanaestoricu (učenika) izabrao? A ipak, jedan je od vas đavo (Iv.6:70). Govoraše to o Judi... Iškariotskoga" koji bijaše običan, smrtnik. On nije govorio o osobnom biću s rogovima, ili o takozvanom 'duhovnom biću'. Riječ 'đavo' ovdje jednostavno ukazuje na lošu osobu. 1Tim.3:11 snabdjeva drugi primjer. Supruge crkovnih starješina da ne budu "klevetnice"; izvorna grčka riječ ovdje je 'diabolos', koja je ista riječ prevedena 'đavo' drugdje. Pa tako Pavao upozorava Tita da starije žene u ekleziji ne budu "klevetnice" ili 'đavoli' (Tit 2:3). Slično tako je rekao Timoteju (2Tim.3:1,3) da "u posljednjim danima... *Ijudi* će doista biti... klevetnici (đavoli)". Ovo ne znači da će se ljudska bića pretvoriti u nadnaravna bića, no da će biti zlobnija. Treba biti prilično jasno iz svega ovoga da riječi 'đavo' i 'sotona' ne odnose se na palog anđela ili grešnog bića izvan nas.

GRIJEH, SOTONA I ĐAVO

Riječi 'sotona' i 'đavo' su upotrijebljeni figurativno da opišu prirodne grešne sklonosti unutar nas o kojima smo govorili u Studij 6.1. Ovi su naš glavni 'sotona' ili protivnik. Oni su također personificirani, i kao takvi o njima se može govoriti kao o 'đavlu' - našeg neprijatelja, klevetnika istine. Ovome slični naš naravni 'čovjek' - na samog đavola. Veza između đavla i naše zle želje - grijeha unutar nas - je učinjena izričita u nekoliko pasusa: "Pa budući da djeca (mi sami) imaju zajedničku krv i meso, i sam on (Isus) tako postade u tome sudionikom da smrću (svojom) obeskrjepi onoga koji imaše moć smrti, to jest đavla" (Heb.2:14). Đavo je ovdje opisan kao da je odgovoran za smrt. Ali "plaća je grijeha smrt" (Rim.6:23). Stoga grijeh i đavo moraju biti paralelni. Slično Jak.1:14 veli da naše zle želje kušaju nas, vodeći nas grijehu i prema tome k smrti; ali Heb.2:14 veli da đavo nosi smrt. Isti stih kaže da je Isus imao našu narav kako bi uništio đavla. Stavi ovo naspram Rim.8:3: "(Bog) poslavši Sina svoga u obličju grešnoga tijela (tj. u našu ljudsku prirodu) i s obzirom na grijeh, osudi grijeh u tijelu". Ovo pokazuje da đavo i grešne sklonosti koje su prirodno unutar ljudske naravi su efektivno isto. Veoma je važno razumjeti da je Isus bio kušan isto kao i mi. Pogrešno razumijevanje nauka o đavlu znači da ne možemo ispravno cijeniti Isusovu prirodu i djelo. Jedino jer je Isus imao našu ljudsku narav - đavo unutar njega - možemo imati nadu spasenja (Heb.2:14-18; 4:15). Svlađujući želje svoje vlastite naravi, biblijskog đavla, Isus je bio u stanju uništiti đavla na križu (Heb.2:14). Ako đavo *jest* osobno biće, onda ono ne treba više postojati. Heb.9:26 veli da se Krist pojavio "da grijeh dokine žrtvom svojom". Heb.2:14 parira ovim, izjavom da je kroz svoju smrt Krist uništio đavla u sebe. Svojom je smrću u očekivanju Isus uništio "grešnog tijela" (Rim.6:6), tj. ljudsku narav, grijeh otkriven u (obliku) samih naših tijela.

"Tko čini grijeh, od đavla je" (1Iv.3:8), jer je grijeh rezultat davanja puta našim vlastitim naravnim, zlim željama (Jak.1:14,15), kojih Biblija naziva 'đavo'. "Zato se pojavi Sin Božji: da razori djela đavolska" (1Iv.3:8). Ako smo ispravni u kazivanju da su naše zle želje đavo, onda djela naših zlih želja, tj. njihov ishod, su naše grijehe. Ovo je potvrđeno 1Iv.3:5: "on (Isus) se pojavi da odnese grijehe". Ovo potvrđuje da su "naše grijehe" i "djela đavolska" isto. Djela 5:3 snabdjeva drugi primjer ove veze između đavla i naše grijehe. Petar reče Ananiji: "zašto ti sotona ispuni srce"? Onda u

v.4 Petar kaže "Zašto si dakle *takovu stvar metnuo u srce svoje?*" (Karadžić) Začeti čega lošeg u naša srca je isto kao sotona da nam puni srca. Ako mi sami začnemo nešto, na pr. grešnoga plana, onda on počinje *unutar nas*. Ako jedna žena začne dijete, ono ne postoji izvan nje; ono počinje unutar nje. Jak.1:14,15 koristi istu figuru u opisu kako naše požude *začnuju* i rađaju grijeh, koji rađa smrt. Ps.109:6 poistovjećuje grešnika sa sotonom (u Daničić "bezbožnika" s "protivnika") "Postavi nad njim zlog čovjeka, i neka mu sotona stane uz njegovu desnu ruku" (izv. tekst), tj. da vlada nad njim (cp. Ps.110:1).

PERSONIFIKACIJA

Međutim, možeš razumno odgovoriti: 'Pa to doista govori kao da je đavo jedno biće!' Ovo je sasvim točno; Heb.2:14 govori o "onoga koji imaše moć smrti, to jest đavla". Čak i mala količina biblijskoga čitanja pokazuje da se često koristi personifikacija - govorenje o apstraktnoj ideji kao da je osoba. Tako Pri.9:1 govori o ženi zvanj 'Premudrost' koja zida sebi kuću, i Rim.6:23 izjednačuje grijeh s gospodarom koji otplaćuje smrću. Ova pojava je dalje diskutirana u Osvrtu 5. Naš đavo, 'diabolos' često predstavlja naše zle želje. Ipak ne može se imati apstraktni dijabolizam; zle želje koje su u čovječje srce ne mogu postojati odvojeno od čovjeka; stoga je đavo personificiran. Grijeh je često personificiran kao gospodar (pr. Rim.5:21; 6:6,17; 7:3). Razumljivo je, stoga, da je 'đavo' također personificiran, s obzirom da đavo također ukazuje na grijeh. Slično, Pavao govori o nama da imamo dva bića, kao da su, unutar naša tijela (Rim.7:15-21): tjelesni čovjek, 'đavo', bori se s čovjekom Duha. Ipak je očito da nema dva doslovna, osobna bića koja se bore unutar nas. Ovaj grešni dio naše naravi je personificiran kao "the evil one" (Mt.6:13 R.V. ("Zloga"-B.D/J.F. "zla"-Karadžić)) - biblijskoga đavla. Ista grčka fraza prevedena "Zloga" ovdje je prevedena kao "opakoga" u 1Kor.5:13, pokazujući da kad osoba daje put grijeha, njegov "onaj zli" - on sam - postaje "onaj zao", ili 'đavo'.

'ĐAVO' I 'SOTONA' U POLITIČKOM KONTEKSTU

Ove su riječi 'đavo' i 'sotona' isto tako upotrijebljene da opišu opakog, grešnog svjetskog poredka u kojem živimo. O socijalnim, političkim i pseudoreligioznim hijerarhijama ljudske rase može se govoriti u obliku 'đavla'. Đavo i sotona u Novom zavjetu često se odnose na političke i društvene moći židovskih ili rimskih sistema. Tako mi čitamo o đavlu gdje baca vjernike u tamnicu (Otk.2:10), noseći se na rimskih vlasti koje zatvaraju vjernike. U ovom istom kontekstu čitamo o crkvi u Pergamu da je smještena gdje i stolica sotone, ili prijestolje, bijaše - tj. mjesto vladavine rimske kolonije u Pergamu, gdje je također bilo i grupe vjernika. Mi ne možemo reći da je sama sotona, ako postoji, osobno imao prijestolja u Pergamu.

Pojedinačni je grijeh opisan kao prijestup protiv Božjeg zakona (1Iv.3:4). Ali grijeh izražen kolektivno kao politička ili društvena sila oprečna Bogu je sila mnogo moćnija no pojedince; ova kolektivna moć je nekad personificirana kao moćno biće zvano sotona. U ovom su smislu Iran i druge islamske sile nazvale Sjedinjenih Država,

"velikim sotonom" - tj. veliki protivnik njihove kauze, u političkim i religioznim odnosima. Ovako su riječi 'đavo' i 'sotona' često upotrebljavane u Bibliji.

U zaključak, vjerojatno je istina reći da u ovoj temi više no u kojoj drugoj, bitno je temeljiti naše razumijevanje na uravnoteženom aspektu *cijele* Biblije, umjesto graditi masivnih nauka na nekoliko stihova koji sadrže privlačnih parola koje naizgled ukazuju na ustaljena vjerovanja o đavlu. Studij 6.1 i ovaj dio isplatit će pažljiva, s molitvom pročitavanja. Podložno je da je naučna pozicija ocrtana ondje jedini način biti u stanju razboritog razumijevanja *svih* pasusa koji se tiču đavola ili sotone. Ove se riječi mogu koristiti kao obični pridjevi, ili mjestimice one se tiču grijeha koji je temeljen unutar naše vlastite ljudske naravi. Neki od najrasprostranjenijih pogrešno shvaćenih pasusa koji se citiraju u podršci današnjih ideja su razmatrani u Osvrtima u pridružbi ovom studiju.

Oni koji imaju poteškoća prihvatiti naše zaključke trebaju se upitati: (1) Je li grijeh personificiran? Jasno da jest. (2) Je li istina da se 'sotona' može upotrebljavati tek kao jedan pridjev? Da istina je. Koje stvarne poteškoće, stoga, može biti u prihvaćanju da je grijeh personificiran kao naš neprijatelj/sotona? Svijet je često personificiran u Ivanovim pismima i evanđelju; koje bolje titule za ovu personifikaciju doli 'sotona' ili 'đavo'?

6.3 Demoni

Prethodna dva dijela su objasnila zašto mi ne vjerujemo da đavo ili sotona mogu biti osobno biće ili čudovište. Ako prihvatimo da nema takva bića, onda sa sigurnošću slijedi da demoni, za kojih se drži da su sluge đavlu, također ne postoje. Mnogi ljudi izgleda misle da nam Bog daje sve dobre stvari u životu, a da nam đavo i njegovi demoni daju loše stvari, i uzimaju dobre stvari koje nam Bog daje.

Biblija jasno uči da je Bog izvor svih sila (vidi Studij 6.1), i da je On odgovoran za obje dobre i loše stvari u naše živote:-

"Koji pravim svjetlost i stvaram mrak, gradim mir i stvaram zlo; ja 'gospod činim sve to", Is.45:7;

"Jer siđe zlo od Gospoda do vrata Jerusalimskih", Mih.1:12;

"Hoće li truba trubiti po gradu, a narod da ne dotrči uplašen? Hoće li biti nesreća u gradu, a Gospod da je ne učini?" Amos 3:6.

Stoga kad dobijamo nevolje, trebamo prihvatiti da one dolaze od Boga, ne da okrivljavamo đavla ili demone. Jov je bio čovjek koji je izgubio mnogo dobrih stvari s kojima ga je Bog blagoslovio, ali on ne reče, "Ovi demoni mi oduzeše sve što mi je Bog dao". Ne; čuj što on reče:-

"Gospod daje, Gospod uze; da je blagosloveno ime Gospodnje"*1:21

"dobro smo primali od Boga, a zla zar nećemo primiti?" *Jov 2:10.

Čim jednom shvatimo da su sve stvari od Boga, kad imamo probleme u životu možemo se moliti Bogu da ih skloni, ako On to ne učini, možemo biti sigurni da nam ih On daje kako bi razvili naš karakter i za naše dugoročno dobro:-

"Sine moj, ne omalovažavaj steg Gospodnje i ne kloni kad te on ukori. Jer koga Gospodin ljubi, onoga i stegom odgaja, (On ne demoni) šiba sina koga voli. Poradi vašeg odgajanja trpite. Bog s vama postupa kao sa sinovima: a ima li koji sin kojega otac stegom ne odgaja? Pa ako niste pod stegom, na koju su svi imali udjela, onda ste kopilad, a ne djeca" (Heb.12:5-8).

BOG: IZVOR SVIH MOĆI

Bog je izvor svih moći:-

"Ja sam Gospod, i nema drugoga, osim mene nema boga (heb. riječ za 'bog' u stvari znači 'moć')" - Is.45:5;

"Ima li Bog osim mene? Da, nema stijene, ne znam ni jedne", veli Bog - Is.44:8;

"Gospod (je) Bog, i...nema drugoga osim njega" - 5Moj.4:35.

Ovakvi se stihovi pojavljuju povremeno kroz Bibliju. Bog je izvor svih moći i jedini Bog, On je stoga ljubomorni Bog, kao što nas On često podsjeća (pr. 2Moj.20:5; 5Moj.4:24).

Bog postaje ljubomoran kad Njegov narod počne vjerovati u druge bogove, ako Mu kažu, "Ti si veliki Bog, moćan Bog, ali u stvari vjerujem da ipak ima nekih drugih bogova osim Tebe, čak iako nisu tako moćni kao Ti". Zato mi ne možemo vjerovati da postoje demone ili đavo uporedo s istinskim Bogom. Ovo je upravo pogreška koju je Izrael učinio. Mnogo od Staroga zavjeta je utrošeno u pokazivanju kako je Izrael neudovoljavao Bogu time što je vjerovao u druge bogove kao u Njega. Mi ćemo vidjeti iz Biblije da "demoni" u koji ljudi vjeruju danas su upravo kao te lažne bogove u koje je Izrael vjerovao.

DEMONI SU IDOLI

U 1Kor., Pavao objašnjava zašto kršćani ne trebaju imati ništa s idolskim obožavanjem ili vjerovanjem u takve stvari. U biblijska vremena su ljudi vjerovali da su demoni mali bogovi koji se mogu obožavati da bi spriječili dolazak problema u njihov život. Oni su stoga načinili modele demoni, koje bijahu isti kao idole, i obožavali ih. Ovo objašnjava zašto Pavao koristi riječi "demon" i "idol" promjenljivo u njegovu pismu:-

"Pogani vrazima žrtvuju, ne Bogu. A neću da budete zajedničari vražji... Ako vam tko reče: To je žrtvovano (idolima), ne jedite poradi... savjesti... onoga drugoga" (1Kor.10:20,28). Pa tako su demoni i idoli efektivno isti. Zabilježi kako Pavao veli oni su žrtvovali "demonima (idolima)" a ne Bogu, i pošto ima samo jednog Boga, slijedi da demoni nemaju nikakvu stvarnu moć uopće, oni nisu bogovi. Poenta je uistinu dovedena u našem pravcu u 1Kor.8:4:-

"Dakle u pogledu... mesa (izv. "stvari") žrtvovana idolima, znamo: *nema* idola (ekvivalent demoni) *na svijetu i nema Boga do Jednoga*". Idol, ili demon, uopće ne postoje. Ima samo jednog istinskog Boga, ili moć, u svijetu. Pavao nastavlja (vs.5,6):-

"Jer sve kad bi i bilo *nazov* bogova... kao što ima mnogo "bogova" i mnogo "gospodara"-(upravo kao što ljudi danas vjeruju u mnoge vrste demoni - jedan demon čini da izgubiš posao, drugi čini da te ostavi supruga, itd.)- *nama* (istinskim vjernicima) je *jedan* Bog, Otac, od koga je *sve* (oboje dobro i loše, kao što smo vidjeli od ranijih preporuka)".

Daljnji dokaz da su ljudi u novozavjetna vremena vjerovali da su demoni bili idoli ili 'bogovi' je nađen u Djela 17:16-18; ovo opisuje kako je Pavao propovijedao u Ateni, koji bijaše "grad pun idola", i stoga su štovali mnoge različite idole. Nakon slušanja Pavlova propovijedanja evanđelja ljudi su rekli, "Navješćuje, čini se, neke tuđe (tj. nove) bogove (demone). Jer navješćivaše Isusa i uskrsnuće". Tako su ljudi pomislili da su "Isus" i "uskrsnuće" bili novi demoni ili idoli koji im bijahu objašnjavani. Ako pročitaš ostatak poglavlja, vidjet ćeš kako Pavao nastavlja s učenjem istine ovim ljudima, i u v.22 on veli, vi ste "veoma bogoljubni" (doslovno: predani štovanju demoni) i on objašnjava kako Bog nije prisutan u njihovih demoni, ili idola. Sjeti se da je Bog jedini izvor moći. Ako On nije u demone, onda demoni nemaju nikakvu moć jer nema drugog izvora moći u ovom univerzumu - tj. oni ne postoje.

STAROZAVJETNI SU 'DEMONI' BILI IDOLI

Opet u Starom zavjetu, ima više dokaza da su "demoni" isto što i idoli. 5Moj.25:22-28, 59-61 su pretkazali da će duševna bolest biti jedna od kazni štovanja idole/demone. Ovo objašnjava povezanost demoni s duševnom bolešću u Novom zavjetu. Ali neka je zabilježano da je jezik o demonima povezan s bolešću, ne grijehom. Mi ne čitamo da Krist istjeruje demone zavisti, ubojstva itd. Također se mora zabilježiti da Biblija govori o ljudima koji *imaju* demoni/bolest, umjesto da govori da su demoni *uzrokovali* bolest. Značajno je to da je grčka verzija Starog zavjeta (Septuagint) upotrijebila riječ 'daimonion' za "idola" u 5Moj.32:17 i Ps.106:37; ova je riječ prevedena "demon" u Novom zavjetu. Ps.106:36-39 opisuje greške Izraela i izjednačuje idole Kanaana s demonima:-

"Stadoše (Izrael) služiti *idolima* njihovijem, i oni im biše zamka. Sinove svoje i kćeri svoje prinosiše na žrtvu *đavolima* (izv. "*demonima*"). Prolivaše krv pravu;

krv sinova svojih i kćeri svojih, koje prinošahu na žrtvu *idolima* Hananskim... Oskvrniše sebe djelima svojim, i činiše preljubu postupanjem svojim.

Prilično jasno demoni su tek drugo ime za idole. Njihovo štovanje demona je opisano od Boga kao štovanje 'djela svojih' i 'postupanje svoje' jer je njihovo vjerovanje u demone bilo ishod ljudske imaginacije; idole koje su oni stvorili bijahu vlastita 'djela njihova'. Pa tako oni koji vjeruju u demone danas vjeruju u stvari koje su izmišljene od ljudi, ljudska tvorevina, umjesto onomu što nas je Bog naučio.

5Moj.32:15-24 opisuje tek kako se gnjevi Bog kad Njegovi ljudi vjeruju u demone: Izrael "prezre stijenju spasenja svojega. Na revnost razdražiše ga tuđim bogovima, gadovima razgnjeviše ga. Prinosiše žrtve đavolima (izv. "demonima"), ne Bogu, bogovima, kojih nijesu znali... kojih se nijesu strašili oci vaši... I reče (Bog): sakriću od njih lice svoje... jer su rod pokvaren, sinovi u kojima nema vjere. Oni me razdražiše na revnost onijem što nije Bog, razgnjeviše svojim taštinama... Zgrnuću na njih zla".

Pa tako Bog opisuje demone da su isto što i idoli, gadovi i taštine - stvari u koje je zaludno vjerovati, koje ne postoje. Vjerovanje u demone pokazuje nedostatak vjere u Boga. Nije lako imati vjeru da Bog snabdjeva sve, i dobro i loše u životu. Lakše je misliti da loše stvari dolaze od nekog drugog, jer jednom kad kažemo da dolaze od Boga, onda trebamo imati vjeru da će ih Bog odnijeti ili da će nam one na koncu biti od koristi.

NOVOZAVJETNI DEMONI

Ali, možeš reći, "A što sa svim tim pasusima u Novom zavjetu koji jasno govore o demonima?"

Jedno moramo razjasniti: Biblija ne može proturječiti samu sebe, ona je Riječ Svemoćnoga Boga. Ako je nama jasno rečeno da nam Bog donosi naše probleme i da je On izvor svih moći, onda nam Biblija ne može isto tako govoriti da nam demoni - mali bogovi oprečni Bogu - donose ove stvari. Značajno je to da se riječ "demoni" pojavljuje tek četiri puta u Starom zavjetu i uvijek opisuje idolsko štovanje, ali se pojavljuje mnogo puta u zapisima evanđelja. Mi predlažemo da je to stoga što u vrijeme kad su pisana evanđelja, govor je dana bio reći za neku bolest koja se nije mogla razumjeti da je bila krivica demona. Ako demoni doista postoje i su odgovorni za naše bolesti i probleme, onda bi čitali više o njima u Starom zavjetu. Ali mi uopće ne čitamo ondje o njima u ovom kontekstu.

DEMONI U NOVOM ZAVJETU

Kazati da su demoni istjerani iz nekog je isto što i reći da je bio izliječen od duševnu bolest ili bolest koja nije bila shvaćena u to vrijeme. Ljudi koji su živjeli u 1 stoljeću običavali su kriviti za sve što nisu mogli shvatiti izmišljena bića zvana 'demone'. Duševna je bolest bila teška za razumijevanje s njihova nivoa znanja iz medicine, ljudi

su govorili o pogođenima kao o 'opsjednutima'. U starozavjetna vremena, jedan zao ili nečist duh je ukazivao na poremećeno duševno stanje (Sud.9:23; 1Sam.16:14; 18:10). U novozavjetna vremena, govor o zloduhu/ opsjednutost se odnosio na one koji pate od duševnu bolest. Povezanost između demona i bolesti je pokazana od slijedećeg: "doniješe (mu) mnoge opsjednute. On (Isus) izagna duhove riječju... da se ispuni što je rečeno po Izaiji proroku (u Starom zavjetu): On slabosti naše uze i boli ponese" (Mt.8:16,17). Tako ljudske slabosti i bolesti su isto što i opsjednutost "demonima" i "zlodusima".

Ljudi su mislili da je Isus lud i rekli su to mora biti jer on ima demona - "Zloduha ima pa mahnita" (Iv.10:20; 7:19,20; 8:52). Oni su stoga vjerovali da demoni uzrokovaju ludilo.

OZDRAVLJENJE BOLESNIH

Kad su bili izliječeni, za "opsjednutih" se ljudi govorilo da su se vratili "zdrave pameti" - Mk.5:15; Lk.8:35. Ovo implicira da je biti "opsjednut" bio drugi način reći da je netko duševno nezdrav - tj. ne pri zdravoj pameti. Za one "opsjednute" se govorilo da su "ozdravljeni" ili "izliječeni" - Mt.4:24; 12:22; 17:18 - i implicira da je opsjednutost drugi način za opisivanje bolesti.

U Lk.10:9 Isus reče svojim 70 apostola da idu i "liječe bolesnike", što oni i učiniše. Oni su se vratili i rekli, v.17 "i zlodusi nam se pokoravaju na tvoje ime" - i opet su demoni i bolesti izjednačeni. Ponekad su apostoli liječili ljude u ime Isusa i ovdje imamo primjer toga (vidi i Djela 3:6; 9:34).

GOVOR DANA

Tako mi vidimo da je u Novom zavjetu bio govor dana opisati nekog za opsjednutim ako je bio duševno bolestan ili imao neku bolest koju nitko nije razumijevao. Suvremeno rimsko i grčko kulturno vjerovanje je bilo da su demoni opsjedali ljude, i time uzrokovali duševnu bolest. Oni 'krsćani' koji vjeruju u postojanje demona efektivno govore da su suvremena poganska vjerovanja u ovoj oblasti bila savršeno ispravna. Biblija je pisana jezikom kojeg ljudi mogu razumjeti. To što koristi govor dana ne znači da su ona ili Isus vjerovali u demone. Na isti način u engleskom mi imamo riječ "lunatic" za opisivanje nekog koji je duševno bolestan. Doslovno to znači netko koji je "udaren mjesecom". U minulim godinama ljudi su običavali vjerovati ako osoba ode van šetajući se noću za jasna mjeseca, ona može dobiti udar mjesečev i postane duševno bolesna. Mi koristimo tu riječ "lunatic" danas da opišimo nekog koji je lud, ali to ne znači da vjerujemo da je ludilo uzrokovano mjesecom.

Ako su ove riječi napisane i pročitane u vrijeme od 2000 godina - kad se Isus ne bi vratio - ljudi bi mogli pomisliti da smo vjerovali da je mjesec uzrokovao ludila, ali bi oni imali krivo jer mi samo koristimo govor našega dana, kao što je činio i Isus prije 2000 godina. Slično mi opisujemo određenu nasljednu smetnju kao "St. Vitus's Dance" koja niti je nastala od "St. Vitus" niti od "plesanja", ali s upotrebom govora dana mi

to nazivamo "St. Vitus's Dance". Očito je da Isus Krist nije bio rođen 25-tog prosinca; ipak nazočni pisac još uvijek koristi termin 'Božić' kad govori za taj dan, iako ne vjerujem da trebamo držati taj dan za slavljenje Kristova rođenja. Imena dana u tjednu su osnovana na poganskom štovanju idola pr. 'Sunday' znači 'dan predan štovanju sunca'; 'Saturday' bijaše dan u kom se štovao planet saturn, 'Monday' zbog mjeseca, itd. Upotreba ovih imena ne znači da dijelimo poganska vjerovanja onih koji su izvorno skovali naš sadašnji jezik. 'Influenza' je također termin u općoj upotrebi danas; striktno znači 'pod utjecaju demoni'. Kad je Daniel bio preimenovan 'Baltazar', ime koje je odražavalo poganskoga boga, nadahnuti zapis Dan.4:19 ga naziva "Valtazar" bez pokazivanja da je ova riječ odražavala lažno mišljenje. Ja govorim o 'papi' kao način identificiranja nekog, mada mislim da je pogrešno u suštini vjerovati da je on 'papa' ili otac (Mt.23:9).

Postojao je mit u vrijeme Ezekije da je zemlja Izraela bila odgovorna za nesreće onih u njoj. Ovo nije bilo istina ali ipak Bog rezonira s Izraelom, koristeći ideju koja je tada bila narodna, "Ovako veli Gospod Bog: što vam govore da ste zemlja koja proždire ljude i zatire svoje narode, zato nećeš više (zemlja) proždirati ljudi... reče Gospod Bog" (Jez.36:13,14). Postojalo je općenito pogansko mišljenje da je more bilo veliko čudovište u želji da proguta zemlju. Dok je ovo očito neistina, Biblija često koristi ovu figuru da pomogne svom početnom čitateljstvu da shvati datu ideju: vidi Jov 7:12; Amos 9:3; Jer.5:22; Ps.89:9; Av.3:10; Mt.14:24; 14:30. Asirijska mitologija je zvala ovo buntovno morsko čudovište 'Rahab'; i upravo je ovo ime dano morskom čudovištu Egipta u Is.51:9.

Budući da je Biblija nadahnuti Bogom, nemoguće je da Biblija samo odražava poganske utjecaje koji bijahu nazočni u vrijeme kad je pisana. Mora biti da Bog svjesno aludira na suvremena vjerovanja, kako bi pokazao da je *On* krajnji izvor moći; *On* je taj koji upravlja morskom čudovištu, tako da ono izvršava *Njegovu* volju. Stoga je Bog ispravio osnovnu pogrešku u vjerovanja tih ljudi, da je bilo sile na djelu u svijetu koje nisu bile podložne Božjoj upravi, i stoga su zle po implikaciji. Međutim, Biblija u ovom trenutku, ne skreće sa svoga puta da izvikuje glupost vjerovanja da ima masivnog čudovišta koje vreba u moru, ili da je more čudovište.

Drugi primjer je u opisu munje i olujnih oblaka kao "prugu zmiju" (Jov 26:13; Is.27:1). Ovo je očito aludiralo na suvremeno pogansko vjerovanje da su munja i strašne oblačne formacije u stvari pojave masivne zmije. Ovi pasusi ne izlažu glupost takve ideje, niti pokušavaju naučno objasniti. Umjesto toga oni čine poentu da *Bog* upravlja ovim stvarima. Kristovo držanje prema nadmoćnog vjerovanja u demone je slično u ovom pogledu; njegova čudesa su jasno pokazala da je moć Božja bila apsolutna i potpuna, nespupana ljudskim praznovjericama oko takozvanih 'demoni'. Oni koji vjeruju da novozavjetne zapise o 'demonima' dokazuju da takva bića doista postoje su dužni prihvatiti da je more uistinu čudovište, i da je munja doista ogromna zmija. Ovo sigurno je silna poenta; *mora* biti prepoznavanja da Biblija koristi govor dana u kojem je pisana, bez nužno da podržava vjerovanja koja oblikuju temelje toga govora. Mi smo pokazali da je naša vlastita upotreba govora slična. Biblija to čini da potvrdi vrste temeljnih istina kojih smo razmatrali u Studiji 6.1 i 6.2 - da je Bog svemoćan;

On je odgovoran za naše nevolje; grijeh dolazi iznutra nas - sve ove stvari mogu dobiti smisao sa shvaćanjem veličine Božje moći da spasi. Takozvane 'visoke kritike' stalno iskopavaju veze između jezika Pisma i vjerovanja i predodžbe okolnih kultura u kojima je Biblija bila nadahnuta i zapisana. Ovi su razumljivi, jednom čim se shvati da Biblija koristi jezik koji može aludirati na lokalna vjerovanja, ali to čini da napravi poentu da je Jahve, jedini istinski Bog, daleko veći nego jedna vjerovanja ljudi koja bi bila poznata onima koji su prvi pročitali nadahnute riječi, svježe iz usta proroka.

S ovim na umu, iznenađuje koliko se primjera mogu naći u Novom zavjetu da se govor dana koristi bez ispravka toga govora. Evo nekih primjera:-

-Farizeji su okrivili Isusa da čini čuda pomoću lažnoga boga zvanog Beelzebul. Isus reče, "ako ja po Beelzebulu izgonim đavle, po kome ih sinovi vaši izgone?" (Mt.12:27). 2Car.1:2 jasno nam kazuje da je Beelzebul lažan filistinski bog. Isus nije rekao, 'Vidite sad, 2Car.1:2 kaže Beelzebul je bio lažan bog, pa vaše optužbe ne mogu biti istinite'. Ne, on je govorio kao da Beelzebul postoji, jer je bio zainteresiran da njegova poruka doprije do ljudi kojima je propovijedao. Tako je na isti način Isus govorio o istjerivanju demona - on nije neprestano govorio, 'u stvari, oni ne postoje', on je samo propovijedao evanđelje u govoru dana.

-Djela 16:16-18 su Lukine riječi, pod nadahnućem: "sretne (nas) neka ropkinja koja je imala duha vračarskoga" ("duha Pythona" grč. tekst). Kao što je objašnjeno u fusnoti Diaglott prijevoda, Piton je bilo ime lažnoga boga u kojeg se vjerovalo za vrijeme 1 stoljeća, moguće isti s bogom Apolo. Tako Piton definitivno nije postojao, ali Luka ne veli da je djevojka bila 'opsjednuta duhom Pitona, koji, usput, je lažan bog koji u stvari ne postoji'. Na sličan način evanđelja ne govore da je Isus 'istjerivao demone koji, usput, u stvari ne postoje, to je samo govor dana za bolesti'.

-Lk.5:32 bilježi gdje Isus govori zlim Židovima: "Nisam došao zvati pravedne". On je mislio, 'Nisam došao zvati one koji vjeruju da su pravedni'. Ali Isus im je govorio njihovim osobnim govorom, iako je, tehnički rabio govor koji bijaše neistinit. Lk.19:20-23 pokazuje gdje Isus rabi neistinite riječi čovjeka s jednog-talanta u prispodobi za rezoniranja s njim, ali on ne ispravlja pogrešne riječi koje je čovjek upotrijebio.

-Biblija često govori o suncu da 'izlazi' i 'zalazi'; ovo je ljudski način postavljanja stvari, ali je naučno netočno. Slično o bolesti je govoreno u tehnički 'neispravnom' jeziku o 'demonu'. Djela 5:3 govori kako je Ananija slagao Duhu Svetomu. Ovo je, zaista, nemoguće, ipak o ono što je mislio Ananija da radi se govori kao o činjenici, iako nije bila.

-Postoje mnogo biblijskih primjera gdje se koristi jezik koji je bio razumljiv u vrijeme kad je bilo pisano, ali je sada nama nepoznat, na primjer, "kožu za kožu" (Jov 2:4) aludira na prastaru praksu zamjenjivanja kože iste vrijednosti; muška prostitutka je nazvan "pas" u 5Moj.23:18. Govor o demonima je drugi primjer.

-Židovi u doba Krista su mislili da su pravedni jer su bili Abrahamovi potomci. Isus ih je stoga oslovio kao "pravednike" (Mt.9:12,13), i reče "Znam: potomstvo ste Abrahamovo" (Iv.8:37). Ali on nije vjerovao da su pravedni, kao što je tako često jasno pokazivao; i on je prosto pokazao s njegovim izlaganjem u Iv.8:39-44 da oni *nisu* bili Abrahamovo sjeme. Tako je Isus uzimao ljudska vjerovanja po ličnoj vrijednosti, bez proturječja odmah, umjesto toga je izlagao istinu. Mi smo pokazali da je ovo bio Božji pristup u spravljanju s poganska vjerovanja koja su bila opća u starozavjetna vremena. Kristov stav o demonima u novozavjetna vremena je bio isti; njegova Bogom snabdjena čudesa su obilato jasno pokazala da su bolesti uzrokovane od Boga, ne neke druge sile, budući da je to Bog koji je imao moćnu silu ozdraviti ih.

-Pavao je citirao od grčkih pjesnika, slavnih po količini nebiblijskih besmislica koje su tresli, kako bi zbunio one koji su vjerovali u učenje pjesnika (Tit 1:12; Djela 17:28). Ono što sugeriramo je sažeto u Pavlovu odgovoru kad je našao oltara posvećenog "Nepoznatom Bogu" t.j. bilo koje pogansko božanstvo koje može postojati, ali kojeg su ljudi iz Atene previdjeli. Umjesto da ih ukori zbog njihovu glupost vjerovanja toga, Pavao ih je preuzeo odakle su mogli razumjeti jedinog istinskog Boga, kojeg nisu poznavali (Djela 17:22,23).

-Ef.2:2 govori o "knezu vlasti zraka". Ovo jasno aludira na mitološkim pojmovima o Zoroastru - nešto u čemu su Pavlovi čitatelji nekoć vjerovali. Pavao veli da su oni jednom živjeli pod "knezu vlasti zraka". U istom stihu, Pavao definira ovo kao "duhu (stanje svijesti) koji sada djeluje" u naravnom čovjeku. Prije toga su vjerovali u poganskom shvaćanju o nebeskom duhovnom-princu; sada Pavao čini poentu da zaista moć kojoj su prije bili podložni je bila ona iz njihove vlastite zle svijesti. Ovako je aludirano i govoreno o njihovu pogansku ideju, bez posebnog ukoravanja, za to vrijeme pokazujući istinu što se tiče grijeha.

-Djela 28:3-6 opisuje kako je smrtonosna zmija napala Pavla, pripivši mu se o ruku. Ljudi uokolo su odlučili da je Pavao ubojica, komu "pravda... ne da živjeti". njihovo čitanje stanja je bilo potpuno pogrešno. Ali Pavao im nije objasnio ovo u detalje; umjesto toga, on učini čudo - otrese zmiju bez da ga ona ujede.

Čudesa Isusova su izložila pogrešnost lokalnog gledišta, pr. o demonima, bez njihova ispravljanja s tako puno riječi. Tako u Lk.5:21 Židovi su načinili dvije lažne izjave: da je Isus bio hulitelj, i da jedino Bog može praštati grijeha. Isus ih nije verbalno ispravio; umjesto toga on je učinio čudo koje je dokazalo lažnost tih izjava.

-Bilo je jasno Isusovo vjerovanje da djela govore glasnije no riječi. On je rijetko objavljivao ideje izravno za lažne, tako on nije objavio Mojsijeva zakona za nesposobnog ponuditi spasenje, ali je pokazao svojim djelima, pr. liječenjem subotom, što je bilo Istina. Kad je bio krivo optužen da je Samaritanac, Isus nije zanijekao (Iv.8:48,49 cp. 4:7-9) iako je njegovo židovstvo, kao sjeme Abrahamovo, bilo bitno za Božji plan o spasenju (Iv.4:22).

Čak i kada su Židovi izvukli pogrešni zaključak (namjerno!) da je Isus izjednačivao "sebe s Bogom" (Iv.5:18), Isus nije otvoreno zanijekao; umjesto toga je silno raspravljao da ga njegova čudesa pokazuju za čovjeka koji djeluje Bogu u korist, i stoga on NIJE bio jednak Bogu. Isusova čuda su također pokazala grešku vjerovanja u demone. Kristovo čudo ozdravljenja uzetoga kod bazena je bilo da pokaže glupost židovskog mita da za vrijeme Pashe anđeo dodiruje vodu bazena Betezda, puštajući lijekovitih svojstava u nj. Ovaj je mit zapisan bez izravnog nijekanja istine; zapis Kristova čuda je izlaganja njegove lažnosti (Iv.5:4).

-2Pet.2:4 govori o zlim ljudima da idu u Tartarusu (prevedenog "pakao" u mnogim prijevodima). Tartarus je bilo mitsko mjesto u podzemlju; ipak Petar ne ispravlja taj pojam, no ga radije koristi kao simbol potpunog uništenja i kazne grijeha. Kristova upotreba riječi gehenna je bila slična (vidi Studij 4.9).

DA LI DEMONI DOISTA UZROKOVAJU BOLESTI?

Svi koji vjeruju da demoni postoje moraju se upitati: "Kad sam bolestan, jesu li demoni razlog tomu?" Ako misliš da su novozavjetne preporuke o demonima o malim bogovima koji idu uokolo čineći zlo, onda moraš reći "da". U tom slučaju, kako ćeš objasniti činjenicu da se sada mnoge bolesti za koje su krivile demone mogu izliječiti ili kontrolirati lijekovima? Malarija je klasičan primjer. Većina ljudi u Africi su doskora vjerovali da je malarija uzrokovana demonima, ali mi znamo da se malarija može liječiti kininom i drugim lijekovima. Da li onda ti kažeš da kad demoni vide male žute pilule da klizu niz tvoje grlo bivaju prestrašeni i odlete? Neke bolesti koje je Isus izliječio, koje su opisane kao da su ishod opsjednutosti, su identificirane kao tetanus ili epilepsiju - koje se obje mogu otkloniti lijekovima.

Jedan moj prijatelj dolazi iz sela tek izvan Kampale u Ugandi. On nam je rekao da su ljudi običavali vjerovati da su demoni uzrok malariji, ali kad su jednom vidjeli kako je lijekovi lako svladavaju, prestali su kriviti demone. Međutim, kad netko ima cerebralnu malariju (uzrokovajući ozbiljnu duševnu bolest) oni još uvijek okrivljuju demone. Doktor je došao od obližnja grada i ponudio im snažne antimalarijske lijekove, ali su oni odbili jer rekoše da im treba nešto da se bori s demonima, ne malarijom. Doktor se vratio kasnije i reče, "Imam lijeka koji će otjerati demone"; bolesna je osoba nestrpljivo uzela lijek, i bi joj bolje. Druge su pilule bile potpuno iste kao i prve. Doktor nije vjerovao u demone, ali je upotrijebio govor dana da doprije do osobe - upravo kao i "Veliki Liječnik", Gospodin Isus, prije 2000 godina.

Osvrt 17: Vješticarstvo

Ovaj je osvrt pisan uglavnom za potrebe onih u Africi i drugim dijelovima svijeta gdje je vješticarstvo opća pojava svakodnevnog života. Priznato je od svih istinskih biblijskih učenika da je obraćanje vještici, vračaru i te vrste nespojivo s držanjem

istine. Međutim, ja cijenim da vračari, jeftiniji i često dostupniji no medicinskih liječnika, u spoju s njihovim prividnim uspjehom, su atraktivni. Mi trebamo pogledati ovaj problem na logičan biblijski način. Ovo je jedini način na koji ćeš naći snagu oprijeti se iskušenju upotrebe ovih ljudi.

TVRDNJE VJEŠTIČARSTVA

Prvo, tvrdnje koje ove vještice čine o uspjehu trebaju se rasčlaniti. Mi možemo biti sigurni da mnogo pretjerivanja ulazi u tvrdnje napravljene o njihovu uspjehu. Njihova liječenja nikada nisu činjena na otvorenu, da svi vide. Ako su doista bile uspješne onda se pretpostavlja da bi radile u bolnicama, i mogle bi se naći svugdje po svijetu. Točno stanje onih za koje tvrde da su izliječili je također nepoznato - koliko su uistinu poboljšani nije jasno.

Oni od vas koji se suočavaju s ovim iskušenjem trebate se upitati imate li određeni dokaz njihove moći - pr. jeste li vidjeli (ne samo čuli o tome) čovjeka s ruku odsječenu u pilani da ode vještici i vrati se s novom rukom savršeno ispravnu? Ovakvu vrstu dokaza trebamo prije no im damo uopće bilo kakve vjerodostojnosti. 5Moj.13:1-3 je čak još snažnije: Izraelci su bili naučeni da ako vještica učini znak ili čudo koje nalikuje na čudesnost, oni da još uvijek ne vjeruju toj osobi osim ako govori istinski nauk shodno Riječi Božje. Jasno je da vračari ne vjeruju istini kakva je otkrivena u Bibliji - stoga ne trebamo biti iskušavani vjerovati im kao da imaju stvarnu vlast, budući da su sve vlasti od Boga (Rim.13:1; 1Kor.8:4-6)

Drugo, vrstu pritužba s kojih se spravljuju je značajna. Sada je priznato da koristimo tek 1% naše umstvene moći. Ostalo izgleda da je izvan naše moći svjesnog upravljanja (nesumnjivo ćemo to moći u Kraljevstvu). Bez da smo svjesni toga naši umovi mogu imati skoro fizički učinak na naša tijela. Tako psiholozi (oni koji proučavaju um), poznato je, da su izliječili ljude od krvnih bolesti time što su ih natjerali da intenzivno zamisle da im je krv ispravnog sustava i da radi normalno. Liječnici priznaju da povremeno slična izliječenja nastaju koja su neovisna prave medicine. Slično, imati puno stresa u našem umu može ishodi u stomačne čirove i glavobolje. Opuštanje uma ili njegovo vježbanje na određeni način može učiniti da ih otkloni. Ali ako, na primjer, nam je ruka odsječena u pilani, nikakva količina mentalne vježbe ne može je povratiti. Jedino su slabosti te koje su upravljane našim umom, na kojeg su vještice izgleda u stanje utjecati. Budući da mi ne razumijemo potpuno kako naši umovi rade, ovo *se čini* da je zbog neke fizičke moći koje vještice imaju. Ali to nije tako; preko njihova utjecaja na ljudskih umova oni izdejsvuju taj učinak.

IZVOR MOĆI

Međutim, sva je moć Božja. I dobre i loše stvari kao što je bolest su dovedene od *Njega* - ne vještica. Ovo je vrlo opća tema u Pismu: Is.45:7; Mih.1:12; Amos 3:6; 2Moj.4:11; 5Moj.32:39; Jov 5:18. Svi ovi će isplatiti pažljivog čitanja. Sljedeći da do *Njega* je to kamo se trebamo obratiti u molitvi ako smo bolesni, čineći sve ljudski moguće kroz upotrebu uobičajene medicine da se uredi problem. Ako se okrenimo

vračarima, mi se obraćamo ljudima koji tvrde da upravljaju 'silama mraka' koje im omogućavaju da nas poboljšaju. Ali mi znamo da te sile u koje oni vjeruju ne postoje. Bog je izvor sile. Obraćanje vješticama je vjerovanje da Bog nije svemoćan, da nije to Bog koji donosi našu bolest nego druge sile za koje vještice tvrde da imaju utjecaj.

Misliti tako je veoma nezadovoljavajuće Bogu, jer On zna da je *On* donio bolest, i On je svemoćni. Izrael je odabrao vjerovati u Boga ali isto tako je vjerovao da ima drugih sila na djelu u njihovu životu, s kojima su se oni trebali raspravljati sa štovanjem idola načinjeni za tih sila. Ovo je toliko razgnjevalo Boga da ih je odbacio kao Svoj narod (5Moj.32:16-24). Za Boga, osim ako imamo potpunu vjeru u Njega, zaista ne vjerujemo uopće u Njega. Tvrditi vjerovanje u istinskom Bogu Izraela ali također prihvatiti postojanje drugih sila odvojene od Boga, i dopustiti jednom vračaru da pokuša utjecati na te sile da nas ostave na miru, je učiniti točno ono što je učinio i Izrael u prošlosti. Duga, tužna povijest izraelske idolatrije je "napisana za naše podučavanje". Mi ne trebamo imati nikakva druženja uopće s onih koji vjeruju u ovih sila.

"Kakvo zajedništvo (ima) svjetlo s tamom? Kakav sporazum hram Božji s idolima? Jer mi smo hram Boga... Zato izidite iz njihove sredine i odvojite se, govori Gospodin... I bit ću vam otac i vi ćete mi biti sinovi i kćeri," (2Kor.6:14-17).

Ako doista učinimo napor i žrtvu odvajanja od ovih stvari, onda imamo veličanstvenog jamstva da smo uistinu djeca Samoga Boga. Prirodni roditelj se nagoni stara o svom djetetu kad je bolesno. Uistinu li je tako teško skupiti našu vjeru u vjerovanje da će naš Nebeski Otac učiniti čak i više?

Činjenica je da vještice imaju utjecaja samo na one koji vjeruju u njih. Slično tome, netko koji je izgubio voljenu osobu može otići k medijumu ili vještici i zatražiti da vidi mrtvu osobu. Medijum će mu reći da zatvori oči i zamisli lice osobe vrlo jasno. Klijent se može usredotočiti na neku sliku osobe koje se jasno sjeća. Medijum tada može čitati um klijenta, i s malo pretjerivanja govoriti o osobi realističnim govorom, tako da je klijent uvjeren da je medijum vidio mrtvu osobu živu. Zamijeti da nikakav čvrst dokaz nije ikada dan da je osoba živa. Ali ako klijent odbije vjerovati ili poslušati medijuma, onda uopće nema nikakva rezultata.

'Vještice' koje su obično kazivale faraonu i Navuhodonosoru njihove snove ne bi imale svoje odgovorne položaje izuzev ako su bile razumno uspješne. Nesumnjivo one su mnogo koristile ovu tehniku čitanja uma. Međutim, kad je Bog bio uvučen u život osobe s koju su se spravljivale, kao što se On umiješao u život faraona i Navuhodonosora, onda su one izgubile ovu moć. Slično Balak se uzdao u moći Balaama da proklinje ljude - nudio mu velike novčane nagrade za njegove usluge, govoreći da zna iz minula iskustva da "koga prokuneš biće proklet" (4Moj.22:6). Ali Balaam, koji je na neki način bio ekvivalent vračaru, je otkrio da ga je njegova normalna sposobnost napustila kad se spravljivao s ljudima Izraela. Jasno, ovakvi ljudi

nemaju uopće nikakvu moć kad se spravljuju s ljudima koji su povezani s istinskim Bogom, bez obzira kakvu slavu oni stekli za uspjeh u spravljanju s drugim ljudima.

VJEŠTIČARSTVO U BIBLIJI

Praktični značaj ovoga je da ako smo u kušnji otići vračaru, onda moramo imati potpunu vjeru u nj. Bez ikakva cilja je koristiti vještice ako se tek nadamo za najbolje; i one same bi vjerojatno postigle isti cilj. Staviti potpunu vjeru u takve ljude i u postojanju moći koje tvrde da upravljaju, znači da imamo potpuni nedostatak vjere u svemoćnost istinskoga Boga. Ako uistinu vjerujemo zapisima o faraonu, Balaku i Navuhodonosoru pomenutih gore, onda mi ne bi bili kadri otići vještici s vjerom da će ona imati nekakva učinka na nas. Primjeri uzeti u obzir pokazuju da vještice nemaju moć nad Božjim ljudima - što mi znamo da jesmo, s obzirom na naš poziv i baptizam.

Vješticarstvo je jasno etiketirano od Pavla kao "djela tijela", u istoj grupi sa "strančarenjem" (lažna nauka), bludom i razvratom (Gal.5:19-21). On komentira: "kažem (vam), kao što vam već rekoh (tj. ovo je bio veoma istaknut dio Pavlova propovijedanja): koji takvo što čine, kraljevstva Božjega neće baštiniti". Ekvivalent ovoga u Mojsijevom Zakonu je bila zapovijed da sve vještice, koje su koristile 'vračanje' (drugi naziv za vješticarstvo) i oni koji su tjeroali djecu da prolaze kroz vatru budu smjesta ubijeni (5Moj.18:10,11; 2Moj.22:18). Oni koji su tjeroali svoju djecu kroz vatru nisu u stvari bile vještice - vještice i vodeći idolateri su naučavali da za osiguranje zaštite protiv zlih sila, djeca onih koji su htjeli zaštitu trebala su prolaziti kroz vatru. Pa tako mi vidimo da oboje vještice i oni koji su ih koristili trebali su biti ubijeni; i pod Novom zavjetu kazna za činenje iste stvari je isključenje iz Kraljevstva Božjeg.

Koristiti vješticarstva kao sredstvo za ličnog poboljšanja je nešto što Bog ne bi htio da činimo. U svakoj odluci s kojom se suočimo u naš život u Krista, moramo se ozbiljno upitati 'Želi li Bog doista da učinim ovo? Bih li ovo učinio s Isusom stojeći kraj mene?' U pogledu Božjeg jasnog osuđivanja vješticarstva mislim da odgovor mora biti očit - ne, Bog ne želi da koristimo to. Samuel je definirao vješticarstvo kao povezano s "nepokornošću" (heb. implicira 'provokaciju') protiv Riječi Božje (1Sam.15:23). Provocirati Svemogućeg, kao što je to činio Izrael svojim vjerovanjem u idole i vješticarstva (5Moj.32:16-19), ipak je nezamišljivo. Bog čini poentu da je On zapovijedio Izraelu da otjeraju Kanaance zbog njihova vjerovanja u vješticarstva koje Mu je bilo tako grozno; ipak umjesto toga, oni su se pridružili izvršivanju toga (5Moj.18:9-14). Pa tako za novi Izrael baptiziranih vjernika, mi ne smijemo činite stvari ovog okolnog zlog svijeta, ili inače nećemo moći vječno baštiniti našu obećanu zemlju Kraljevstva. Rasuđivati da je jedino vještica ta koja to koristi, ne mi, je irelevantno. Ako se mi nadamo da će se učinci vješticarstva osjetiti na nas, onda efektivno ga koristimo.

Neka nas sve blagoslovi Bog kao što hodamo kroz ove završne dane mračnog, poganskog svijeta k Njegovu Kraljevstvu svjetla i istine i slave.

"Poradi toga što ne prihvaćate ljubavi prema istini da bi se spasili. I zato im Bog šalje djelovanje zavodničko da povjeruju laži... Mi pak moramo uvijek zahvaljivati Bogu za vas, braćo od Gospodina ljubljena... Stoga braćo, čvrsto stojte i držite se predaja u kojima ste poučeni bilo našom riječju, bilo pismom. A sam Gospodin naš Isus Krist i Bog, Otac naš, koji nas uzljubi i koji nam po milosti daje trajno ohrabrenje i dobru nadu, neka ohrabri vaša srca i neka ih učvrsti u svakom dobru djelu i riječi" (2Sol.2:10-17).

Osvrt 18: Što se dogodilo u Edenu?

1Moj.3:4-5: "A zmija reče ženi: nećete vi umrijeti; Nego zna Bog da će vam se u onaj dan kad okusite s njega otvoriti oči, pa ćete postati kao bogovi i znati što je dobro što li zlo."

NARODNA INTERPRETACIJA: pogrešno se pretpostavlja da je zmija ovdje jedan anđeo koji je sagriješio, nazvan "sotona". Izbačen iz raja zbog njegova grijeha, on je došao na zemlju i kušao Evu na grijeh.

KOMENTARI:

1. Pásus govori o "zmiji". Riječi "sotona" i "đavo" se ne pojavljuju u cijeloj knjizi Postanka. Činjenica da su zmije fizički s nama, puzeći na trbuhe, je dokaz da je zmija u Edenu bila doslovna životinja. Oni koji vjeruju drugačije vjerojatno misle da kadgod su vidjeli doslovnu zmiju da su vidjeli samu 'sotonu'.

2. Zmija nije nikada opisana kao jedan anđeo.

3. Stoga ne iznenađuje da nema nikakvih preporuka u 1Moj. za itko da je izbačen iz raja.

4. Grijeh donosi smrt (Rim.6:23). Anđeli ne mogu umrijeti (Lk.20:35-36), stoga anđeli ne mogu griješiti. Nagrada pravednih je da budu načinjeni jednaki anđelima da ne umiru više (Lk.20:35-36). Ako anđeli mogu griješiti, onda bi i pravednici također mogli griješiti i stoga bi imali mogućnost umiranja, što znači da oni ne bi imali život u vječnom trajanju.

5. Upletena lica u zapis 1Moj. o čovjekovom padu su: Bog, Adam, Eva i zmija. Nitko drugi nije spomenut. Nema nikakva dokaza da je bilo što ušlo u zmiju i natjera je učiniti ono što je učinila. Pavao veli da "zmija zavede Evu svojom (osobnom) lukavštinom" (2Kor.11:3). Bog je rekao zmiji: "kad si to učinila" (1Moj.3:14). Ako je "sotona" koristio zmiju, zašto on nije spomenut i zašto nije i on također kažnjen?

6. Adam je okrivio Evu za svoj grijeh: "ona mi daje s drveta" (1Moj.3:12). Eva je okrivila zmiju: "zmija me prevari, te jedoh" (1Moj.3:13). Zmija nije okrivila đavola - ona nije načinila nikakva izgovora.

7. Ako se raspravlja da zmije danas nemaju moć govora ili rasuđivanja kao što je imala zmija u Edenu, sjeti se da je:-

(a) magarac nekoć natjeran govoriti i raspravljati s čovjekom (Balaama): "(normalno) nijemo živinče ljudskim glasom prozbori i spriječi prorokovo bezumlje" (2Pet.2:16) (b) zmija bila najinteligentnija od svih životinja (1Moj.3:1). Prokletstvo nad njom bi joj oduzelo sposobnost koju je imala da govori s Adamom i Evom.

8. Bog je stvorio zmiju (1Moj.3:1); drugo biće zvano "sotona" nije se pretvorilo u zmiju; ako vjerujemo u ovo, efektivno kažemo da jedna osoba može ući u život nekog drugog i upravljati ga. Ovo je poganska ideja, nije biblijska. Ako se raspravlja da Bog ne bi stvorio zmiju zbog velikoga grijeha kojeg je navela Adama i Evu počiniti, sjeti se da je grijeh ušao u svijet od čovjeka (Rim.5:12); zmija je stoga bila amoralna, govoreći s njezina vlastita prirodna opažanja, i nije bila tako odgovorna Bogu i stoga nije počinila grijeh.

Neki predlažu da je zmija iz 1Moj.3 povezana sa serafimom. Međutim, uobičajena hebrejska riječ za "zmiju", koja je upotrijebljena u 1Moj.3, je sasvim nepovezana s riječi za "serafim". Hebrejska riječ prevedena "serafim" u osnovi znači "vatreni" i je prevedena "vatrena zmija" u 4Moj.21:8, ali ovo nije riječ prevedena "zmija" u 1Moj.3. Hebrejska riječ za mjed dolazi iz istog korijena kao i riječ za "zmiju" u 1Moj.3. Mjed predstavlja grijeh (Sud.16:21; 2Sam.3:34; 2Car.25:7; 2Dnev.33:11; 36:6), tako zmija se može povezati s idejom o grijehu, ali ne s grešnim anđelom.

PREDLOŽENA OBJAŠNJENJA o tome što ovi pasusi znače

1. Nema razloga sumnji da nam je rečeno o stvaranju i padu u ranim poglavljima 1Moj. da se trebaju uzeti doslovno. "Zmija" je bila doslovna zmija. Činjenica da možemo vidjeti zmije danas da puze potbuške u ispunjenju datog prokletstva izvornoj zmiji (1Moj.3:14), dokazuje ovo. Na isti način vidimo muškarce i žene da pate od datog im prokletstva u isto vrijeme. Mi možemo shvatiti da su Adam i Eva bili doslovni muškarac i žena kao što znamo muškarca i ženu danas, ali uživaju bolji oblik postojanja, stoga je izvorna zmija bila doslovna životinja, iako u daleko inteligentnijem obliku no što su zmije danas.

2. Slijedeće su daljnja ukazivanja da se rana poglavlja 1Moj. trebaju čitati doslovno:-

-Isus se pozivao na zapis stvaranja Adama i Eve kao temelj njegovu učenju o braku i rastave (Mt.19:5-6); nema nikakva nagovještaja da ga je čitao figurativno.

-"Jer prvi je oblikovan Adam, onda Eva; i Adam nije zaveden (bio od zmije) a žena je zavedena, učinila prekršaj" (1Tim.2:13-14) - tako je Pavao, isto, čitao 1Moj. doslovno. I najbitno on je napisao ranije o načinu na koji "zmija zavede Evu svojom lukavštinom" (2Kor.11:3) - zamijeti da Pavao ne pominje da "đavo" zavede Evu.

-Ima li uopće ikakva dokaza da ima ičega drugog u zapis stvaranja i pada što treba da se čita figurativno? Svijet je sazdan u šest dana po 1Moj.1. Da su to bili doslovni dani od po 24 sata je dokazano činjenicom da razne stvari stvarane u različite dane nisu mogle upotrebljivo postojati jedna bez druge u svom prisutnom obliku više od nekoliko dana. Da to nisu bili periodi od po 1000 godina ili više je izloženo činjenicom da je Adam bio stvoren šestoga dana, ali je umro nakon sedmoga dana u dobi od 930 (1Moj.5:5). Ako je sedmi dan bio period od 1000 godina onda bi Adam bio više no 1000 kad je umro.

-Daljnji dokaz za doslovne dane stvaranja može se naći u subotnjem zakonu 2Moj.20:10,11. Subota je trebala biti 24 satni odmor, jer Bog je odmorio sedmoga dana, odradivši šest dana (kao i Izrael prije držanja njihove subote). Biljke stvorene drugog dana bi ovisile od pčela itd. stvorenih šestoga dana. Dugi jaz između njihova stvaranja je stoga neprikladan.

3. Budući da je zmija pod kletvom da puzi potrbuške (1Moj.3:14) ovo može implicirati da je prethodno imala noge; u spoju s njezine očite moći rasuđivanja, bila je vjerojatno oblik životinjskog života najbliži čovjeku, premda je još uvijek bila jedna životinja - još jedna od "zvijeri poljske, koje stvori Gospod Bog" (1Moj.3:1,14).

4. Može biti da je zmija već jela s drveta znanja, što bi objasnilo njezinu suptilnost. Eva "videći da je... drvo vrlo drago radi znanja" (1Moj.3:6). Kako je mogla vidjeti ovo osim ako je vidjela ishod jedenja voća u životu nečega što je to već uradilo? Može biti da je Eva već imala nekoliko razgovora sa zmijom prije onog zapisanog u 1Moj.3. Prve zapisane riječi zmije upućene Evi su, "je li istina da je Bog kazao" (1Moj.3:1) - riječi "je li" možda impliciraju da je ovo bio nastavak prethodnog razgovora koji nije zapisan.

Osvrt 19: Lucifer

Is.14:12-14: "Kako pade s neba, zvijezdo danice, kćeri zorina ("Kako pade s neba, Lucifere, zorin sine!" heb.tekst*)? Kako se obori na zemlju ("posječen si do zemlje"*) koji si gazio narode? A govorio si u srcu svom: izaći ću na nebo, više zvijezda Božijih podignuću prijesto svoj, i sješću na gori zbornoj na strani sjevernoj; Izaći ću u visine nad oblake, izjednačiću se s višnjim".

NARODNA INTERPRETACIJA:-

Pretpostavlja se da je Lucifer nekoć bio moćni anđeo koji je sagriješio u Adamovo vrijeme i je stoga bio izgnan dolje na zemlju, gdje stvara nevolje Božjim ljudima.

KOMENTARI:-

1. Riječi "đavo", "sotona" i "anđeo" nikad se ne pojavljuju u ovom poglavlju. Ovo je jedino mjesto u Pismu gdje se pojavljuje riječ "Lucifer".

2. Nema nikakva dokaza da Is.14 opisuje ičega što se dogodilo u vrtu Edena; ako jest, onda zašto smo ostavljeni 3000 godina od vrijeme Postanka prije nego nam se kaže što se uistinu dogodilo ondje?

3. Lucifer je opisan da je pokriven crvima (v.11) i ismijavan od ljudi (v.16) jer više nema nikakvu moć nakon njegova izgnanstva s neba (vs.5-8); pa nema nikakva opravdanja misliti da je Lucifer sada na zemlju i da vodi vjernike stranputicama.

4. Zašto je Lucifer kažnjen zbog velenja, "izaći ću na nebo" (v.13), ako je već bio ondje?

5. Lucifer će trunuti u grobu: "Spusti se u grob ponos tvoj... a crvi su ti pokrivač" (v.11 (izv. tekst)). Budući da anđeli ne mogu umrijeti (Lk.20:35-36), Lucifer stoga ne može biti anđeo; govor više pogoduje čovjeku.

6. Vs.13 i 14 imaju povezanost s 2Sol.2:3-4, koji je o "čovjeku bezakonja" - tako Lucifer ukazuje na drugog čovjeka - ne anđela.

PREDLOŽENA OBJAŠNJENJA:-

1. N.I.V. i druge današnje prijevode su izložili tekst Izaije poglavlja 13-23 kao serije "bremena" raznih naroda, pr. Babilona, Tira, Egipta. Is.14:4 izlaže kontekst stihova kojih razmatramo: "Tada ćeš izvoditi ovu priču (prispodobu) o caru Vavilonskom". Proroštvo je dakle o ljudskom kralju Babilona, koji je opisan kao "Lucifera". U njegovu padu: "Koji te vide... gledaće te govoreći: to li je čovjek koji je tresao zemlju"?(v.16 - izv. tekst). Tako je Lucifer jasno definiran kao čovjek.

2. Budući da je Lucifer bio ljudski kralj "sve careve narodne... će progovoriti i reći tebi: i ti li si iznemogao kao mi? izjednačio se s nama?" (vs.9-10). Lucifer je stoga bio kralj kao bilo koji drugi kralj.

3. V.20 veli da će sjeme Luciferovo biti uništeno. V.22 veli da će sjeme babilonsko biti uništeno, na taj način izjednačujući ih.

4. Upamti da je ovo "prič(a) (prispodoba) o caru Vavilonskom" (v.4). "Lucifer" znači "jutarnja zvijezda", koja je najsajnija od zvijezda. U prispodobi, ova zvijezda ponosno odlučuje "izaći ću (poviše) na nebo, više (ostalih) zvijezda Božijih podignuću prijesto svoj" (v.13). Zato, zvijezda je bačena dolje na zemlju. Zvijezda predstavlja kralja Babilona. Dan.4 objašnjava kako je Navuhodonosor kralj Babilona ponosno promatrao veliko kraljevstvo koje je izgradio, misleći da je pobijedio druge narode svojom vlastitom silom, umjesto priznanja da mu je Bog dao uspjeh. "Veličina (ponos) je tvoja visoka i doseže do neba" (v.22). Stoga on "bi prognan između ljudi i jede travu kao goveda, i rosa nebeska kvasi mu tijelo da mu narastoše dlake kao pera u orla i nokti kao u ptica" (v.33). Ovo nenadano ponizivanje jednog od najmoćnijih ljudi svijeta u poremećena luđaka je bio tako dramatičan događaj za prizivanja prispodobe o padu jutarnje zvijezde s neba na zemlju. Zvijezde su simbolične za moćnih ljudi, pr.

1Moj.37:9; Is.13:10 (o vođama Babilona); Jez.32:7 (o vođi Egipta); Dan.8:10 cp. v.24. Uspinjanje na nebu i padanje s neba su biblijski idiomi često upotrebljavani za povećanje ponosa i ponizivanju shodno tome - vidi Jov 20:6; Jer.51:53 (o Babilonu); Plač 2:1; Mt.11:23 (o Kafarnaumu): "I ti Kafarnaume! Zar ćeš se do neba uzvisiti? Do u Podzemlje ćeš se strovaliti"(do groba).

5. V.17 optužuje Lucifera da je "vasiljenu obraćao u pustinju (uništavao), i gradove njezine raskopavao, roblje svoje nije otpuštao kući" da napuni "vasiljene gradovima"... "iznuđivanjem zlata" (vs.17,21, R.V.; v.4 A.V. mg). Sve su ovo opisi babilonske vojne politike - spravljanja cijelih oblasti sa zemljom (kao što su uradili s Jeruzalemom), odvođeni zarobljenici u drugim oblastima i ne dozvoljavajući im povratak svojoj domovini (kao što su uradili Židovima), gradeći nove gradove i uzimajući danak u zlatu narodima kojih su tlačili. Pa tako ima isticanja činjenice da Lucifer neće dobiti ni ukop koji su imali ostali kraljevi (vs.18-19), implicirajući da je on bio tek ljudski kralj kao i oni, budući da je njegovu tijelu trebalo ukopa.

6. V.12 veli da će Lucifer biti "posječen do zemlje" implicirajući da je on drvo. Ovo snabdjeva daljnji spoj s Dan.4:8-16, gdje su Navuhodonosor i Babilon izjednačeni s drvetom koje je trebalo posjeći.

7. Babilon i Asirija su često zamjenljive fraze kod proroka; tako, govoreći o oporuci babilonskoga kralja, v.25 veli, "Potrcu Asirca...". Proroštva o Babilonu u Is.47 su ponovljena o Asiriji u Naumu 3:5,4,18 i Sof.2:13,15; i 2Dnev.33:11 veli da je asirijski kralj odveo Manasiju zarobljenog u Babilonu - pokazujući zamjenljivost termina. Amos 5:27 veli da su Izraelci trebali otići u zarobljeništvo "iza Damaska", tj. u Asiriju, ali Stjepan citira ovo kao "onkraj Babilona" (Djela 7:43). Jezdra 6:1 opisuje Darija kralja Babilona kako čini dekret o izgradnji hrama. Židovi su hvalili Boga jer "obrati srce cara Asirskoga" (Jezd.6:22) opet pokazujući da su zamjenljivi termini. Proroštvo Is.14, zajedno s mnogo drugih u Izaiji, lijepo se uklapa u kontekstu o asirijskoj najezdi Senahirima u vrijeme Ezekije, otud v.25 opisuje slom Asiraca. V.13 je lakši za razumijevanje kad govori o bogohulnim Asircima u opsadi Jeruzalema, koji su htjeli ući u Jeruzalem i osvojiti hram svojim bogovima. Ranije je asirijski kralj, Telgat-Felnasar, vjerojatno htio uraditi isto (2Dnev.28:20,21); Is.14:13: "A govorio si u srcu svom: izaći ću na nebo... (simbolično za hrama i kovčega - 1Car.8:30; 2Dnev.30:27; Ps.20:2,6; 11:4; Heb.7:26) i sjeću na gori zornoj (gora Zion gdje je bio hram) na strani sjevernoj" (Jeruzalem - Ps.48:1,2).

Osvrt 20: Isusova Iskušenja

Mt.4:1-11 "Duh tada odvede Isusa u pustinju da ga davao iskušati. I propostivši četrdeset dana i četrdeset noći, napokon ogladnje. Tada mu pristupi napasnik i reče: Ako si Sin Božji, reci da ovo kamenje postane kruhom. A on odgovori: Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta. Davao ga tada povede u Sveti grad, postavi ga na vrh Hrama i reče mu: Ako si Sin Božji, baci se dolje! Ta pisano je: Anđelima će svojim zapovjediti za tebe i na rukama će te nositi da se gdje nogom ne spotakneš o kamen. Isus mu kaza: Pisano je također: Ne

iskušavaj Gospodina, Boga svojega! Đavao ga onda povede na goru vrlo visoku i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu pa mu reče: Sve ću ti dati ako mi se ničice pokloniš. Tada mu reče Isus: Odlazi, Sotono! Ta pisano je: Gospodinu, Bogu svom klanjaj se i njemu jedinom služi! Tada ga pusti đavao. I gle, anđeli pristupili i služili mu".

NARODNA INTERPRETACIJA:-

Ovaj pasus je čitan sa značenjem da je biće zvano "đavo" iskušavao Isusa na grijeh sugerirajući određene stvari i vodeći ga u primamljivih situacija.

KOMENTAR:

1. Isus je bio "poput nas iskušavan svime" (Heb.4:15), i: "svakoga napastuje njegova požuda koja ga privlači i mami" (Jak.1:14). Mi smo kušani od "đavola" naših vlastitih požuda ili zlih želja, tako je bio i Isus. Mi nismo kušani od neko zlo biće koje odjednom stoji kraj nas i potiče na grijeh - grijeh i iskušenje dolaze "iznutra, iz srca čovječjega" (Mk.7:21).

2. Iskušenja se očito ne mogu uzeti doslovno:-

-Mt.4:8 implicira da je Isus bio odveden na visoku goru da vidi sva kraljevstva svijeta u njihovu buduću slavu "odjednom" (Lk.4:5). Ne postoji gora dovoljno visoka da se vidi cijeli svijet. I zbog čega bi visina gore omogućila Isusu da vidi kakav bi svijet bio u budućnosti? Kako je zemlja okrugla, ne postoji nijedna točka na njezinoj površini odakle bi netko mogao ikad vidjeti sve dijelove svijeta odjednom.

-Jedno upoređivanje Mt.4 i Lk.4 pokazuje da su iskušenja opisana različitim redom. Mk.1:13 veli da je Isus bio "u pustinji četrdeset dana, gdje ga je iskušavao Sotona", dok Mt.4:2-3 veli da "propostivši četrdeset dana... pristupi (mu) napasnik (sotona)". Budući da Pismo ne može sebi protusloviti, možemo zaključiti da su se ova ista iskušenja ponavljala. Iskušenje da pretvori kamenje u kruh je očiti primjer. Ovo bi se lijepo složilo kad bi se ova iskušenja pojavljivala unutar Isusove svijesti. Biti naše prirode, nedostatak hrane bi ga pogodio psihički kao i fizički, i tako bi njegova svijest lako počela zamišljati stvari. Samo nekoliko dana bez hrane može dovesti do delirij neke (cp. 1Sam.30:12). Sličnost između vjekne kruha s kamenu je spomenuta od Isusa u Mt.7:9, i nesumnjivo te slike su se često spajale u njegovoj izmučenoj svijesti - premda uvijek dovedeni pod hitru kontrolu s njegovim sjećanjem Riječi.

-Isus je vjerojatno kazao piscima evanđelja zapis svojih iskušenja, i kako bi nam predočio riječima intenzitet onoga što je pretrpio, mogao je koristiti figurativni pristup viđen u Mt.4 i Lk.4

-Izgleda nevjerojatnim da je đavo vodio Isusa kroz pustinju i ulicama Jeruzalema i onda se skupa uspeli na vrh hrama, i sve to na pogled radoznalih Židova. Josip ne pravi nikakav zapis da se takvo što dogodilo - vjerojatno bi to uzrokovalo poveću strku. Slično, ako su ova iskušenja nastala nekoliko puta za tih četrdeset dana kao i na kraju tog perioda (najmanje dvaput, budući da ih Matej i Luka imaju različitim redom), kako bi Isus imao vremena da ode (đavo je "odveo" Isusa tamo) na najbližu visoku goru (koja bi bila Hermon na dalekom sjeveru Izraela), uspe se na vrh i ponovo siđe, vrati se u pustinju i onda ponovi vježbu? Sva njegova iskušenja su se dogodila u pustinji - on je ondje bio četrdeset dana, cijelo vrijeme kušan đavolom (koji se tek odvojio na kraju Mt.4:11). Ako je Isus bio kušan đavolom svakoga dana, i iskušenja se događala samo u pustinji, onda slijedi da Isus nije mogao napustiti pustinju da ode u Jeruzalem ili putuje do visoke gore. Stoga ove se stvari nisu mogle dogoditi doslovno.

-Ako je đavo fizička osoba koja nema nikakav obzir za Božju Riječ i je zainteresiran navoditi ljude na grijeh, onda zašto bi mu Isus citirao Pismo da ga svlada? Prema narodnom gledištu, ovo ne bi otjeralo đavola. Zamijeti da je svaki put Isus citirao biblijski pasus. Ako je đavo bio zle želje unutar Isusova srca, onda je razumljivo da time što je imao Riječ u svom srcu i sjećajući se nje, mogao je svlađivati te zle želje. Ps.119:11 je tako relevantan da vjerojatno posebno prorica doživljava Krista u pustinji: "U srce svoje zatvorio sam riječ tvoju, da ti ne grijehim".

-Mt.4:1 veli "*Duh* tada odvede Isusa u pustinju da ga đavao iskuša". Ovo je bio Duh Božji koji tek što mu je bio darivan (3:16). Bilo bi izvanredno nešto da Božji Duh vodi Isusa u pustinju kako bi bio kušan od nadljudskog bića koje postoji oprečno Bogu.

PREDLOŽENA OBJAŠNENJA:-

1. Kad je Isus bio baptiziran u Jordanu od Ivana, on je primio moć Svetoga Duha (Mt.3:16). Čim je izašao iz vode, bio je odveden u pustinju da bude iskušavan. Znajući da ima moć duha pretvoriti kamenje u kruh, skakati sa zgrada neozlijeđen itd., ova su iskušenja morala bjesnjeti u njegovoj svijesti. Ako bi osoba sugerirala ove stvari Isusu i Isus bi znao da je ta osoba grešna, onda iskušenja su daleko manje suptilna nego kad bi proizlazila iz nutrine vlastite Isusove svijesti.

2. Iskušenje da uzme kraljevstvo za sebe bilo bi daleko snažnije kad bi dolazilo iznutra Krista. Isusova svijest bi bila ispunjena Pismom, i u njegovo pogodoeno stanje svijesti, nastalo zbog njegova posta, bilo bi primamljivo pogrešno tumačiti pasuse da bi mu omogućile da ih iskoristi za opravdanje izbiranja lakšeg izlaznog puta iz situacije u kojoj je bio. Stojeći na visoku goru pripomnue Ezekija da mu je pokazano čemu bi kraljevstvo sličilo s visoke gore (Jez.40.2), i Ivan gledajući sa "goru veliku, visoku... sveti grad Jeruzalim" (Otk.21:10). Isus je vidio svjetska kraljevstva kakva bi bila u budućnosti (Lk.4:5), tj. u Kraljevstvu, kad će "kraljevstva ovoga svijeta postati kraljevstva našeg Gospodara i Njegova Krista" (Otk.11:15(izv. grč. tekst)). Možda je mogao pomisliti o Mojsiju na kraju 40 godina pustinjskog lutanja (cp. njegovih 40

dana) gledajući u Obećanu Zemlju (Kraljevstvu) s gore Nebo. Istaknuto je u Danielu (4:17,25,32; 5:21) "da višnji vlada carstvom ljudskim, i daje ga kome hoće"; Isus bi znao da mu jedino Bog, ne netko drugi, može dati Kraljevstvo. Stoga ne bi ni bilo neko veliko iskušenje ako bi jedno zlo čudovište tvrdilo da može dati Isusu Kraljevstvo, kad je on znao da jedino Bog ima tu moć. Međutim, Isus je znao da je bila Njegova (Očeva) dobra volja dati Isusu Kraljevstvo, i moralo je biti sugerirano od "đavola" unutar Isusa da on može uzeti to kraljevstvo odmah. Napokon, mogao je misliti, Bog je upravo sav autoritet meni u očekivanju (Iv.5:26,27), tako da je imao moć dati svoj život i opet ga uzeti natrag (Iv.10:18), iako konačno sva moć mu je dana tek poslije njegove smrti i uskrsnuća (Mt.28:18).

3. S njegovim poznavanjem Pisma, Krist bi uočio sličnosti između sebe sama i Ilije, čiji je moral opao nakon 40 dana u pustinju (1Car.19:8) i Mojsija, koji je izgubio trenutnu baštinu zemlje na kraju 40 godina u pustinji. Isus je na koncu 40 dana, bio u sličnoj poziciji njima - suočen sa stvarne mogućnosti neuspjeha. Mojsije i Ilija nisu uspjeli zbog ljudske slabosti - ne zbog osobe zvana "đavo". To je bila ova ista ljudska slabost, "sotona", ili protivnik, koja je iskušavala Isusa.

4. "A đavao mu reče: Ako si Sin Božji..." (Lk.4:3). Morala je biti stalna kušnja unutar Kristove svijesti pitati se jeli on uistinu Sin Božji, budući da su svi ostali mislili da je on sin Josipov (Lk.3:23; Iv.6:42) ili vanbračni (to implicira Iv.9:29), i da su ga zvanični zapisi hrama opisivali kao Josipova sina (Mt.1:1,16; Lk.3:23, gdje "se smatralo" znači 'smatrao je zakon'). On je bio jedino ljudsko biće bez ljudskog oca. Fil.2:8 implicira da je Isus počeo cijeniti da je uistinu bio čovjek poput nas, podrazumijevajući da je bilo primamljivo za njega ne vjerovati da je bio Sin Božji, ili da pogrešno shvati svoju vlastitu prirodu.

5. Iskušenja su bila upravljana od Boga za Kristova duhovnog odgoja. Pasusi citirani od Krista za jačanje sebe protiv svojih zlih želja ("đavola") su svi iz istog dijela 5Moj., koji se odnose na iskustva Izraela u pustinju. Isus je jasno vidio paralelu između njegovih iskustva i njihovih:-

5Moj.8

v.2

"vodio (te je) Gospod Bog tvoj četrdeset godina po pustinji da bi te namučio i iskušao, da se zna šta ti je u srcu, hoćeš li držati zapovijesti njegove (riječ) ili nećeš."

Mt.4/Lk.4

"Duh tada odvede Isusa u pustinju" "četrdeset dana". Isus se dokazao kušnjama. Isus ih je svladao citirajući Pismo koje je bilo u njegovu srcu (Ps.119:11).

v.3

"I mučio te je, gladu te morio; ali te je opet hranio manom... da bi ti pokazao da čovjek ne živi o samom hljebu nego o svemu što izlazi iz usta Gospodnjih".

"napokon ogladnje". U Iv.6 mana je tumačena od Isusa da predstavlja Božju Riječ - po koju je Isus živio u pustinji. Isus je naučio da je on duhovno živio od Riječi Božje. "On odgovori: Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi" Božjoj.

v.5

"Zato poznaj u srcu svom da te Gospod Bog tvoj gaji kao što čovjek gaji svoje dijete".

Isus je nesumnjivo razmišljao o svojim doživljajima. Bog je gajio Svoga Sina, Isusa - 2Sam.7:14; Ps.89:32.

Tako nam je Isus pokazao kako da čitamo i učimo Riječ - on je zamislio sebe u položaju Izraela u pustinji, i je stoga uzeo lekcije koje se mogle naučiti iz njihovih iskustva za sebe u svojim pustinjским kušnjama.

Osvrt 21: Rat na nebu

Otk.12:7-9: "I nastade rat na nebu: Mihael i njegovi anđeli zarate se sa Zmajem. Zmaj uđe u rat i anđeli njegovi, ali ne nadvlada. I ne bijaše im više mjesta na nebu. Zbačen je Zmaj veliki, Stara zmija - imenom Đavao, Sotona, zavodnik svega svijeta. Bačen je na zemlju, a s njime su bačeni i anđeli njegovi".

NARODNA INTERPRETACIJA:-

Ovo je jedan od najpoznatijih pasusa upotrebljavan da sugerira da je bilo bune na nebu između anđela, ishodeći u to da su đavo i njegovi anđeli izbačeni dolje na zemlju, gdje su, u obliku zmije, počeli stvarati nevolju i grijeh na zemlju.

KOMENTARI:

1. Sve što smo naučili dosada u ovaj studij mora se dovesti da izdrži ovoga pasusa. Mi smo vidjeli da anđeli ne mogu griješiti i da ne može biti nikakve bune na nebu. Tako ovaj pasus - koji je jedinstven iz svoje vrste - mora se tumačiti na način koji ne upliće anđele da griješu ili da ima grešnih anđela koji tjeraju ljude da griješu na zemlji, budući da grijeh dolazi iznutra nas, ne izvan nas (Mk.7:20-23).

2. Zmija je zbačena s neba, implicirajući da je izvorno bila ondje. Ali doslovna je zmija u Edenu bila stvorena od Boga iz praha zemaljskog (1Moj.1:24-25). Nema nikakve implikacije da je đavo sišao s neba i ušao u zmiju.

3. Pažljivo zamijeti da ovdje nema nikakve preporuke za anđeli da griješe ili se bune protiv Boga, jedino za rat na nebu. Nema nikakve mogućnosti netko da se bori protiv

Boga na Nebu: "Nitko se ne može suprostaviti onome što činim Ja" (5Moj.33:39 G.N.B.).

4. Nakon drame vs.7-9, v.10 veli da bi "glas na nebu silan: *Sada* nasto spasenje i snaga i kraljevstvo Boga našega i vlast Pomazanika njegova! Jer zbačen je tužitelj braće naše koji ih je dan i noć optuživao pred Bogom našim". Ako vs.7-9 nastaje na početku svijeta, prije vremena Adama i Eve, kako bi se moglo reći da je nakon pada sotone došlo spasenje i kraljevstvo Božje? Nakon Adamova grijeha, čovječanstvo je počelo svoju tužnu povijest robovanja grijehu i neuspjehu - stanje koje se teško može opisati kao "spasenje" i kraljevstvo Božje. Ima veselja da je đavo - tužitelj - zbačen dolje na zemlju. Zbog čega bi bilo veselja ako je njegov dolazak na zemlji bio početak grijeha i nesreće za čovjeka? Ako se pad s neba na zemlju shvati figurativno umjesto doslovno, da predstavlja pad s autoriteta (kao u Is.14:12; Jer.51:53; Plač 2:1; Mt.11:23), mnogo više smisla može dati sve ovo. Ako se sve ovo dogodilo prije Adamova vremena, ili bar prije pada čovjeka, kako je đavo mogao optuživati "braću našu", budući da ona nisu onda postojala?

5. Ništa ne ukazuje da se sve ovo dogodilo u vrtu Edena. Bitna poenta je učinjena u Otk.1:1 i 4:1 - da je Otkrivenje proroštvo o "ono što se ima dogoditi ubrzo". Stoga nije to opis o onome što se dogodilo u Edenu, nego proroštvo o stvari koje će se dogoditi u neko vrijeme nakon prvog stoljeća, kad je Otkrivenje dano od Isusa. Svatko istinski pokoran Riječi će uvidjeti da ovaj argument sam po sebi isključuje sve pokušaje aludiranja Otk.12 na vrt Edena. Isto tako se mora odgovoriti na pitanje zašto je identitet đavola i informaciju o tome što se dogodilo u Edenu trebalo biti rezervirano do koncu Biblije prije nego se otkrije.

6. "Zmaj veliki, Stara zmija" (Otk.12:9). Zmaj je imao "sedam glava i deset rogova" (v.3), stoga nije doslovno bio ta zmija. To što je nazvan "Stara zmija" pokazuje da je imao odlike te zmije u Edenu, u smislu da je izmamnik, kao što je bila zmija. Slično, "žalac je smrti grijeh" (1Kor.15:56), ali to ne znači da je smrt doslovna zmija. Ima odlike zmije, kroz povezanost s grijehom.

7. Đavo je bio zbačen dolje na zemlju i je bio krajnje agresivan "znajući da ima malo vremena" (v.12). Ako je đavo bio izbačen dolje u Edenu, on je imao priliku mučiti čovjeka kroz cijelu njegovu dugu povijest - što jedva da je - "malo vremena" u kome će razarati i pustošiti.

8. Kako je đavo mogao zavoditi "svoga svijeta" (v.9) prije no je zbačen s neba, budući da nije bilo nikog u svijetu prije Adama?

9. V.4 veli da je zmaj povukao repom trećinu nebeskih zvijezda na zemlju. Ako se ovo čita doslovno - a Otk.12 mora se čitati doslovno u podršci narodnoj interpretaciji - uspravna veličina zmaja je neizmjenjiva - trećina čitava univerzuma (ili bar solarnog sistema) može stati samo na njegovu repu. Nema načina da planet zemlja bude dovoljno velik da sadrži ovakvo golemo stvorenje opruženo nad njim. Većina zvijezda su veće no naša zemlja - kako se onda trećina njih može prizemljiti na zemlju?

Procjenjeno je da bi se trećina zvijezde proteglo oko pet trilijuna milja. Tako dugi bi zmajev rep trebao biti! I pripomni da se sve ovo dogodilo, ili će se dogoditi, nakon prvog stoljeća n.e. kada je ovo proroštvo dano.

10. U pogledu ove i mnogo drugih stvari u Otk.12 (i cijelog proroštva) koje su naprosto nemoguće za bilo kakvo doslovno ispunjavanje, ne iznenađuje da nam je prije svega rečeno (Otk.1:1) da je ovo poruka koja je "označ(ena)" - tj. stavljena u jezik znake, ili simbola. Kao da ističe ovo u kontekstu Otk.12, Otk.12:1 opisuje kasniju radnju kao "znamenje veliko" ("veliki znak" A.V. margin).

11. U čitanju o tome što đavo radi kad je na zemlji, nema opisa da on tjera ljude na grijeh; uistinu, vs.12-16 pokazuju da je đavo bio neuspješan u svoje pokušaje da stvara nevolje na zemlji čim je pristigao ondje. Ovo proturječi narodnoj interpretaciji.

12. Jedno od ključnih pitanja u razumijevanju da li ovaj pasus podržava ideju o doslovnom ratu na nebu, je da li je "nebo" o kome se govori ovdje doslovno ili figurativno. Mi smo ranije objasnili da se "nebo" može figurativno odnositi na mjesto autoriteta. Pošto je Otkrivenje takva jedna simbolična knjiga, mi bi očekivali ovo da je slučaj ovdje.

Žena iz v.1 je "odjevena suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda". Ova nebeska tijela, kao i žena, očito obješeni na nebo, ne mogu biti doslovni. Ona ne može doslovno biti odjevena suncem, ili imati zvijezde velike poput zemlje na njezinoj doslovnoj glavi.

Drugi se znak pojavljuje na nebu u v.3 - crveni zmaj. Ovo se uobičajeno uzima za doslovno nebo, ali zašto bi, budući da se o istom nebu govori u v.1 a to je jasno figurativno? V.4 pokazuje zmaja da obara trećinu zvijezda nebeskih na zemlju. Mi smo vidjeli da zbog veličine zvijezda i zemlje, ovo se ne može odnositi na doslovne zvijezde ili nebo. Kraljevstvo Božje se treba uspostaviti na zemlju (Dan.2:44; Mt.5:5), što ne bi bilo moguće ako se zemlja uništi (što bi se dogodilo) od velikih zvijezda da padaju na njoj.

Žena je na "nebu" onda rodila njezino dijete, koje "bi uzeto k Bogu i prijestolju njegovu" (v.5). Božje je prijestolje na nebu. Ako je žena već bila na nebu, zašto bi njezino dijete trebalo biti "uzeto" na nebu? Ona je morala biti simbol nečega na zemlji, premda u figurativnom "nebu". Zatim ona "pobježe u pustinju" (v.6). Ako je ona bila u doslovnom nebu, ovo znači da ima pustinje na nebu. Daleko je pogodnije da je ona u figurativno nebesko mjesto, i onda da pobjegne u doslovnu ili figurativnu pustinju na zemlji.

Mi zatim dolazimo do v.7 - "nasta rat na nebu". Sve druge preporuke na "nebo" u Otkr.12 pošto su figurativne, izgleda jedino dosljedno da je ovo bio rat u jednom figurativnom nebu. Ovo mora biti slučaj, pošto ne može biti nikakve bune ili grijeha u doslovnom nebu (Mt.6:10; Ps.5:4,5; Av.1:13). Općenito gledište tvrdi da su zli anđeli zaključani u paklu; ali ovdje su oni na nebu. Oni stoga nisu doslovni anđeli.

Prisutni pisac ponekad pita one koji vjeruju pravoslavnoj ideji o đavlu slijedećim pitanjem: *'Možeš li mi dati kratak biblijski prikaz đavola, suglasno tvojem tumačenju biblijskih pasusa?'*

Odgovor je veoma proturječan. Prema 'pravoslavnom' shvaćanju, odgovor treba biti nešto poput ovog:

- a) Đavo je bio anđeo na nebu koji je bio izbačen u edenskom vrtu. On je bio bačen na zemlju u 1Moj.1.
- b) On je navodno došao na zemlju i oženio se u 1Moj.6.
- c) U vrijeme Jova o njemu se veli da ima pristupa na nebo i zemlju.
- d) Do vremena Is.14 on je izbačen iz neba na zemlju.
- e) U Zah.3 on je opet na nebo.
- f) On je na zemlju u Mt.4.
On je "izbačen" u vrijeme Isusove smrti, prema narodnom gledištu o "knezu ovoga svijeta" da je bio "izbačen" u to vrijeme.
- g) Ima jedno proroštvo da je đavo 'izbačen' u Otk.12.
- h) Đavo je 'okovan' u Otk.20, ali on i njegovi anđeli su bili okovani u Postanku, prema uobičajenom gledištu Jude v.6. Ako je bio vezan "vječnim okovima" onda, kako je opet okovan u Otk.20?

Od ovoga treba biti očito da narodno gledište da je đavo izbačen iz neba zbog grijeha ne može biti istina, gledajući da je on opisivan kao da je još uvijek na nebu nakon svake pojave 'izbacivanja'. Bitno je razumjeti oboje 'nebo' i đavola u figurativnom smislu.

PREDLOŽENA OBJAŠNENJA

1. Pokušaj da se rasčlani ovo poglavlje sasvim je izvan djelokruga naših sadašnjih bilješka. Potpuno objašnjenje ovih pasusa zahtijeva razumijevanje cijele knjige Otkrivenja kako bi se doveli u kontekst.
2. Sukob u figurativnom nebu - tj. mjesta autoriteta - je stoga bio između dvije moćne grupe, svaka sa svojim sljedbenicima, ili anđelima. Sjeti se da smo pokazali da su đavo i sotona često povezani s rimskim ili židovskim sistemom.
3. Da đavo-zmaj predstavlja neku vrstu političke moći je ukazano time što ima na "glavama... kruna" (v.3). Otk.17:9,10 također komentira o ovom zmaju: "Tu se hoće mudre pameti!" - tj. ne pokušavaj shvatiti ovu životinju za doslovna stvora - "Sedam

glava sedam je bregova... (to su) sedam kraljeva". Jedan od kraljeva će nastaviti "zamalo" možda povezuje s tim da đavo-zmaj "ima malo vremena" u Otk.12:12.

STUDIJ 6: Pitanja

1. Tko je konačno odgovoran za naše probleme i nevolje?
a) Bog
b) Prilika (šansa)
c) Grešno biće zvano sotona
d) Grešna bića zvana demoni.
2. Što je odgovorno za naše iskušenje na grijeh?
a) Naša ljudska narav
b) Bog
c) Zli duhovi
d) Grešno biće zvano sotona.
3. Što 'đavo' znači kao riječ?
a) Grijeh
b) Zmija
c) Tužitelj/klevetnik
d) Lucifer
4. Što 'sotona' znači kao riječ?
a) Grešnik
b) Jedan protivnik
c) Zvijer
d) Kralj demona
5. Može li se riječ 'sotona' primijeniti na dobre ljude?

6. Čemu se mogu 'sotona' i 'đavo' odnositi figurativno?

7. Kako trebamo shvatiti 'demone' iz preporuka u Novom zavjetu? Kao

a) Grešni anđeli

b) Bolesti

c) Govor o bolestima, za koje su ljudi mislili da su uzrokovane 'demonima'

d) Duhovna bića

8. Što podrazumijevaš pod zmiju u edenskom vrtu?

**Drugi dio:
"Evangelje o...
imenu Isusa Krista"
(Djela 8:12)**

STUDIJ 7

**ISUSOVO
PORIJEKLO**

7.1 Starozavjetna proroštva o Isusu

Studij 3 je objasnio kako je Božja namjera spasenja ljudi bila usredotočena oko Isusa Krista. Obećanja koja je On učinio Evi, Abrahamu i Davidu su sva govorila o Isusu kao o njihovu doslovnom potomku. U stvari, cijeli Stari zavjet pokazuje prema, i prorokuje o, Kristu. Zakon Mojsijev, kojemu se Izrael trebao pokoravati prije Kristova

vremena, uvijek je pokazivao k Isusu: "Tako nam je Zakon bio nadziratelj sve do Krista" (Gal.3:24). Tako za blagdana Pashe, jedno se jagnje bez mane trebalo zaklati (2Moj.12:3-6); ovo je predstavljalo Isusovu žrtvu "Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta" (Iv.1:29 1Kor.5:7). Savršeno stanje koje se tražilo za žrtvovane životinje je pokazivalo k savršenom Isusovu karakteru (2Moj.12:5 cp. 1Pet.1:19).

Kroz Psalmama i prorocima Staroga zavjeta ima bezbroj proroštva o tome kakav bi bio Mesija. Ona su osobito usredotočena na opisivanju kako će on umrijeti. Odbijanje judizma da prihvati ideju o Mesiji koji umire jedino je zbog njihova nemara na ova proroštva, od kojih su nekoliko sada iznijeta:-

Starozavjetna proroštva

Ispunjenje u Krista

"Bože, Bože moj! zašto si me ostavio"? Ove su bile iste Isusove riječi na križu (Ps.22:1). (Mt.27:46).

"svi mi se rugaju, razvaljuju usta, mašu glavom, i govore: oslonio se na Gospoda, neka mu pomože, neka ga izbavi" (Ps.22:6-8). Izrael je prezirao Isusa i ismijavao ga (Lk.23:35; 8:39); mašući glavama (Mt.27:39), i rekli su ovo dok je visio na križu (Mt.27:43).

"jezik moj prionu za grlo... probodoše ruke moje i noge moje" (Ps.22:15,16). Ovo se ispunilo u Kristovoj žeđi na križu (Iv.19:28). Probadanje ruku i nogu se odnosi na fizičku metodu upotrebljavanu kod raspeća.

"Dijele haljine moje među sobom, i za dolamu moju bacaju ždrijeb" (Ps.22:18). Točno ispunjenje ovoga se nalazi u Mt.27:35.

Zamijeti da je Ps.22:22 osobito citiran da se odnosi na Isusa u Heb.2:12.

"Tudin postadoh braći svojoj, i neznan sinovima matere svoje. Jer revnost za kuću tvoju jede me" (Ps.69:8,9). Ovo dobro opisuje Kristov osjećaj otuđenosti od svoja židovska braća i svoje vlastite obitelji (Mt.12:47-49). Ovo je citirano u Iv.2:17

"Daju mi žuč da jedem, i u žeđi mojoj poje me octom" (Ps.69:21). Ovo se dogodilo dok je Krist bio na križu (Mt.27:34).

Cijelo Is.53 je značajno proroštvo Kristove smrti i uskrsnuća, čiji je svaki stih imao svoje jasno ispunjenje. Samo će se dva primjera dati:-

"kao ovca nijema pred onijem koji je striže ne otvori usta svojih" (Ps.53:7). Krist, Jaganjce Božje, je za vrijeme svog suđenja šutio (Mt.27:12,14).

"Odrediše mu grob sa zločincima, ali na Isus je bio raspnut sa zločincima smrti bi pogreban s bogatijem" (Mt.27:38), ali bi ukopan u grobu bogata čovjeka (Mt.27:57-60). (Is.53:9).

Nije ni čudo da nas Novi zavjet podsjeća da su "zakon i proroci" Staroga zavjeta temelj našega razumijevanja o Kristu (Djela 26:22; 28:23; Rim.1: 2,3; 16:25,26). Sam je Isus upozorio da ako ispravno ne shvatimo "Mojsija i Proroke", ne možemo razumjeti njega (Lk.16:31; Iv.5:46,47).

Da je zakon Mojsijev pokazivao prema Kristu, i da su proroci prorokovali o njemu, treba biti dovoljan dokaz da Isus nije postojao fizički prije svoga rođenja. Lažni nauk Kristova fizičkog 'preegzistiranja' prije rođenja čini besmislenim ponavljanje obećanja da će on biti *sjeme* (potomak) Evino, Abrahamovo i Davidovo. Ako je već bio u postojanju gore na nebu u vrijeme ovih obećanja, Bog bi bio neispravan u obećavanju ovim ljudima potomka koji *bi bio* Mesija. Isusovo rodoslovlje, zapisano u Mt.1 i Lk.3, pokazuje kako je Isus imao rodovnika koji se proteže unazad do onih ljudi kojima je Bog učinio obećanja.

Obećanje Davidu o Krista ne dopušta njegovo fizičko postojanje u vrijeme kad je obećanje učinjeno: "*podignuću sjeme tvoje nakon tebe, koje će izaći iz utrobe tvoje... Ja ću mu biti otac, i on će mi biti Sin*" (2Sam.7:12,14). Zamijeti buduće vrijeme upotrijebljeno ovdje. Budući da će Bog *biti* Otac Kristu, nemoguće je da bi Sin Božji već mogao postojati u vrijeme kad su obećanja načinjena. To da ovo sjeme "*će izaći iz utrobe tvoje*" pokazuje da je trebao biti doslovni, fizički potomak Davidov. "Zakle se Gospod Davidu u istini... od poroda tvog posadiću na prijestolu tvom" (Ps.132:11).

Salomon je bio primarno ispunjenje obećanja, ali pošto je već bio fizički u postojanju u vrijeme ovog obećanja (2Sam.5:14), glavno ispunjenje ovog obećanja da će David imati fizičkog potomka koji će biti Božji Sin, mora se odnositi o Kristu (Lk.1:31-33). "*Ću podignuti Davidu klicu pravednu*" (Jer.23:5) - tj. Mesiju.

Slična buduća vremena su upotrebljavana u drugim proroštvima o Krista. "Proroka *ću* im (Izraelu) podignuti... kao što si ti (Mojsije)" (5Moj.18:18) je citiran u Djela 3:22,23 koji opisuje "Proroka" kao Isus. "Djevojka (Marija) *će* zatrudnjeti i rodiće sina, i *nadjenuće* mu ime Emanuilo" (Is.7:14). Ovo je jasno bilo ispunjeno u Kristovu rođenju (Mt.1:23).

7.2 Djevičansko rađanje

Zapis Kristova začeca i rođenja ne dopušta ideju da je on fizički postojao prije toga. Oni koji drže lažni nauk 'triniteta' su dovedeni do zaključka da ih je u jednom trenutku bilo triju osoba na nebu, i onda je jedna od njih izčeznula i nekako se pretvorila u fetus u Marijinoj utrobi, ostavljajući samo dvije osobe na nebu. Mi smo vidjeli u Pismu da svo postojanje - uključujući i ono Božje - je postojanje u fizičkom,

tjelesnom obliku. Stoga smo mi ostavljeni zaključiti iz 'preegzistencionalnom' vjerovanju da je Krist nekako fizički sišao s neba i ušao u Marijinoj utrobi. Cijela ova kompleksna teologija je sasvim izvan učenja Pisma. Zapis o Kristovu početku ne daje nikakva razloga misliti da je on fizički napustio nebo i ušao u Mariju. Nedostatak dokaza ovome je jedna velika 'alka koja nedostaje' u trinitarnom učenju.

Anđeo Gabriel se pojavio Mariji s porukom "začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega... Nato će Marija anđelu: Kako će to biti kad ja muža ne poznajem? (tj. bila je djevicom). Anđeo joj odgovori: Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji" (Lk.1:31-35).

Dvapat je istaknuto da *će* Isus *biti* Sin Božji u njegovu rođenju; očito Sin Božji nije postojao prije svoga rođenja. I opet, mnoga buduća vremena trebaju se zabilježiti - pr. "On *će biti* velik". Ako je Isus već bio u fizičkom postojanju kad je anđeo govorio te riječi Mariji, on bi već bio velik. Isus je bio "izdanak" Davidov (Otk.22:16), grčko 'genos' implicira da je Isus bio 'generiran iz' Davida.

ISUSOVO ZAČEĆE

Svetim Duhom (Božji dah/moć) djelujući nad nju, Marija je mogla začeti Isusa bez snošaja s muškarcem. Tako Josip nije bio stvarni otac Isusu. Mora biti shvaćeno da Sveti Duh nije osoba (vidi Studij 2); Isus je bio Sin Božji, ne Svetoga Duha. Zbog Božje upotrebe Svoga Duha nad Marijom "*zato će* to čedo i biti sveto" koje se rodilo od nje i nazvano "Sin Božji" (Lk.1:35). Upotreba riječi "zato" implicira da bez čina Svetoga Duha nad Marijinu utrobu, Isus, Sin Božji nije mogao doći u postojanju.

Da je Isus bio 'začet' u Marijinoj utrobi (Lk.1:31) je također dokaz da on nije mogao fizički postojati prije ovog vremena. Ako mi 'začnemo' ideju, ona počinje unutar nas. Isto je tako Isus bio začet unutar Marijine utrobe - on je počeo ondje kao fetus, upravo kao i svako drugo ljudsko biće. Ivan 3:16 najslavniji stih Biblije, bilježi da je Isus bio '*Jedinorođeni* Sin' Bogu. Milijuni ljudi koji recitiraju ovaj stih ne uspijevaju promisliti o tome što on implicira. Ako je Isus bio 'rođen', on se počeo 'rađati' začecem u utrobi Marije. Ako je Isus bio rođen od svoga Oca Boga, to je jasni dokaz da je njegov Otac stariji od njega - Bog nema nikakva početka (Ps.90:2) i stoga Isus ne može biti Sami Bog (Studij 8 naširoko tumači ovu poentu).

Značajno je to da je Isus bio 'rođen' od Boga umjesto da je bio stvoren, kao što je bio Adam. Ovo objašnjava bliskost Božje povezanosti s Isusom - "Bog je u Kristu svijet sa sobom pomirio" (2Kor.5:19). Krist da je 'rođen' od Boga, umjesto da je tek stvoren iz praha, također pomaže objasniti njegovu prirodnu sklonost putovima svoga Oca Boga.

Is.49:5,6 sadrži proroštvo koje se tiče Krista kao svjetlu svijeta, koje je ispunio (Iv.8:12). On je opisan kako razmišlja o "Gospod, koji me je sazdao od utrobe materine da sam mu sluga". Krista je znači 'sazdao' Bog u Marijinoj utrobi, kroz moć Svoga Svetog Duha. Marijina je utroba očito mjesto Kristova fizičkog porijekla.

Mi smo vidjeli u Studij 7.1 da Ps.22 prorokuje Kristove misli na križu. On odražava da ga je Bog "izvadio iz utrobe... Za tobom pristajem od rođenja, od utrobe matere moje ti si Bog moj" (Ps.22:9,10). U vrijeme njegova umiranja, Krist se okrenu svome porijeklu - k utrobi matere svoje Marije, sazdano silom Božjom. Sam opis Marije u evanđelja kao "*majka*" Kristu samo po sebi uništava ideju da je postojao prije svoga rođenja Marijom.

Marija je bila obično ljudsko biće, s običnih ljudskih roditelja. Ovo je dokazano činjenicom da je ona imala rođaku, koja je rodila Ivana krstitelja, običnog čovjeka (Lk.1:36). Rimokatolička ideja da Marija nije bila obične ljudske prirode znači da Krist nije mogao biti oboje "čovječji sin" i "Božji sin". Ovo su njegove česte titule diljem Nova zavjeta. Bio je "čovječji sin" s obzirom da je imao potpuno ljudsku majku, i "Božji sin" zbog Božjeg čina nad Marijom kroz Svetog Duha (Lk.1:35), sa značenjem da je Bog bio njegov Otac. Ovaj prekrasni aranžman je poništovan ako Marija nije bila obična žena.

"Ko će čisto izvaditi iz nečista? Niko... šta je čovjek, da bi bio čist, i rođeni od žene, da bi bio prav?... i kako će čist biti rođeni od žene?" (Jov 14:4; 15:14; 25:4). Ovo stavlja mrlju na bilo kakvu ideju o nekom bezgrešnom začecu da je moguće, bilo o Mariji ili Isusa.

Marija da je "rođena od žene", od običnih ljudskih roditelja, morala je imati našu nečistu, ljudsku prirodu, koju je predala Isusu, koji "od žene bi rođen" (Gal.4:4). Jezik da je on bio "*rođen*" posredstvom Marije je daljnji dokaz da on nije mogao fizički postojati bez svoga rođenja njom. Diaglott upotrebljava u Gal.4:4 da je: "*bio produciran od žene*".

Zapisi evanđelja često pokazuju Marijinu ljudskost. Krist ju je morao ukoriti najmanje tri puta zbog nemanja duhovne percepcije (Lk.2:49; Iv.2:4); ona ne uspijeva razumjeti sva njegova kazivanja (Lk.2:50). Ovo je upravo ono što bi i očekivali od žene koja je bila ljudske prirode, čiji je sin bio Božji sin, i stoga duhovno perceptivniji od nje same, premda je on, isto tako, dijelio ljudsku prirodu. Josip je imao snošaja s Marijom nakon Kristova rođenja (Mt.1:25), i nema nikakva razloga misliti da oni nisu imali jednu normalnu bračnu vezu od tada pa nadalje.

Spominjanje Kristove "majke i braće njegove" u Mt.12:46,47 bi stoga impliciralo da je Marija imala drugu djecu nakon Isusa. Isus je bio samo "njezin *prvorodeni*". Katolička učenja da je Marija ostala djevicom i onda uzašla na nebo stoga nemaju apsolutno nikakvu biblijsku podršku. Kao ljudsko biće smrtno prirode, Marija bi ostarjela i umrla; osim toga mi čitamo u Iv.3:13, "Nitko nije uzašao na nebo". Činjenica da je

Isus imao ljudsku prirodu (vidi Heb.2:14-18; Rim.8:3) znači da ju je njegova mati također morala imati, budući da ju je njegov Otac nije imao.

7.3 Kristovo mjesto u Božjem planu

Bog ne odlučuje o Svojim planovima podsticajem trenutka, spravljaajući dodatne dijelove u Svojim namjeri kako se odvija ljudska povijest. Bog je imao potpuni plan formuliran u samom početku stvaranja (Iv.1:1). Njegova želja da ima Sina je stoga bila u Njegovu planu s početka. Cijeli Stari zavjet otkriva razne aspekte Božjega plana spasenja u Krista.

Mi smo često pokazivali da preko obećanja, proroštva proroka, i vrsti Zakona Mojsijeva, Stari je zavjet uvijek otkrivao Božju namjeru u Krista. Zbog Božjeg znanja da će imati Sina doveo je On stvaranje u postojanju (Heb.1:1,2 grč. tekst; "po" je u A.V. bolje preveden "zbog"). Zbog Krista su godine ljudske povijesti dopuštene od Boga (Heb.1:2 grč. tekst). Slijedi da je Božje otkrivenje čovjeku kroz godina, zapisano u Starom zavjetu, puno preporuka o Kristu.

Kristovu nadmoć i njegovu ogromnu i osnovnu važnost Bogu nam je teško potpuno shvatiti. Stoga istina je reći da je Krist postojao u Božjem umu i namjeri s početka, iako je jedino došao u fizičkom postojanju svojim rođenjem Marijom. Heb.1:4-7,13,14, ističe da Krist nije bio anđeo; dok je u svom smrtnom životu bio manji od anđela (Heb.2:7), on je bio uzvišen u daleko veću čast od njih budući da bio Božji '*Jedinorođeni Sin*' (Iv.3:16). Mi smo ranije pokazali da je jedini oblik postojanja naučavan u Pismu postojanje u tjelesnom obliku, stoga Krist nije postojao kao 'duh' prije svoga rođenja. 1Pet.1:20 rezimira stanje: Krist "bijaše doduše predviđen prije postanka svijeta, ali se očitova na kraju vremena". Isus je bio središnji stožer evanđelja, "koje Bog unaprijed obećavaše po svojim prorocima u Pismima svetim o Sinu svome, potomku Davidovu po tijelu, postavljenom Sinom Božjim, u snazi, po Duhu posvetitelju uskrsnućem od mrtvih" (Rim.1:1-4).

Ovo rezimira Kristovu povijest:-

1. Obećan u Starom zavjetu - tj. u Božjem planu;
2. Stvoren kao fizičku osobu preko djevičanskog rođenja, kao sjeme Davidovo;
3. Zbog svoga savršena karaktera ("Duhu posvetitelju"), pokazanog za vrijeme njegova smrtnog života
4. Bio je uskrsnut, i opet javno proglašen Sinom Božjim s duhom darivanim propovijedanju apostola.

BOŽJE PREDZNANJE

Nama će se uveliko pomoći u razumijevanju kako je potpuno Krist bio u Božjem umu s početka, dok nije fizički postojao, ako se složimo s činjenicom da Bog zna *sve* stvari koje će biti u 'budućnosti'; On ima potpuno 'predznanje'. Bog može stoga govoriti i misliti o stvarima koje ne postoje, kao da jesu. Tako cjelokupno je Njegovo znanje o budućnosti. Bog "zove da bude ono što nije" (Rim.4:17). On može stoga objaviti s početka "kraj i izdaleka što još nije bilo; koji kažem: namjera moja stoji i učiniću sve što mi je volja" (Is.46:10). Zato, Bog može govoriti o mrtvima kao da su živi, i može govoriti o ljudima kao da su živi prije rođenja.

"Savjet", ili riječ Božja, je prorekla Krista s početka; on je uvijek bio u Božjoj namjeri ili "volji". Bilo je stoga sigurno da će Krist u neko vrijeme biti fizički rođen; Bog će ispuniti Svoju izjavljenu namjeru u Kristu. Sigurnost Božjeg predznanja je stoga odražena u sigurnost Njegove riječi. Biblijski hebrejski ima 'proročki perfekat' vrijeme, koje koristi prošlo vrijeme za opisivanje budućih događaja koje je Bog obećao. Tako David reče, "ovo je kuća Gospoda Boga" (1Dnev.22:1), kad je hram bio tek obećan od Boga. Takva je bila njegova vjera u toj riječi obećanja da je David upotrijebio sadašnje vrijeme da opiše buduće stvari. Pismo obiluje primjerima o Božjem predznanju. Bog je bio tako siguran da će On ispuniti obećanja Abrahamu, da mu je rekao: "sjemenu tvojemu *dadoh* zemlju ovu" (1Moj.15:18) u vrijeme kada Abraham nije ni imao sjemena. Za vrijeme ovog istog perioda prije no je sjeme (Izak/Krist) rođeno, Bog je dalje obećao: "*jer sam te učinio* ocem mnogih naroda" (1Moj.17:5). Doista, Bog "zove da bude ono što nije".

Tako Krist govori za vrijeme svog službovanja kako je Bog sve "*predao* u ruku njegovu" (Iv.3:35), premda ovo onda nije bio slučaj. "(Kristu) pod noge sve *podloži*... Sad još ne vidimo da mu je sve podloženo" (Heb.2:8).

Bog je govorio o Svom planu spasenja preko Isusa kroz "usta svetih proroka svojih odvijeka" (Lk.1:70). Jer su bili tako usko povezani s Božjim planom, za ove se ljudi govori kao da su doslovno postojali s početka, iako ovo očito nije bio slučaj. Umjesto toga, mi možemo reći da su proroci bili u Božjem planu još s početka. Jeremija je glavni primjer. Bog mu je rekao: "Prije nego te sazdah u utrobi, znah te; i prije nego izide iz utrobe, posvetih te; za proroka narodima postavih te" (Jer.1:5). Tako je Bog znao sve o Jeremiji čak i prije stvaranja. Na ovaj način može Bog govoriti o perzijskom kralju Kira prije vremena njegova rođenja, koristeći govor koji implicira da je on bio tada u postojanju (Is.45:1-5). Heb.7:9,10 je drugi primjer da se ovaj govor o postojanju koristi o nekom tada još nerođenom.

Slično kao što se govori o Jeremiji i prorocima kao da su postojali čak i prije stvaranja, zbog njihova udjela u Božjem planu, tako i o istinskim se vjernicima govori kao da su postojali onda. Očito je da mi nismo onda postojali izuzev u Božjem umu. Bog "nas je spasio i pozvao pozivom svetim... po svojem naumu i milosti koja nam je dana u Kristu Isusu prije vremena vjekovječnih" (2Tim.1:9). Bog "u (Kristu) nas sebi izabra prije postanka svijeta... nas predodredi... dobrohotnošću svoje volje" (Ef.1:4,5).

Cijela ideja o pojedincima da su unaprijed znane Bogu s početka, i da su 'markirani' ('predestinirani') na spasenje, pokazuje da su oni postojali u Božjem umu s početku (Rim.8:27; 9:23).

U Svjetlu svemu ovome, ne iznenađuje da se o Kristu, kao zbroj Božje namjere, treba govoriti kao da je postojao još s početka u Božjem umu i planu, iako fizički on to nije mogao. On je bio "zaklano Jaganjce od postanka svijeta" (Otk.13:8). Isus nije tada doslovno umro; on je bio "Božje Jaganjce" žrtvovano 4000 god. kasnije na križu (Iv.1:29; 1Kor.5:7). Slično kao što je Isus bio izabran još s početka (1Pet.1:20), tako su i vjernici (Ef.1:4; ista grčka riječ za "izabran" je upotrijebljena u ovim stihovima). Naša poteškoća u razumijevanju svega ovoga je zbog toga što ne možemo olako zamisliti kako Bog djeluje izvan pojma vremena. 'Vjera' je sposobnost gledanja stvari s Božjega gledišta, bez ograničenja vremena.

7.4 "U početku bijaše Riječ", Ivan 1:1-3.

"U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku u Boga. Sve postade po njoj".

Ovi stihovi, kad se ispravno shvate, potvrđuju i proširuju zaključke postignute u zadnjem dijelu. Međutim, ovaj pasus jest onaj općenito pogrešno shvaćen u učenju da je Isus postojao na nebu prije svog rođenja. Ispravno razumijevanje ovih stihova okreće se s procjenjivanjem što "Riječ" znači u ovom kontekstu. Ne može se odnositi izravno o osobi, jer osoba ne može biti "u Boga" a ipak *biti* Bog istodobno. Grčka riječ 'logos' koja je prevedena "riječ" ovdje, ne znači sama po sebi 'Isus'. Obično je prevedena kao "riječ", ali također i kao:-

Račun	Razlog (kauza)
Komunikacija	Nauk
Namjera	Propovijedanje
Razum	Govorenje
Vijesti	

O "riječi" se jedino govori sa "on" (ovo važi za engleski jezik, ipak u hrv.-srp. može se uzeti u obzir "slovo"- "ono") jer 'logos' je muškog roda u grčkom. Ali ovo ne znači da se odnosi na čovjeka, Isusa. Njemački (Luther) prijevod govori o "das Wort" (srednji); francuski (Segond) prijevod govori o "la parole" u ženskom rodu, pokazujući da "riječ" nužno ne ukazuje na mušku osobu.

"U POČETKU"

'Logos' se može striktno odnositi na unutarnju misao koja se izražava van riječima i drugim komuniciranjem. U početku je Bog imao ovog 'logosa'. Ova je osobita namjera bila usredotočena u Krista. Mi smo pokazali kako Božji Duh ostvaruje u djelo Njegove unutarnje misli, otud veza između Njegova Duha i Njegove Riječi (vidi dio 2.2). Božji

je Duh ostvarivao Njegov plan s ljudima i nadahnjivao Njegovu pisanu Riječ s početka, on je time saopćio ideju o Kristu svojim djelom i riječima. Krist *je* bio 'logos' Božji, i stoga je Božji Duh izrazio Božji plan o Kristu u svim svojim radnjama. Ovo objašnjava zašto su tako mnogo starozavjetnih događaja tipična o Kristu. Međutim, ne može biti preistaknuto da Krist osobno nije bio "riječ"; Božji plan spasenja preko Krista je bila "riječ". 'Logos' (Riječ) se vrlo često koristi o evanđelju o Kristu - pr. "*Riječ* Kristova" (Kol.3:16; cp. Mt.13:19; Iv.5:24; Djela 19:10; 1Sol.1:8 itd.). Zamijeti da je 'logos' *oko* Krista, umjesto da je osobno on. Kad je Krist bio rođen, ova se "riječ" pretvorila u oblik mesa i krvi - "I Riječ tijelom postade" (Iv.1:14). Isus je lično bio 'riječ' koja je postala tijelo' umjesto "riječ"; on je lično postao "riječ" putem svog rođenja Marijom, umjesto u neko prijašnje vrijeme.

Plan, ili poruka, o Kristu je bila u Boga još s početka, ali je bila otvoreno otkrivena u osobi Krista, i propovijedanja evanđelja o njemu u 1 stoljeću. Tako nam je Bog govorio Svoju riječ preko Krista (Heb.1:1,2). Povremeno se ističe da je Krist govorio Božje riječi i činio čuda Božjom riječju zapovijedi kako bi nam otkrio Boga (Iv.2:22; 3:34; 7:16; 10:32,38; 14:10,24).

Pavao je poslušao Kristovu zapovijed da propovijeda evanđelje o njemu "svim narodima": "i propovijedanju Isusa Krista, po objavljenju Otajstva prešućenog drevnim vremenima, a sada očitovanog... svim narodima" (Rim.16:25,26 cp. 1Kor.2:7).

Vječni je život jedino omogućen čovjeku preko djela Kristova (Iv.3:16; 6:53); ipak u početku je Bog imao ovaj plan ponuditi čovjeku vječni život, znajući pri tome za žrtvu koju će Isus napraviti. Potpuno otkrivenje te ponude jedino je došlo nakon rođenja i smrti Isusa: "Života vječnoga što ga, prije vremena vjekovječnih, obeća Bog... a u svoje doba očitova riječ svoju (o životu) u propovijedanju" (Tit 1:2,3). Mi smo vidjeli kako se o Božjim prorocima govori kao da su od uvijek postojali (Lk.1:70) u smislu da je "riječ" koju su govorili postojala u Boga još s početka.

Isusove prispodobе su otkrile mnogo od ovih stvari; on je stoga ispunio proroštvo o njemu samom, "Otvorit ću u prispodobama usta svoja, iznijet ću što je sakriveno od postanka svijeta" (Mt.13:35). U ovom smislu "Riječ bijaše u Boga... u početku", i "postane tijelo" s rođenjem Krista.

"RIJEČ BIJAŠE BOG"

Mi smo sada u stanju razmatrati u kojem smislu "Riječ bijaše Bog". Naše planove i misli smo u osnovi mi. 'Ja idem u London' je 'riječ' ili saopćenje koje izražava moju nakanu, jer to jest moja nakana. Božji plan u Kristu se može shvatiti slično. "Jer kakve su misli (čovjeka) u duši njegovoj, takav je i on" ((izv. heb. tekst) Priče 23:7), i kako Bog misli, takav je i On. Tako Božja riječ ili mišljenje *jest* Bog: "Riječ bijaše Bog". Zbog ovoga, ima vrlo bliske povezanosti između Boga i Njegove riječi: paralelizmi kao Ps.29:8 su česti: "Glas Gospodnji potresa pustinju, potresa Gospod pustinju". Izjave kao "Ali *me* ne poslušaste, govori Gospod" (Jer.25:7) su česte u prorocima. Djelotvorno Bog misli 'Vi niste poslušali *Moju riječ* govorenu preko

proroke'. David je uzeo riječ Božju za svoju svjetiljku i svjetlo (Ps.119:105), također je odrazio: "Ti si vidjelo moje, Gospode, i Gospod prosvjetljuje tamu moju" (2Sam.22:29), pokazujući paralelu između Boga i Njegove riječi. Razumljivo je, stoga, da je Božja riječ personificirana kao da je to Sami On, tj. govori se o njoj kao da je osoba premda to nije (vidi Osvrt 5 'Princip personifikacije').

Bog je sama istina (Iv.3:33; 1Iv.5:10), i stoga je riječ Božja također istina (Iv.17:17). Slično tome Isus izjednačuje sebe sa svojih riječi tako prisno da personificira svoju riječ: "Tko mene odbacuje i riječi mojih ne prima, ima svoga suca: riječ koju sam zborio - ona će mu suditi u posljednji dan" (Iv.12:48). Isus govori o svojoj riječi kao da je stvarna osoba, tj. on sam. Njegove su riječi bile personificirane, jer su bile tako usko povezane s Isusom.

Božja riječ je također personificirana kao osoba, tj. Sami Bog, u Iv.1:1-3. Tako je nama rečeno o Riječi, "Sve postade po njoj" (Iv.1:3). Međutim sve stvari "*stvari Bog*" Svojom riječju zapovijedi (1Moj.1:1). Zato, o Božjoj se Riječi govori kao da je ona Sami Bog. Pobožnu poentu na koju valja obratiti pažnju iz ovoga jest da kroz bivanjem Božje riječi u našem srcu, Bog nam se može tako blizu približiti.

Očito je iz 1Moj.1 da je Bog bio Tvorac, Svojom Riječju, umjesto Krist osobno. *Riječ* je ta koja je opisana da čini sve stvari, umjesto Isus osobno (Iv.1:1-3). "Riječju Gospodnjom nebesa se stvorise, i duhom usta njegovijeh sva vojska njihova (tj. zvijezde)... Jer on reče, i postade" (Ps.33:6,9). Čak i sada Njegovu Riječju prirodno stvaranje radi: "Šalje govor svoj na zemlju, brzo teče riječ njegova. Daje snijeg kao vunu... Pošalje riječ svoju... i poteku vode" (Ps.147:15-18).

Božja riječ je Njegova stvaralačka moć, On ju je upotrijebio kod Isusova začeca u Marijinoj utrobi. Riječ, Božji plan stavljen u djelo Svojim Svetim Duhom (Lk.1:35), je izdejstvovao začecje Krista. Marija je poznala ovo u svom odgovoru vijestima o njezinu budućem začecju Krista: "neka mi bude po tvojoj riječi" (Lk.1:38).

Mi smo vidjeli da Božja Riječ/Duh odražava Njegovu namjeru, koja je bila izjavljena diljem Staroga zavjeta. Stupanj istinitosti toga je pokazan u Djela 13:27, gdje se o Isusu govori kao o paraleli riječi starozavjetnih proroka: "(Židovi) ne upознаše njega ni riječi proročkih". Kad se Krist rodio, sva je Božja Riječ/Duh bila izražena u osobi Isusa Krista. Pod nadahnućem, apostol Ivan se radovao tome kako je Božji plan vječnoga života bio izražen u Kristu, kojeg su apostoli mogli fizički dotaknuti i gledati. On je sada uvidio da su oni doticali Riječ Božju, sav Njegov plan spasenja u Kristu (1Iv.1:1-3). Dok mi ne možemo fizički vidjeti Krista, mi, također, se možemo radovati da kroz istinskog razumijevanja njega, možemo posve osobno znati Božju namjeru s nama i time biti sigurni vječnoga života (1Pet.1:8,9). Mi se moramo upitati: 'Poznajem li Krista?' Samo prihvatanje da je dobri čovjek zvanim Isus nekoć postojao nije dovoljno. Kroz stalna, s molitvom proučavanja Biblije, može ga se brzo shvatiti kao osobna Spasitelja i povezati se s njim baptizmom.

Fusnota: "U početku bijaše Riječ" vjerojatno komentira o židovskoj predodžbi da je Tora (Mojsijevih pet knjiga) postojala prije stvaranja. Iv.1:1-3 veli da je najvažnije cijeliti da su te riječi Božje proricale o Isusu; Božji je plan o njemu postojao prije stvaranja (cp. Lk.1:70).

Osvrt 22: Povijesni Isus

Ako, kao što neki tvrde, nema dokaza da je Isus iz Nazareta ikad postojao, onda je samo postojanje kršćanstva teško objasniti. Užasno mnogo se traži u očekivanju bilo koga da vjeruje da su milijuni ljudi u zadnjih 2000 godina osnivali svoja vjerovanja u nekog koji nije nikada postojao, i imali tako silnu vjeru u nj da su bili potaknute širiti svoju vjeru u njega po svijetu, često po riziku proganjanja i smrti. Kršćani i Židovi uglavnom nemaju poteškoća prihvatiti da je Muhamed nekoć živio, dok odbacuju njegove tvrdnje i učenje. Uistinu mi prihvatamo da su najslavniji povijesni karakteri postojali bez zahtijevanja kritičkog osvrta u dokaze. Česte analize su pravljene o široko prihvaćenih povijesnih događaja, pr. da se bitka kod Hastingsa dogodila 1066, i našli su da je do konkretnih dokaza relativno teško doći.

Činjenica da neki tako silno niječu samo postojanje Isusa iz Nazareta je sigurni nagovještaj pretjerane reakcije, želja da se nađe prikladan izgovor ne suočavanja s razlozima za prihvaćanja njegova Mesijanstva. Ovo se pokazuje naročito istinito kad se shvati da su sami rani Židovi prihvatili da je osoba zvana Isus postojala u 1 stoljeću. Slijedeći povijesni dokazi o postojanju Isusa iz Nazareta pokazuju da se ni u kom slučaju on ne može otpremiti kao teološku invenciju ljudi. Prilično je korisne informacije u ovom dijelu sakupljeno iz 'Ancient Evidence For The Life Of Jesus' Garyja Habermasa.

1) Tacit je bio rimski povjesničar čije dvije velike knjige o 1 stoljeću ("Annals" i "Histories") obje spominju Isusa i kršćanstva. On je napisao u 'Analima' (oko 115 n.e.):

"Omražena klasa zbog svojih odvratnosti, od naroda su nazvani kršćani. Krist, po kome je nastalo i ime, je pretrpio ekstremnu kaznu za vrijeme vladavine Tiberija u rukama jednog od naših prokuratora, Pontije Pilata".

Imperator Tiberij je vladao od 14-37n.e., za čijeg je perioda Krist ubijen, prema ovom zapisu. Tacit također opisuje kako su vjerovanja ove grupe "Izbila ne samo u Judeji, prvotni izvor (ovih ideja), nego čak i u Rimu", on nastavlja s opisivanjem kako su kršćani bili opće omraženi, i mnogi ubijeni u Rimu. Sve se ovo slaže s novozavjetnim zapisom o Isusu, učenici i apostoli prvo su širili svoje učenje Judejom, i onda kroz rimskim svijetom, uključujući i Rim, s velikim otporom na njih.

2) Suetonij, drugi jedan rimski povjesničar, komentirao je o vladavini Klaudija (41-54 n.e.): "Stoga jer su Židovi u Rimu stvarali neprestane nemire poticali Krestom, on (Klaudije) ih je otjerao iz grada". "Krest" je drugo sloviranje za "Krist". Slučajno, Djela 18:2 opisuju kako je židovski par imenom Akvila i Priscila morao napustiti Rim

zbog progona Židova. Suetonij komentira kasnije o progonu kršćana u vrijeme Nerona: "Nakon velikog požara u Rimu... Kazne su također dosuđivane i kršćanima, sekta koja ispovijeda novo i štetno religiozno vjerovanje". Ova preporuka o postojanju grupe zvanog "kršćani" u 1 stoljeću sugerira da je osoba zvana "Krist" postojala ranije u tom stoljeću.

¬

3) F.F.Bruce ("Christian Origins" pp.29,30) povlači pažnju činjenici da ima preporuka o povijesti istočnog Mediterana pisana od povjesničara zvanog Talij oko 52 n.e. Bruce pokazuje drugdje ("The New Testament Documents", p.113) da je učenjak po imenu Julij Afrikanij citirao Talija, ismijavajući njegov opis tame za Isusova raspeća da je zbog pomrčine sunca. Ovo sugerira da je Talij pisao na račun raspeća Isusova koje je nastalo nekoliko godina prije njegova pisanja povijesti u 52 n.e.

4) Plinije, rimski vladin službenik, opširno spominje postojanje veoma aktivne grupe ljudi zvane kršćani u kasnije godine 1 stoljeća. Za njihovo držanje rekvijema on ukazuje: "Oni su imali običaj sretati se određenog dana prije no se obdani, kad su pjevali naizmjeničnim stihovima himnu Kristu" ("Letters of Pliny", prevedeno od W.Melmoth, Vol.2, X:96). Rimski imperatori Trajan i Hadrijan obojica su spomenuli problem spravljanja s kršćanima. Za preporuke o tome, vidi "Letters of Pliny", Vol.2, X:97 i Eusebius' Ecclesiastical History, IV:IX odnosno. Postojanje ove grupe još od 1 stoljeća i njihovu izvanrednu istrajnost za vrijeme progona bi sugeriralo da su oni bili sljedbenici istinskog povijesnog karaktera koji je živio u 1 stoljeću.

5) Talmud, židovska sveta knjiga, u Sanhedrin 43a govori o Isusovoj smrti. Potvrđeno je da ovaj dio Talmuda datira od ranog perioda kompilacije te knjige (tj. 70-200 n.e.): "Te večeri za pashu Ješu (Isus) bi obješen. Četrdeset dana prije no se dogodilo smaknuće, glasnik je išao naprijed i vikao, 'On će biti kamenovan jer je vršio čarobnjaštvo i privukao je Izraela u odmetništvo. Bilo tko koji može reći što u njegovu korist, neka istupi naprijed'. Ali pošto ništa nije bilo iznijeto u njegovu korist on bi obješen te večeri za pashu". "Obješen" može biti idiom za raspeće - tako se koristi u Novom zavjetu (Gal.3:13; Lk.23:39). Ovaj pasus opisuje da su Židovi htjeli Isusovo kamenovanje (suglasno Mojsijevom zakonu, vjerojatno?), ali spominje da je bio zaista obješen. Objašnjenje ovome je dano u novozavjetnom opisu o tome kako su Židovi morali koristiti rimski zakon u izvršavanju Isusove smrti - koje bi bilo vješanjem.

Sanhedrin 43a također opisuje kako su pet Isusova učenika bila osuđena kaznom smrti, opet pokazujući da su Židovi tradicionalno vjerovali u postojanju povijesnog Isusa. Sanhedrin 106b čak veli da je Isus bio u dobi od 33 godina kad je umro; točno koliko i traži Novi zavjet. Maier ("First Easter", pp.117,118) citira židovskoga dokumenta "Toledoth Jesu" iz 5 stoljeća, koji tvrdi da su učenici pokušali ukrasti Isusovo tijelo nakon njegove smrti, ali jedan je vrtlar po imenu Juda čuo o njihovim planovima i premjestio je Isusovo tijelo drugdje, uručivši ga kasnije Židovima. Justin Martyr pisujući u 150 n.e. bilježi da su Židovi poslali posebne glasnike da tvrde da je Isusovo tijelo bilo ukradeno ("Dialogue with Trypho",108), i Tertullian ("On Spectacles",30) ima slični prikaz kad je pisao u 200 n.e.

Zajedno ovi strukovi dokaza pokazuju da su Židovi ranih stoljeća n.e. vjerovali u postojanju i nasilnoj smrti povijesnog Isusa.

—

6) Grčki dramopisac Lukijan, pisujući u 2 stoljeću, ismijava kršćane koji "štuju čovjeka do dana današnjeg (koji) bi raspnut" (Lucian, The Death of Peregrine, 11-13, u "The Works of Lucian", Vol.4, prevedeno od Fowler i Fowler).

7) Josifij je najpoznatiji povjesničar 1 stoljeća. U svojim "Antiquities", pisane 90-95 n.e. on spominje Jakova, "brat Isusu kojeg su zvali Krist". On također govori u drugom dijelu iste knjige riječima koje jasno potvrđuju novozavjetnu sliku o Isusu: "Otprilike u ovo vrijeme Isus, mudar jedan čovjek... Jer činio je začuđujuća djela... On je bio Krist... pojavio im se živ trećega dana, kao što su božanstveni proroci pretkazali ove i deset tisuća drugih čudesnih stvari o njemu".

Tako pokazujući je ovaj pasus da su neki tvrdili da je umetnut. Da ipak postoji razlog za upotrebu ovog pasusa u podršci prepirke da je bilo čovjeka zvana Isus iz Nazareta koji je živio u 1 stoljeću je snabdjeno sa slijedećim razmatranjima:

-Eusebius (Ecclesiastical History, I:XI) citira ovoga dijela Josifija.

-Ugledni učenjaci podržavaju ovo prvo čitanje za izvorno, i mogu pokazati da je ovaj dio pisan istim stilom kao i ostalo Josifijevo djelo (Vidi Daniel Rops, "The Silence of Jesus' Contemporaries", p.21; J.N.D. Anderson, "Christianity: The Witness of History" p.20; F.F.Bruce, "The New Testament Document" pp.108,109).

-Nema nikakva tekstualnog dokaza da je ovo umetak.

-Profesor Schlomo Pines tvrdi da je arapsko izdanje Josifijeva djela ustanovljeno što je skoro sigurno za izvorno. Gore navedeni pasusi se pojavljuju ondje, ali bez očitih naučnih izjava o Isusova uskrsnuća i Mesijanstva koje su načinjene u gomjem izvodu. Ovo izgleda logično, budući da je Josifij bio Židov. Pines je prvo objavio svoje nalaze javno u člancima u "The New York Times", Feb.12 1972, gdje citira raspravljani pasus Josifija o Isusu iz arapskog prijevoda: "Otprilike u ovo vrijeme bio je jedan mudar čovjek po imenu Isus. Bio je dobrog vladanja i poznat po kreposnosti. I mnogi su ljudi iz Židova i drugih naroda postali njegovi učenici. Pilat ga je osudio na raspeće i smrt. I oni koji su postali njegovi učenici nisu ostavili njegova sljedbeništva. Oni su izvijestili da im se on ukazao tri dana nakon svoga raspeća i da je bio živ; dakle, on je možda bio dotični Mesija kojemu su proroci nabrojavali čuda".

Ovaj se prikaz krasno podudara s onim iz Novoga zavjeta.

Osvrt 23: "Jer sidoh s neba"

"kruh je Božji Onaj koji silazi s neba i daje život svijetu... jer sidoh s neba" (Iv.6:33,38).

Ove se riječi i druge poput njih, pogrešno koriste u podršci pogrešne ideje da je Isus fizički postojao na nebu prije svoga rođenja. Slijedeće točke se međutim, moraju zabilježiti:

1. Trinitarci uzimaju ove riječi za doslovne kako bi dokazali svoju poentu. Međutim ako bi ih mi uzeli za doslovne, onda to znači da je Isus nekako doslovno doplovio dolje s neba. Ne samo da Biblija potpuno šuti o ovome, nego i jezik da je Isus bio *začet* kao beba u Marijinoj utrobi je napravljen besmislenim. Iv.6:60 opisuje učenje o mani riječima "Tvrda je to besjeda"; tj. trebamo shvatiti da se upotrebljava figurativan govor.

2. U Iv.6, Isus objašnjava kako je mana bila tipična o njemu samom. Mana je bila poslana od Boga u smislu da je Bog bio odgovoran o njenom stvaranju na zemlji; ona nije fizički padala dolje s Božjega prijestolja na nebu. Tako i Kristov se silazak s neba treba shvatiti slično; on je bio stvoren na zemlji, od Svetog Duha djelujući na Marijinoj utrobi (Lk.1:35).

3. Isus veli "kruh koji ću ja dati *tijelo je moje* " (Iv.6:51). Trinitarci tvrde da je 'Božanski' dio Isusa sišao s neba. Ali Isus veli da je njegovo "tijelo" kruh koji je sišao sa neba. Slično Isus povezuje kruh sa neba s njim samim kao "*Sina Čovječjega*" (Iv.6:62), ne 'Bog Sin'.

4. U ovom istom pasusu u Iv.6 ima obilne dokaze da Isus nije bio jednak Bogu. "Kao što je mene *poslao* živi Otac" (Iv.6:57) pokazuje da Isus i Bog ne dijele sujednakost; i činjenica da "ja živim po Ocu" (Iv.6:57) jedva da je 'suvječnost' o koju govore trinitarci.

5. Mora se pitati, Kada i kako je Isus 'sišao' s neba? Trinitarci koriste ove stihove u Iv.6 da 'dokažu' da je Isus sišao s neba za svoga rođenja. Ali Isus govori o sebi kao za "Onaj koji silazi s neba" (v.33,50), kao da je trajni proces. Govoreći o Božjem daru Isusa, Krist reče "Otac moj *daje vam* kruh s neba" (v.32). U vrijeme kad je Isus govorio ove riječi, on je već bio 'sišao' u određenom smislu, da je bio poslan od Boga. Zbog toga, on je mogao također govoriti u prošlom vremenu: "Ja sam kruh živi koji je s neba *sišao* " (v.51). Ali on isto tako govori o 'silazenju' kruha s neba u obliku njegove smrti na križu: "Kruh koji *ću* ja dati tijelo je moje - za život svijeta" (v.51). Pa tako imamo Isusa koji govori ovdje da je već sišao s neba, da je u toku 'silaska', i da još uvijek mora 'sići' u svojoj smrti na križu. Sama ova činjenica treba dokazati da se 'silazak' odnosi na Božjeg očitovanja Sebe, umjesto samo da se odnosi na Kristovu rođenju. Ovo je uvjerljivo dokazano sa svim starozavjetnim preporukama za Božjeg 'silaska' da ima upravo ovo isto značenje. Tako je Bog vidio ogorčenost Svojih ljudi u Egiptu, i 'sišao' je da ih izbavi kroz Mojsiju. On je vidio naše robovanje grijehu, i 'sišao' je ili Se očitovao, ispraćajući Isusa kao ekvivalent Mojsiju da nas izvede iz ropstva.

Osvrt 24 Da li je Isus stvorio zemlju?

"Prvorođenac svakog stvorenja. Ta u njemu (Isusu) je sve stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo Prijestolja, bilo Gospodstva, bilo Vrhovništva, bilo Vlasti - sve je po njemu i za njega stvoreno: on je prije svega i sve stoji u njemu. On je Glava Tijela, Crkve; on je Početak, Prvorođenac od mrtvih" (Kol.1:15-18). Ovo je tipično za one pasuse koji mogu dati utisak da je Isus zaista stvorio zemlju.

1. Ako je ovo istina, onda se toliko mnogim drugim pasusima protuslovi koji naučavaju da Isus nije postojao prije svoga rođenja. Zapis u Postanku jasno uči da je Bog bio Tvorac. Ili Isus ili je Bog bio tvorac; ako kažemo da je Isus bio tvorac dok Postanak veli da je to bio Bog, velimo da je Isus bio izravno jednak Bogu. U ovom je slučaju nemoguće objasniti mnoge stihove koji pokazuju razlike između Boga i Isusa (vidi Studij 8.2 za primjeri o ovome).

2. Isus je bio "*prvorođeni*", što implicira početak. Nema nikakva dokaza da je Isus bio Božji "*prvorođeni*" prije stvaranja doslovne zemlje. Pasusi kao 2Sam.7:14 i Ps.89:27 su predviđjeli da će doslovni potomak Davidov *postati* Božji prvorođenac. On jasno nije bio u postojanju u vrijeme kad su ti pasusi pisani, i stoga niti u vrijeme stvaranja Postanka. Isus je postao "Sinom Božjim, u snazi" *preko* svoga uskrsnuća od mrtvih (Rim.1: 4). Bog "uskrisi... Isusa, kao što je i pisano u Psalmu drugom: Ti si Sin moj, *danas* te rodih" (Djela 13:32,33). Tako je Isus postao Božji prvorođenac putem svoga uskrsnuća. Zamijeti također da sin koji stoji s desne ruke ocu je povezano s time da je prvorođeni (1Moj.48:13-16) i Krist bi uznesen k Božjoj desnoj ruci nakon svoga uskrsnuća (Djela 2:32; Heb.1:3).

3. U ovom je smislu Isus opisan kao prvorođenac od mrtvih (Kol.1:18), fraza koja je paralelna sa "Prvorođenac svakog stvorenja" ili stvaranja (Kol.1:15). On stoga govori o sebi kao o "Prvorođenca od mrtvih... Početak Božjeg stvorenja" (Otk.1:5; 3:14). Isus je bio prvi od novog stvorenja besmrtnih muškaraca i žena, čije uskrsnuće i potpuno rođenje kao besmrtni Božji sinovi je omogućeno smrću i uskrsnućem Isusa (Ef.2:10; 4:23,24; 2Kor5:17). "U Kristu (će) svi (istinski vjernici) biti oživljeni. Ali svatko u svom redu: prvina Krist, a zatim koji su Kristovi, o njegovu Dolasku" (1Kor.15:22,23). Ovo je upravo ista ideja kao u Kol.1. Isus je bio prva osoba za ustajanje od mrtvih i za dodjeljivanje besmrtnosti, on je bio prvi od novog stvorenja, i istinski vjernici će slijediti njegov model o njegovu povratku.

4. Stvorenje o kojem se govori u Kol.1 se stoga odnosi na novom stvorenju, umjesto onom iz Postanka. Preko Isusova djela "je sve stvoreno... Prijestolja... Gospodstva" itd. Pavao ne veli da je Isus stvorio sve stvari i onda da daje primjere o rijeke, planine, ptice itd. Elementi ovog novog stvorenja se odnose na one nagrade koje ćemo imati u Božjem Kraljevstvu. "Prijestolja... Gospodstva" itd. se odnosi na to da će uskrsnuti vjernici biti "kraljevi i svećenici i kraljevat ćemo na zemlji" (Otk.5:10 izv. tekst). Ove su stvari omogućene Isusovim djelom. "Ta u njemu je sve stvoreno *na nebesima*" (Kol.1:16). U Ef.2:6 mi čitamo o vjernicima koji su *u* Kristu da sjede "na nebesima". Tako ovi stihovi naučavaju da uzvišeno duhovno stanje koje možemo sada imati, kao i ono koje ćemo doživjeti u budućnosti, je sve omogućeno po Kristu. 'Nebesa i zemlja'

sadrže sve stvari kojima je trebalo izmirenje po krvlju križa Kristova (Kol.1:16,20), pokazujući da se "sve... na nebesima" odnosi na vjernike koji sada sjede "na nebesima u Kristu Isusu", umjesto na sve fizičke stvari oko nas.

Osvrt 25: "Prije negoli Abraham posta ja jesam" (Iv.8:58)

Ove se riječi često pogrešno primjenjuju u učenju da je Isus postojao prije Abrahama. Međutim bliže ispitivanje otkriva suprotno da je istina.

1. Isus ne veli 'Prije negoli Abraham posta, ja sam *postojao*'. On je bio obećani potomak Abrahamov; mi činimo besmislicu od Božjih obećanja Abrahamu ako kažemo da je Isus fizički postojao prije vremena Abrahama.

2. Kontekst u Iv.8:58 je Kristov javni govor Židovima o Abrahamu. Što se njih ticalo, Abraham je bio najveći čovjek koji bi ikad živio. Isus veli "Ja sam *sada*, kao što ovdje stojim, važniji no Abraham". Kao što su oni stajali ondje, Isus je taj koji je bio za počast više nego Abraham. On veli 'Ja sam *sada*, važniji no što je Abraham ikada bio'. (Ovo je jedna igra riječi koja ne dobija smisao našim prijevodom "Prije negoli Abraham posta, Ja jesam" u engl. prev. čija odstupanja od izvornika su minimalna stoji "Prije Abrahama, sam Ja"; dakle Isus veli: 'Prije (vam je bio važan) Abraham, (sada važan) sam Ja'). Moguće je shvatiti "prije" u Iv.8:58 kao preporuku na vrijeme, u smislu da prije no je postojao Abraham, Krist je bio u Božjemu planu još s početka svijeta. Bio je stoga Isus "prije" Abrahama u ovom smislu što je bio "prije" njega u govoru važnosti.

3. Dokaz o ovome je nađen u Iv.8:56: "Abraham, otac vaš, usklikta što će vidjeti moj Dan. I vidje i obradova se". Jedino vrijeme zapisano da se Abraham smijao i bio obradovan bilo je kad mu je obećano da će imati sjemena; on je shvatio da konačno to je obećanje imalo preporuku na Isusa (1Moj.17:17). Abraham "vidje" naprijed prema Kristu kroz dana mu obećanja o Isusu. On je skriveno komentirao o budućoj Isusovoj žrtvi: "na brdu gdje će se Gospod postarati" ("na brdo Gospodnje bit će *viđeno*" -izv. heb. tekst (1Moj.22:14)). U ovom smislu Isus govori o Abrahamu da ga je *vidio*. U ovom kontekstu govora o obećanjima je Isus mogao reći "Prije negoli Abraham posta, Ja jesam". On je cijenio, kao što smo objasnili u dijelu 3.1, da su Božja obećanja Abrahamu otkrivala plan o Isusu koji je Bog znao s početka svijeta. Ta namjera, koja je bila "Prije negoli Abraham posta", je bila otkrivena Abrahamu u obećanja njemu, i sada se ispunjavala u očima Židova 1 stoljeća, kao što su stajali uokrug Isusa, "riječ (obećanja) tijekom postade".

4. Često se tvrdi da Isus aludira na Božanstveno Ime kad veli "Ja jesam" (Ja sam). Mi smo objasnili u Osvrtu 3 da Isus i dakako obični ljudi *moгу nositi* Božje Ime, bez ovo da znači da su oni Sami Bog osobno. Međutim, može biti da Isus jednostavno upotrebljava sadašnje vrijeme glagola 'biti'. Taj se isti grčki sastav pojavljuje u Iv.9:9 nekoliko stihova kasnije. Susjedi slijepog čovjeka koji je bio izliječen su pitali jedan drugoga je li to bio isti čovjek koji je običavao sedjeti i prositi: "Jedni su govorili: On je. Drugi opet: Nije nego mu je sličan. On je sam tvrdio: Da ja sam (taj)". Zamijetićeš da je u A.V. riječ "taj" u italiku. Ovo znači da se to ne nalazi u izvornom grčkom

tekstu, nego je dodato od prevodioce. Slijepi čovjek veli "Ja sam", upravo kao što i Isus veli "Ja sam" u Iv.8:58. Ako mi kažemo da činjenica što Isus veli "Ja sam" dokazuje da je on sami Bog, onda moramo zaključiti da je i slijepi čovjek bio također "sami Bog". Međutim, vrijedno je zabilježiti da Jahve, Božanstveno Ime, uistinu znači "Ja ću biti koji ću biti" (2Moj.3:14 R.S.V.mg.) umjesto "Ja sam" (Ja jesam).

Osvrt 26: Melkisedek

Mnogi su biblijski učenici rekli srdačno 'Amen' riječima apostola Petra kad je pisao: "ljubljeni brat naš Pavao... u svim poslanicama... U njima ima ponešto nerazumljivo, što neupućeni i nepostojani iskrivljuju, kao i ostala Pisma - sebi na propast" (2Pet.3:15,16). Ovo sigurno pristaje Pavlovu komentaru o Melkisedeku koji je zapisan u Hebrejima; on je sam priznao da ide duboko, govoreći o stvarima koje se jedino mogu shvatiti od vrlo zrelih vjernika (Heb.5:10,11,14). Prema tome nije u redu temeljiti osnovni nauk na učenju ovakvih stihova, niti trebaju Melkisedekovi pasusi poprimiti veliku važnost u umove onih koji još uvijek uče osnovne doktrine Pisma.

"Taj Melkisedek, kralj Šalemski (Jeruzalema), svećenik Boga Svevišnjega što je izašao u susret Abrahamu koji se vraćao s poraza kraljeva i blagoslovio ga" o kome se govori da je "bez oca, bez majke, bez rodoslovlja; on, kojemu dani nemaju početka ni život kraja - sličan Sinu Božjemu" (Heb.7:1,3). Iz ovoga je raspravljano od nekih da je Isus doslovno postojao prije svoga rođenja, i da stoga nije imao ljudskih roditelja.

Isus je imao Oca (Boga) i majke (Mariju) i rodoslovlja (vidi Mt.1, Lk.3 i cp. Iv.7:27). 'Melkisedek' se stoga ne može odnositi na njega osobno. Osim toga, Melkisedek je bio "SLIČAN Sinu Božjemu" (Heb.7:3); on nije bio sami Isus, već je imao određene sličnosti s njim koje se koriste od pisca u poučne namjere. "Drugi (se) svećenik postavlja po sličnosti s Melkisedekom", Isus (Heb.7:15), koji je bio postavljen svećenik "po redu Melkisedekovu" (Heb.5:5,6).

Jezik u Hebrejima o Melkisedeku se jednostavno ne može shvatiti doslovno. Ako Melkisedek doslovno nije imao oca i majke, onda jedina osoba koju je mogao biti jest Sami Bog; On je jedina osoba bez ikakva početka (1Tim.6:16; Ps.90:2). Ali je ovo zabranjeno od Heb.7:4: "promotrite kolik li je taj (čovjek -izv. tekst)", i također od činjenice da je on bio viđen od ljudi (što Bog ne može biti) i da je nudio žrtve Bogu. Ako je on nazvan čovjekom, onda je morao imati doslovne roditelje. To da je bio "bez oca, bez majke, bez rodoslovlja" mora se stoga odnositi na činjenicu da njegovo rodoslovlje i roditelji nisu zapisani. Roditelji kraljice Estere nisu zapisani, tako je i njena pozadina opisana na sličan način. Mordekaj "odgajaoše (Esteru), kći strica njegova, jer ne imao oca ni matere... i po smrti oca joj i matere uze je Mardohej za kćer" (Jestira 2:7).

Knjiga Postanka obično nadugačko i naširoko uvodi porodičnu pozadinu svih karaktera koje nam predstavlja. Ali se Melkisedek pojavljuje na sceni nenajavljen, bez zapisa o njegovih roditelja, i iščezava s prikaza jednakom nenadanošću. Ipak ne može biti

sumnje da je bio vrijedan jako velikog poštovanja; čak mu je i veliki Abraham plaćao desetinu, i bio je blagoslovljen od njega, jasno pokazujući Melkisedekovu superiornost nad Abrahamom (Heb.7:2,7).

Pavao ne čini samo duševnu vježbu s Pismom. Postojao je vrlo realan problem u prvom stoljeću koji je Melkisedekov argument mogao riješiti. Židovi su rasuđivali:

'Vi nam kršćani kažete da ovaj Isus može sada biti naš veliki svećenik, koji će nuditi naše molitve i djela Bogu. Ali svećenik mora imati poznato rodoslovlje, koje dokazuje da je on iz levitskog plemena. I svakako, vi sami priznajete da je Isus bio iz plemena Juda (Heb.7:14). Žao nam je, ali nama je Abraham naš vrhovni vođa i primjer (Iv.8:33,39), i nećemo poštovati ovog Isusa'.

Na čega Pavao odgovara:

'Ali sjetite se Melkisedeka. Zapis Postanka je sastavljen kako bi pokazao da takav veliki svećenik nije imao nikakvog rodoslovlja; a Mesija će biti oboje kralj i svećenik, čije svećenstvo je po redu Melkisedekovu' (Heb.5:6; Ps.110:4). Abraham je bio inferioran Melkisedeku, pa trebate vašeg isticanja Abrahama da zamijenite Isusom, i prestanite činiti pitanje rodoslovlja tako važnim (vidi 1Tim.1:4). Ako promišljate o tome kako je Melkisedek vrsta Isusa (tj. detalji njegova života su pokazivale k njemu), onda bi imali veće razumijevanje o Kristovu djelu'.

I mi bi mogli uzeti tu lekciju za nas sami.

STUDIJ 7: Pitanja

1. Navedi dva starozavjetna proroštva o Isusu.
2. Je li Isus fizički postojao prije svoga rođenja?
3. U kom se smislu može reći da je Isus postojao prije svoga rođenja?
 - a) Kao anđeo
 - b) Kao dio triniteta
 - c) Kao duh
 - d) Samo u umu i namjeri Božjoj.
4. Koje od slijedećih izjava su istinite o Mariji?
 - a) Bila je savršena, bezgrešna žena
 - b) Bila je obična žena
 - c) Bila je trudna Isusom od Svetoga Duha
 - d) Ona sada nudi naše molitve Isusu.
5. Je li Isus stvorio zemlju?
6. Što podrazumijevaš s Iv.1:1-3 "U početku bijaše Riječ" Što to *ne* znači?
7. Zašto misliš da je važno biti siguran o tome je li Isus postojao fizički prije svoga rođenja?

STUDIJ 8

ISUSOVA PRIRODA

8.1 Isusova priroda: uvod

Mora biti jedna od najvećih tragedija u kršćanskom shvaćanju da Gospodin Isus Krist nije primio čast i uzvišenost koju je zaslužio zbog svoje pobjede nad grijehom, kroz izgradnju savršenog karaktera. Rasprostranjeno učenje koja se drži o 'trinitetu' čini

Isusa Samog Boga. Budući da Bog ne može biti iskušavan (Jak.1:13) i nema nikakvu mogućnost griještiti, to znači da Krist nije se u stvari morao boriti s grijehom. Njegov život na zemlji je bio stoga pretvaranje, proživljavajući ljudska iskustva, ali bez stvarnog osjećanja duhovne i fizičke dileme ljudske rase, budući da on nije bio osobno pogođen time.

U drugoj krajnosti, grupe kao mormoni i Jehovini svjedoci ne uspijevaju ispravno cijeniti čudesnost da je Krist bio jednorodeni Sin Božji. Kao takav, nije mogao biti anđeo ili prirodni sin Josipov. Sugerirano je od nekih da je za vrijeme njegova života, Kristova priroda bila poput onu Adamovu prije pada. Odvojeno od nedostatka biblijskog dokaza o ovom gledištu, ne uspijeva se cijeniti da je Adam bio stvoren od Boga iz praha, dok je Isus bio 'stvoren' time što je bio *rođen* od Boga u Marijinoj utrobi. Tako, premda Isus nije imao ljudska oca, bio je začet i rođen kao i mi u svakom drugom pogledu. Mnogi ljudi ne mogu prihvatiti da čovjek naše grešne naravi može imati savršena karaktera. Ova je činjenica jedna prepreka istinskoj vjeri u Krista.

Vjerovati da je Isus bio od naše prirode, ali bezgrešan u svom karakteru, *uvijek* svladavajući svoja iskušenja, nije lako. Iziskuje mnogo razmišljanja nad zapise evanđelja o njegovu savršenom životu, udruženo s mnogim biblijskim pasusima koji niječu da je on bio Bog, da bi došli do čvrstog razumijevanja i vjere u istinskom Kristu. Daleko je lakše pretpostaviti da je on bio Sami Bog, i stoga automatski savršen. Ipak ovo gledište ponizuje veličinu pobjede koju je Isus izborio protiv grijeha i ljudske prirode.

On je imao ljudsku narav; on je dijelio svaku jednu našu grešnu sklonost (Heb.4:15), premda ih je svladao svojom predanosću Božjim načinima i tražeći Njegovu pomoć da svlada grijeh. Ovo je Bog voljno dao, tako da je Bog "u Kristu svijet sa sobom pomirio" preko vlastita Sina (2Kor.5:19).

8.2 Razlike između Boga i Isusa

Postoji fina ravnoteža koja se može povući između onih pasusa koji naglašavaju stupanj do kojeg je Bog bio "u Kristu", i oni koji ističu njegovu ljudskost. Potonja grupa pasusa onemogućuju biblijski opravdati ideju da je Isus Sami Bog, "sami Bog samoga Boga", kao što nauk triniteta pogrešno navodi. (Ova fraza "sami Bog samoga Boga" je bila upotrijebljena u nikejskom Saboru 325 n.e. gdje ideja da je Bog trinitet bila prvo objavljena; bila je nepoznata ranim kršćanima.) Riječ 'trinitet' nikad se ne pojavljuje u Bibliji. Studij 9 će dalje prekapati po Kristovoj potpunoj pobjedi nad grijehom, i Božjeg udjela u tome. Na početku ovih lekcija, sjetimo se da spasenje ovisi o ispravnom razumijevanju istinskog Isusa Krista (Iv.3:36; 6:53; 17:3). Čim smo jednom došli do ovog istinskog razumijevanja njegove pobjede grijeha i smrti, možemo biti baptizirani u njega kako bi dijelili u ovom spasenju.

Jedan od najjasnijih sažetaka odnosa između Boga i Isusa se nalazi u 1Tim.2:5: "**jedan** je Bog, jedan je i **posrednik** između Boga i ljudi, **čovjek** -Krist Isus". Razmišljanje nad istaknutim riječima vodi slijedećim zaključcima:-

-Ima samo *jednog* Boga, nemoguće je da bi Isus mogao biti Bog; ako je Otac Bog i Isus je također Bog, onda su to dva Boga. "Nama je jedan Bog, Otac" (1Kor.8:6). 'Bog Otac' je stoga jedini Bog. Prema tome je nemoguće da bi tu moglo biti jedno odvojeno biće zvano 'Bog Sin', kao što navodi lažni nauk triniteta. Stari zavjet također prikazuje Jahvea, jedinoga Boga, kao Oca (pr. Is.63:16; 64:8).

-Kao dodatak ovom jednom Bogu, tu je posrednik, čovjek Krist Isus - "*i* posrednik". Slovo "i" pokazuje razliku između Krista i Boga.

-Krist da je "posrednik" znači da je on hod-između. Posrednik između grešnih ljudi i bezgrešnoga Boga ne može biti bezgrešni Sami Bog; morao je to biti bezgrešni čovjek, grešne ljudske naravi. "**Čovjek** Krist Isus" ne ostavlja nas ni u kakvoj sumnji ispravnosti ovoga objašnjenja. Iako je pisao nakon Isusova uzašašća, Pavao ne govori o "Bogu Krista Isusa".

Nekoliko smo puta podsjećani da "Bog nije čovjek" (4Moj.23:19; Os.11:9); ipak Krist je jasno "sin čovječji", kao što je često nazivan u Novom zavjetu, "**čovjek** Krist Isus". On je bio "Sin Svevišnjega" (Lk.1:32). Bog da *je* "Svevišnji" ukazuje da samo On ima krajnju visinu; Isus da je "**Sin** Svevišnjega" pokazuje da on nije mogao biti osobno Sami Bog. Sam jezik o Ocu i Sinu koji se koristi o Bogu i Isusu, čini očitim da oni nisu isti. Dok sin može imati određene sličnosti sa svojim ocem, on ne može biti jedna te ista osoba, niti da bude tako star kao njegov otac.

U ovom nizu, ima jedan broj očitih razlika između Boga i Isusa, koje jasno pokazuju da Isus nije bio Sami Bog:-

BOG

ISUS

"Bog ne može biti napastovan" Krist je bio "poput nas iskušavan svime" (Heb.4:15).

Bog ne može umrijeti - On je besmrtn Krist je umro za tri dana (Mt.12:40; po prirodi (Ps.90:2; 2Tim.6:16). 16:21).

Bog ne može biti viđen od ljudi Ljudi su gledali Isusa i doticali ga (1Tim.6:16; 2Moj.33:20). (1Iv.1:1 ističe ovo).

Kad smo iskušavani, mi smo prisiljeni s izborom između grijeha i pokornosti Bogu. Često odabiramo nepokornost Bogu; Krist je imao iste izbore, ali je uvijek odabirao biti pokoran. On je stoga imao mogućnost griješiti, premda on zaista nikad to nije učinio. Nezamišljivo je da Bog ima bilo kakvu mogućnost griješiti. Mi smo pokazali

da je Davidovo sjeme obećano u 2Sam.7:12-16 bilo definitivno Krist. Stih 14 govori o Kristovoj mogućnosti zgriješiti: "Ako učini što zlo, karaću ga prutom".

8.3 Isusova priroda

Riječ 'priroda' se odnosi na ono što mi prirodno, u osnovi jesmo. Mi smo pokazali u Studij 1 da Biblija govori samo o dviju priroda - onu Božju, i onu ljudsku. Po prirodi Bog ne može umrijeti, biti iskušavan itd. Očito je da Krist nije bio Božje prirode tijekom svoga života. On je stoga bio potpuno ljudske prirode. Po našoj definiciji riječi 'priroda' treba biti jasno da Krist nije mogao imati dvije prirode istodobno. Bitno je to da je Krist bio iskušavan kao mi (Heb.4:15), tako da preko svog savršenog svladavanja kušnje mogao je zaraditi oprosta za nas. Pogrešne želje koje su temelj naše kušnje dolaze iznutar nas (Mk.7:15-23), iznutar naše ljudske prirode (Jak.1:13-15). Bilo je stoga, potrebno, da Krist bude od ljudske prirode kako bi mogao iskusiti i svladati ove kušnje.

Hebrejima 2:14 stavlja sve ovo u tako puno riječi:-

"Budući pak da djeca (mi) imaju tijelo i krv (ljudsku prirodu), tako i on (Krist) uze dijel u tome (prirodi), da smrću satre... đavola... Jer se zaista ne prima anđela, nego se prima (prirode) sjemena Avraamova. zato bješe dužan u svemu da bude kao braća, da bude milostiv i vjeran poglavar sveštenički pred Bogom, da očisti grijeh narodne. Jer u čemu postrada i iskušan bi u onome može pomoći i onima koji se iskušavaju" (Karadžić).

Ovaj pasus izvanredno ističe činjenicu da je Isus imao ljudsku prirodu: "*i sam on tako*" uze udio u iste (Heb.2:14). Ova fraza koristi tri riječi istog značenja, kako bi poentu dovela k nama. On uze udio u *istoj* prirodi; zapis je mogao reći 'sudjelovao je u to', ali ističe, "uze dijel u *tome*". Heb.2:16 slično obrađuje poentu da Krist nije imao andeosku prirodu, budući da je on bio Abrahamovo sjeme, koji je došao donijeti spasenje mnoštvu vjernika koji će postati Abrahamovo sjeme. Zbog ovoga, bilo je nužno da Krist ima ljudsku prirodu. "Stoga je trebalo da u *svemu* postane braći sličan" (Heb.2:17) kako bi nam Bog mogao dodijeliti oprost kroz Kristovu žrtvu. Kazati da Isus nije bio potpuno ljudske prirode je stoga biti neupućen u same temelje dobre vijesti o Kristu.

Kadgod baptizirani vjernici griješe, mogu doći k Bogu, ispovijedajući svoj grijeh u molitvi kroz Krista (1Iv.1:9); Bog je svjestan da je Isus bio kušan grijehom upravo kao i oni, ali da je on bio savršen, svladavajući istu kušnju koju oni ne uspijevaju. Zbog toga, "Bog u Kristu" može nama oprostiti (Ef.4:32). Stoga je bitno shvatiti kako je Krist bio kušan upravo kao mi, i trebao je imati našu prirodu da ovo bude moguće. Heb.2:14 jasno navodi da je Krist imao prirodu "krvi i mesa" kako bi omogućio ovo. "Bog je duh" (Iv.4:24) po prirodi i premda On ima materijalnog tijela, kao "duh" On nema mesa i krvi. To da je Krist imao prirodu "mesa" znači da on ni na koji način nije imao Božju prirodu za vrijeme svoga života .

Prijašnji pokušaji ljudi da drže Božju Riječ, tj. da potpuno svladaju kušnju, su svi propali. Zato "Bog... poslavši Sina svoga u obličju grešnoga tijela i s obzirom na grijeh, osudi grijeh u tijelu" (Rim.8:3).

"Grijeh" se odnosi na prirodnu sklonost grijehu koju imamo po prirodi. Mi smo ovome već dali put, i nastavljamo tako, a "plaća je grijeha smrt". Kako bi izišao iz ove neugodnosti, čovjeku je trebala vanjska pomoć. On sam nije bio kadar usavršiti se; nije bilo niti je unutar tijela izbavljenje tijela. Bog je stoga intervenirao i dao nam je Svoga vlastitog Sina, koji je imao naše "grešno tijelo", sa svim poticajima grijeha kojih imamo i mi. Ni nalik nekom drugom čovjeku, Krist je svladao svaku kušnju, premda je imao mogućnost neuspjeha i grijeha isto koliko i mi. Rim.8:3 opisuje Kristovu ljudsku prirodu da je "grešno tijelo". Nekoliko stihova ranije, Pavao govori "da dobro ne prebiva" u tijelu, i da tijelo prirodno vojuje protiv pokornosti Bogu (Rim.7:18-23). U ovom kontekstu je sve divnije čitati da je Krist imao "grešnoga tijela" u Rim.8:3. Zbog toga, i njegova svlađivanja toga tijela, mi imamo način pobjeći našem tijelu; Isus je bio silno svjestan grešnosti svoje vlastite prirode. Jednom je bio oslovljen s "Učitelju dobri", s implikacijom da je bio "dobar" i savršen po prirodi. On je odgovorio "Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar doli Bog jedini" (Mk.10:17,18). Drugom prilikom, ljudi su stali svjedočiti o Kristovoj veličini zbog seriju neobičnih čuda koje je on izveo. Isus nije iskoristio ovo "jer ih je sve dobro poznavao i nije trebalo da mu tko daje svjedočanstvo o čovjeku: ta sam je dobro znao što je u čovjeku" (Iv.2:23-25). Zbog njegova velikog poznavanja ljudske prirode ("jer ih je sve dobro poznavao"), Krist nije htio da ga ljudi hvale osobno po svojem pravu, budući da je on znao koliko zla je njegova vlastita priroda bila.

8.4 Isusova ljudskost

Zapisi evanđelja pribavljaju mnoge primjere toga kako je Isus imao potpuno ljudsku prirodu. Zabilježeno je da je bio umoran, i morao je sjesti i piti na zdencu (Iv.4:6). "Zaplaka Isus" pri smrti Lazara (Iv.11:35). Najviše, zapis njegovih zadnjih muka treba biti dostatan dokaz njegove ljudskosti: "Duša mi je sada potresena", on prizna kad se molio Bogu da ga spasi onoga što mora proći u njegovoj smrti na križu (Iv.12:27). On se molio: "Oče moj! Ako je moguće, neka me mimoiđe ova čaša (muke i smrti). Ali ne kako ja hoću, nego kako hoćeš ti" (Mt.26:39). Ovo ukazuje da su na neki način Kristova 'volja', ili želje, bile različite no Božjih.

Čitava svog života, Krist je potčinjavao svoju volju Božjoj u pripremanju za ovu zadnju probu na križu: "Ja sam od sebe ne mogu učiniti ništa: kako čujem, sudim, i sud je moj pravedan jer ne tražim svoje volje, nego volju onoga koji me posla" (Iv.5:30). Ova različitost između Kristove volje i one Božje je dostatan dokaz da Isus nije bio Bog.

Tokom našeg života od nas se očekuje da rastemo u svom poznavanju Boga, učeći od kušnje kojih doživljavamo u životu. U ovome je, Isus bio naš veliki primjer. On nije imao potpuno znanje o Bogu uzračeno u njega ništa više negoli u nas. Od djetinjstva "Isus napredovao je u mudrosti, dobi (tj. duhovne zrelosti, cp. Ef.4:13) i milosti kod Boga i ljudi" (Lk.2:52). "A dijete rasti jaše i jačaše u duhu" (Lk.2:40 Karadžić). Ova dva stiha prikazuju Kristov fizički razvoj kao paralelan s njegovim duhovnim razvoju; razvojni se proces pojavio u njemu i prirodno i duhovno. Ako "Sin je Bog", kao što navodi atanzijansko vjerovanje o 'trinitetu', ovo ne bi bilo moguće. Čak je i na kraju svoga života, Krist priznao da on ne zna točno vrijeme svog drugog dolaska, premda ga je Otac znao (Mk.13:32).

Pokornost Božjoj volji je nešto što svi mi moramo naučiti kroz određeni period vremena. Krist je također morao proći kroz ovaj proces učenja pokornosti svome Ocu, kao što treba i svaki sin. "Premda je Sin, iz onoga što prepati, naviknu slušati (tj. slušati Boga), i *postigavši* savršenstvo (tj. duhovnu zrelost), posta svima koji ga slušaju začetnik vječnoga spasenja" kao rezultat njegova završenog i potpunog duhovnog rasta (Heb.5:8,9). Fil.2:7,8 (dalje komentirano u Osvrtu 27) bilježi ovaj isti proces duhovnog razvoja u Isusu, kulminirajući njegovom smrću na križu. On "sam sebe oplijeni uzevši lik sluge... *ponizi sam sebe*, poslušan do... smrti na križu". Jezik upotrijebljen ovdje ilustrira kako se Isus svjesno probio naprijed u svom duhovnom razvoju, ponizujući se sve više i više, da je na koncu *postao* "poslušan" Božjoj želji da umre na križu. Tako "*postigavši* savršenstvo" s ispravnim odazivom svojim patnjama.

Iz ovoga je jasno da je Isus morao učiniti svjesni, osobni napor biti pravedan; ni kojim načinom nije bio prisiljen na to od Boga, što bi ishodilo u to da bude tek marioneta. Isus nas je istinski ljubio, i dao je svoj život na križu iz ove pobude. Neprestano isticanje Kristove ljubavi za nas bilo bi isprazno ako ga je Bog prisilio umrijeti na križu (Ef.5:2,25; Otk.1:5; Gal.2:20). Ako je Isus bio Bog, onda on ne bi imao opciju nego biti savršen i onda umrijeti na križu. To da je Isus *imao* ove opcije, nas čini da možemo cijeniti njegovu ljubav, i formirati osobnog odnosa s njim.

Zbog Kristove voljnosti da dobrovoljno da svoj život, Bog je bio tako ushićen njime: "Zato me ljubi Otac što polažem život svoj... Nitko mi ga ne oduzima, nego ja ga sam od sebe polažem" (Iv.10:17,18). Da je Bog bio toliko zadovoljan sa Kristovu voljnu pokornost je teško razumjeti ako je Isus bio Bog, proživljavajući život u ljudskom obliku kao neku vrstu simboličnog povezivanja s grešnim čovjekom (Mt.3:17; 12:18; 17:5). Ovi zapisi Očeve ugodnosti s poslušnošću Sina, je dostatan dokaz da je Krist imao mogućnost nepokoravanja, ali je svjesno odabrao biti pokoran.

KRISTOVA POTREBA ZA SPASENJE

Zbog svoje prirode Isus je iskusio manjih bolesti, umora itd. upravo kao i mi. Stoga slijedi da ako nije umro na križu, on bi umro u svakom slučaju, pr. od starosti. U ovom pogledu, Isusu je trebalo Božje spasenje od smrti. Silno prepoznavši ovo, Isus je "sa silnim vapajem i suzama prikazivao molitve i prošnje Onomu koji ga je mogao spasiti od smrti. I bi uslušan zbog svoje predanosti" (Heb.5:7). Činjenica da se Krist

trebao moliti Bogu da ga spasi od smrti isključuje bilo kakvu mogućnost da je on osobno bio Bog. Po Kristovu uskrsnuću, "smrt njime *više ne* gospoduje" (Rim.6:9), implicirajući da je prije toga gospodovala.

Mnoge Psalme proriču o Isusu; kad su neki stihovi Psalme citirani o Isusu u Novom zavjetu, logično je pretpostaviti da su i mnogo od ostalih stihova Psalme također o njemu. Ima brojnih prilika gdje je istaknuta Kristova potreba za Božje spasenje:-

-Ps.91:11,12 je citiran o Isusu u Mt.4:6. Ps.91:16 proriče kako će Bog dati Kristu spasenje: "Duga života nasitiću ga (tj. vječnim životom), i pokazaću mu spasenje svoje"- Ps.69:21 govori o Kristovu raspeću (Mt.27:34); Cijeli Psalm opisuje Kristove misli na križu: "Pomozi mi, Bože... Približi se duši mojoj, izbavi je... pomoć tvoja, Bože nek me zakloni" (vs.1,18,29).

-Ps.89 je komentar o Božje obećanje Davidu o Kristu. O Isusu, Ps.89:26 proriče: "On će me (Boga) zvati: ti si otac moj, Bog moj i grad *spasenja* mojega." Kristove molitve Bogu za spasenje su uslišene; on bi uslišen zbog svoje osobne duhovnosti, ne zbog svog mjesta u 'trinitetu' (Heb.5:7). Da je *Bog* uskrisio Isusa i proslavio ga besmrtnošću je velika novozavjetna tema:-

-"*Bog*... uskrisi Isusa... Njega *Bog* desnicom svojom uzvisi za Začetnika i Spasitelja"(Djela 5:30,31).

-"*Bog*... proslavi sina svojega Isusa... kojega *Bog* vaskrse iz mrtvih" (Djela 3:13,15- Karadžić).

-"*Toga* Isusa uskrisi *Bog*" (Djela 2:24,32,33).

-Sam je Isus prepoznao sve ovo kad je tražio od *Boga* da ga proslavi" (Iv.17:5 cp. 13:32; 8:54).

Ako je Isus bio Sami Bog, onda sva ova isticanja ne bi bila na mjestu, budući da Bog ne može umrijeti. Isusu ne bi bilo potrebno spasenje ako je bio Bog. Da je to bio Bog koji je uzvisio Isusa pokazuje Božju superiornost nad njim, i odvojenost Boga od Isusa. Ni u kom slučaju nije Krist mogao biti "vrli i vječni Bog (s) dvije... naravi... Božje i ljudske", kao što prva od 39 točaka anglikanske crkve navodi. Po samom značenju riječi, jedno biće može imati samo jednu prirodu. Mi smo podložni tome da su dokazi silni da je Krist bio naše ljudske prirode.

8.5 Božji odnos s Isusom

Razmatranje toga kako je Bog uskrisio Isusa vodi nas razmisli o odnosu između Boga i Isusa. Ako su oni "sujednaki... suvječni", kao što navodi učenje triniteta, onda bi očekivali da njihov odnos bude takav kao u jednakima. Mi smo već vidjeli obilje dokaza da to nije slučaj. Odnos između Boga i Krista je sličan onom između muža i

žene: "svakomu je mužu glava Krist, glava ženi muž, a glava Kristu Bog" (1Kor.11:3). Kao što je muž glava ženi, tako je i Bog glava Kristu, premda oni imaju istu jedinstvenu namjeru koja treba postojati između supružnika. Tako je "Krist Božji" (1Kor.3:23), kao što supruga pripada suprugu.

Za Boga Oca se često navodi da je Kristov Bog. Činjenica da je Bog opisan kao "Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista" (1Pet.1:3; Ef.1:17) čak i nakon Kristova uzašašća, pokazuje da je to *sada* njihov odnos, kao što je bio i u vrijeme Kristova smrtna života. Nekad se raspravlja od trinitaraca da se o Kristu govori kao za manji od Boga samo za vrijeme njegova života na zemlji. Novozavjetna pisma su pisana nekoliko godina nakon Kristova uzašašća, ipak još uvijek govore o Bogu kao Kristovu Bogu i Ocu. Isus još uvijek tretira Oca svojim Bogom.

Otkrivenje, zadnja knjiga Novoga zavjeta, je bila pisana najmanje 30 godina nakon Kristova uzdizanja i uzašašća, ipak ona govori o Bogu kao o "(Kristovu) Bogu i Ocu" (Otk.1:6). U ovoj knjizi uskrsli i uzdignuti Krist daje poruke vjernicima. On govori o "hramu Boga moga... ime Boga svoga... grada Boga svoga" (Otk.3:12). Ovo dokazuje da Isus čak i sada misli o svom Ocu kao o svom Bogu - i stoga on (Isus) nije Bog.

Tokom svog smrtnog života, Isus se povezao sa svojim Ocem na sličan način. On je govorio o uzdizanju "Ocu svomu i Ocu vašemu, Bogu svomu i Bogu vašemu" (Iv.20:17). Na križu, Isus je izložio svoju ljudskost do potpunog: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" (Mt.27:46). Ovakve riječi je nemoguće shvatiti ako su govorene od Samoga Boga. Sama činjenica da se Isus molio Bogu "silnim vapajem i suzama" samo po sebi pokazuje istinsku prirodu njihova odnosa (Heb.5:7; Lk.6:12). Očito Bog se ne može moliti Samom Sebi. Čak i sada, Isus se moli Bogu za nas (Rim.8:26,27 N.I.V. cp. 2Kor.3:18 R.V. mg.).

Mi smo sada pokazali da Kristov odnos s Bogom u vrijeme njegova smrtna života u osnovi nije različit od onoga kakva je sada. Krist se povezao s Bogom kao sa svojim Ocem i Bogom, i molio se Njemu; isto stanje je zadržano i sada, nakon Kristova uskrsnuća i uzašašća. Tokom svog života na zemlji, Krist je bio Božji sluga (Djela 3:13,26; Is.42:1; 53:11). Jedan sluga izvršava volju svoga gospodara, i ni u kom slučaju nije jednak s njegovim gospodarom (Iv.13:16). Krist je istaknuo da je moć i vlast koju je imao bila Božja, umjesto njegovo vlastito pravo: "Ja sam od sebe ne mogu učiniti ništa... tražim... volju onoga koji me posla... Sin ne može sam od sebe činiti ništa" (Iv.5:30,19).

Osvrt 27: "Bio (je) u obličju Božijemu"

"Koji (Isus), ako je i bio u obličju Božijemu, nije se otimao da se isporedi s Bogom; Nego je ponizio sam sebe uzevši obličje sluge" (Fil.2:5-11 Karadžić). Ovi su stihove uzeti sa značenjem da je Isus bio Bog, ali prilikom svoga rođenja postao je čovjekom. Ako je ovo istina, onda svaka poenta napravljena u Studije 7 i 8 se mora također objasniti. Podložno je da se ne može dopustiti da jedan stih protuslovi općenitom sadržaju biblijskog učenja. Značajno je to

da je ovo skoro *jedini* pasus koji se može iznijeti u objašnjenju 'alke koja nedostaje' u trinitarnom shvaćanju - kako se Isus prenio od Boga na nebu u bebu u Marijinoj utrobi. Slijedeće rasčlanjivanje pokušava pokazati što ovaj pasus doista znači.

1. Ima jedan broj skoro slučajnih fraza u ovom pasusu koje izravno protuslove trinitarnoj ideji:

- a) "*Bog* njega preuzvisi i *darova* mu ime" (v.9) pokazuje da Isus nije sam sebe preuzvisio - Bog je to učinio. Slijedi da on nije bio u preuzvišenom stanju prije nego mu je to Bog učinio, pri njegovu uskrsnuća.
- b) Cijeli proces Kristova ponizivanja i kasnijeg uzdizanja od Boga bilo je "na slavu *Boga Oca*" (v.11). Bog Otac stoga, nije, sujednak sa Sinom.

2. Kontekst ovoga pasusa se mora pažljivo razmotriti. Pavao ne počinje tek tako samo govoriti o Isusu 'iz nebuha'. On govori o Kristovu umu u Fil.1:8. Nazad u Fil.1:27 Pavao počinje govoriti o važnosti našega stanja *svijesti*. Ovo se razvija u ranim stihovima poglavlja 2: "jedne *misli* budite ... u poniznosti jedni drugi *smatrajte*... ne starajte se samo svaki za svoje, nego i za ono što se tiče drugih! Neka u vama bude isto *mišljenje* kao i u Kristu Isusu" ((poenta pisca je: stanje *uma*... 'jednog *uma* budite... u poniznosti *uma*... ista *uma* kao i...') Fil.2:2-5). Pavao znači govori o važnosti toga o imanju *uma* kao u Isusa, koji je predan poniznom služenju drugih. Stihovi koji slijede prema tome komentiraju o poniznosti uma koju je Isus pokazao, umjesto da govore o nekakvoj promjeni prirode.

3. Isus je bio "u obličju Božijemu". Mi smo pokazali u Studij 8.3 da je Isus bio od ljudske prirode, i stoga ovo se ne može odnositi na to da je Krist imao Božanstvenu prirodu. Prijevod N.I.V. u ovom pasusu je ozbiljno pogrešan ovdje. Usput, mora se primijetiti da neki današnji prijevodi namijenjeni 'laganom čitanju', skloni su uljepšavanju točnog značenja grčkog teksta, i skloni su davanju parafraze umjesto prijevoda kod određenih pasusa. Fil.2:5-8 je klasičan primjer ovome. Međutim, ovo nije da se osramoti njihova upotreba u drugim pravcima.

Da se 'oblik' (grčki 'morphe') ne može odnositi na suštinsku prirodu je dokazano iz Fil.2:7 koje govori o Kristu da uzima "obličje sluge". On je imao Božji oblik, ali je uzeo obličje sluge. Suštinska priroda sluge nije različita od one bilo kog drugog čovjeka. U skladu s kontekstom, možemo pouzdano protumačiti ovo sa značenjem da je premda Isus bio savršen, imao je uma potpuno nalik Bogu, ipak je bio voljan uzeti držanje sluge. Nekoliko stihova kasnije Pavao nas ohrabruje da postanemo "*nalik* na smrt (Kristovu) njegovu" (Fil.3:10). Mi treba da dijelimo 'morphe', lik Krista koji je on pokazao u svojoj smrti. Ovo ne može da znači da trebamo dijeliti prirodu koju je on onda imao, jer mi već imamo ljudsku prirodu. Mi ne moramo promijeniti sebe da bi imali ljudsku prirodu, ali moramo promijeniti naš način razmišljanja, pa tako da imamo 'morphe' ili duhovni lik koji je Krist imao u svojoj smrti.

Gčka riječ 'morphe' znači lik, utisak ili sličnost. O ljudima se govori da imaju "*obličje* ('morphe') pobožnosti" (2Tim3:5). Gal.4:19 govori "dok se Krist ne *oblikuje* u

(vjernicima)". Zato što je imao savršenog karaktera, savršenog poput Boga načina razmišljanja, Isus je bio "u obličju Božijemu". N.I.V. daje drukčiji prijevod ove fraze, govoreći da Isus nije smatrao jednakost s Bogom "nešto što se treba ugrabiti". Ako je ovaj prijevod ispravan, (koji je također podržan od R.S.V.) onda ovo potpuno opovrgava teoriju da je Isus bio Bog. Prema N.I.V. prijevodu, Isus nije se ni za tren bavio mišljom da je jednak s Bogom; on je znao da je bio podložan Bogu, a ne sujednak s Njim.

4. Krist "je ponizio sam sebe" ("nije za se učinio nikakvu slavu" -izv. tekst), ili "ispraznio se" (R.V.), aludirajući na proroštva o njegovu raspeću u Is.53:12: "izlio je svoju dušu u smrt" ("jer je dao svoju dušu na smrt" Daničić). "Uzevši obličje sluga" s njegovim držanjem nalik-sluge prema njegovim sljedbenicima (Iv.13:14), krajno dokazano njegovom smrću na križu (Mt.20:28). Is.52:14 je prorokovalo o Kristovim patnjama na križu "bijaše nagrđen u licu mimo svakoga čovjeka, i u *stasu* mimo sinove čovječije". Ovo napredno ponizivanje sebe "do smrti, smrti na križu" je bilo nešto koje je nastalo za vrijeme njegova života i smrti, ne njegova rođenja. Mi smo pokazali da se kontekst ovoga pasusa tiče Isusova *uma*, čija je poniznost stavljena za primjer nama da oponašamo. Ovi stihovi moraju stoga govoriti o Isusovu životu na zemlji, u našoj ljudskoj prirodi, i kako je ponizio sebe, usprkos tome što je imao uma potpuno usklađenog s Bogom, uzevši u obzir naše potrebe.

5. Ako je Krist bio Bog po prirodi i onda to ostavio iza sebe i uzeo ljudsku prirodu, kao što trinitarci pokušavaju protumačiti ovoga pasusa, onda Isus nije bio "sami Bog" dok je bio na zemlji; ipak trinitarci vjeruju da jest. Sve ovo pokazuje proturječja koja nastaju pridržavanjem definicije načinjene od čovjeka kao što je trinitet.

6. Konačno, točka o frazi "*bio* (je) u obličju Božijemu". Grčka riječ prevedena "bio" ne znači 'bio je porijeklom, od vječnosti'. Djela 7:55 govori o Stjepanu "*budući* (da je *bio*) pun Duha svetoga" (Karadžić). On je bio pun Duha Svetoga tada i već neko vrijeme prije toga; ali on nije *oduvijek* bio pun time. Drugi primjeri mogu se naći u Lk.16:23; Djela 2:30; Gal.2:14. Da je Krist "bio u obličju Božijemu" stoga samo znači da je bio u (duševnom) liku Božjem; to ne implicira da je on bio u tom obliku još s početka vremena.

STUDIJ 8: Pitanja

1. Naučava li Biblija da je Bog trinitet?
2. Navedi tri razlike između Boga i Isusa.
3. U koji je od slijedećih načina Isus bio različit od nas?
 - a) Nije nikad sagriješio
 - b) Bio je rođeni sin samoga Boga
 - c) Nije nikad mogao sagriješiti
 - d) Bio je prisiljen od Boga biti pravedan.
4. U koji je od slijedećih načina Isus bio sličan Bogu?
 - a) Imao je Božju prirodu u njegovu životu na zemlji
 - b) Imao je savršeni karakter poput Boga
 - c) Znao je koliko i Bog
 - d) Bio je izravno jednak Bogu.
5. U koji je od slijedećih načina Isus bio poput nas?
 - a) Imao je sve naše kušnje i ljudska iskustva
 - b) Sagriješio je dok je bio dijete
 - c) Trebao je spasenja
 - d) Imao je ljudsku prirodu.
6. Koja od slijedećih izjava je istinita?
 - a) Isus je bio savršene prirode i imao savršeni karakter
 - b) Isus je bio grešne prirode ali je imao savršeni karakter
 - c) Isus je bio oboje vrlo Bog i vrlo čovjek
 - d) Isus je imao Adamovu prirodu prije grijeha.

7. Je li Isus imao mogućnost grijешiti?

STUDIJ 9

ISUSOVO DJELO

9.1 ISUSOVA POBJEDA

Prijašnji je Studij dokazao kako je Isus imao našu ljudsku prirodu i bio je kušan grijehu upravo kao i mi. Razlika između njega i nas je ta da je on potpuno svladao grijeh; iako je imao grešnu *prirodu*, uvijek je pokazivao savršenog *karaktera*. Čudesnost ovoga treba nas beskonačno inspirirati u našem sve većem razumijevanju toga. U Novom zavjetu se iznova ističe Kristov savršeni karakter:-

- On je bio "poput nas iskušavan svime, osim grijehom" (Heb.4:15).
- On "ne okusi grijeha". "Grijeha nema u njemu" (2Kor.5:21 ; 1Iv.3:5).
- "On koji grijeha ne učini nit mu usta prijevaru izustiše" (1Pet.2:22).
- "Svet, nedužan, neokaljan, odijeljen od grešnika" (Heb.7:26).

Zapis evanđelja pokazuje kako su njegovi bližnji prepoznali savršenost koja je izvirala iz njegova karaktera, pokazana u njegovih riječi i djela. Pilatova je žena prepoznala da je on bio "pravednik" (Mt.27:19), nezaslužan kazne; rimski vojnik koji je gledao Kristovo držanje dok je visio na križu morao je komentirati, "Zbilja, čovjek ovaj bijaše pravednik" (Lk.23:47). Ranije u svom životu, Isus je izazvao Židove s pitanjem: "Tko će mi od vas dokazati grijeh" (Iv.8:46). Na ovo nije bilo odgovora.

Zbog njegova savršena karaktera, Isus je bio objavljenje Boga u tijelu (1Tim.3:16); on je djelovao i govorio kao što bi radio Bog kad bi On bio čovjek. On je stoga bio savršeni odraz Božji - "*slika* Boga nevidljivoga" (Kol.1:15). Zato, nema nikakve potrebe da smrtni ljudi fizički vide Boga. Kao što je objasnio Isus, "Tko je vidio mene, vidio je i Oca. Kako ti onda kažeš: Pokaži nam (fizički) Oca?" (Iv.14:9).

Živjeći u grešnome svijetu, napastovani grijehom same naše naravi, teško je za nas shvatiti potpunost i beskrajnost Kristove duhovne nadmoći; da čovjek naše prirode može potpuno otkriti Božju pravednost u svom karakteru. Vjerovanje u ovo iziskuje više istinske vjere nego samo prihvaćanje teološke ideje da je Krist bio Sami Bog: razumljivo je da su lažni nauci triniteta i 'Kristova Božanstvenost' tako popularne, budući da su jednostavne za prihvaćanje.

Zato što je imao našu prirodu, Krist je morao umrijeti. On je bio Adamov potomak kroz Mariju, a sva Adamova djeca moraju umrijeti (1Kor.15:22). Svi Adamovi potomci su morali umrijeti zbog njegova grijeha, bez obzira na svoju osobnu pravednost: "smrt je... kraljevala... grijehom jednoga (Adama) mnogi (su) umrli... presuda (zbog) jednoga (Adamova) grijeha posta osudom (na smrt)... neposluhom jednoga čovjeka mnogi (su) *postali* grešnici" i stoga su morali umrijeti (Rim.5:14-19 cp. 6:23). Kao Adamova potomka, Krist *'posta'* 'grešnikom' i stoga je morao umrijeti, kao što su svi Adamovi potomci bili klasificirani grešnicima zaslužni smrti zbog grijeha njegova. Bog nije promijenio ovo načelo, time je pogodio i Krista. "Njega koji ne okusi grijeha Bog za nas grijehom *učini* " (2Kor.5:21).

Osim Isusa, svi Adamovi potomci zaslužuju ovu kaznu, jer smo svi osobno sagriješili. Isus je morao umrijeti jer je bio naše prirode, dijeleći prokletstvo koje je nadošlo Adamovim potomcima. Ipak, jer on osobno nije učinio ništa vrijedno smrti "Bog ga uskrisi oslobodivši ga grozote smrti jer ne bijaše moguće da ona njime ovlada" (Djela 2:24). Krist je bio "postavljen Sinom Božjim, u snazi, po Duhu posvetitelju

uskrснуćem od mrtvih" (Rim.1:4). Tako zbog svog savršenog karaktera, njegova "Duha posvetitelja", on bi slavno uskrišen.

Krist nije umro na križu *samo* zato jer je bio ljudske prirode. On je voljno dao svoj savršeni život nama u dar; pokazao je svoju ljubav za nas time što je umro "za grijeha naše" (1Kor.15:3), znajući da će nam svojom smrću zaraditi konačnog spasenja grijeha i smrti (Ef.5:2,25; Otk.1:5; Gal.2:20). Budući da je Isus bio savršenog karaktera bio je kadar svladati ishod grijeha time što je bio prva osoba koja je ustala od mrtvih i kojoj je dan vječni život. Svi oni koji se izjednače s Kristom kroz baptizma i Kristu-nalik načinom života stoga imaju nadu sličnog uskrснуća i nagrade.

U ovome leži slavno značenje Kristova uskrснуća. To je 'ovjerovanje' da ćemo biti uskrišeni i suđeni (Djela 17:31), i ako smo uistinu bili poput njega, dijeliti ćemo njegovu nagradu besmrtnog života, "Ta *znamo* (pouzđano): onaj koji je uskrisio Gospodina Isusa i nas će s Isusom uskrisiti" (2Kor.4:14; 1Kor.6:14; Rim.6:3-5). Kao grešnici mi zaslućujemo vječnu smrt (Rim.4:6). Ipak na račun Kristova savršenog života, pokorne smrti i njegova uskrснуća, Bog nam može ponuditi *dar* vječnoga života, sasvim u skladu sa svim Njegovim principima.

Kako bi uklonio učinke naših grijeha, Bog nam "uraćunava pravednost" (Rim.4:6) kroz našu vjeru u Njegova obećanja o spasenju. Mi znamo da grijeh donosi smrt, stoga ako uistinu vjerujemo da će nas Bog izbaviti nje, moramo vjerovati da će nas On raćunati za pravednim, premda to nismo. Krist je bio savršen; bivanjem istinski *u* Kristu, Bog nas može raćunati kao da smo savršeni, iako osobno to nismo. Krista "koji ne okusi grijeha Bog za nas grijehom učini da mi budemo pravednost Boćža *u* njemu" (2Kor.5:21), tj. da budemo *u* Kristu baptizmom i Kristu-nalik životom. Tako za one "u Kristu Isusu" on postaje "pravednost, i posvećenje, i otkupljenje" (1Kor.1:30,31); slijedeći nas stih stoga ohrabruje hvaliti Krista za velike stvari koje je postigao: "(u evanđelju) pravednost se Boćža... otkriva kao što je pisano: Pravednik će od vjere živjeti" (Rim.1:17). Razumijevanje ovih stvari je stoga nućzan dio poznavanja istinskog evanđelja.

Sve ovo je omogućeno Kristovim uskrснуćem. On je bio "prvina" od cijele jedne ćetve ljudskih bića koja će biti obesmrćena kroz njegova dostignuća, "prvorodeni" nove duhovne obitelji kojoj će se dati Boćža priroda (Kol.1: 18 cp. Ef.3:15). Kristovo je uskrснуće stoga omogućilo Bogu ubrojiti vjernike u Kristu za pravednim, budući da su pokriveni njegovu pravednošću. Krist je bio "predan za opaćine naše i uskrišen radi našeg opravdanja" (Rim.4:25), rijeć koja znaći 'biti pravedan'.

Iziskuje svjesnu, promišljenu vjeru u ovim stvarima da uistinu budemo uvjereni da ćemo se raćunati od Boga kao za savršenim. Krist nas može predstaviti sudu "*besprijekorne*... pred svoju slavu", 'svete, bez mane i besprigovorne' (Juda v.24; Kol.1:22 cp. Ef.5:27). Dana nam grešna priroda i stalni duhovni neuspjesi, iziskuje ćvrstu vjeru uistinu vjerovati ovo. Jednostavno dizanje ruku u 'krićarskom skupu' ili akademski se suglasiti garnituri nauka nije povećzano s ovu vrstu vjere. Ispravno

razumijevanje Kristova uskrsnuća je ono što treba motivirati našu vjeru: "(Bog) ga uskrisi od mrtvih... *da* vjera vaša i nada (u slična uskrsnuća) bude u Bogu" (1Pet.1:21).

Jedino preko ispravnog baptizma u Krista možemo biti "u Kristu" i tako biti pokriveni njegovom pravednošću. Baptizmom se povezujemo s njegove smrti i uskrsnuća (Rim.6:3-5), koje su sredstvo našega izbavljenja iz naših grijeha, preko "opravdanja", ili smatranja pravednima (Rim.4:25).

Čudesne stvari koje smo razmatrali u ovom dijelu su prilično izvan našeg dohvata izuzev ako smo baptizirani. Baptizmom se povezujemo s Kristove krvi prolivenoj na križu; vjernici peru "haljine svoje i (ubijele) ih u krvi Jaganjčevoj" (Otk.7:14). Figurativno, oni su onda odjenuti u bijelu odjeću, predstavljajući Kristovu pravednost koja im je bila uračunata (('dana') Otk.19:8). Moguće je uprljati ovu bijelu odjeću kao rezultat našeg grijeha (Juda v.23); kad to učinimo nakon baptizma, moramo iznova upotrijebiti Kristovu krv oprati ih čiste s molbama Bogu za oprost preko Krista.

Slijedi da nakon baptizma još uvijek se trebamo naprezati ostati u blagoslovljenom stanju u kojem smo tada ušli. Postoji potreba za redovna, dnevna samoispitivanja od nekoliko minuta svakoga dana, sa stalnom molitvom i traženjem oprosta. Čineći ovo mi ćemo uvijek biti ponizno uvjereni da, s obzirom na našu pokrivenost sa Kristovu pravednošću, mi ćemo uistinu biti u Božjem Kraljevstvu. Mi moramo raditi na tome da budemo nađeni u obitavanju *u* Krista u dan naše smrti ili za Kristova povratka, "ne (našom) pravednošću... nego pravednošću po vjeri u Krista, onom od Boga, na vjeri utemeljenoj" (Fil.3:9).

Ponavljano isticanje o *vjeri* koja ishodi danom pravednošću, pokazuje da nijednim načinom ne možemo zaraditi spasenje našim djelima; spasenje je po milosti: "Ta milošću ste spašeni po vjeri! I to ne po sebi! Božji je to dar! Ne po djelima" (Ef.2:8,9). Kao što su opravdanje i pravednost 'dari' (Rim.5:17), tako, isto, je i spasenje. Naša pobuda ikakvom radu kršćanske službe stoga treba biti iz zahvalnosti zbog onoga što je Bog učinio za nas - računajući nas pravedne preko Krista, i time dajući nam put k spasenju. Kobno je razmišljati ako činimo djela da ćemo onda biti spašeni. Mi jednostavno nećemo uspjeti steći spasenje ako razmišljamo ovako; to je *dar* kojeg ne možemo zaraditi, jedino s ljubavlju se odazvati u dubokoj zahvalnosti, koja će se odraziti u naša djela. Istinska vjera stvara djela kao jedan neizbježni nusprodukt (Jak.2:17).

9.2 ISUSOVA KRV

Česta je izjava u Novom zavjetu da je naše opravdanje i spasenje kroz Kristovu krv (pr. 1Iv.1:7; Otk.5:9; 12:11; Rim.5:9). Da shvatimo značenje Kristove krvi, mi moramo shvatiti da je biblijsko načelo to da "je duša svakoga tijela krv njegova, to mu je duša" (3Moj.17:14). Bez krvi tijelo ne može živjeti; stoga ona simbolizira život. Ovo objašnjava sklonost Kristovih riječi, "ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi" (Iv.6:53).

Grijež isходи smrću (Rim.6:23), tj. prolijevanju krvi, koja nosi život. Iz ovog se razloga od Izraelaca očekivalo prolijevanja krvi svaki puta čim bi griješili, da se podsjetite da grijeh isходи smrću. "I gotovo se sve po zakonu čisti krvlju i bez prolijevanja krvi nema oprostjenja" (grijeha -Heb.9:22). Zato, Adamovo i Evino pokrivanje sebe smokvinim lišćem je bilo neprihvatljivo; umjesto toga Bog je ubio janjeta da opskrbi kožu za pokrivanje njihova grijeha (1Moj.3:7,21). Slično, Abeljova žrtva životinje je bila radije prihvaćena nego Kainova ponuda povrćem, jer je on cijenio ovo načelo da bez prolijevanja krvi ne može biti nikakvog oprosta i prihvatljivog pristupa Bogu (1Moj.4:3-5).

Ovi događaji pokazuju prema vrhovnu važnost Kristove krvi. Ovo je bilo osobito nagovješćeno događajima za blagdana pashe, kad su Božji ljudi morali poškropiti pragove svojih vrata krvlju janjeta kako bi se spasili smrti. Ova je krv pokazivala prema onoj Isusovoj, s kojom se mi moramo pokriti. Prije Kristova vremena Židovi su morali nuditi životinjske žrtve za svoje grijehe, suglasno Božjem zakonu Mojsiju. Međutim, ovo prolijevanje životinjske krvi je bilo samo zbog poučnih namjera. Grijež se kažnjava smrću (Rim.6:23); nije bilo moguće da jedno ljudsko biće može ubiti životinju u zamjenu za vlastitu smrt ili kao istinskog predstavnika sebe. Životinju koju je on nudio nije mogla cijiniti ispravnog od pogrešnog; nije ga u potpunosti predstavljala: "Jer krv bikova i jaraca nikako ne može odnijeti grijeha" (Heb.10:4).

Stoga se postavlja pitanje, Zašto su Židovi morali žrtvovati životinje kad su griješili? Pavao sažima različite odgovore ovom pitanju u Gal.3:24: "Tako nam je Zakon bio nadzireteljem sve do Krista". Životinje koje su ubijale za ponudu za grijeh morale su biti bespriekorne - bez mane (1Moj.12:5; 3Moj.1:3,10 itd.). Ovo je pokazivalo prema Kristu, "Jaganca nevina i bez mane" (1Pet.1:19). Krv tih životinja je stoga predstavljala onu od Krista. Bile su prihvaćane za žrtve zbog grijeha samo dotle dok su pokazivale prema Kristovu savršenu žrtvu, koju je Bog znao da će on učiniti. Na račun ovog, Bog je mogao oprostiti grijehe Njegovih ljudi koji su živjeli prije Krista. Njegova je smrt bila "za otkupljenje prekršaja (načinjenih) iz starog Saveza" (Heb.9:15), tj. Mojsijeva zakona (Heb.8:5-9). Sve žrtve ponuđene pod zakonu pokazivale su prema Kristu, savršenoj ponudi za grijeh, koji "grijež dokine žrtvom svojom" (Heb.9:26; 13:11,12; Rim.8:3 (N.I.V.) cp. 2Kor.5:21).

Mi smo objasnili u dijelu 7.3 kako je cijeli Stari zavjet, osobito Mojsijev zakon, pokazivao prema Kristu. Pod tim zakonu način pristupanja Bogu je bio preko velika svećenika; on je bio posrednik između Boga i ljudi pod starom Savezu kao što je Krist sada pod novom Savezu (Heb.9:15). "Zakon doista postavi za velike svećenike ljude podložne slabosti, a riječ zakletve... Sina zauvijek usavršena" (Heb.7:28). Budući da su oni sami grešnici, ovi ljudi nisu bili u stanju steći istinski oprost za ljude. Životinje koje su žrtvovalе za grijeh nisu istinski predstavljale grešnike. Ono što se tražilo je bilo savršeno ljudsko biće, koje je u svakom pogledu predstavljalo grešna čovjeka, koje bi učinilo prihvatljivu žrtvu za grijeh od koju bi se ljudi okoristili putem povezivanja sebe s tom žrtvom. Slično tome, bio je potreban savršeni Veliki Svećenik

koji je mogao suosjećati s grešnim ljudima za kojih je posredovao, bivajući kušan upravo kao i oni (Heb.2:14-18).

Isus savršeno pristaje ovom zahtjevu- "Takav nam Veliki svećenik i bijaše potreban - svet, nedužan, neokaljan" (Heb.7:26). On ne treba stalno žrtvovati za svoje vlastite grijehe, niti je više podložan smrti (Heb.7: 23,27). U svjetlu ovome, Pismo komentira o Kristu kao o našem svećeniku: "Zato i može do kraja spasavati one koji po njemu pristupaju k Bogu - uvijek živ da se za njih zauzima" (Heb.7:25). Budući da je imao ljudsku prirodu, Krist, kao naš uzorni Veliki Svećenik, "može primjereno suosjećati s onima koji su u neznanju i zabludi; jer je *i (on) sam* (bio) zaognut slabošću" (Heb.5:2). Ovo nas vraća izjavi koja se tiče Krista, "*i sam on* tako" je sudjelovao u našoj prirodi (Heb.2:14).

Kao što su židovski velikosvećenici posredovali Božjem narodu, Izraela, tako je i Krist Svećenik samo duhovnom Izraelu - oni koji su baptizirani u Krista, razumjevi istinskog evanđelja. On je Veliki Svećenik "nad *kućom Božjom*" (Heb.10:21), koja je sastavljena od onih koji su iznova rođeni baptizmom (1Pet.2:2-5), koji imaju istinsku nadu evanđelja (Heb.3:6). Uviđanje čudesnih prednosti Kristova svećenstva treba nas stoga ohrabriti za baptizam u njega; bez ovoga, on ne može posredovati za nas.

Baptizirani u Krista, mi trebamo nestrpljivo činiti punu korist iz Kristova svećenstva; dakako, mi imamo određene odgovornosti s obzirom na ono s čime se moramo nositi. "Po njemu dakle neprestano prinosimo Bogu žrtvu hvalbenu" (Heb.13:15). Božji plan snabdjevanja Krista za naša svećenika je bilo zbog toga da Ga mi hvalimo. Heb.10:21-25 lista broj odgovornosti koje imamo na račun toga što je Krist naš Veliki Svećenik: "imamo i Velikog svećenika nad kućom Božjom.

1. Pristupajmo stoga (Bogu) s istinitim srcem u punini vjere, srdaca škropljenjem očišćenih od zle savjesti i tijela oprana čistom vodom". Razumijevanje Kristova svećenstva znači da moramo biti baptizirani u njega ("tijela oprana"), i ne trebamo nikad dopustiti razvoj zle savjesti u naših umova. Ako vjerujemo Kristovu iskupljenju, mi smo načinjeni jedan s Bogom ('I-(Z)-SKUPA') kroz njegovu žrtvu.

2. "Čuvajmo nepokolebljivu vjeru". Ne trebamo odstupiti od istinskih nauka koji su uzrokovale naše razumijevanje Kristova svećenstva.

3. "I pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav... te ne propuštamo svojih sastanaka". Trebamo se s ljubavlju vezivati s drugima koji uviđaju i imaju korist od Kristova svećenstva; naročito skupljanjem za zajedničku službu, s kojom se spomenimo Kristove žrtve (vidi dio 11.3.5).

Razumijevanje ovih stvari nas treba ispuniti poniznim uvjerenjem da ćemo doista doći do spasenja, ako smo baptizirani i obitavamo u Kristu: "Pristupajmo *dakle smjelo* Prijestolju milosti da primimo milosrđe i milost nađemo za pomoć u pravi čas" (Heb.4:16).

9.3 PONUDA ZA NAS I ZA SEBE

Židovski velikosvećenik je morao prvo učiniti ponudu za vlastite grijehе, zatim za one od naroda (Heb.5:1-3). Kristova je žrtva imala ovu istu obostranu strukturu. Premda on osobno nije imao nikakvih grijehа, Isus je još uvijek bio ljudske prirode, i trebao je spasenje od smrti. Ovo spasenje je bilo snabdjeno Bogom na račun Kristove vlastite žrtve; tako je Isus umro za oboje da zaradi vlastitog spasenja, i također da nam omogući naše. Mnogi pasusi govore o ovome.

Ovaj dio je popis stihova koji dokazuju da je Kristova žrtva bila zbog njegovu vlastitu korist kao i za našu. Dulji je nego što treba da se dokaže poenta; ali osjećam da je ova tema bitna za shvaćanje ako se Gospodnja ljudskost hoće ispravno razumjeti. Na koncu čitanja ove knjige možeš u nekoj budućoj etapi htjeti razmišljati o ovim stvarima na jednoj većoj razini, i stoga je sav ovaj materijal uključen.

- Veliki svećenik "mora i za narod i za sebe prinositi okajnice... Tako i Krist" je ispunio vrstu Mojsijevog Velikosvećenika u ovom pogledu (Heb.5:3,5). Grčko "mora" određeno znači imati novčanog duga - govoreći da je naš Gospodin otkupio svoje vlastito spasenje. Obzirom na svoju ljudskost on je to morao učiniti (Heb.5:3). Ovo ne znači da je on imao nekakve osobne grijehе koje je trebao platiti. Ova poenta ne može biti previše istaknuta. Mi smo bili izbavljeni krvlju njegova žrtvovanja - također i on sam.

- Krist nije trebao "kao oni veliki svećenici danomice prinosi(ti) žrtve najprije za svoje grijehе, a onda za grijehе naroda. To on *učini jednom*" (Heb.7:27). Nema nikakve sumnje da Pavao ističe sličnost između svećeničke dvojne ponude i one Kristove. On to čini opet u Heb.9:7 (cp. v. 12,25). Kontrast je u tome da je Krist to učinio jednom, ali veliki svećenik godišnje. Ako je kontrast bio da je Krist samo ponudio za ljude, onda bi to bilo istaknuto. Zamijeti da je Kristova žrtva bila za njegove vlastite "grijehе", koje su odvojene od ljudskih - njegovi "grijesi" nisu bili naši koje je nosio, jer je u modelu on načinio zasebnu ponudu za nas. Budući da je Isus imao savršenog, bezgrešnog karaktera, "grijehе" su ovdje drugi način opisivanja grešne ljudske prirode. Metonimijom, o uzroku (grešne prirode) se govori kao o rezultatu. Ali ipak treba se istaći da je naš Gospodin bio savršen, i ne može se osuditi za grijeh.

- Bog "po krvi vječnoga Saveza od mrtvih izvede velikoga Pastira... Gospodina našega Isusa" (Heb.13:20), tj. njegove vlastite krvi. Tako je naš Gospodin bio oboje pastir i zaklana ovca, time što je samoga sebe odveo na klanje, i kroz njegovu krv Bog ga uskrisi; na isti način je bio oboje ponuda i svećenik.

- A.V. margin Zah.9:9 savršeno pristaje: "kralj tvoj (Isus) ide k tebi, pravedan je i spašava se (A.V. 'ima spasenje')". Ova dva moguća prijevoda sugeriraju da spašavajući sebe naš nam je Gospodin donio spasenje. Žrtvom na križu, Isus je otplatio za svoju vlastitu prirodu *kako* bi postigao naše izbavljenje. Nije mudro razmišljati o njegovoj smrti izvan konteksta njezine svrhe - našeg spasenja.

- Mora se cijeliti da sve preporuke o prolijevanja krvi kroz životinjske žrtve pod zakonu su relevantna na neki način za Kristovu žrtvu. Oltar, simbol Krista, je bio čišćen jednom godišnje krvlju (2Moj.30:10), pokazujući kako je Krist posvetio sebe svojom vlastitom ponudom. Uistinu je cijeli Šator predstavljao Krista, i morao je biti čišćen krvlju (Heb.9:23). Fizički namještaj Šatora nije učinio nikakav grijeh, ipak je trebao očišćenje zbog same povezanosti s grijehom. Pa tako i s našim Gospodinu. Sam Veliki Svećenik je morao početi svoju službu poškropljen krvlju, i Kristu je također bila potrebna njegova vlastita žrtva kako bi započeo svoju službu za nas na nebu (3Moj.8:23).

Da je Isus otplatio za sebe ne znači da je on osobno bio grešan. Ponuđivanje osobne ponude za grijeh ne implicira uvijek da je ponuđivač sagriješio (pr. u 3Moj.12 žena je morala to učiniti nakon porođaja).

9.4 ISUS KAO NAŠ PREDSTAVNIK

Mi smo vidjeli da životinjske žrtve nisu u potpunosti predstavljale grešne ljudi. Isus je *bio* naš predstavnik, u svakom pogledu "braći sličan" (Heb.2:17). "Svakome na korist što je on smrt okusio" (Heb.2:9). Kad mi učinimo grijeh - pr. se naljutimo - Bog nam može "u Kristu... oprostiti" (Ef.4:32). Ovo je stoga što nas može Bog uporediti s Kristom, čovjeka poput nas kušan grijehu - pr. da se naljuti - ali koji je svladao svaku kušnju. Stoga nam Bog može oprostiti naš grijeh - ljutnju - na račun našeg obitavanja u Krista, pokriveni njegovom pravednošću. To da je Krist naš predstavnik je stoga sredstvo po koje nam Bog može pokazati Svoju milost, dok i dalje može čuvati Svoja vlastita pravedna načela.

Ako je Isus bio Bog umjesto isključivo ljudske prirode, on nije mogao biti naš predstavnik. Ovo je još jedan primjer o tome gdje jedna pogrešna ideja vodi drugoj. Zbog toga, teolozi su razvili mnogo kompleksnih načina objašnjavanja Kristove smrti. Narodno gledište otpadničkog kršćanstva je to da su čovjeka njegovi grijesi zadužili Bogu koje on sam nije mogao platiti. Krist je onda namirio dug svakog pojedinog vjernika svojom krvlju prolivenoj na križu. Mnogi propovjednici u evanđeoskih dvorana su to izrazila ovako: "Bilo je to kao kad bi svi mi bili postrojeni uza zid, đavo tek da nas ustrijelji. Isus onda jurnu; đavo je ustrijeljio njega umjesto nas, pa tako smo sada mi slobodni."

Ove razrađene teorije su bez ikakve čvrste biblijske podrške. Postoji očito proturječje ako je Krist umro *umjesto* nas, onda ne trebamo umirati. Pošto još uvijek imamo ljudsku prirodu, još uvijek moramo umirati; spasenje grijeha i smrti će se konačno otkriti kod suda (kad nam se udijeli besmrtnost). Mi nismo ovo primili u vrijeme Kristove smrti. Kristova je smrt uništila đavola (Heb.2:14) umjesto da je đavo uništio njega.

Biblija naučava da je spasenje moguće kroz Kristovu smrt **I** uskrsnuće, ne samo njegove smrti. Krist "je umro za nas" jednom. Teorija zamjene bi značila da je on morao umrijeti za svakog od nas osobno.

Ako je Krist otplatio dug svojom krvlju, naše izbavljenje postaje nešto što možemo s pravom očekivati. Činjenica da je spasenje dar, uzrokovan od Božje milosti i praštanja, se gubi iz vida ako shvatimo Kristovu žrtvu kao otplatu duga. Također proizlazi da se jedan srdit Bog umirio jednom čim je vidio fizičku Isusovu krv. Ipak ono što Bog vidi kad se pokajamo jest Svoga Sina kao naša predstavnika, koga težimo oponašati, umjesto povezivanja s Kristove krvi kao talismanom. Mnoge 'kršćanske' himne i pjesme sadrže nevjerovatnu količinu lažna nauka u ovoj oblasti. Većinu lažnog nauka se ububnja u ljudske umove glazbom, umjesto razboritom, biblijskom podukom. Mi moramo uvijek biti na oprezu od ove vrste pranja-mozga.

Tragično, jednostavne riječi "Krist za nas umrije" (Rim.5:8) su napadno pogrešno shvaćene sa značenjem da je Krist umro umjesto nas. Ima brojnih povezivanja između Rim.5 i 1Kor.15 (pr. v.12=1Kor.15:21; v.17=1Kor.15:22). "Krist za *nas* umrije" (Rim.5:8) pristaje s "Krist umrije za *grijehe* naše" (1Kor.15:3). Njegova je smrt bila zato da se načini put kojim možemo steći oprost naših grijeha; u ovom je smislu "Krist za nas" umro. Riječ "za" ne znači nužno 'umjesto'; Krist je umro "za naše grijehe", ne 'umjesto' njih. Zbog toga, Krist može "da se za (nas) zauzima" (Heb.7:25) - ne 'umjesto nas'. Niti "za" znači 'umjesto' u Heb.10:12 i Gal.1:4.

9.5 ISUS I MOJSIJEV ZAKON

Isus je bio savršena žrtva za grijeh i idealni Veliki Svećenik koji je ustinu mogao steći spasenje za nas, stari je sistem životinjskih žrtvovanja i velikih svećenika okončan nakon njegove smrti (Heb.10:5-14). "Doista, kad se mijenja svećeništvo (s Levite na Krista), nužno se mijenja i Zakon" (Heb.7:12). Krist je postao "svećenikom ne po Zakonu tjelesne uredbe (tj. samo potomak Levita je mogao biti svećenikom), nego snagom neuništiva života", koji mu je dan s obzirom na njegovu savršenu žrtvu (Heb.7:16 N.I.V.). Zbog toga, "Dokida se dakle prijašnja uredba (tj. Mojsijev zakon) zbog njezine nemoći i beskorisnosti - jer Zakon nije ništa priveo k savršenstvu - a uvodi se bolja nada" kroz Krista (Heb.7:18,19).

Iz ovoga je jasno da je Mojsijev zakon bio ukinut Kristovom žrtvom. Uzdati se u ljudsko svećenstvo ili još uvijek nuditi žrtvovane životinje znači da ne prihvaćamo potpunost Kristove pobjede. Takva vjerovanja znače da ne prihvaćamo Kristovu žrtvu za potpuno uspješnu, i da osjećamo da su nužna djela kako bi uzrokovali naše opravdanje, umjesto vjere u samoga Krista. "A da se pred Bogom nitko ne opravdava Zakonom... jer: Pravednik će od *vjere* živjeti" (Gal.3:11 cp. Av.2:4). Naš vlastiti čelično-volnji napor da budemo pokorni Božjim zakonima neće nam donijeti opravdanja; svakako svaki je čitatelj ovih riječi već prekršio te zakone.

Ako ćemo se držati zakona Mojsijeva, moramo pokušati paziti ga *cijela*. Nepokornost samo jednom njegovu dijelu znači da su oni koji su pod njim osuđeni: "Doista, koji su god od djela (tj. oslanjaju se) Zakona, pod prokletstvom su. Ta pisano je: Proklet tko se god ne drži i tko ne vrši *svega* što je napisano u Knjizi Zakona" (Gal.3:10).

Slabost naše ljudske prirode je da nalazimo za nemoguće u potpunosti čuvati Mojsijeva zakona, ali s obzirom na Kristovu potpunu pokornost njemu, mi smo oslobođeni bilo kakve obaveze držati ga. Naše spasenje se duguje Božjemu daru kroz Krista, više nego našem osobnom djelovanju u pokornosti. "Uistinu, što je bilo nemoguće Zakonu, jer je zbog tijela onemoćao, Bog je učinio: poslavši Sina svoga u obličju grešnoga tijela i s obzirom na grijeh (tj. ponudu za grijeh, vidi N.I.V.), osudi grijeha u tijelu" (Rim.8:3). Tako "Krist nas otkupi od prokletstva Zakona, postavši za nas prokletstvom" (Gal.3:13).

Zbog toga, se od nas više ne traži da držimo bilo koji dio Mojsijeva zakona. Mi smo vidjeli u Studij 3.4 da je novi Savez u Kristu zamijenio starog Saveza Mojsijeva zakona (Heb.8:13). Svojom je smrću, Krist "izbrisao zadužnicu koja propisima bijaše protiv nas, protivila nam se (naša nesposobnost da u potpunosti čuvamo zakon). Nju on ukloni pribivši je na križ. Neka vas dakle nitko ne sudi po jelu ili po piću (ponude), po blagdanima, mlađanima ili subotama. To je sjena onoga što dolazi, a zbiljnost jest - tijelo Kristovo" (Kol.2:14-17). Ovo je prilično jasno - poradi Kristove smrti na križu, Zakon je 'uklonjen' pa tako se trebamo opirati bilo kakvom pritisku na nas da čuvamo dijelove toga, pr. praznike i subotu. Kao i ostatak Zakona, svrha ovih stvari je bila da pokažu prema Kristu. Nakon njegove smrti, njihov je simbolični značaj bio ispunjen, i stoga više nije imalo potrebe paziti ih.

Rana je kršćanska crkva 1 stoljeća bila pod stalnom pritisku pravoslavnih Židova da drži dijelove Zakona. Kroz cijeli Novi zavjet ponavljaju se upozorenja da se pruža otpor ovim sugestijama. U lice svemu ovome, neobično je to da danas ima nekoliko denominacija koje zagovaraju djelomičnu pokornost Zakonu. Mi smo ranije pokazali da bilo kakav pokušaj stjecanja spasenja iz pokornosti Zakonu mora imati za cilj čuvanje *cijeloga* Zakona, u protivnu smo automatski osuđeni zbog nepokornosti njemu (Gal.3:10).

Postoji element unutar ljudske naravi koji je sklon ideji o opravdanju djelima; mi želimo osjećati da *činimo* nešto k našem spasenju. Zbog toga, prinudno ubiranje desetine, nošenje raspela, citiranje datih molitva, moliti se u određenu pozu itd. su sve popularni dijelovi većinu religija, kršćanske i inače. Spasenje vjerom u Krista *samo po sebi* je nauk skoro jedinstven istinskom biblijski temeljenom kršćanstvu.

Upozorenja protiv čuvanja bilo kog dijela Mojsijeva zakona za postizanje spasenja, nalaze se kroz cijelog Novog zavjeta. Neki su naučavali da se kršćani trebaju obrezivati suglasno Mojsijevom zakonu, "i držati zakon". Jakov je izravno osudio ovu ideju u korist istinskih vjernika: "bez *našega* naloga" (Djela 15:24). Petar je opisao one koji naučavaju potrebu za pokornost Zakonu kao da stavljaju "učenicima na vrat jaram kojega ni oci naši ni mi nismo mogli nositi? Vjerujemo, naprotiv: po milosti smo

Gospodina Isusa (nasuprot njihovim djelima pokornosti zakonu) spašeni, baš kao i oni" (Djela 15:10,11). Pod nadahnućem, Pavao je jednako govorio, naglašavajući istu poentu s vremena na vrijeme: "čovjek se ne opravdava po djelima Zakona, nego vjerom u Isusa Krista... da se opravdamo po vjeri u Krista, a ne po djelima Zakona jer se po djelima Zakona nitko neće opravdati... nitko (se) ne opravdava Zakonom... po (Kristu) se tko god vjeruje, opravdava od svega od čega se po Mojsijevu Zakonu niste mogli opravdati" (Gal.2:16; 3:11; Djela 13:39).

Siguran znak odmetništva narodnoga kršćanstva je taj da mnoge njihove prakse su temeljene na elementima Mojsijeva zakona - usprkos jasnog i napornog naučavanja razmatranog gore da kršćani ne trebaju paziti ovaj Zakon, budući da je ukinut od Krista. Mi ćemo sad razmatrati očiglednije načine u kojih je Mojsijev zakon temelj današnje 'kršćanske' prakse:-

SVEĆENICI

Katolička i anglikanska crkva napadno koriste jedan sistem ljudskoga svećenstva. Rimokatolici vide papu kao njihov ekvivalent židovskog velikosvećenika. Samo *"jedan* je i posrednik između Boga i ljudi, čovjek - Krist Isus" (1Tim.2:5). Stoga je nemoguće, da papa ili svećenici mogu biti naši posrednici kao što su to bili svećenici pod starom Savezu. Krist je sada naš Veliki Svećenik na nebu, nudeći naše molitve Bogu.

Ne postoji apsolutno nikakav biblijski dokaz da je autoritet posjedovan od Duhovno-darovanih starješina prvoga stoljeća - pr. Petra - prenijet uzastopnim naraštajima ili osobito na papu. Čak kad bi se i dopustila ova mogućnost, nema nikakva načina o dokazivanju da su papa i svećenici osobno oni na koje je pao duhovni plašt starješina prvoga stoljeća.

Pošto su Duhovni dari povučeni, svi vjernici imaju podjednaki pristup Duhovnoj-Riječi u Bibliji (vidi Studije 2.2 i 2.4). Svi su oni stoga braća, i nitko nema duhovno uzvišeniji položaj od drugog. Svakako, *svi* istinski vjernici su članovi novog jednog svećenstva zbog njihova baptizma u Krista, u smislu da oni izlažu svjetlo Božje u mračnom svijetu (1Pet.2:9). Oni će stoga postati kraljevi - svećenici Kraljevstva, kad se ono uredi na zemlji o Kristova povratka (Otk.5:10).

Katolička praksa nazivanja svojih svećenika 'oče' ('papa' također znači 'otac') je u izravnu protuslovnost s Kristove jasne riječi, "ocem ne zovite nikoga na zemlji jer jedan je Otac vaš - onaj na nebesima" (Mt.23:9). Dakako, Isus je upozorio protiv dodjeljivanja bilo kom bližnjem vrstu duhovnog ugleda koji je zahtjevan od današnjih svećenika: "Vi pak ne dajte se zvati Rabbi jer jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća" (Mt.23:8).

Kitnjastu odjeću koju nose svećenici, biskupi i drugi duhovnici ima svoje osnove u naročita odijela koja su nosili Mojsijevi svećenici i prvosvećenik. Ova je odjeća pokazivala prema savršenom karakteru Krista, i kao i sa cijelim Zakonom, njezina je

svrha sada bila ispunjena. Uistinu je srceparajuće, da se odjeća koja je bila predviđena za veličanje Kristove slave, sada koristi za promaknuće slave ljudi koji je nose - od kojih neki priznaju da ne prihvaćaju Kristova uskrsnuća ili čak i samo postojanje Boga.

Katolička ideja da je Marija jedan svećenik je strašno pogrešna. Naši zahtjevi su u KRISTOVU imenu, ne u Marijinu (Iv.14:13,14; 15:16; 16:23-26). Krist je naš jedini Veliki Svećenik, ne Marija. Isus je ukorio Mariju kada ga je pokušala natjerati da učini nešto za druge (Iv.2:2-4). Bog, ne Marija, dovodi ljude Kristu (Iv.6:44).

DESETINA

Ovo je, također, bio dio Mojsijeva zakona (4Moj.18:21), po kojem su Židovi morali darovati desetinu svojih dobara svećeničkom plemenu Levita. Budući da sada nema nikakvog ljudskog svećenstva, ne može više biti obvezatno plaćanje desetine bilo kojim crkovnim starješinama. I opet je, jedna lažna ideja (u ovom slučaju o svećenicima) odvela do druge (tj. desetine). Samom Bog ne *trebaju* naše ponude, budući da sve pripada Njemu (Ps.50:8-13). Mi samo vraćamo Bogu ono što nam je On dao (1Dnev.29:14). Nemoguće je za nas steći spasenja kao ishod naših materijalnih ponuda, pr. u obliku novca. U zahvalnost Božjem velikom daru nama, mi ne trebamo samo ponuditi desetinu našeg novca, nego čitav naš život. Pavao je postavio primjer u ovome, uistinu čineći ono što je propovijedao: "prikažite svoja tijela za žrtvu živu, svetu, Bogu milu - kao svoje duhovno bogoslužje" (Rim.12:1).

MESO

Židovski je Zakon klasificirao određena mesa za nečista - praksa prihvaćena od nekih denominacija danas, posebno u pogledu svinjskog mesa. Zbog Kristova uklanjanja Zakona na križu, "Neka vas dakle nitko ne sudi po jelu ili po piću" (Kol.2:14-16). Tako Mojsijeve zapovijedi o ovim stvarima su ukinute, budući da je Krist sada došao. On je bio taj na koga su 'čista' jela pokazivala.

Isus je jasno objasnio da ništa što čovjek jede ne može ga duhovno onečistiti; ono što izlazi iz srca to čini (Mk.7:15-23). "Rekavši ovo, Isus je deklarirao *sva* jela za 'čista'" (Mk.7:19 N.I.V.). Petar je bio naučen istoj lekciji (Djela 10:14,15), kao i Pavao: "Znam i uvjeren sam u Gospodinu: ništa samo od sebe nije nečisto" (Rim.14:14). Ranije je, Pavao mislio da je odbijanje određena mesa bio znak duhovne slabosti (Rim.14:2). Naš stav o mesu "nas ne privodi (Bogu)" (1Kor.8:8). Najinkriminirajuće od svega je upozorenje da će kršćanski apostati naučiti ljude, "uzdržavati se od jela što ih je Bog stvorio da ih sa zahvalnošću uzimaju oni koji vjeruju i znaju istinu" (1Tim.4:3).

9.6 SUBOTA

Jedan od najrasprostranjenijih kontinuiteta između sadašnjih 'kršćanskih' praksa i Mojsijeva zakona je viđen u ideji da moramo čuvati subotu. Neke grupe tvrde da trebamo držati židovsku subotu točno po opisu Zakona; mnogi drugi osjećaju da kršćani trebaju imati određenog dana u tjednu u kojem će bogoslužiti, kojeg oni često definiraju kao nedjelju. Prva stvar za razjašnjavanje je ta da je subota bila posljednji dan u tjednu, kad je Bog otpočinio nakon šest dana stvaranja (2Moj.20:10,11). Kako je nedjelja prvi dan tjedna, bilo bi neispravno držati ovaj dan kao subotu. Subota je bila određeni "znak između mene (Boga) i njih (Izraela) da bi znali da sam ja Gospod koji ih posvećujem" (Jez.20:12). Kao takva, nikada nije bila predviđena za obvezatna neŽidovima.

Mi smo vidjeli da Kristovom smrću na križu, Mojsijev je zakon bio ukinut, pa tako sada nema nikakve potrebe paziti subotu ili, dakako, bilo koji blagdan, pr. dan Kristove smrti (Kol.2:14-17). Rani kršćani koji su se vratili držanju dijelova Mojsijeva zakona, pr. subote, su opisani od Pavla kao da se vraćaju "k nemoćnim i bijednim počelima i opet im, ponovno, hoćete robovati? Dane pomno opslužujete (pr. subotu), i mjesece, i vremena, i godine (tj. židovskih blagdana)! Sve se bojim za vas! Da se možda nisam uzalud trudio oko vas!" (Gal.4:9-11). Ovakva je ozbiljnost pokušaja čuvanja subote kao sredstvo za spasenje. Jasno je da je čuvanje subote nevažno za spasenje: "jedan razlikuje dan od dana (tj. u duhovnom značenju), a drugi drži da su sve dane jednaki: svaki da bude uvjeren za svoju misao. Koji razlikuje dane, Gospodu razlikuje; i koji ne razlikuje dana, Gospodu ne razlikuje" (Rim.14:5,6 (Karadžić)).

Zbog toga, razumljivo je to da mi ne čitamo o ranim kršćanima da drže subotu. U stvari, zapisano je da su se oni sastajali u "*prvi* dan tjedna", tj. nedjeljom: "U prvi dan tjedna, kad se sabrasmo (učenici) lomiti kruh" (Djela 20:7). Da je to bila rasprostranjena praksa je ukazano iz Pavlova savjetovanja vjernicima u Korintu da sabiru milodara "prvog dana u tjednu" (1Kor.16:2), tj. u njihove redovne sastanke toga dana. Svi vjernici su opisani kao da su svećenici (1Pet.2:9) - koji su bili oslobođeni od čuvanja subote (Mt.12:5).

Ako ćemo držati subotu, moramo činiti to ispravno; mi smo ranije pokazali da je kobno držati Mojsijeva zakona djelomično, jer će ovo ishoditi našom osudom (Gal.3:10; Jak.2:10). Spasenje je kroz čuvanju Kristova zakona umjesto Mojsijeva. Izraelu nije bilo dozvoljeno bilo što raditi subotom: "ko bi radio u taj dan, da se pogubi". Njima je također bilo zapovjedano: "Vatre ne ložite po stanovima svojim u dan subotni", i stoga im je bilo zabranjeno spremanje hrane toga dana (2Moj.35:2,3; 16:23). Jedan čovjek koji je skupljao drva subotom, vjerojatno da potpali vatru, bio je kažnjen smrću zbog toga (4Moj.15:32-36).

One denominacije koje naučavaju da je držanje subote obvezatno za njihove članove trebaju stoga kazniti one članove smrću kad prekrše subotu. Ne smije biti kuhanja hrane ili upotrebu vatre u bilo kom obliku - pr. u vožnji prijevoznim sredstvima, upotreba sistema za grijanje itd. Pravoslavni Židovi daju primjer o vrsti ponašanja koje se očekuje subotom: oni ostaju unutar svojih domova čitav dan izuzev za religiozne

razloge, i nisu osobno upleteni u kuhanju, transportu itd. Većina 'kršćana' koji tvrde da drže subotu nisu ni izdaleka ovakvi.

Često je raspravljano da je držanje subote bila jedna od deset zapovijedi dane Mojsiju, i, dok je ostatak Mojsijeva zakona ukinut, ostaje obaveza držati svih deset zapovijedi. Sedmoga dana adventisti čine razliku između 'moralna zakona' od deset zapovijedi i takozvana 'ceremonijalna zakona', za kojeg vjeruju da je ukinut od Krista. Ova razlika nije naučavana u Pismu. Mi smo ranije pokazali da se stari Savez odnosi na Mojsijevu zakonu, koji je zamijenjen na križu s novim Savezom. Može se pokazati da su deset zapovijedi, uključujući i onu koja se tiče subote, bile dio starog Saveza koji je ukinut od Krista:-

- Bog "objavi vam (Izraelu) zavjet svoj, koji vam zapovjedi da držite, deset riječi, koje napisa na dvije ploče kamene" (5Moj.4:13). I opet treba se zabilježiti da je ovaj zavjet, osnovan na deset zapovijedi, bio načinjen između Boga i *Izraela*, ne neŽidova današnjice.

- Mojsije se popeo na brdu Horiva da primi kamene ploče na kojih je Bog napisao deset zapovijedi. Mojsije je kasnije komentirao o tome, "Gospod Bog naš učini s nama zavjet na Horivu" (5Moj.5:2), tj. kroz tih deset zapovijedi.

- U ovo vrijeme, Bog napisa "na ploče riječi zavjeta, deset riječi" (2Moj.34:28). Ovaj je isti zavjet uključivao detalje takozvanog 'ceremonijalnog zakona' (2Moj.34:27). Ako se mi raspravljamo da je držanje zavjeta načinjen u tih deset zapovijedi nužno, mi također moramo držati svaki detalj cijeloga Zakona, budući da je sve ovo dio istog zavjeta. Očito je da je to nemoguće činiti.

- Heb.9:4 govori o "ploče Saveza". Deset su zapovijedi bile napisane na kamene ploče, koje su sadržavale "(starog) Saveza".

- Pavao govori o ovom savezu kao o "slovima isklesana u kamenju", tj. na kamene ploče. On ga naziva "smrtonosna služba... služba osude... ono prolazno" (2Kor.3:7-11). Savez povezan s deset zapovijedi zacijelo ne može dati nikakvu nadu spasenja.

- Krist je "izbrisao zadužnicu koja propisima bijaše protiv nas" (Kol.2:14) na križu. Ovo aludira na Božjeg pisanja deset zapovijedi na kamene ploče. Slično Pavao govori o "umrijevši... riješeni smo Zakona... stareži *slova*" (Rim.7:6), vjerojatno govoreći o slova deset zapovijedi koje su bile napisane na kamene ploče.

- Samo jedna od deset zapovijedi je nazvana "Zakon" u Rim.7:7: "Zakon (je) govorio: Ne poželi". Prethodni stihovi u Rim.7:1-7 ističu kako je "Zakon" ukinut Kristovom smrću; "Zakon" stoga uključuje deset zapovijedi.

Sve ovo čini jasnim da su stari Savez i "Zakon" uključivale deset zapovijedi. Pošto su one ukinute od novog Saveza, deset su zapovijedi stoga odstranjene. Međutim, devet od deset zapovijedi su bile ponovno tvrđene, u duhu bar, u Novom zavjetu. Brojevi 3,5,6,7,8 i 9 se mogu naći u 1Tim. 1 sam, i brojevi 1,2 i 10 u 1Kor.5. Ali nikad četvrta zapovijed o suboti nije ponovljena u Novom zavjetu kao obvezatna za nas.

Slijedeća lista pasusa dokumentira dalje kako su ostale devet zapovijedi ponovno tvrđene u Novom zavjetu:-

- 1-va. - Ef.4:6; 1Iv.5:21; Mt.4:10
- 2-ga. - 1Kor.10:14; Rim.1:25
- 3-ća. - Jak.5:12; Mt.5:34,35
- 5-ta. - Ef.6:1,2; Kol.3:20
- 6-ta. - 1Iv.3:15; Mt.5:21
- 7-ma. - Heb.13:4; Mt.5:27,28
- 8-ma. - Rim.2:21; Ef.4:28
- 9-ta. - Kol.3:9; Ef.4:25; 2Tim.3:3
- 10-ta. - Ef.5:3; Kol.3:5.

Osvrt 28: Raspeće

Rasprostranjeno je vjerovanje u kršćanstvu da je Isus Krist bio ubijen na križu. Međutim grčka riječ 'stauros', koja je obično prevedena 'križ' u engleskim (hrvatsko-srpskim) Biblijama, u stvari znači stup ili kolac. U stvari, simbol raspela vjerojatno ima poganskog porijekla. Slaže se da je Krist umro s dlanovima i rukama podignutih iznad njegove glave, umjesto raširenih u obliku raspela, jer su podignute ruke uvis simbol da su Božja obećanja potvrđena (Jez.20:5,6,15; 36:7; 47:14), kao i intenzivne molitve (Pláč 2:19; 1Tim.2:8; 2Dnev.6:12,13; Ps.28:2), s kojom je Krist bio zauzet na križu (Heb.5:7). On je rekao da kako je brončana zmija bila podignuta na *kolcu* kad je Izrael bio u pustinji, tako će i on biti javno podignut u vrijeme svoga umiranja; tako je on povezao 'križa' sa *stupom* (Iv.3:14).

Rimokatolička je crkva pridala veliki mistični značaj križu. To je potpuno bez biblijske podrške; ishodište je u to da je raspelo postalo talismanom, fizičkim obilježjem da je Bog s nama. Ljudi su došli do toga da osjećaju da će ako nose raspela ili redovno se prekrizavaju, Bog biti s njima. Ovo je tek simbolizam; istinska snaga križa je kroz našeg povezivanja s Kristovom smrću preko vjerovanja i baptizma, umjesto opozivanja fizičkog oblika križa. Lakše je, dakako, učiniti potonje nego prethodno.

Osvrt 29: Jel' Isus rođen 25 prosinca?

Druga jedna velika pogreška narodnog kršćanstva se tiče Isusova rođendana. Pastiri su spavali u polja s njihovim stadama u vrijeme Kristova rođenja (Lk.2:8); oni ovo ne bi činili u vrijeme Božića, za vrijeme zime. Krist je živio 33.5 godina i onda umro za

blagdana pashe, koji je u vrijeme Uskrsa. Onda je on morao biti rođen šest mjeseci s onu stranu Uskrsa - tj. oko rujna/listopada.

25 je prosinac izvorno bio poganski praznik predkršćanske Europe. Djela Apostolska bilježu kako su istinski kršćani bili opako proganjani od pogana zbog svoga vjerovanja. S vremena na vrijeme su apostoli upozoravali da će zbog toga, neki kršćani prihvatiti poganska vjerovanja, kako bi si omogućili učiniti svoju religiju prihvatljivu poganima oko njih (pr. Djela 20:30; 1Iv.2:18; 2Sol.2:3; 2Pet.2:1-3). Usvajanje 25 prosinca za kršćanskog blagdana je glavni primjer ovoga. Božićna drvca, imele itd. sve se mogu slijediti unatrag do poganskih obreda izvršavanih 25 prosinca.

Iz ovoga slijedi da istinski kršćani ne trebaju svetkovati Kristova rođenja 25 prosinca. U praksi, istinski vjernici će najbolje iskoristiti narodne blagdane, pr. Božića, za zajedničko druženje gdje god moguće.

STUDIJ 9: Pitanja

1. Zašto je Isusova smrt umjesto ičija druga bila potrebna za naše spasenje?
2. Zašto životinjske žrtve Mojsijeva zakona nisu bile dovoljne da uklone grijeh?
3. Je li Isus bio naš predstavnik ili zamjena kad je umro?

4. Koja je od slijedećih izjava istinita?
- a) Krist je umro umjesto da umiremo mi
 - b) Krist nas je predstavljao, pa tako nam Bog može oprostiti zarad njega
 - c) Krist je bio poput nas ali ne predstavlja nas
 - d) Kristova smrt je značila da Bog neće više nijednog ljudskog bića držati kriva za grijeh.
5. Je li se Isus okoristio od svoje vlastite smrti?
6. Kad je Krist umro na križu, da li je on
- a) Ukinuo manje zapovijedi Mojsijeva zakona ali ne i 10 zapovijedi
 - b) Ukinuo sav Mojsijev zakon uključujući i 10 zapovijedi
 - c) Ukinuo Mojsijeva zakona izuzev židovskih blagdana
 - d) Nije imao nikakva učinka na stanje Mojsijeva zakona?
7. Trebamo li sada držati subotu?
8. Daj razloge tvojemu odgovoru na 7 pitanje.

STUDIJ 10

BAPTIZAM U ISUSA

10.1 BITNA VAŽNOST BAPTIZMA

Nekoliko smo puta u prijašnjih Studija spomenuli bitnu važnost baptizma; to je prvi korak pokornosti poruci evanđelja. Heb.6:2 govori o baptizmu kao o jednom od najosnovnijih nauka. Ostavili smo njegova razmatranja do ovog kasnog stadija jer istinski baptizam može nastati tek nakon ispravnog shvaćanja osnovnih istina koje sačinjavaju evanđelje. Sada smo dovršili naše proučavanje ovih; ako želiš biti istinski

povezan s veliku nadu koju Biblija nudi kroz Isusa Krista, onda je baptizam jedna apsolutna nužnost.

"Spasenje dolazi od Židova" (Iv.4:22) u smislu da su obećanja o spasenju načinjena samo Abrahamu i njegovu sjemenu. Mi jedino možemo imati ta obećanja kao dana nama ako uđemo *unutar* Sjemeni, time što ćemo biti baptizirani *u* Krista (Gal.3:22-29).

Isus je stoga jasno zapovijedio svojim sljedbenicima: "Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje (koje se sadrži u obećanja Abrahamu - Gal.3:8) svemu stvorenju. Tko uzvjeruje *i* pokrsti se, spasit će se" (Mk.16:16). Razmišljanje nad ovo slovo "i" otkriva da samo vjerovanje u evanđelje ne može nas spasiti; baptizam nije tek opcija više u kršćanskom životu, to je bitan preduvjet za spasenje. Ovo nije da se kaže da nas čin baptizma može sam po sebi spasiti; on mora biti prosljeđen životom stalne pokornosti Božjoj Riječi. Isus je ovo istaknuo: "Zaista, zaista, kažem ti: ako se tko ne rodi iz vode i Duha, ne može ući u Kraljevstvo Božje" (Iv.3:5).

Ovo se rađanje "iz (grčki 'izvan') vode" odnosi na osobu koja izlazi van iz vode baptizma; nakon ovoga, on mora biti iznova rođen duhom. Ovo je trajni proces: "nanovo ste rođeni... riječju Boga" (1Pet.1:23). Tako s našim stalnim odazivom Duhovnoj Riječi rađamo se duhom (vidi Studij 2.2).

Mi smo "*u* Krista kršteni" (Gal.3:27), *u* njegovo ime (Djela 19:5; 8:16; Mt.28:19). Zamijeti da smo mi baptizirani u *Krista* - ne u kristadelfijance ili neku ljudsku organizaciju. Bez baptizma nismo "u Krista", i stoga nismo pokriveni njegovim spasonosnim djelom (Djela 4:12). Petar snuje snažnu prisodobu oko ove činjenice: on uspoređuje arku u Noino vrijeme s Krista, pokazujući kako je arka spasila Nou i njegovu obitelj od suda koji je nadošao grešnicima, da će tako baptizam u Krista spasiti vjernike vječne smrti (1Pet.3:21). Noin ulazak u arku je uspoređen s našim ulaskom u Krista kroz baptizam. Svi oni izvan arke su bili uništeni potopom; stajanje blizu arke ili da se bilo Noin prijatelj je bilo sasvim nevažno. Jedini način spasenja je, i bio je, biti unutar Krista/arku. Očito je drugi dolazak, kojeg je simbolizirao potop (Lk.17:26,27), skoro nad nas (vidi Dodatak 3). Stoga je ulazak u Krista/arku od najveće hitnosti. Ljudske riječi doista ne uspijevaju izraziti ovaj smisao hitnosti; biblijska slika ulaska u arku u Noino vrijeme je puno snažnija.

Rani kršćani su poslušali Kristovu zapovijed da putuju svijetom propovijedajući evanđelje i baptizirajući; knjiga Djela je zapis toga. Dokaz o bitnu važnost baptizma može se naći u načinu na koji ovaj zapis ističe kako su *smjesta* ljudi bili baptizirani nakon prihvaćanja evanđelja (pr. Djela 8:12,36-39; 9:18; 10:47; 16:15). Ovo isticanje je razumljivo čim se jednom shvati da je bez baptizma naše učenje evanđelja uzaludno; baptizam je vitalno nužni stadij za prolaženje na putu k spasenju. U nekim slučajevima nadahnuti zapis izgleda da ističe kako, usprkos mnogim ljudskim razlozima da odgode baptizam, i mnogim poteškoćama za izvršavanje čina, veoma je važno da su ljudi činili svaki pokušaj da savladaju sve to, s Božju pripomoć.

Tamničar u Filipe je odjednom bio uvučen u najveću krizu svoga života masivnim potresom koji je potpuno upropastio njegova zatvora visoke sigurnosti. Uznici su imali povoljnu priliku pobjeći - nešto što bi ga stajalo života. Njegova je vjera u evanđelje onda postala stvarna, toliko da se "Te iste noćne ure... odmah krsti" (Djela 16:33). Ako je itko imao razloga odgoditi baptizam to je bio on. Najgori potres u Grčkoj u 3000 godina, i horda ludih zatvorenika koji će tek nastupiti u najdramatičnijem bijegu povijesti, i prijetnja pogubljenja zbog zapostavljanja dužnosti koja mu se nadvila nad glavom, ipak je jasno vidio koji je bio jedan od najvažnijih činova za izvršavanje u cijelom svom životu i vječne sudbine. Tako je on svladao trenutne probleme svog okolnog svijeta (pr. potresa), pritisci svoje poslovne svakidašnjice i silne nervne traume u kojoj se zatekao - da bude baptiziran. Mnoge neodlučne kandidate za baptizam mogu izvući pravi poticaj od tog čovjeka. Da je mogao učiniti takav čin vjere je dostatan dokaz da je on već imao detaljnog poznavanja evanđelja, budući da takva istinska vjera jedino dolazi od slušanja Riječi Božje (Rim.10:17 cp. Djela 17:11).

Djela 8:26-40 bilježi kako je jedan etiopski činovnik proučavao svoju Bibliju dok se vozio kočijom kroz pustinju. Sreo je Filipa, koji mu je naširoko objasnio evanđelje, uključujući i potrebu za baptizam. Ljudski rečeno, moralo je izgledati nemoguće poslušati zapovijed da se baptizira u toj bezvodnoj pustinji. Ipak Bog ne bi dao zapovijed za koju bi znao da joj se neki ljudi neće moći pokoriti. "Putujući tako, stigoše do neke vode", tj. oaze, gdje je baptizam bio moguć (Djela 8:36). Ovaj događaj odgovara neosnovanim sugestijama da je baptizam potapanjem bio jedino određen za izvršavanje u oblastima gdje je bilo puno, lako dostupne vode. Bog će uvijek snabdjeti stvaran način u kojem će se izvršiti Njegove zapovijedi.

Apostol je Pavao dobio dramatičnu viziju od Krista koja je tako grizla njegovu savjest da on što je skorije mogao "odmah... usta, (i) krsti se" (Djela 9:18). I opet, moralo je biti primamljivo za njega da odgodi baptizam, misleći na svom istaknutom društvenom položaju i ambicioznoj karijeri ucrtane za njega u judizmu. Ali je ova uzlazna zvijezda židovskog svijeta učinila ispravnu i trenutnu odluku da se baptizira i otvoreno se odrekne svog prijašnjeg načina života. On je kasnije razmišljao o svojoj odluci da bude baptiziran "što mi god bijaše dobitak, to poradi Krista smatram gubitkom... radi kojega sve izgubih (sve što je nekoć smatrao za "dobitak") i otpadom smatram: da Krista steknem... što je za mnom, zaboravljam ("dobitak" svog prijašnjeg židovskog života), za onim što je preda mnom, prežem, k cilju hitim, k nagradi" (Fil.3:7,8,13,14).

Ovo je govor jednog atletičara koji napinje prema naprijed da prekine završnu traku. Ovakva sabranost duševnog i fizičkog nastojanja treba obilježavati naše živote nakon baptizma. Mora se shvatiti da je baptizam početak utrke prema Kraljevstvu Božjem; nije tek simbol promjenjivanja crkve i vjerovanja, niti je pasivni ulazak u opuštenom životu lake odanosti na nekoliko neodređenih kršćanskih načela. Baptizam nas povezuje trajnim osjetom s Isusova raspeća i uskrsnuća (Rim.6:3-5) - događaje ispunjeni krajnjim dinamizmom u svakom pogledu.

Kao umoran, duhovno pobjedonosni starac, Pavao se sjećao: "ne bijah neposlušan nebeskom viđenju" (Djela 26:19). Kao što je bilo istinito za Pavla, tako i za sve koji

su ispravno baptizirani: baptizam je odluka za koju netko neće nikada žaliti. Cijelog svog života ćemo biti svjesni da smo učinili ispravnu odluku. O malo ljudskim odlukama možemo biti tako sigurni. Pitanje se mora ozbiljno odgovoriti: 'Zašto se ne bi baptizirao?'

10.2 KAKO TREBAMO BITI BAPTIZIRANI?

Postoji rasprostranjeno gledište da se baptizam može izvoditi, osobito na malim bebama, škropljenjem vode na njihovu čelu (tj. 'krštenje'). Ovo je u potpunoj opreci biblijskom zahtjevu za baptizam.

Grčka riječ 'baptizo', koja je prevedena 'krštenje' u hrv.-srp. Bibliji, **ne** znači škropiti; ona znači potpuno oprati i potopiti u tečnost (vidi opise u Robert Young i James Strong concordances). Ova je riječ upotrijebljena u klasičnom grčkom jeziku o potonulim brodovima da su 'baptizirani' (tj. potopljeni) u vodi. Također se koristi s preporukom o komadu tkanine koji se boji iz jedne boje u drugu 'baptiziranjem', ili umočivanjem u boju. Da se promjeni boja tkanine, očito je da se treba potpuno potopiti ispod tečnosti, umjesto pošćropiti bojom. Da je potapanje doista ispravan oblik baptizma je iznijeto iz slijedećih stihova:-

- "A krstio je i Ivan, u Enonu blizu Salima, jer ondje bijaše mnogo vode. Ljudi su dolazili i krstili se" (Iv.3:23). Ovo pokazuje da je "mnogo vode" bilo potrebno za baptizam; ako se radilo škropljenjem s nekoliko kapi vode, onda bi tek kabao vode bio dovoljan za na stotine ljudi. Ljudi su dolazili na obalu rijeke Jordan za baptizam, umjesto da je Ivan išao uokolo do njih s bocom vode.

- Isus je, također, bio baptiziran od Ivana u rijeci Jordan: "Odmah nakon krštenja izađe Isus iz vode" (Mt.3:13-16). Njegov je baptizam bio jasno potapanjem - on "izađe... **iz** vode" nakon baptizma. Jedan od razloga zbog Isusova baptizma je bio da se postavi primjer, tako da nitko ne može ozbiljno tvrditi da slijedi Isusa bez oponašanja njegova primjera baptizma potapanjem.

- Sličnim su stilom, Filip i etiopijski činovnik "obojica... (sišli) **u** vodu te ga Filip krsti. A kad **izidoše iz** vode..." (Djela 8:38,39). Sjeti se da je činovnik zatražio baptizam kad je ugledao oazu: "Evo vode! Što priječi da se krstim?" (Djela 8:36). Skoro je sigurno da čovjek ne bi putovao pustinjom bez imalo vode s njim, pr. u boci. Ako je baptizam bio škropljenjem, mogao se stoga uraditi bez potrebe od oaze.

- Baptizam je ukop (Kol.2:12), što implicira potpunog pokrivanja.

- Baptizam je nazvan 'pranje grijeha' (Djela 22:16). Poenta istinskog obraćenja je uspoređena s 'umivanjem' u Otk.1:5 (Karadžić) Tit 3:5; 2Pet.2:22; Heb.10:22 itd. Ovaj jezik o pranju se daleko više tiče baptizma s umočivanjem negoli škropljenjem.

Postoje nekoliko starozavjetnih ukazivanja da je prihvatljiv pristup Bogu bio kroz neku vrstu pranja.

Svećenici su se morali potpuno umivati u kadi zvanoj 'laver' prije nego bi se približili Bogu u službi (3Moj.8:6; 2Moj.40:32). Izraelci su se morali prati kako bi se očistili od određenih nečistoća (pr. 5Moj.23:11), koje su predstavljale grijeh.

Čovjek zvan Naaman je bio gubavi neŽidov koji je tražio da bude liječen od izraelskog Boga. Kao takva predstavljao je grijehom-pogođena čovjeka, djelotvorno prolazeći kroz živu smrt zbog grijeha. Njegovo ozdravljenje je bilo ronjenjem u rijeci Jordan. Prvotno on je našao ovaj jednostavan čin težak za prihvaćanje, misleći da će Bog tražiti da on učini kakav dramatičan čin, ili da zagnjuri u veliku i dobro-znanu rijeku, pr. Abana. Slično, mi možemo naći za teško vjerovati da tako jednostavan čin može nam na koncu donijeti naše spasenje. Daleko je privlačnije misliti da naša vlastita djela i javna povezivanja s velikom, dobro-znanom crkvom (cp. rijeku Abanu) može nas spasiti, umjesto ovaj jednostavan čin povezivanja s istinskom nadom Izraela. Nakon ronjenja u Jordanu Naamanovo tijelo "posta kao u maloga djeteta, i očisti se" (2Car.5:9-14).

Sad treba imati malo mjesta sumnji da se 'baptizam' tiče potpunog umočivanja u vodi nakon što se prvo shvati osnovna poruka evanđelja. Ova biblijski-osnovana definicija o baptizmu ne čini nikakvu preporuku o statusu osobe koja fizički zaista izvršava baptizam. Baptizam je uranjanje u vodu nakon vjerovanja u evanđelju, teoretski je moguće baptizirati samoga sebe. Međutim, pošto je baptizam jedino baptizam s obzirom na ispravnih nauka kojih netko drži u vrijeme uranjanja, konačno je uputno biti baptiziran od drugoga vjernika s istinskih nauka, koji će prije svega ustanoviti stupanj znanja kojeg osoba ima prije nego je zaista uroni.

Stoga postoji običaj kod kristadelfijanaca o držanju dubljeg razgovora s bilo kojeg kandidata za baptizam pred ovog uranjanja. Lista pitanja poput onih koje se mogu naći na kraju svakog Studija mogu osnovati temelj takvom jednom razgovoru. Kristadelfijanci su putovali tisućama milja da pomognu da samo jedna osoba bude baptizirana; takva je čudesnost o samo jednoj osobi koja dolazi k istinskoj nadi vječnoga života, da mi nismo uglavnom zabrinuti o broju obraćenika. Kvaliteta umjesto kvantiteta je glavna misao našeg pristupa.

10.3 ZNAČENJE BAPTIZMA

Jedan od razloga za baptizam uranjanjem je taj što ronjenje ispod vode simbolizuje naš odlazak u grob - povezujući nas s Kristovom smrću, i pokazuje našu 'smrt' za naš

prijašnji život grijeha i neznanja. Izlazak iz vode nas povezuje s Kristova uskrsnuća, povezujući nas s nadom uskrsnuća u vječni život o njegova povratka, kao i s jednim novim životom sada, duhovno pobjedonosnog nad grijehom zbog Kristove pobjede postignute njegovom smrću i uskrsnuća.

"Koji smo god kršteni u Krista Isusa, u smrt smo njegovu kršteni. Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bi uskrisen od mrtvih, i mi tako hodimo (tj. živimo dan za danom) u novosti života. Ako smo doista s njime srasli po sličnosti smrti njegovoj (baptizmom), očito ćemo srasli i po sličnosti njegovu uskrsnuću" (Rim.6:3-5).

Budući da je spasenje omogućeno jedino kroz Kristovu smrt i uskrsnuća, bitno je da se združimo s ovim stvarima ako smo za spasenje. Simbolično umiranje i uskrsnuće s Krista, koje daje baptizam, je jedini način učiniti to. Treba se zabilježiti da škropljenje ne ispunjava ovaj simbol. Kod baptizma, "naš je stari čovjek (način života) zajedno s (Kristom) raspet" na križu (Rim.6:6); Bog nas "oživi zajedno s Kristom" baptizmom (Ef.2:5). Međutim, mi još uvijek imamo ljudsku prirodu nakon baptizma, i stoga će tjelesni način života nastaviti s podizanjem glave. 'Raspeće' naše tjelesnosti je stoga jedan trajni proces koji tek *počinje* baptizmom, zato je Isus rekao vjerniku da uzima svoj križ svakoga dana i slijedi ga, kao što je bilo s procesijom prema Kalvariji (Lk.9:23; 14:27). Dok život istinskog raspinjanja s Kristom nije lak, postoji neizreciva utjeha i radost u sjedinjenju s Kristova uskrsnuća.

Krist je donio "mir krvlju križa njegova" (Kol.1:20) - "mir Božji koji je iznad svakog razuma" (Fil.4:7). U vezi toga, Isus je obećao, "Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje" (Iv.14:27). Ovaj mir i istinska duhovna radost više nego uravnotežavaju bol i poteškoću našeg otvorenog združivanja s raspetim Kristom: "Jer kao što su obilate patnje Kristove u nama, tako je po Kristu obilata i utjeha naša" (2Kor.1:5).

Postoji također i sloboda koja dolazi iz poznavanja da je naše prirodno ja doista mrtvo, i stoga Isus veoma aktivno živi s nama kroz svaku našu muku. Veliki je apostol Pavao mogao govoriti iz velikog iskustva u svemu ovome od dugih godina ispunjenih događajima njegova života: "S Kristom sam razapet. Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist. A što sada živim u tijelu, u vjeri živim u Sina Božjega" (Gal.2:20).

"Krštenje... i vas sada spasava po uskrsnuću Isusa Krista" (1Pet.3:21) budući da nam naše povezivanje s Kristova uskrsnuća u vječni život daje pristupa istom o njegovu povratku. Sudjelovanjem u ovom uskrsnuću, ćemo konačno biti spašeni. Isus je ovo izložio vrlo jednostavnim riječima: "jer ja živim i vi ćete živjeti" (Iv.14:19). Slično i Pavao: "s Bogom (se) pomirismo po smrti Sina njegova... ćemo se... spasiti životom njegovim" (uskrsnućem; Rim.5:10).

S vremena na vrijeme se ističe da ćemo s našim povezivanjem s Kristove smrti i patnjama u baptizmu, i našeg daljnjeg načina života, zacijelo sudjelovati u njegovu slavlom uskrsnuću:-

- "Ako s njime (Krista) umrijesmo, s njime ćemo i živjeti. Ako ustrajemo, s njime ćemo i kraljevati" (2Tim.2:11,12).

- "Uvijek umiranje Isusovo u tijelu pronosimo da se i život Isusov u tijelu našem očituje... Ta znamo: onaj koji je uskrisio Gospodina Isusa i nas će s Isusom uskrisiti" (2Kor.4:10,11,14).

- Pavao je dijelio "zajedništvo u patnjama (Kristovim), ne bih li kako (svojim teškim životnim iskustvom), suobličen smrti njegovoj, prispio k uskrsnuću od mrtvih" (Fil.3:10,11 cp. Gal.6:14).

10.4 BAPTIZAM I SPASENJE

Baptizam povezujući nas s Kristove smrti znači da samo kroz baptizam možemo imati pristupa oprostjenju. Mi smo "s (Krista) suukopani u krštenju, u njemu ste i suuskrsli po vjeri u snagu Boga koji ga uskrisi od mrtvih. On i vas, koji bijaste mrtvi zbog prijestupa... oživi zajedno s njime. Milostivo nam je oprostio sve prijestupe" (Kol.2:12,13). Mi smo se "oprani... u imenu Gospodina našega Isusa" (1Kor.6:11) - tj. baptizam u ime Isusa je sredstvo po kojemu su naši grijesi oprani. Ovo je bilo simbolizirano nazad u 4Moj.19:13, gdje su oni bez vode za pročišćivanje trebali umrijeti. Pokazali smo u Studij 10.2 kako je baptizam ispiranje grijeha (cp. Djela 22:16). Opisi vjernika da su oprani od svojih grijeha u Kristovoj krvi stoga ukazuju da su oni to uradili pomoću baptizma (Otk.1:5 (Karadžić); 7:14; Tit 3:5 govori za ovo kao o "kupelji novoga rođenja", aludirajući na našeg rađanja "iz vode" kod baptizma (Iv.3:5)).

U svjetlu svemu ovome, razumljivo je da je Pavlov odgovor pitanju, "Što nam je činiti?" (spasiti se) bio, "Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista *da vam se oproste grijehi*" (Djela 2:37,38). Baptizam u ime Krista je *za oprost grijeha*; bez toga ne može biti oprostjenja grijehu, i neaptizirani moraju stoga primiti plaću grijeha - smrt (Rim.6:23). Nema spasenja izuzev u ime Isusa (Djela 4:12), i mi možemo jedino dijeliti to ime baptizmom u njega. Ova činjenica znači da nekršćanske religije nikako ne mogu voditi spasenju. Nijedan istinski biblijski vjernik ne može prihvatiti da mogu; činjenica da katolicizam i širi ekumenski pokret mogu, je žalostan odraz njihova stava o Svetom Pismu.

Kristovo uskrsnuće u vječni život je bio znak njegove vlastite pobjede nad grijehom. Baptizmom mi se povezujemo s ovim, i stoga se o nama govori kao da smo uskriseni zajedno s Krista, da grijeh više ne vlada nad nama, kao što nije više vladao njime. Baptizmom smo dakle "oslobođeni grijeha ...grijeh neće vama više gospodovati" nakon baptizma (Rim.6:18,14). Međutim, nakon baptizma mi još uvijek griješimo (1Iv.1:8,9);

grieh je još uvijek u stanju zarobiti nas opet ako se otklonimo od Krista. Mi prema tome u sadašnjosti dijelimo Kristovu smrt i patnje, premda baptizam dokazuje kako smo mi isto tako povezani s Kristova uskrsnuća, u kojem se nadamo sudjelovati o njegova povratka.

Samo u izgledu smo oslobođeni grijeha. "Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit *će se*" (Mk.16:16) o Kristovu drugu dolasku. Konačno spasenje ne nastaje odmah nakon baptizma, nego kod suda (1Kor.3:15). Svakako, nema nikakve potrebe za nauk suda ako primamo spasenje kod baptizma, niti bi trebali umirati. "Tko ustraje do svršetka, *bit će* spašen" (Mt.10:22).

Čak i nakon svojega baptizma, Pavao (i ostali kršćani) su morali težiti k spasenju (Fil.3:10-13; 1Kor.9:27); on je govorio o "*nadi* života vječnoga" (Tit 1:2; 3:7; 1Sol.5:8; Rim.8:24) i da ćemo "*baštiniti* spasenje" (Heb.1:14). Kod suda, pravednici će ući *u* vječni život (Mt.25:46). Pavlova divna, nadahnuta logika blista kroz Rim.13:11 - on zaključuje da ćemo nakon baptizma znati da svaki dan koji proživimo i izdržimo jest jedan dan bliže Kristovu drugom dolasku, pa možemo se radovati "jer nam je spasenje bliže nego kad povjerovasmo". Naše spasenje stoga nije sada posjedovano. Spasenje je uvjetovano; mi ćemo biti spašeni *ako* se držimo čvrsto istinske vjere (Heb.3:12-14), *ako* pamtimo osnovnih nauka koji sačinjavaju evanđelje (1Tim.4:16; 1Kor.15:1,2), i *ako* činimo one stvari koje su o čuvanju tako jedne velike nade (2Pet.1:10).

Grčki glagol preveden "spašen" je stoga ponekad upotrebljavan u trajno vrijeme, pokazujući da je spasenje trajni proces koji nastaje u nama zbog naše stalne pokornosti evanđelju. Tako o vjernicima se govori kao o "onima koji *se* spasavaju" s njihovim odzivom evanđelju (2Kor.2:15; drugi primjeri ove trajne teme su u Djela 2:47 i 1Kor.1:18). Ova grčka riječ za "spasavaju" jedino je upotrijebljena u prošlom vremenu u odnosu na veliko spasenje koje je Krist omogućio na križu, i s kojim se mi možemo povezati kroz baptizam (2Tim.1:9; Tit 3:5).

Sve je ovo dano u primjerima Božjeg spravljanja s prirodnim Izraelom, koji oblikuju temelje Njegova odnosa s duhovnim Izraelom, tj. vjernicima. Izrael je napustio Egipat, koji je predstavljao svijet tjelesnosti i krive religije s kojim smo povezani prije baptizma. Prošli su Crvenim morem i zatim su putovali sinajskom pustinjom u obećanu zemlju, gdje su bili potpuno utvrđeni za Božje Kraljevstvo. Njihov prijelaz Crvenim morem je tipičan za naš baptizam (1Kor.10:1,2); pustinskog putovanja našeg sadašnjeg života, i Kanaana Kraljevstva Božjeg. Juda v.5 opisuje koliko od njih su bili uništeni tijekom pustinskog putovanja: "Gospodin (je) izbavio narod iz Egipta, a zatim uništio nevjerne". Tako Izrael je bio "spašen" iz Egipta, kao i svi oni koji su baptizirani i "spašeni" grijeha. Ako bi netko od tih Izraelaca bio upitan, "Jesi li spašen?" njihov odgovor bi mogao biti, "Da", ali to ne bi značilo da će oni *konačno* biti spašeni.

Slično kao što su se Izraelci osvrnuli natrag k Egiptu u srcima (Djela 7:39) i vratili se životu tjelesna udovoljavanja i lažnom nauku, tako i oni koji su "spašeni" od grijeha

baptizmom se mogu otkloniti iz blagoslovljena stanja u kojem stoje. Mogućnost da učinimo isto što i Izrael u pustinji je istaknuta u 1Kor.10:1-12; Heb.4:1,2 i Rim.11:17-21. Ima brojnih primjera u Pismu o onima koji su nekoć bili "spašeni" od grijeha baptizmom, a kasnije upali u stanje koje je značilo da će biti osuđeni o Kristovu povratku (pr. Heb.3:12-14; 6:4-6; 10:20-29). Doktrina 'jednom spašeni uvijek spašeni' revnih 'evangelističkih' propovjednika je od ovih pasusa izložena za ono što u stvari jest - potpuno tjelesno-ugađajuća sofisterija.

Kao i u svim stvarima, ispravni osjećaj ravnoteže je potreban u potrazi utvrđivanja do koje mjere smo "spašeni" baptizmom. Ne treba se čin posmatrati kao dodjeljivanje nama *priliku* spasenja - bolja mogućnost za to nego bez baptizma. Postavši "u Krista" baptizmom, spašeni smo u izgledu; mi doista imamo *sigurnu* nadu biti u Božjem Kraljevstvu ako nastavimo s obitavanjem u Krista kao kod izlaska iz vode baptizma. U bilo koje doba nakon našeg baptizma trebamo biti sposobni ponizno vjerovati da ćemo sigurno biti prihvaćeni u Kraljevstvu o Kristovu povratku. Mi ne možemo biti *krajno* sigurni, jer možemo otpasti već narednog dana; mi ne poznajemo našu osobnu duhovnu budućnost u ovom životu.

Mi moramo učiniti sve da održimo dobru savjest koju imamo s Bogom u baptizmu. Baptizam je "molitva za dobru savjest" (1Pet.3:21); kandidat za baptizam se zalaže (obećava) da drži tu jasnu savjest s Bogom.

Dok je baptizam od bitne važnosti u dodjeljivanju nama pristupa u velikom spasenju koje je dostupno u Krista, moramo biti obazrivi da ne odajemo utisak da ćemo samim činom ili "djelom" baptizma biti spašeni. Pokazali smo ranije kako je život stalnog druženja s Kristovim raspećem nužan: "ako se tko ne rodi iz vode i Duha, ne može ući u kraljevstvo Božje" (Iv.3:5). Usporedba ovog s 1Pet.1:23 pokazuje da rođenje od Duha koje nastaje nakon baptizma mora se odnositi na našu postupnu regeneraciju od Duha/Riječi. Spasenje se ne duguje samo baptizmu: to je ishod milosti (Ef.2:8), vjere (Rim.1:5) i nade (Rim.8:24), između ostalog. Ponekad se čuje rasprava da je spasenje samo po vjeri, i da je stoga "djelo" poput baptizma nevažno. Međutim, Jak.2:17-24 razjašnjava da takvo rasuđivanje čini lažnu razliku između vjere i djela; istinska vjera, pr. u evanđelju, je izložena za pravu vjeru po djelima kojim ishodi, pr. baptizmu. "Čovjek se opravdava djelima, a ne samom vjerom" (Jak.2:24). U nekoliko slučajeva baptizma, vjernik je upitao što mu je "činiti" da bude spašen; odgovor je uvijek uključivao baptizam (Djela 2:37; 9:6; 10:6; 16:30). 'Činiti' stoga 'djelo' baptizma je nužni nagovještaj naše vjere u evanđelju o spasenja. Djelo našega spašavanja konačno je učinjeno od Boga i Krista, ali mi moramo činiti "djela dostojna obraćenja" i vjerovanja toga (Djela 26:20 cp. Mk.16:15,16).

Ranije smo pokazali da govor o pranju grijeha se odnosi na Božji oprost nama na račun našeg baptizma u Krista. U nekim pasusima o nama se govori kao da peremo naše grijeha svojom vjerom i pokajanjem (Djela 22:16; Otk.7:14; Jer.4:14; Is.1:16); u drugim je Bog viđen kao Onaj koji pere naše grijeha (Jez.16:9; Ps.51:2,7; 1Kor.6,11). Ovo dobro pokazuje da ako uradimo naš dio baptiziranja, da će onda Bog oprati naše

grijehe. Tako 'djelo', ili čin, baptizma je važan korak prihvatanja Božjeg evanđelja milosti ('nezaslužnu naklonost'), koja nam je ponuđena u Njegovoj Riječi.

Osvrt 30: Rebaptizam

Neki ljudi osjećaju veliku uzdržljivost da se baptiziraju nakon onog što su već imali i smatrali da je neka vrsta 'baptizma', ili škropljenjem kao beba, ili potpunim uranjanjem u drugoj crkvi. Međutim, prije baptizma mora postojati pokajanje i ispravno vjerovanje u istinskom evanđelju (Djela 2:38; Mk.16:15:16). Baptizam jedino je baptizam s obzirom na ove stvari da su u redu prije uranjanja u vodu. Mt.28:19,20 povezuje baptizam s prvo slušanjem objašnjenja Kristova učenja. Mlado je dijete nesposobno za pokajanje ili razumijevanje evanđelja; u svakom slučaju, škropljenje nije baptizam. Plivač koji skače u bazenu može biti da je uronuo u vodu, ali ovo nije baptizam, jer osoba se svjesno ne odaziva istinskom evanđelju. Također je istina i s onima koji su potopljani dok vjeruju lažnu doktrinu; oni su bili potopljeni ali ne baptizirani.

Postoji samo "jedna vjera", tj. jedna gamitura nauka koji sadržavaju istinskog evanđelja, i stoga samo "jedan baptizam" - baptizam koji nastaje nakon vjerovanja u "jednu vjeru". "Jedno tijelo (tj. jednu istinsku crkvu) ...kao što ste i pozvani na jednu nadu svog poziva! Jedan Gospodin! Jedna vjera! Jedan (baptizam)! Jedan Bog" (Ef.4:4-6). Ne postoje dvije nade, kao što se vjeruje od onih koji kažu da nije važno vjerujemo li da će nam nagrada biti na nebu ili na zemlji. Ima samo "jedan Bog" - Isus stoga nije Bog. Slijedi da ako, kad smo baptizirani, nismo uspjeli razumjeti osnovnih doktrina o Božjem Kraljevstvu, prirodu Boga i Isusa, itd., onda naš prvi baptizam nije bio punovaljan.

Ivan krstitelj je potapao ljude, zoveći ih na pokajanje, i učeći ih određenih stvari o Isusu (Mk.1:4; Lk.1:77). Međutim, ovo nije bilo dovoljno. Djela 19:1-5 bilježi da su neke kojih je Ivan baptizirao trebale biti baptizirani opet zbog njihova nepotpunog shvaćanja određenog nauka. Kao i oni koje je Ivan baptizirao, možemo osjećati da kod našeg prvog potapanja mi jesmo načinili originalno pokajanje i novi početak. Ovo može biti istina, ali ne odstranjuje potrebu primanja "jednog (istinskog) baptizma" koji može nastati tek nakon razumijevanja svih elemenata "jedne vjere".

Osvrt 31: Nivo znanja potrebno prije baptizma

Mnogi će se čitatelji suočiti s onih iz 'evangeličkih' crkva koji rasuđuju da je nauk nevažan za spasenje, i da je tek verbalno priznanje 'Ja vjerujem da je Isus Krist Sin Božji' osnovni preduvjet spasenja. Površno ovo izgleda vjerojatno zbog načina kojim su obraćanja zabilježene u Djelima, dok također zazivaju idejama o 'ljubavi' i 'trpeljivosti' koje su duh našega doba. Ovaj Studij pravi detaljnije rasčlanjenje o važnosti nauka.

ZAŠTO TAKO BRZO?

Nema nikakve sumnje da brzo čitanje Djela odaje utisak da su mnogi baptizmi bili izvršeni s dragocjeno malo poduke u osnovama evanđelja, i tek s kratkim priznanjem vjerovanja da je Krist Božji Sin. Tek izgovoriti četiri riječi 'Ja vjerujem u Krista' je očito besmisleno kao put k spasenju - i većina će 'evangelista' dopustiti da tu mora imati i neko drugo poznavanje ili razumijevanje u umu osobe koja izgovara te riječi da bi imale značaja. Ova točka ne treba biti teška za utvrđivanje. Teško je, onda, raspravljati da pasusi koji bilježu ispovijed vjere u Krista kao sina Božjeg dokazuju da je izgovaranje ove riječi sve što je potrebno. Skoro je zdravi razum da tek izgovaranje kratke rečenice, bez obzira na nečije osjećaje i vjerovanja, ne može postaviti čovjeka na putu spasenja. Slijedeće točke mogu biti od pomoći u objašnjavanju ovih prividno brzih obraćenja:

-Zapis je Djela - kao i dosta toga u Pismu - nužno veoma sažet. Zanimljiva je vježba čitati uglas neke govore zapisanih u Djelima i pribilježiti vrijeme potrebno za to; sasvim je sigurno da su oduzeli daleko više vremena u realnosti, uključujući i puno toga nezapisanog. Nekoliko primjera:

Za Pavlovu obranu u Jeruzalemu trebaju 4 min. za čitanje (Djela 22); onu pred Feliksa 1 min.; pred Agripom 4 min.; za Petrovo obraćanje o Pedesetnici trebaju samo 4 min.; za ono do Komelija 3 min.; Gospodinov govor nakon nahanjanja 5000 (Iv.6) ljudi 6 min.; za besjedu na gori 18 min. Za Petrovu propovijed u Djela 3:12-26 trebaju oko 2 min. za čitanja uglas; ali u stvarnosti bilo je dovoljno dugo da vijesti o sadržaju njegove propovijedi budu odnijete do 'svećenika, hramskog zapovjednika i saduceja' i za njihova nastupa na sceni (Djela 4:1).

Tako činjenica što dulje 'poduke' kandidatima za baptizam nisu spomenute nije dokaz da se nisu dogodile. Jedna rasprava iz tišine je vrlo neizvjesna u ovom slučaju.

-Posjedovanje "(čudesnoga) dara znanja...raspoznavanja duhova (umova)" je omogućilo propovjednicima da ispravno čitaju umove onih kojima su propovijedali, tako iscrpno naučno intervjuiranje, kakvo nama treba, je bilo nepotrebno.

-Postoji razlog vjerovanju da je masovni baptizam Židova u Jeruzalemu na početku kršćanstva bio poseban slučaj. Nema nikakva dokaza da su ovakve metode i količine baptizma izvršavane kasnije u 1 stoljeću. Ako bi obraćenja nastavila tim razmjerom onda bi cijeli Jeruzalem bio kršćanski za nekoliko godina. Da su ovi ljudi bili Židovi značilo je da su imali prilična znanja o Starom zavjetu i Božjih putova. Dubina Pavlova pisma Hebrejima i Petrova (također Židovima) pokazuje da je njihovo čitateljstvo bilo kadro shvatiti brojne starozavjetne aluzije koje su činile. Ošamućujuće je da Pavao opisuje ono što on govori o Melkisedeku kao o mlijeku svijeta, jadikujući da on ne može ući u detalje o njemu zbog njihove duhovne nezrelosti (Heb.5:11,12). To pokazuje njihov stupanj znanja u vrijeme njihova obraćenja, kad ih Pavao optužuje zbog nenapredovanja mnogo od tada. Izgleda da su ta pisma bila prvotno pisana ekleziji u Jeruzalemu, od kojih najveći broj bi bili baptizirani u ranih dana zabilježeni s početka Djela.

-Nadamo se pokazati da je propovijedanje Kristova imena i priznavanja toga kao što je opisano u Djelima, je bilo jednako razumijevanja posve detaljnog tijela nauka.

-Proizišlo bi iz 1Kor.1:17 da je Pavao (i drugi apostoli?) radio usred djelotvornim timom prethodnika, instruktora i krstitelja, tako da je samo provodio relativno kratko vrijeme u svakom mjestu gdje je propovijedao.

ISUSOVO IME

Božje Ime uključuje mnoga naučavanja o Njemu i Njegovih putova - Božja Imena i titule izražavaju Njegova karaktera i namjeru. Ime Isusa Krista isto tako nije samo naziv nego jedna dublja izjava nauka.

Vjerovanje u ime Isusa je upoređeno s biti baptiziran (Iv.3:5,18,23). Gal.3:26,27 pravi vjeru u Krista nerazmrsivo povezanu s baptizmom u njega: "svi ste sinovi Božji, po vjeri, u Kristu Isusu. DOISTA, koji ste god u Krista kršteni, Kristom se zaodjenuste". Daljnji primjeri ove veze između vjerovanja i baptizma se nalaze u Djela 19:4; 10:42 cp. 48; 2:37,38; Lk.24:47. Apolon je "znao" Ivanova baptizma (Djela 18:25), pokazujući da baptizam nije samo čin, nego obuhvaća i znanje određenog učenja.

"Filip... stade im propovijedati Krista" (Djela 8:5) zvuči kao da je tek rekao 'vjerujte u Isusa'; ali "Krist" je definiran u Djela 8:12: "kad povjerovaše Filipu koji navješćivaše evanđelje o kraljevstvu Božjemu i o imenu Isusa Krista, krštavahu se". Zamijeti da su "stvari" (izv. tekst: "koji je propovijedao stvari o kraljevstvu...") množina; ne samo jedna kratka izjava o Kristu; i 'propovijedati Krista' također je uključivalo nauk o baptizmu. Iv.6:40 nam veli da je Božja volja "da tko vidi (shvati) Sina i vjeruje u njega, ima život vječni"; dok kasnije Isus veli "tko hoće vršiti volju (Božju), prepoznat će... taj nauk" (Iv.7:17). Tako poznavanje nauka je isto što i 'vidjeti' Sina. Kristove riječi "očuvao si moju riječ i nisi zatajio mog imena" (Otk.3:8) također pokazuje da je Kristova riječ jednaka Njegovim Imenom. Krist pod nadahnućem citira Is.42:4, "ostrva će čekati nauku (Kristovu)" kao "Ime njegovo nada je narodima" (Mt.12:21), opet izjednačujući Njegovo ime s evanđeljem o njemu. Drugo i treće Ivanovo pismo sadrži preporuku o putujućih propovjednika "dobro ćeš učiniti ako ih ispratiš Boga dostojno. Jer poradi Imena iziđoše" (3Iv.6,7). Ovo se čini da aludira na odredbu Marka 16:15,16, da ide po svijetu i propovijeda evanđelje; tako su ime Krista i Njegovo evanđelje izjednačeni. 'Vjerovati u Krista' biblijski stoga uključuje biti baptiziran: "svi ste sinovi Božji, po vjeri, u Kristu Isusu. *Doista* (tj. jer), koji ste god u Krista kršteni, Kristom se zaodjenuste" (Gal.3:26,27). Pavao govori kao da njihovo imanje vjere u Krista prirodno uključuje njihova izražavanja te vjere u baptizmu. Tako vjerovanje u Krista je proces razumijevanja prosljeđenog pokornošću, umjesto brzo priznanje 'Ja vjerujem u Krista'. Ovo je iznijeto iz Iv.6:35: "Tko dolazi k meni, neće ogladnjeti; tko vjeruje u mene, neće ožednjeti nikada", što izjednačuje vjerovanje u Krista s DOLASKOM k njemu - pokazujući da je vjerovanje proces.

Propovijedanje "Krista" je stoga obuhvaćalo seriju nauka. Tako Lk.9:11 opisuje Krista da propovijeda evanđelje o Kraljevstvu Božjem (cp. Mt.4:23), dok paralelni račun u

Mk.6:34 govori o njemu gdje poučava "u mnogočemu". Evanđelje uključuje "mnogočemu" - ne samo kratku izjavu o Krista koja se da učiniti za jednu minutu. Tako mi čitamo fraze poput, "Pošto navijestiše evanđelje tomu gradu i mnoge učiniše učenicima" (Djela 14:21), izjednačujući propovijedanje i naučavanje. Ovakav govor bi bio nepotreban ako je evanđelje bilo tek nekoliko prostih izjava. Pavlovo propovijedanje u Bereji je ishodilo da ljudi pretražuju Pismo dnevno (sa starozavjetnim kopijama u sinagogi?) kako bi provjerili što ih je Pavao naučavao (Djela 17:11). Evanđelje naučavano od Pavla je stoga bilo posve temeljeno na Starom zavjetu, i zbog procesa biblijskog učenja ljudi nakon slušanja njega su povjerovali - "Mnogi od njih stoga povjerovaše" (Djela 17:12). Kad se spravljam s ljudima koji imaju malog poznavanja Biblije i ne pretražuju je često dnevno nakon razgovora, ne iznenađuje da je vrijeme poduke daleko dulje no u prvom stoljeću. "Tko god vjeruje: Isus je Krist, od Boga je rođen" (1Iv.5:1) jasno pristaje stihovima poput "Po svom naumu on nas porodi riječju Istine" (Jak.1:18), "nanovo...rođeni... riječju Boga... Ta pak riječ jest evanđelje koje vam je naviješteno" (1Pet.1:23,25). Ovo pokazuje da je vjerovanje da je Krist Sin Božji sažetak činjenice da je netko shvatio evanđelje sadržano u riječi Božjoj.

KRALJ KRALJEVSTVA

Isticanje 'vjerovanja u Krista' postaje značajnije jednom čim se shvati da se titula 'Krist' može čitati sinonimno s Kraljevstvom Krista u nekim pasusima. Tako je naš Gospodin rekao farizejima da ne trebaju ići naokolo tražiti dolazak Mesije, jer je već stajao između njih. On to izražava riječima: "kraljevstvo je Božje među vama" (Lk.17:21), pokazujući da je "kraljevstvo" izjednačeno s kraljem Kraljevstva. Ivanovo propovijedanje da je Kraljevstvo Božje bilo blizu, se stoga tiče njegovu najavljivanju Kristova očitovanja. Kamen koji je udario Navuhodonosorova lika predstavlja Božjeg Kraljevstva (Dan.2:44); taj će kamen/Kraljevstvo "satrti i ukinuti sva ta (ostala) carstva", pokazujući da kamen jest Kraljevstvo kad udara lika, kao i nakon njegova uništenja. U sličnom stilu Ezekijina prispodoba o čokotu opisuje jednu "grančicu" odlomljenu od "mladijeh grana" i posađenu, tako da je izrasla u veliko drvo, "i pod njim će nastaviti svakojake ptice" (Jez.17:22,23). Ovo se mora odnositi na Krista, "šibljiku" iz Is.53:2; ipak ima očitih povezivanja s njegove prispodobe o gorušičinu zrnju, u kojoj je Kraljevstvo Božje izjednačeno s mala sjemena koje je izraslo u veliko drvo, ispod kojeg su došle živjeti ptice svih vrsta. Ova veza između riječi o Kraljevstvu i samoga Isusa osobno pokazuje da je on vidio sebe kao živu riječ Kraljevstva. U svjetlu ovome razumljivo je da su 'vjerovanje u Krista' i vjerovanje u cijelom evanđelju Kraljevstva Božjeg istovjetna.

ŠTO JE EVANĐELJE?

Sada dolazimo do detaljniju diskusiju o tome što se smatralo važnim naukom između vjernika prvoga stoljeća. Mora se priznati da je postojalo tijelo nauka u novozavjetnim vremenima koje je bilo grubi ekvivalent našoj "Izjavi o Vjeri". Drugi jedan važni čimbenik koji trebamo imati na umu je bilo postojanja braće s darom proricanja -

'pretkazivanja' izravnih Božjih otkrivenja nadahnućem. Postoji razlog vjerovanju da s vremenom neke od ovih izjava su bile dodavane ovom tijelu nauka.

TIJELO DOKTRINE

Pavao je mogao reći da su oni u rimskoj ekleziji bar "od srca poslušali ono pravilo nauka kojemu ste povjereni" (Rim.6:17) prije svog baptizma. Grčka riječ za "pravilo" je ona ista prevedena "primjer" i "uzor" - kao da se odnosi na jedno tijelo učenja koje je kopirano drugdje. Pavlova preporuka o ovom dokazuje važnost o definiranom tijelu za naučavanje koje se treba razumjeti prije baptizma, i također da to nije bilo samo nekoliko kratkih izjava spomenutih prije baptizma. Neki u ekleziji bi imali "obličje pobožnosti, ali snage su se njezine odrekli" (2Tim.3:5), možda sugerirajući da oni mogu držati osnovnih nauka vjere ali ne prepoznavati stvarnu snagu Istine u svom svakodnevnom životu. Pavao je mogao podsjetiti Galaćane "pred očima vam je Isus Krist bio ocrtan kao Raspeti" (Gal.3:1). Grčka riječ za "ocrtan" doslovno znači 'prikazan pisanim riječima', kao da je početna poduka Galaćanima bila pomoću nekakvog ručno pisanog oblika poduke.

Kad je definirao nauk uskrsnuća, Pavao je mogao reći "predadoh vam... što i primih: Krist umrije..." (1Kor.15:3), pokazujući kako je primio otkrivenje o ovim stvarima, i predao im ga u nauk kojeg trebaju prihvatiti za temeljnim. 2Pet.2:21,22 lijepo se slaže ovdje: "Bilo bi im doista bolje da nisu spoznali puta pravednosti, negoli... okrenuti leđa svetoj zapovijedi koja im je predana... i okupana (baptizmom) svinja (se vraća) valjanju u blatu". Ovdje "put" i sveta zapovijed "koja im je predana" su povezani s pranjem baptizmom, kao da su put i zapovijed bile poznate prije baptizma. Pokazali smo da nije bilo samo jedne zapovijedi koju je trebalo shvatiti prije baptizma; stoga 'zapovijed' u jednini može sugerirati da je postojalo tijelo učenja vrlo jasno definirano koje se moralo shvatiti prije baptizma. Ima nekoliko pasusa koji govore o 'primanju' učenja o nauku i "evanđelja": Gal.1:9,12; Fil.4:9; Kol.2:6; 1Sol.1:6; 2:13; 4:1. Ovo potvrđuje da se 'evanđelje' sastojalo od određenog tijela učenja koje je bilo isprva 'primljeno' od apostola i onda od onih kojima je bilo propovijedano.

"VJERA"

Juda također govori "za vjeru koja je jednom (za svih) zauvijek predana svetima" (Juda 3). Tako je "vjera" paralelna s "učenjem" koje im je bilo dano prije baptizma, i bila bi tek druga fraza u vokabularu prvoga stoljeća koja se odnosila na ovo tijelo nauka. Pavlov poticaj "Čuvajmo nepokolebljivu vjeru" (Heb.10:23) možda aludira na njihovu javnu ispovijed vjerovanja u "vjeru" prije njihova baptizma. Čuvanje 'vjerodostojne riječi' (Tit 1:9) bi se primarno odnosilo na održavanju ove 'Izjave o Vjeri' kojoj su izvorno bili naučavani. "Po zajedničkoj vjeri" (Tit 1:4) pokazuje kako je ovo tijelo nauka bilo dijeljeno od svih vjernika; postojala je samo "Jedna vjera" (Ef.4:5). "Vjera" i ime Krista su povezane u Djela 3:16. Vidjeli smo da je Kristovo ime još jedno ime istog učenja sadržanog u "vjeri". Oboje po pitanju prakse (1Tim.6:10) i nauka (1Tim.4:1) Pavao je upozorio da će "neki otpasti od vjere". Prvi stupanj toga odmetanja bi bio reći da je "vjeru" nemoguće definirati.

PITANJA PRAKSE

Pitanja prakse su također bila dio ovog tijela nauka. "Vjera u Krista" je uključivala i rasuđivanje o "pravednosti, uzdržljivosti i budućem Sudu" (Djela 24:24,25). Pavao govori o podukama lomljenja kruha kao i o učenju o uskrsnuća: "ja od Gospodina primih što vama predadoh" (1Kor.11:23). Čini se da je postojala grupa ovih praktičnih stvari, koju je Pavao kasnije proširio uključivanjem učenja o mjestu sestre u ekleziji: "držite se predaja kako vam predadoh. Ali htio bih da znate... glava ženi (je) muž" (1Kor.11:2,3). Ovo pokazuje da objašnjenje ovih stvari treba biti prije baptizma, i bile su dio tijela nauka na kojeg se inzistiralo u prvom stoljeću. Grčka riječ za "predaja" je također prevedena "predaja" u 2Sol.3:6 i 2:15: "da se klonite svakoga brata što živi... ne po predaji koju primiste od nas... čvrsto stojte i držite se predaja u kojima ste poučeni bilo (nadahnutom proročkom) riječju, bilo pismom". Ovi pokazuju bitnu važnost pridržavanja ovom tijelu učenja, i potrebu za odvajanja od onih koji se ne pokoravaju tome: "priljubljen uz vjerodostojnu riječ nauka da može i hrabriti u zdravom nauku i uvjeravati protivnike" (Tit 1:9).

Znamo da je bilo "lažnih proroka" u ranih eklezija, koji su tvrdili da imaju Božja otkrivenja koja se trebala dodati prihvaćenom tijelu učenja. Tako Pavao ističe što je "vjerodostojna riječ" nadahnutog otkrivenja nauka (Tit 1:9; 3:8; 2Tim.2:11; 1Tim.4:9), koja je "vrijedna da se posve prihvatiti" (1Tim.1:15; 4:9) - tj. u tijelu nauka koje se sastoji od "vjere". Zato je Ivan upozorio "ne vjerujte svakom duhu" koji tvrde nadahnutost (1Iv.4:1).

ODREĐENI DETALJI

Slijedeći su neki jasni primjeri gdje su nauci inače negoli jednostavnog "vjerovanja u Krista" bili naučavani kao dio osnovnog evanđelja kojeg je trebalo razumjeti prije baptizma:

- "Po mojem evanđelju (tj. onom koje je Pavao propovijedao), Bog (će) po Isusu Kristu suditi ono što je skriveno u ljudima" (Rim.2:16). Nauk o sudu i odgovornosti se stoga smatra 'prvim načelom' - vidi i Djela 24:25; Heb.6:1,2.

- Ideja da je obrezivanje bilo nužno za spasenje je bila opisana od Pavla kao "drugo evanđelje" (Gal.1:6). Tako znanje da ne trebamo držati Mojsijeva zakona, pr. subotu, je dio razumijevanja istinskog evanđelja.

- "Evanđelje o kraljevstvu" nije samo o Kristu već također i o njegovu dolazećem Kraljevstvu; Is.52:7 (cp. Rim.10:15) opisuje propovjednika evanđelja koji govori o vremenu kad će se moći reći Sionu "Bog tvoj caruje" - tj. u Kraljevstvu.

- Ispravno razumijevanje 'finijih crta' Kristove prirode je bilo stvar druženja (2Iv.7-10); zbog toga evanđelje je obuhvaćalo "stvari", množina, o Kristu (Djela 8:12). Opet, tek reći da vjerujemo u Krista nije dovoljno.

-Važnost obećanja o Kraljevstvu je bitan dio evanđelja; kroz obećanja je bilo evanđelje propovijedano Abrahamu (Gal.3:8) i Izraelu (Heb.4:2). Tako je Pavao govorio o svom propovijedanju o obećanja dana Davidu kao "ova Riječ spasenja" (Djela 13:23,26). Ona su bila dakle bitan dio poruke spasenja. Tako on veli "mi vam navješćujemo evanđelje: obećanje dano ocima" (Djela 13:32). Slično i Rim.1:1-4: "evanđelje Božje... o Isusu Kristu... Sinu svome, potomku Davidovu po tijelu".

-Razumijevanje obećanja zahtijeva određenog znanja povijesti Izraela. Analiza Pavlove propovijedi u Antiohiji u Djela 13 pokazuje kako ocrtava povijest Izraela s osobitog isticanja obećanja, naglašavajući kako su ona ispunjena u Isusu. Tako je njegovo učenje bilo temeljeno na povijest Izraela, i bilo je što bi rekli "izlaganje", zaključujući opomenom o posljedicama kod suda zbog neodzivanja na riječ koju je propovijedao (Djela 13:40,41). Sadržaj našeg propovijedanja treba biti sličan.

ZAKLJUČCI

Važnost svega ovoga ne može se prenaglasiti. "Pripazi na samog sebe i na poučavanje! Ustraj u tome! Jer to vršeci, spasit ćeš i sebe i one koji te slušaju" (1Tim.4:13-16). Liste važnih nauka poput onih danih u Dodatku 1 ove knjige očigledno nisu nadahnute, ali po mišljenju pisca je prihvatljivi sažetak mnoge određene teme spomenutih u biblijskim pasusima koji govore o stvarima koje su dio "vjere", "predanja" itd. Ovo proučavanje nadobudno pokazuje da postoji definitivna potreba o tijelu nauka kojeg svi prihvaćamo i nismo spori potvrditi našu privrženost njemu. Sadržaji ovog tijela nauka trebaju sačinjavati našu poduku kandidata za baptizam, i jedino je pošteno prema njima provjeriti kroz razgovor prije njihova potapanja da oni potpuno shvaćaju ono što su naučavani. Često vjernici su bili poticani da se drže "vjere" u mučna vremena. "Božje osnove stoje čvrsto". Naša upoznatost s prvim načelima, s čudesnim načinom kojim cijela Božja namjera udružuje, treba nam biti ohrabrenje samo po sebi. Samo kroz našeg redovnog propovijedanja ili ponovnog proučavanja ovih stvari će ovaj probitak i duboki smisao uvjerenosti biti naši, pa kao i Pavao u svoje vrijeme smutnje i osame možemo reći "trku (sam) završio, vjeru sačuvao... znam komu sam povjerovao i uvjeren sam da je on moćan poklad moj (naš život, naše sve) sačuvati za onaj Dan" (2Tim.4:7; 1:12).

FUSNOTA: ISPOVIJEDANJE GOSPODINA ISUSA

"Ako ustima ispovijedaš da je Isus Gospodin, i srcem vjeruješ da ga je Bog uskrisio od mrtvih, bit ćeš spašen" (Rim.10:9).

Slijedeće se poente moraju načiniti:

-Pokazali smo da je 'Gospodin Isus' vjerojatno sinonim za cijelog tijela nauka koje sadrži "evanđelje o kraljevstvu Božjemu i o imenu Isusa krista", uključujući i baptizam (Djela 8:12 cp. v.5). 'Ispovijedanje' o kojem govori Pavao možda je već bilo kod

baptizma. On bi u ovom slučaju aludirao na Mk.16:16 "Tko uzvjeruje (cp. ustima ispovijeda) i pokrsti se (cp. ustaje s Kristom od mrtvih), spasit će se".

-Shvatiti uskrsnuće Kristovo uključuje poznavanje biblijskog učenja o paklu i ljudske naravi.

-Rim.10:8,9 se čini paralelnim s v.13: "Jer: Tko god prizove (na se, -grčki) ime Gospodnje, bit će spašen". Pavao je opisan kako se baptizira i na ovaj način priziva na se ime Gospodnje (Djela 22:16); jedino nam baptizam daje pristup imenu Gospodina (Mt.28:19).

-Naglasivši važnost baptizma nekoliko poglavlja ranije u Rim.6, nemoguće je da bi Pavao sada naučavao da je bilo nepotrebno za spasenje u pogl.10.

-Rim.10:9 je prethodeno od v.6-8: "Nemoj reći u srcu svom: Tko će se popeti na nebo... Tko će sići u bezdan... Nego što veli? Blizu ti je Riječ, u ustima tvojim i u srcu tvome - to jest Riječ vjere koju propovijedamo". "Riječ vjere" je stoga ono što se trebalo ispovijedati, i je paralelna s 'Gospodina Isusa' u v.9. Vidjeli smo da "vjera" opisuje čitava tijela nauka koje je sadržalo evanđelje. Pavao citira iz 5Moj.30:11-14: "zapovijest ova koju ti ja zapovijedam danas... Nije na nebu... Niti je preko mora ('bezdana')... Nego ti je vrlo blizu ova riječ". On izgleda da tumači "riječ... zapovijest ova" kao da govori o Kristu. Na isti način ako su Izraelci držali riječ oni bi bili blagoslovljeni (5Moj.30:16), tako ako novi Izrael vjeruje riječi o Kristu bio bi spašen. Ispovijedanje Krista ustima stoga odgovara prihvaćanju ovog učenja o Kristu. "Ako uzaslušaš glas Gospoda Boga" (5Moj.30:10) je jednako s Rim.10:9: "ako ustima ispovijedaš da je Isus Gospodin". Ova paralela opet pokazuje da je "Isus Gospodin" titula koja sažima osnovno učenje o riječi Božjoj.

Osvrt 32: Lopov na križu

Lopov "reče: Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje. A (Isus) će mu: Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raju" (Lk.23:42,43). Ovi su stihovi uzeti sa značenjem da baptizam nije bitan za spasenje, i da idemo ravno u nebo nakon smrti. Na stranu svih drugih dokaza o protivnom, pomno čitanje pasusa otkriva nam slijedeće:

1. Zapovijed za baptizam u Kristovu smrt i uskrsnuće je dana *nakon* Kristova uskrsnuća (Mk.16:15,16). Lopov je još uvijek bio pod Mojsijeva zakona kad mu je Krist govorio.
2. Istinski baptizam je u Isusovu smrt i uskrsnuće. Jer nijedno od toga se nije zbilo kad je Isus govorio lopovu, baptizam u Krista nije bio moguć.
3. Baptizam simbolizira našeg umiranja s Kristom (Rim.6:3-5). Lopov je bio jedina osoba koja je doslovno to učinila.

4. Vrlo je vjerojatno da je lopov bio jedan od onih koji su bili baptizirani od Ivana krstitelja. Mnogi od njegovih obraćenika su ranije bili sumnjiva karaktera (Mt.21:32). Kazati da lopov nije bio baptiziran jest raspravljati iz tišine; što jedva da je razumno načelo s kojim se možemo ispričati od zapovijedi za baptizam. Također, pasus šuti oko riječi 'duša' i 'nebo'.

5. Lopov je pitao Isusa da ga se sjeti, kad se Isus vrati "u kraljevstvo svoje". Lopov stoga nije bio neupućen u evanđelje Kraljevstva Božjeg koje je Isus propovijedao (Mt.4:23). Znao je da će biti sudnjeg dana kod utemeljenja toga Kraljevstva, i stoga je pitao Isusa, za kojeg je znao da će uskrsnuti od mrtvih da konačno bude sudac u taj dan, da ga se sjeti zauvijek. Lopov sigurno nije bio neupućen; on je prepoznao da će spasenje u dan uskrsnuća i suda biti objavljeno s Kristovih usana.

6. Isus je odgovorio da će lopov *biti* s njim "u raju". Ova grčka riječ se uvijek odnosi na jednu idiličnu situaciju na *zemlji*. Upotrijebljena je u vezi restauriranog vrta Edena koji će biti viđen u budućem Kraljevstvu Božjem na zemlji (Otk.2:7). Za vrijeme Kraljevstva Božjeg, svijet će se vratiti rajskim uvjetima edenskoga vrta (Is.51:3; Jez.36:35), zbog prokletstva koje će se ukinuti (Otk.22:3). Grčki Stari zavjet (Septuagint) koristi istu grčku riječ za "raj" u vezi idiličnog stanja na zemlji u Pro.2:5; Nem.2:8; Pjesma 4:13; 1Moj.13:10. 'Raj' je tek postao povezan s nebom kroz upotrebe u beletristici kao što je Miltonov 'Izgubljeni Raj'. Isusovo obećanje mjesta lopovu u raju je bilo odgovor njegovoj želji da bude u Kristovu Kraljevstvu. Pokazali smo u Studij 5 da će Kraljevstvo biti na zemlji; 'raj' će dakle biti također ondje.

7. Način kojim je v.43 obično preveden čini da izgleda kao da će Krist i lopov biti zajedno tog istog dana u 'raju'. Ali očito da Kraljevstvo još uvijek nije uspostavljeno na zemlji. Oni nisu otišli u kraljevstvo toga dana. Isus je otišao u grobu (Djela 2:32); kao što je pretkazao, bio je "u srcu zemlje tri dana i tri noći" (Mt.12:40 cp. 16:21) nakon svoje smrti na križu. Čak i nakon svoga uskrsnuća on reče "Ne zadržavaj se sa mnom jer *još ne* uzidoh Ocu" (Iv.20:17). Tako Isus nije otišao na nebo u dan kad je umro.

Ipak se čini da Isus obećava lopovu "*dan*s ćeš biti sa mnom u raju". Odgovor ovoj očitoj protuslovnosti se nalazi u činjenici da u izvornim hebrejskim i grčkim tekstovima Biblije, nema nikakve interpunkcije ili čak velikih slova. Može se repunktuirati tako da čitamo "A on će mu: Zaista ti kažem *dan*s, bit ćeš sa mnom u raju" (Lk.23:43). Rotherhamov prijevod u stvari stavlja zarez iza "*dan*s". Ovo krasno pristaje kontekstu. Isus mu je dao divnog uvjerenja - 'Mogu ti odmah *sada* reći! Ne moraš čekati dotle da bi saznao svoju osudu - bit ćeš sa mnom u Kraljevstvu!'.

8. Od stvari zabilježenih gore, mogu se navesti nauci kojih je lopov očito shvatio:

- Kraljevstvo Božje
- Kristov drugi dolazak
- Uskrsnuće i sud
- Odgovornost

- Spasenje kroz vjeru u Krista
- Kristovo uskrsnuće
- Kristova savršenost ("on ništa opako ne učini")
- Potreba da slijedi Krista (nazvao ga je "Gospode" (Karadžić))
- Grešnost ljudsku ("mi po pravdi... primamo što smo... zaslužili").

Prema tome nije na mjestu koristiti ovoga čovjeka za ispriku u mišljenju da se svatko može spasiti ako pokaže i najmanjeg zanimanja u kršćanstvu; tu mora postojati vrsta naučnih osnova kakvih je on imao. Bez toga, on ne bi bio u stanje doseći vrhunac vjere koju je imao. Krist nije načinio nikakvu ponudu drugom lopovu, čije je držanje bilo, "Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!". Tu je bio čovjek koji je govorio, "Ako ima ičega u ovu Isusovu rabotu, ne vidim zašto ne bi nešto dobio". Zbog svog nedostatka naučnog razumijevanja kojeg je drugi lopov imao on je bio nesposoban naći istinskog spasenja na svršetku svojih dana, usprkos njegovu prolaznom zanimanju u Krista.

Osvrt 33: Primjer služba baptizma

Da se da nekakva ideja o tome kako se baptizam ispravno izvodi, slijedeći prikaz je iz službe baptizma izveden od kristadelfijanaca Hartlepoola, u Engleskoj jednog subotnjeg popodneva novembra, 1990. Međutim, mora se zabilježiti da je baptizam u osnovi potapanje u vodu koje slijedi istinskom pokajanju i vjerovanju u evanđelje. 'Služba' je tek dodatna opcija da se da prikladni smisao važnosti prilike. Redoslijed procedure je slijedeći:-

Uvodna molitva
 Čitanje Rimljanima poglavlje 6
 Kratki govor o baptizmu (tiskan dolje; stvarna imena promijenjena)
 Molitva
 Potapanje osobe u bazenu
 Molitva

PRIPREMA BAPTIZMA

Nema sumnje da je danas najvažniji dan u životu Davea; za nekoliko minuta on će zaroniti ispod vode i ustati potpuno "u Krista", sjeme Abrahamovo, imajući ta slavna obećanja koja sačinjavaju evanđelje kao da su načinjena njemu.

Krajnja jednostavnost ovoga čina može biti varljiva, ipak Dave i svi mi ovdje potpuno vjerujemo da će ga ovo potapanje u vodu povezati sa smrću i uskrsnuća Isusa, kao što smo pročitali u Rim.6 vs. 3-5:-

"Zar ne znate: koji smo god kršteni u Krista Isusa, u smrt smo njegovu kršteni. Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života. Ako smo

doista s njime srasli po sličnosti smrti njegovoj, očito ćemo srasti i po sličnosti njegovu uskrsnuću."

Pokušajmo za nekoliko trenutaka zamisliti scenu Isusova uskrsnuća, jer smo vidjeli da će Dave kad bude izlazio iz vode biti povezan s Isusovim uskrsnućem od smrti.

Možemo zamisliti svježinu i tišinu noćna zraka, i uzvišeni osjećaj novoga života unutar Isusa. Bio bi u stanju vidjeti svjetla Jeruzalema kako treperu u daljini; ljudi su ondje bili potpuno nesvjesni čudesne stvari koja se događala tako blizu njih - da je čovjek ustajao od mrtvih u novi život.

Kao što i Dave izranja iz vode, svijet oko nas nema nikakvu procjenu o veličanstvene stvari koja se događa; tek mogu vidjeti, ako se potrude pogledati, malu grupu muškaraca i žena koja ide prema bazenu i čovjeka koji uranja drugoga. Ali kako su se anđeli radovali Isusovu uskrsnuću, tako se i sada, nevidljivi nama, anđeli raduju grešniku koji se kaje.

Čitali smo u Rim.6 da treba da "*hodimo* u novosti života" - radost koju će Dave sada imati treba ići s njim dok hoda dalje životom. Kako smo i pročitali, on neće više robovati grijehu, već Bogu, vršeći Njegovu volju kakva je otkrivena u Bibliji. Primamljivo je misliti da trebamo htjeti slobodu za sebe, ali služenjem sebi nismo slobodni, robovi smo grijeha. Dave sada mijenja gospodare, da služi Bogu. Povremeno će izgledati da se vidljiva ograničenja koja će nam se nametati življenjem novoga života ne mogu izdržati, i bit ćemo u kušnji da pokušamo ih se osloboditi. Ali učinimo li to, nećemo biti slobodni, opet ćemo služiti grijehu.

Pavao objašnjava u 1Kor.10:1,2, da je naše prolaženje kroz vode baptizma kao prolaženje Izraela kroz vode Crvenog mora. Jedna vrsta prispodobе se može razviti od toga, s mnogim lekcijama za nas. Izraelci su bili robovi u Egiptu, živjeli besmislenim životom, mukotrpno radili u svom ropstvu i služili su idolima Egipta. Kroz svom životnom iskustvu zavapili su k Bogu da nađu nekakav izlaz, iako vjerojatno nisu imali nikakvu predodžbu kako će im On odgovoriti.

U odgovor Bog je poslao Mojsija da ih izvede iz Egipta, kroz Crvenog mora i zatim kroz pustinju, da uđu u Obećanoj Zemlji. Izraelci u Egiptu su bili poput Davea i svi koji dolaze do baptizma; sada Dave je bio vođen, kao što oni bijahu, do obala Crvenog mora. Jednom čim prođe kroz vodu, on neće odmah biti u Obećanu Zemlju Kraljevstva, on će se pridružiti ostalima ovdje u hodanju kroz pustinju. Bog je vodio Izraela kroz pustinju anđelom, koji je bio stalno s njima danju i noću. Tako, isto, svatko od nas ima anđela utaborenog oko nas, vodeći nas kroz naše živote k spasenju (Ps.34:7; Heb.1:14).

Izrael je bio nahanjivan svakoga dana manom, koju Isus tumači u Iv.6 kao Božju Riječ. Ako je nisu jeli ubrzo bi umrli u toj pustinji - ondje nije bilo druge hrane za jelo. Iz tog razloga ne možemo tebi dovoljno silno preporučiti "Biblijskog Priručnika" tablicu za čitanje, s kojom čitaš Bibliju svakoga dana, dobivajući cijeli kontekst pasusa

kroz čitanja. Bitno je napraviti mjesta u našoj dnevnoj rutini, radije u isto vrijeme svakoga dana, za čitanje tih poglavlja i razmišljanju o njima.

Usput, Izraelcima je bilo rečeno da ne pokušavaju skupljati manu za nekoliko dana u samo jednom danu, nego da čine napor da idu vani i skupljaju je svakog dana. Naše hranjenje Riječju treba biti dnevno. Isto kao što ne zaboravljamo jesti našu prirodnu hranu, tako treba nagoni da činimo dnevnog truda hraniti se Božjom Riječju; doista, Jov je mogao reći da je cijenio riječi Božje "više nego svoj užitak".

Izraelci su također pili iz potoka koji je tekao iz udarene stijene; 1Kor.10 nam veli da ovaj predstavlja "Krista".

Pa tako trebamo se hraniti i piti po Isusovu primjeru, što možemo činiti rekvijemom svakoga tjedna. Kad smo već kod sastanaka, treba nam biti prirodna želja sretati se s drugima koji dijele našu Nadu. Putnik bi u doslovnoj pustinji objermice prihvatio bilo kakvu priliku susreta s drugim putnikom da razgovora o mogućim problemima koji mogu uskrsnuti, da podijele iskustva. Tako mi u životnoj pustinji ovog zlog svijeta trebamo činiti svaki napor održavanja veze jedni s drugima. Često takav susret nije tjelesno moguć onoliko koliko bi mi htjeli, ali trebamo koristiti svaku priliku za održavanju veze pisanjem pisama, čitanjem časopisa, itd.

Govorili smo o odgovornostima novoga života, ali bilo bi pogrešno odavati utisak da ako činimo određene stvari, kao dnevnog čitanja Biblije, da će nas onda Bog morati da nagradi. Božja je dobra želja, Njegova volja, da nam da Kraljevstva kao dar, ne kao plaća za naša djela (Rim.6:23). Bilo bi pogrešno za nas osjećati da je baptizam dobra ideja jer sada imamo povoljnu priliku ulaska u Kraljevstvo. Istina i ljubav Božja, Kristova pobjeda, čine to daleko pozitivnije od toga. Bog uistinu *želi* Dave i svi mi ovdje da budemo u Kraljevstvu. Ova činjenica je tako uzvišena da se moramo povremeno podsjećati da je to doista istina i da u tom svjetlu trebamo činiti neku vrstu odziva Božjoj ljubavi.

Kad je Izrael izlazio iz Crvenog mora bilo je silnog radovanja; Mojsije je pjevao svoju pjesmu i svi se ljudi radovali. Ps.105:35-41 dobro izražava ovo, pokazujući kako je Bog opskrbio sve što je bilo potrebno za njihovo putovanje:-

"I izjedoše svu travu (Gospodin) po zemlji (Egipta) njihovoj, i pojedoh rod u polju njihov. I pobi sve prvence u zemlji njihovoj, prvine svakoga truda njihova. Izvede Izraeljce sa srebrom i zlatom, i ne bješe sustala u plemenima njihovijem. Obradova se (Egipat) izlasku njihov, jer strah njihov bješe na nj pao. Razastrije im oblak za pokrivač, i oganj da svijetli noću. Moliše, i posla im prepelice, i hljebom ih nebeskim hrani. Otvori kamen i proteče voda, rijeke protekoše po suhoj pustinji".

To radovanje je naša radost, tvoja buduća braća i sestre, koji su ovdje svjedočiti tvom baptizmu. Radost je Božja, i Isusova i anđela koji nas intenzivno gledaju u ovo

vrijeme. Neka svatko od nas čuva ovu Nadu i ovu radost "čvrsto do samoga kraja", da ćemo zajedno hodati u Kraljevstvu.

Sada ćemo otići dolje do svlačionice, a zatim u bazenu...

STUDIJ 10: Pitanja

1. Možemo li biti spašeni bez baptizma?
2. Što znači riječ 'baptizam'?
 - a) Obaveza
 - b) Škropljenje
 - c) Vjerovanje
 - d) Uranjanje/potapanje
3. Koje je značenje baptizma objašnjeno u Rim.6:3-5?
4. Kada trebamo biti baptizirani?
 - a) Nakon učenja istinskog evanđelja i pokajanja
 - b) Kao male bebe
 - c) Nakon zanimanja u Bibliji
 - d) Kad se želimo pridružiti nekoj crkvi.
5. U što se baptiziramo?
 - a) U crkvu koja nas baptizira
 - b) U riječ Božju
 - c) U Krista
 - d) U Svetom Duhu
6. Što se od slijedećih događa nakon baptizma?
 - a) Dio smo Abrahamova sjemena
 - b) Nikada više nećemo griješiti
 - c) Definitivno smo spašeni za sva vremena
 - d) Naši su grijesi oprošteni
7. Da li će nas baptizam sam po sebi spasiti?
8. Da li ćemo primiti čudesne dari Svetoga Duha nakon baptizma?

STUDIJ 11

ŽIVOT U KRISTU

11.1 UVOD

Baptizam nam daje uvjerljivu nadu o imanju vječnoga života u Božjem Kraljevstvu. Što više vjerujemo i cijenimo sigurnost ove nade, postaje očiglednije da imamo određenih odgovornosti. Ove se odvijaju oko življenja života koji je prikladan za

nekog koji ima nadu da će mu se dati Božja priroda (2Pet.1:4), da će zaista dijeliti Njegovo Ime (Otk.3:12) tako da će biti načinjen savršenim u svakom pogledu.

Objasnili smo u Studij 10.3 da smo nakon baptizma predani životu stalnog raspnjivanja zlih želja naše prirode (Rim.6:6). Izuzev ako smo voljni pokušati raditi to, onda je baptizam besmislen. On treba nastati jednom čim je osoba spremna prihvatiti odgovornosti novoga života koje trebaju slijediti.

Baptizmom mi umiremo za ovaj stari, prirodni način života, i figurativno smo uskrsnuti s Kristom. "Ako ste suuskršli s Kristom (baptizmom), tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu! Za onim gore težite, ne za zemaljskim! Ta umrijeste... Umrtvite dakle... bludnost, nečistoću... pohlepu" (Kol.3:1-5). Nakon baptizma predajemo se životu gledanja stvari iz Božje nebeske perspektive, razmišljajući o nebeskim (tj. duhovnim) stvarima, mijenjajući našu svjetsku težnju s težnjom svlađivanja naših tjelesnih sklonosti i s tim da uđemo u Kraljevstvu Božjem.

Sklonost ljudske naravi je pokazati na mahove entuzijazam za pokornost Bogu. Često Bog opominje protiv toga. U vezi Božjih zapovijedi, On veli "ko (ih) vrši živi kroz njih" (Jez.20:21). Ako smo svjesni Božjih zapovijedi, i počnemo im se pokoravati baptizmom, trebamo se predati življenju života pokornosti njima.

11.2 SVETOST

"Svet, svet, svet je Gospod" (Is.6:3). Trokratno isticanje ovoga stiha je jedno iz mnoštva pasusa koji ističu Božju svetost. 'Svetost' u osnovu znači 'odvajanje' - oboje odvajanja *iz* nesvetih stvari, i odvajanja *u* svetih stvari. Od nas se traži da budemo "nasljedovatelji Božji", kao Njegova vlastita djeca (Ef.5:1). Stoga "kao što je svet Onaj koji vas pozva, i vi budite sveti u svemu življenju. Ta pisano je: Budite sveti jer sam ja svet" (1Pet.1:15,16; 3Moj.11:44).

Prirodni Izrael je bio pozvan iz Egipta svojim baptizmom u Crvenom moru da bude "narod svet" (2Moj.19:6). Nakon našeg baptizma, članova duhovnog Izraela također smo pozvani "pozivom svetim" (2Tim.1:9). Nakon baptizma mi smo "robovi... posvećenja" (Rim.6:19,22 i kontekst).

Pošto je svetost takav jedan bitan dio samog Božjeg bića, tako mora biti i osnovna briga svih onih koji pokušavaju biti "nasljedovatelji Božji". Ako činimo ovo, postat ćemo "sudionici(ma) njegove svetosti" kad nam se dodijeli Njegova priroda (Heb.12:10; 2Pet.1:4). Stoga bez svetosti u ovom životu, jedan vjernik ne može "vidjeti Gospodina" (Heb.12:14) - tj. neće biti kadar zaista vidjeti Boga i povezati se s Njim na osobnom nivou u Kraljevstvu ako nije pokazao svetost u ovom životu.

Da se da ovakva jedna velika nada znači da se trebamo odvojiti od okolna svijeta koji nema ovu nadu, da budemo odvojeni **u** vječnost dijeljenja Božje prirode. Naše 'odvajanje' stoga ne treba biti nešto što ćemo osjećati silom nametnuto; zbog svog odvajanja **u** ovaj uzvišeni poziv, treba biti tek prirodno da se osjećamo odvojeni **od** stvari svijeta, kojim dominiraju tjelesna načela.

Sada ćemo razmatrati neke stvari **od** kojih se trebamo osjećati odvojenim, i onda u Studij 11.3 učiti ćemo **u** što smo odvojeni praktičnim izrazima.

11.2.1 UPOTREBA SILE

Mi živimo u svijetu kojim dominira grijeh. Vidjeli smo u dijelu 6.1 da se ljudske vlade mogu smatrati 'đavolom' jer su organizirane oko tjelesnih želja, biblijskog 'đavola'.

Ponavljana poruka Biblije je, da će kratkoročno, izgledati da grijeh i sjeme zmijske trijumfiraju, dok će se nakon privremene patnje na različite načine, sjeme žene na koncu opravdati. Iz tog se razloga vjerniku stalno zapovijeda "ne opirite se zlomu" (Mt.5:39; Rim.12:17; 1Sol.5:15; 1Pet.3:9).

Mi smo vidjeli da je zlo konačno dopušteno i donijeto od Boga (Is.45:7; Amos 3:6 cp. Studij 6.1). Aktivno se opirati zlomu je stoga vojevanje protiv Boga. Iz ovog nam je razloga Isus zapovijedio da se fizički ne opiramo silama zla: "pljusne li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi. Onomu tko bi se htio s tobom parničiti da bi se domogao tvoje donje haljine prepusti i gornju" (Mt.5:39,40). Krist je primjer ovome: "Leđa svoja *podmetah* onima koji me bijahu" (Is.50:6).

Kristove riječi povezuju zakonskog parničenja s aktivnostima svijeta koji je oprečan vjerniku. Činiti ovo je glavni primjer opiranja zlu, i ne bi bilo učinjeno od nekog koji ima čvrstu vjeru u Božje obećanje "Moja je odmazda, ja ću je vratiti, veli Gospodin" (Rim.12:19). "Ne govori: vratiću zlo. Čekaj Gospoda, i sačuvaće te" (Pri.20:22 cp. 5Moj.32:35). Zbog ovog je razloga Pavao izravno ukorio Korinćane zbog parničenja (1Kor.6:1-7).

U pogledu veličine naše Nade, ne trebamo biti tako zabrinuti nepravdama sadašnjeg života: "Tko bi se od vas u sporu s drugim *usudio* parničiti se... zar ne znate da će sveti suditi svijet?" (1Kor.6:1,2). Izvođenje drugih pred zakonu, bilo zbog zemljišnog spora ili parnicu rastave braka, treba stoga biti nezamišljivo istinskom vjerniku.

Da savladaju zle sile, kao i (u nekim slučajevima) da održe zle ljude na vlast, vojne i policijske sile se koriste od ljudskih vlada. Ovo su ustanovljeni oblici opiranja zlu, i stoga istinski vjernik ne treba imati ikakva udjela u njima. "Jer svi koji se mača laćaju od mača i ginu" (Mt.26:52). Ovo ponavlja jedno veoma rano Božansko načelo: "Ko prolje krv čovječiju (namjerno), njegovu će krv prolići čovjek; jer je Bog po svojem obličju stvorio čovjeka" (1Moj.9:6). Bilo kakva namjerna nasilnost protiv našeg bližnjeg je stoga nasilje protiv Boga, izuzev da je On to odobrio.

Pod kršćanskim oprostom, nam je rečeno, "Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima, blagoslivljajte one koji vas proklinju, molite za one koji vas zlostavljaju" (Lk.6:27; Mt.5:44). Oružane i policijske sile djeluju u izravnoj opreci ovim načelima i stoga će se istinski vjernik kloniti svake povezanosti s njima. Iako nije izravno uključen u izvršavanju nasilja, rad u ovim organizacijama ili upletenost u poslu povezanog s njima, je očito nepreporučljivo; dakako, svako zaposlenje koje uključuje zakletvu vjernosti takvom autoritetu, zarobljava nas slobode savjesti pokoravanja Božjim zapovijedima. Istinski vjernici su stoga uvijek bili savjesni prigovarači vojnoj i policijskoj službi u bilo kom obliku, premda uvijek voljni uzeti alternativnog zaposlenja u vremenima nacionalnih kriza od kojeg bi se materijalno okoristio njihov bližnji.

11.2.2 POLITIKA

Jasno razumijevanje, i čvrstu vjeru u dolazak Božjega Kraljevstva znači da ćemo prepoznati da je ljudska vlada nesposobna proizvesti savršenstvo. Stoga svaka upletenost u ljudskoj politici je nespojiva s nadom o Kraljevstvu. Isus je pretkazao da će stvari degenerirati od loše na gore u "posljednjim danima" tek prije svoga dolaska (Lk.21:9-11,25-27). Nije moguće vjerovati njegovim riječima i istodobno pokušavati poboljšati stanje svijeta ljudskom politikom ili pomoćnim djelatnostima. Prispodoba o dobrom Samarijancu pokazuje kako kršćanin treba pomagati okolnom svijetu - čineći dobro svim ljudima kako će prilike dopuštati (Gal.6:10).

Zapis o ranim kršćanima ih pokazuje predanim življenju duhovnim životom u očekivanju Kristova povratka, uglavnom ispoljavajući svoju brigu za okolnog svijeta svojim propovijedanjem njima. Nema nikakva zapisa o njihovoj oslovljavanju društvenih, ekonomskih i političkih problema svijeta oko njih.

"(nije) čovjeku koji hodi u vlasti da upravlja koracima svojim" (Jer.10:23); razumijevajući temeljno zlo i pogrešku ljudske prirode znači da ćemo prepoznati da je ljudsko vodstvo nepodesno za Božji narod. Glasanje je stoga nedosljedno s istinskim razumijevanjem toga. "Višnji vlada carstvom ljudskim i daje ga kome hoće" (Dan.4:32). Tako je ljudskim vladarima njihova vlast konačno od Boga dana (Rim.13:1); glasati u demokratskom sistemu može stoga imati za posljedicu glasanje protiv nekog kojeg je Bog odabrao da vlada. Tako je zabilježano da je Bog *dao* određenih naroda pod upravu Navuhodonosora babilonskog kralja (Jer.27:5,6).

Zbog našeg poznavanja da je Bog dao narode u rukama svojih vladara, moramo biti veoma pažljivi da budemo uzornim građanima, živjeći po zakonima zemlje gdje živimo, izuzev ako protuslove Kristovu zakonu. "Svaka duša neka se podlaže vlastima nad sobom... vlasti... koje postoje, od Boga su postavljene... Zato i poreze plaćate... Dajte svakomu što mu pripada: komu porez-porez... komu čast-čast" pripada (Rim.13:1-7).

Upletenost takozvanih kršćanskih organizacija u oblike političkih protesta i izbjegavanja poreza je stoga jedan znak njihova proučenog preziranja ovih osnovnih biblijskih načela. Međutim, Petrov primjer o nastavljanju da propovijeda Krista kad mu je vlada zabranila to činiti, je ukazivanje o tome kako se možemo jedino pokoravati ljudskim zapovijedima kada nisu protuslovne Kristovu zakonu: "Sudite je li pred Bogom pravo slušati radije vas nego Boga" (Djela 4:17-20; 5:28,29).

Kristadelfijanski stav o prinudnoj vojnoj obavezi u skorašnjim godinama je drugi primjer o ovome.

11.2.3 SVJETSKA ZADOVOLJSTVA

Zbog svog nedostatka istinskog odnosa s Bogom i stvarne nade o budućnosti, svijet je izmislio bezbroj načina u potrazi za užitkom. Oni koji traže ugoditi tijelu trebaju se izbjegavati od onih koji pokušavaju razviti duhovnu svijest. "Jer tijelo žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela" (Gal.5:17). Zbog ove osnovne protivnosti, nemoguće je rasuđivati da možemo pravovaljano dati puta tijelu i također tvrditi da slijedimo Duha. Svijet je sastavljen iz "požuda tijela, i požuda očiju, i oholost života" (1Iv.2:16). "Prijateljstvo sa svijetom (je) neprijateljstvo prema Bogu" (Jak.4:4). Imanje svjetskih prijatelja, gledanje svjetskih filmova itd. je "prijateljstvo sa svijetom". Želje svijeta će uskoro proći, i oni koji su pristajali sa svijetom u ovom životu će proći s njim (1Iv.2:15-17). "Svijet (društvo) bezbožni" će biti uništen o drugom dolasku (2Pet.2:5), budući da "sav svijet leži u zlu" (1Iv.5:19 Karadžić). Ako želimo izbjeći tom uništenju, moramo da ne budemo "od svijeta" (Iv.17:16 cp. Otk.18:4).

Mnogo od svjetskih načina ugađanja tijelu uključuju to po cijenu tjelesnog zdravlja: pušenje, uzimanje teških droga i pretjerano piće su primjeri toga. Naše fizičko zdravlje, naš novac, uistinu sve što imamo doista pripada Bogu. Mi stoga nismo slobodni koristiti ove stvari kako nam se prohtje, nego se moramo ponašati poput upravitelji onoga što nam je Bog dao. Od nas će se tražiti račun našeg upravljanja time kod suda (Lk.19:12-26). Navike poput pušenja ili alkoholnih pića su zloupotreba i našeg novca i zdravlja. "Ne znate li? Hram ste Božji i Duh Božji prebiva u vama. Ako tko upropašćuje hram Božji, upropastit će njega Bog... Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama... te niste svoji. Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga u tijelu svojem" (1Kor.3:16,17; 6:19,20). Zloupotreba tijela navikama poput pušenja je stoga ozbiljna stvar.

Međutim, poznato je da ako su navike poput ovih stvorene prije obraćenja, može biti nemoguće ostaviti ih odmah. Ono što se očekuje je priznanje da je navika loša, i da se učini stvarni pokušaj odvikavanja. Životni stresovi se trebaju dočekati pojačanim obraćanjem Božjoj Riječi i molitvi, umjesto bilo kakvim ljudskim načinom opuštanja.

11.3 PRAKTIČAN KRŠĆANSKI ŽIVOT

11.3.1 BIBLIJSKO UČENJE

Nakon baptizma, trebamo donositi "plod... za posvećenje", živeti život vođen od Duha umjesto tijela (Rim.6:22; 8:1; Gal.5:16,25). Božjom Riječju koja obitava u nas donosimo duhovni plod (Iv.15:7,8). Vidjeli smo da smo vođeni Duhom u smislu da je Božji Duh u Njegovoj Riječi. U toku naših života moramo se držati blizu te Riječi kroz redovnog čitanja i proučavanja Biblije.

Promišljeno učenje Riječi rezultira da osoba shvati potrebu baptizma, i stoga da izvede taj čin. Ovaj proces dopuštanja Riječi da utiče našim djelima i upravlja našim životima treba produžiti; baptizam je tek prvi korak životne pokornosti Božjoj Riječi. Postoji veoma stvarna opasnost dobrog upoznavanja Biblije i osnovnih nauka evanđelja, vodeći nas do stanja u kojem Riječ više neće utjecati na nas: možemo čitati riječi i da one nemaju nikakva učinka na nas (vidi Dodatak 2). Iz ovog je razloga mudro kazati kratku molitvu prije svakog čitanja Pisma: "Otvori oči moje, da bih vidio čudesa zakona tvoje" (Ps.119:18).

Riječ Božja treba biti naša dnevna hrana - doista, naša ovisnost od nje, i prirodnu želju za njom, trebaju biti čak veći od našeg nagonskog apetita za fizičku hranu: "čuvao sam riječi usta njegovijeh *više* nego svoj užitak" bio je Jovov osjećaj (Jov 23:12). Jeremija slično "Kad se nadoše riječi tvoje, pojedoh ih, i riječ tvoja bi mi radost i veselje srcu mojemu" (Jer.15:16). Nalaženje vremena preko dana za redovnog čitanja Biblije je stoga bitna stvar za izgrađivanje u našem šablonu svakodnevnog života. Neprekinutih 30 min. proučavanja Biblije kao prva stvar ujutru obavezno će nas pokrenuti svakoga dana s pravom duhovnom opremom. Ovakve navike koje oblikuju našu vjeru će biti zlata vrijedne u dan suda.

Da bi se izbjegla prirodna sklonost čitanja samo onih dijelova Pisma koje nam se prirodno dopadaju, kristadelfijanci su izumili program čitanja nazvan "Biblijski Priručnik" (dostupan od izdavača ove knjige). Ovaj daje jedan broj poglavlja da se čitaju svakog dana, ishodeći u dvostrukom čitanju Novog zavjeta i jednim čitanjem Starog zavjeta tijekom jedne godine. Čitajući poglavlja dan za danom, možemo crpiti hrabrost pomišljom da na tisuće drugih vjernika čitaju ta ista poglavlja. Kada god se sretnemo, zbog toga imamo trenutačnu vezu; poglavlja kojih smo skoro čitali trebaju oblikovati osnove našeg razgovora.

11.3.2 MOLITVA

Druga jedna bitna praksa za razvijanje jest molitva. Podsjetivši nas da "jedan je i posrednik između Boga i ljudi, čovjek - Krist Isus, koji sebe samoga dade kao otkup za sve", Pavao dovodi k nama praktični ishod razumijevanja Kristova djela: "Hoću *dakle* da muškarci mole na svakome mjestu...bez srdžbe i raspre" (1Tim.2:5-8). "Ta nemamo takva Velikog svećenika koji ne bi mogao biti supatnik u našim slabostima, nego poput nas iskušavana svime, osim grijehom. *Pristupajmo dakle* smjelo Prijestolju milosti da primimo milosrđe i milost nademo za pomoć u pravi čas" (Heb.4:15,16).

Doista cijeniti da je Krist naš osobni Veliki svećenik koji silno nudi naše molitve Bogu, treba nas potaknuti redovnoj molitvi u vjeru. Međutim, molitva ne treba biti tek 'lista želja' podnijeta Bogu; zahvaljivanje za hranu prije jela, zbog čuvanja na putovanjima itd. trebaju oblikovati važan dio naših molitva.

Tek postavljanje naših problema pred Gospodina u molitvi treba, samo po sebi, dati veliki osjećaj spokojnosti: "u svemu (ništa nije beznačajno za molitvu) - molitvom... sa zahvaljivanjem - očitujte svoje molbe Bogu. I mir Božji koji je iznad svakog razuma čuvat će srca vaša i vaše misli" (Fil.4:6,7).

Ako su naše molitve u skladu s Božjom voljom, na njih će se sigurno odgovoriti (1Iv.5:14). Mi možemo znati Božju volju kroz našeg proučavanja Njegove Riječi, koja nam otkriva Njegova Duha/uma. Stoga naša proučavanja Biblije trebaju nas naučiti i kako se moliti i za što se moliti, time čineći naše molitve silne. Stoga "Ako... riječi moje ostanu u vama, što god hoćete, ištite i bit će vam" (Iv.15:7).

Ima mnogo primjera o redovnim molitvama u Pismu (Ps.119:164; Dan.6:10). Jutrom i uveče, s nekoliko kratkih molitva zahvaljivanja tijekom dana trebalo bi biti bar minimum.

11.3.3 PROPOVIJED

Jedno od velikih iskušenja koje dolazi s poznavanjem istinskog Boga je da se postane duhovno sebičan. Možemo biti tako zadovoljni vlastitim ličnim odnosom s Bogom, toliko zaokupljeni vlastitim osobnim proučavanjem Biblije i duhovnošću, da možemo zanemariti dijeljenja ovih stvari s drugima - našim suvjernicima i svijetom oko nas. Riječ Božja i istinsko evanđelje koje se nalazi u njoj, je uspoređena sa svjetlom ili svjetiljkom koja svijetli u mraku (Ps.119:105; Pri.4:18). Isus je objasnio da nitko tko ima takvo jedno svjetlo ne stavlja ga pod posudom, nego ga javno izlaže (Mt.5:15). "Vi ste svjetlost svijeta" zbog baptizma u Krista, "svjetlost svijeta" (Mt.5:14; Iv.8:12). "Ne može se sakriti grad što leži na gori", nastavio je Krist (Mt.5:14).

Ako uistinu živimo život suglasan istinskom evanđelju koje smo shvatili, naša će 'svetost' biti očita onima s kojima živimo. Mi nećemo biti kadri sakriti činjenicu da smo 'odvojeni u' nadu Kraljevstva, i također 'odvojeni iz' njihovih svjetskih puteva.

Na taktičan način trebamo tražiti da dijelimo naše znanje Istine sa svima s kojima dolazimo u dodir: razgovarajući o duhovnim stvarima; raspravljajući nauk s članovima drugih crkva; raspačavanjem brošure, pa čak i stavljanje malih oglasa u lokalnim medijima, sve su to načine s kojim možemo dopustiti našem svjetlu da svijetli. Ne trebamo misliti da možemo ostaviti posao svjedočenja drugim vjernicima; svatko od nas ima osobnu odgovornost. Kristadelfijanci imaju relativno malo organiziranih, opsežnih inicijativa propovijedanja u poredbi s ostalih grupa. Svatko od nas, pojedinačno, činimo što možemo, uglavnom o svom osobnom trošku.

Jedan od najuspješnijih načina propovijedanja je kroz objašnjavanje naših vjerovanja svojim obiteljima i onima s kojim smo u trenutnom dodiru. Oni čiji partneri nisu u vjeri trebaju im jasno objasniti svoja vjerovanja, premda čim se jednom to učini nije mudro nastaviti s pokretanjem teme ili vršiti im ikakva pritiska. Prisiljeni obraćenici nisu ono što Bog želi. Naša je dužnost svjedočiti Istinu bez pretjerane zabrinutosti o opsegu odazova. Mi imamo veliku odgovornost načiniti ovo svjedočenje (Jez.3:17-21); ako Krist dođe o vrijeme našega života "Dva će biti na njivi, jedan će se uzeti a drugi će se ostaviti" (Lk.17:36 -Karadžić). Bit će uistinu čudnovato ako nismo razgovarali s našom porodicom i kolegama s posla o drugom dolasku našega Gospodina kad se to dogodi.

11.3.4 ŽIVOT U EKLEZIJI

Dosada u ovom Studiju smo govorili o našim osobnim duhovnim odgovornostima. Međutim, mi imamo obavezu sretati se s ostalim koji dijele našu nadu. I opet, to treba biti nešto što ćemo prirodno željeti da činimo. Pokazali smo da nakon baptizma ulazimo u pustinsko putovanje prema Kraljevstvu. I tek je prirodno da želimo dolaziti u dodir sa suputnicima. Mi živimo u zadnje dane prije Kristova dolaska; da bi svladali brojne složene brige koje nas spopadaju u ovim vremenima, trebamo se družiti s onih koji su u istoj situaciji: "te ne propuštamo svojih sastanaka... nego se hrabrimo, to više što više vidite da se bliži Dan (drugoga dolaska)" (Heb.10:25 cp. Mal.3:16). Vjernici trebaju stoga činiti svaki napor da kontaktiraju među sobom putem pisama i putuju uzajamnom susretu da podijele biblijsko učenje, zajedničku službu, i propovijedne djelatnosti.

Svatko od nas osobno je 'pozvan' iz svijeta velikoj nadi Kraljevstva. Riječ 'svetac' znači 'pozvana osoba', i može se odnositi na sve istinske vjernike umjesto samo na nekoliko značajnih vjernika prošlosti. Grčka riječ koja je prevedena 'crkva' u srpsko-hrvatskoj Bibliji jest 'eklezija', i znači 'sabor pozvanih osoba', tj. vjernika. 'Crkva' se dakle odnosi na grupu vjernika, umjesto na fizičkog zdanja kamo se sastaju. Da bi izbjegli nesporazume u upotrebi ovog naziva, kristadelfijanci su skloni misliti o svojim 'crkvama' kao 'eklezijama'.

Bilo gdje da ima broj vjernika u nekom gradu ili mjestu, logično je da nadu sastajališta gdje bi se redovno sastajali. To može biti kuća vjernika ili iznajmljeni hal. Kristadelfijanske eklezije se sastaju širom svijeta u mjestima poput društvenih domova, u hotelskim sobama za konferenciju, u dvoranama kojih su sami izgradili ili privatnim kućama. Svrha eklezije je izgrađivanje svojih članova udruženim proučavanjem Biblije, i također da udruženo svjedoči svijetu time što će dopuštati njihovu svjetlu da svijetli kroz propovijedanja. Tipičan raspored kristadelfijanske eklezije može biti nešto ovako:

NEDJELJA 11:00 Služba lomljenje kruha.
18:00 Djelatnost javnog propovijedanja.
SRIJEDA 20:00 Proučavanje Biblije.

Eklezija je dio Božje obitelji. U svakom tijesno povezanom društvu, svaki član treba biti osjećajan i podložan drugima; sam je Krist bio glavni primjer toga. Usprkos svoje očite duhovne nadmoći, ponašao se kao "sluga svima", oprao je učenicima noge dok su se oni svađali među sobom o tome koji je bio najveći među njih. Isus nam nalaže da slijedimo njegova primjera u tome (Iv.13:14,15; Mt.20:25-28).

Sada pošto su čudesni dari Svetoga Duha povučeni, nema nikakva mjesta 'starješinama' kakvih je bilo u ranoj crkvi; "jer je u vas jedan rabi Hristos, a vi ste svi braća" (Mt.23:8 Karadžić). Kristadelfijanci se stoga obraćaju jedan drugome s 'bratom' ili 'sestrom', i oslovljavaju se ličnim imenom bez obzira na svoju različitu poziciju u svjetovnom životu. Ovako rečeno, jasno da treba imati poštovanja za vjernike koji su godinama poznavali istinskog Boga, ili su ubrzano sazreli u duhovnim stvarima svojom predanošću Riječi Božjoj. Savjet ovih vjernika će se veoma cijeniti od onih koji traže slijediti Božju Riječ. Međutim, oni će jedino prihvatiti savjet drugih vjernika samo dotle dok je jedan točan odraz Božje Riječi.

Učenje koje se daje u ekleziji treba jasno biti temeljeno na Božjoj Riječi. Oni koji rade na javnom govoru u ekleziji stoga odražavaju Boga, govoreći u Njegovo ime. Budući da je Bog muška osoba, slijedi da jedino braća trebaju raditi posao javne poduke iz Božje Riječi. 1Kor.14:34 ne može biti jasniji: "Žene vaše da ćute u crkvama; jer se njima ne dopusti da govore" (Karadžić). 1Tim.2:11-15 slijedi razlog ovomu natrag događajima u vrtu Eđena; jer je Eva poučila Adama da učini grijeh, žena ne treba sada učiti muškarka. Činjenica da je Bog stvorio Adama prije Eve je znak da je "glava ženi muž" (1Kor.11:3), i stoga muškarac treba duhovno voditi ženu umjesto obrnuto.

Zbog svega ovoga, "Žena neka u miru prima pouku sa svom podložnošću. Poučavati pak ženi ne dopuštam, ni vladati nad mužem, nego - neka bude na miru. Jer prvi je oblikovan Adam, onda Eva; i Adam nije zaveden, a žena je zavedena, učinila prekršaj. A spasit će se rađanjem djece ako ustraje u vjeri, ljubavi i posvećivanju, s razborom" (1Tim.2:11-15).

Iz toga je jasno da Biblija definira određenih zasebnih uloga muškim i ženskim vjernicima. Ženama da je zapovijedano u određenim slučajevima "(da se) udaju, djecu rađaju, da budu kućevne" (1Tim.5:14), pokazuje da je njihova sfera duhovnog nastojanja ona od doma. Javni rad u ekleziji je dakle ostavljen muškarcu. Ovo je u oštroj opreci humanističkoj teoriji spolne jednakosti, u kojoj žena predana karijeri može tražiti jednakost sa svojim suprugom u svakom pogledu, od upravljanja obiteljskim budžetom do nošenja uniseks odjeće. Produkcija djece se čini da je svedena na neprikladnost, na koju se gleda kao potreba da se sačuva nekakvo nivo duševnog zdravlja u potpuno materijalističkom i sebičnom svijetu. Istinski vjernici će izbjeći ovaj duh vremena, premda, kao i uvijek, jedna ravnoteža je potrebna.

Muž ne smije gospodovati nad ženom, nego je ljubiti kao što je Krist ljubio nas (Ef.5:25).

"Muževi, obazrivo (tj. nježno, suglasno svom poznavanju Božje Riječi) živite sa svojim ženama, kao sa slabijim spolom, te im iskazujte čast kao subaštinicama milosti života" (1Pet.3:7).

Duhovnim govorom, baptizam u Krista čini muškarca i ženu jednakima (Gal.3:27,28 cp. 1Kor.11:11). Međutim to ne utiče na jasnom načelu da je "glava ženi muž" (1Kor.11:3) u praktičnim i duhovnim stvarima, u obitelji i ekleziji.

Kako bi se pokazalo priznavanje ovog načela, žena vjernik treba nositi pokrivalo na glavu uvijek kada jedan brat poučava iz Božje Riječi. Ovo u praksi znači da se treba nositi šešir ili šal na svim sastancima u ekleziji. Razlika u ulogama između muškarca i žene se treba istaći načinom kojim muškarci i žene nose svoju kosu (1Kor.11:14,15). "Svaka pak žena koja se moli... gologlava sramoti glavu svoju (tj. njezina supruga v.3). Ta to je isto kao da je obrijana. Jer ako se žena ne pokriva, neka se šiša; ako li je pak ružno ženi šišati se ili brijati, neka se pokrije... Zato žena treba da ima "vlast" na glavi" (1Kor.11:5,6,10).

Da bude "gologlava" je "isto *kao da je* obrijana", pokazuje da jedna gola glava nije ona glava bez kose. Stoga jedna "pokrivena" glava nije ona koja ima kosu, nego jedna koja je svjesno pribavila pokrivalo. Bez pokrivala jedna žena se ne može osloniti na svoju prirodnu pokrivenost kosom; učiniti to je kao da je bez kose u Božjim očima. Pogrešno je muškarac da ima pokrivala na glavi (1Kor.11:7); ovo se ne odnosi na kosu, nego na određenog pokrivala glave.

U okolnim kulturama novozavjetnih vremena, jedino je žena brijala svoju glavu kad bi bila otkrivena da je kurva ili preljubnica, ili kad bi oplakivala gubitak svoga supruga. Da jedna žena bude obrijana bi pokazalo da je ona izgubila ili se odrekla njezinog supruga - tj. vrste Krista.

Žena predstavlja ekleziju, dok muškarac predstavlja Krista. Kao što mi trebamo učiniti svjesnu odluku da pokrijemo naše grijeha Kristom, tako žena mora učiniti svjesnu odluku da pokrije svoju glavu. Vjerovanje u svoju prirodnu pokrivenost kosom je jednako vjerovanju da će nas naša osobna pravednost spasiti naspram onu Kristovu.

Budući da je ženi duga kosa "dika... (Bogom) dana mjesto prijevjesa" (1Kor.11:15) žena je treba rasti na način koji ističe njenu različitost od muškarca. Različitost između muških i ženskih stilova kose se treba iskoristiti od žene kao mogućnost da istakne svoju zasebnu ulogu.

Po ovim pitanjima da žena ima dugu kosu i da nosi pokrivala na glavi, moramo biti pažljivi da ne učinimo pravljenje ovih stvari tek simboličnim. Ako jedna sestra ima istinsko duhovno i ponizno držanje (cp. 1Pet.3:5), ona će biti podložna braćama kao što su vjernici Kristu, i bit će oduševljena pokazati tu pokornost u svakom pogledu, uključujući i nošenje pokrivala na glavi. Ako se shvati razlog ovih zapovijedi, kao i svih Božjih zapovijedi, onda ne bi bilo nikakvog opiranja udovoljiti im.

Uvijek ima posla za sestre u ekleziji - školsko poučavanje nedjeljom, kao domaćica drugih dužnosti koje ne uključuju javnog poučavanja ili govorenja, pr. računovodstva. Duhovno zrele žene se mogu potaći držanju nastavnih sesija mlađim sestrama (Tit 2:3,4 cp. Marija vodi izraelske žene, 2Moj.15:20).

11.3.5 LOMLJENJE KRUHA

Pored molitve i čitanja Biblije, redovna pokornost Kristovoj zapovijedi za lomljenje kruha i pijanje vina u spomen njegovoj žrtvi je bitna. "Ovo činite meni na spomen" (Lk.22:19). Njegova je želja bila da njegovi sljedbenici redovno čine ovo do njegova druga dolaska, kad će Isus opet s njima dijeliti kruha i vina (1Kor.11:26; Lk.22:16-18).

Kruh predstavlja Kristovo tijelo koje je bilo ponuđeno na križu, a vino njegovu krv (1Kor.11:23-27). Rani vjernici čini se da su često držali ovu službu (Djela 2:42,46), vjerojatno jednom tjedno (Djela 20:7). Ako uistinu ljubimo Krista, mi ćemo se pokoravati njegovim zapovijedima (Iv.15:11-14). Ako imamo istinski osobni odnos s njim, mi ćemo htjeti sjećati se njegove žrtve kao što je on tražio, i pri tom se bodriti sjećanjem na to veliko spasenje koje je postigao. Jedan period tihog razmišljanja o njegovim patnjama na križu će učiniti naše vlastite nevolje bližede do beznačaja u poredbi s onih od našega Gospodina.

Lomljenje kruha je u osnovi služba *sjećanja*, ništa se čarobno ne događa kao rezultat toga. To je ekvivalent blagdana pashe pod Mojsijeva zakona (Lk.22:15; 1Kor.5:7,8). To je bio način sjećanja velikog izbavljenja iz Egipta koje je Bog izdjelovao kroz Mojsija kod Crvenog mora. Služba lomljenja kruha nas odvodi natrag k našem spasenju od grijeha kroz Krista, koje je omogućeno na križu i s kojeg se povezivamo baptizmom. Čuvanje ove zapovijedi treba stoga biti nešto što prirodno želimo činiti.

Fizičko uzimanje kruha i vina čini Kristovu ljubav za nas, i doista sve stvari koje se tiču našeg spasenja, postaju još jednom stvarne. Lomljenje kruha jednom tjedno je stoga znak zdravog duhovnog stanja. Ako netko to ne može raditi sa suvjernicima Istine, treba se raditi nasamo. Nikakvoj izlici ne treba se dopustiti da nas spriječi držanja ove zapovijedi. Mi trebamo načiniti svaki napor držati zalihu kruha i vina s nama za tu službu, premda u krajnjim situacijama čak i neimanje ovog ne treba nas spriječiti spomenuti se Krista utvrđenim načinom najbolje što možemo. Isus je upotrijebio "roda trsova" (Lk.22:18), i stoga trebamo koristiti crvena vina od grožđa.

Uzimanje obilježja Kristovih patnja i žrtve je najviša čast koju može imati jedan muškarac ili žena. Sudjelovati u to s neprikladnom pažnjom u onome što oni predstavljaju je blizu huljenja, budući da "kad god jedete ovaj kruh i pijete čašu, smrt Gospodnju navješćujete... Stoga tko god jede kruh ili pije čašu Gospodnju nedostojno, bit će krivac tijela i krvi Gospodnje" (1Kor.11:26,27). Služba lomljenja kruha se treba dakle držati u vrijeme i mjestu gdje neće biti nikakva ometanja ili prekidanja toka nečije misli. Ovo može obuhvaćati pravljenje toga u ranog jutra ili kasno u noći, u spavaonici ili drugo prikladno mjesto. Mi smo dalje savjetovani, "Neka se dakle svatko ispita *pa tada* (u tom poniznom duhu samoispitavanja) od kruha jede i iz čaše pije"

(1Kor.11:28). Trebamo se dakle usredotočiti na Kristovu žrtvu, možda s letimičnim pogledavanjem u zapise evanđelja o njegovu raspeću, prije no uzmemo obilježja. Čineći to ispravno, neizbježno ćemo ispitati i našu vlastitu savjest o Krista.

Jedan prikladan red službe lomljenja kruha je kao što slijedi:

1. Molitva - traženje Božjeg blagoslova nad sastanka; da nam otvori oči za Njegovu Riječ; ne zaboraviti potrebe drugih vjernika; hvaliti Ga zbog Njegove ljubavi, osobito kako je pokazana u Krista, i molitva koja se tiče bilo koje druge određene stvari.
2. Čitanje Biblije za taj dan kao što je određeno u "Biblijskom Priručniku".
3. Razmišljanje o odlomcima iz kojih se uči, ili čitanje (iz literature) 'poticanja' - podučavanja iz Biblije za ona poglavlja koja nas vode cilju naše službe - Kristovu spomenu.
4. Čitanje 1Kor.11:23-29
5. Period tihog samoispitavanja.
6. Molitva za kruh.
7. Razlomi se kruh i pojedje se malog parčeta.
8. Molitva za vino.
9. Uzima se mali gutljaj vina.
10. Završna molitva.

Cijela služba treba potrajati nešto više od jednog sata.

11.4 BRAK

Mi ćemo početi ovaj dio razmatranjem stanja onih koji su sami u času baptizma. Mi smo diskutirali u Studij 5.3 potrebu vjenčavanja jedino baptiziranih vjernika. Ima nekoliko pasusa, udruženi s primjerima Isusa, Pavla i drugih, koji potiču samce da bar uzmu u obzir opciju da ostanu sami kako bi se potpuno predali Gospodnjem djelu (1Kor.7:7-9,32-38 cp. 2Tim.2:4; Mt.19:11,12,29; Pro.9:9). "Ali ako se i oženiš, nisi sagriješio" (1Kor.7:28). Mnogi od apostola su bili oženjeni (1Kor.9:5), i brak kakva ga je Bog namijenio je osnovan da donosi mnoge fizičke i duhovne koristi. "Ženidba neka bude u časti u sviju i (upotreba) postelja neokaljana" (Heb.13:4). "Nije dobro da je čovjek sam" izuzev ako se može snaći s visokom nivou predanosti duhovnim stvarima,

i zato je Bog ustanovio brak (1Moj.2:18-24). Stoga, "Ko je našao ženu, našao je dobro i dobio ljubav od Gospoda... a od Gospoda je razumna žena" (Pri.18:22; 19:14).

Dano nam je uravnoteženo rezime stanja u 1Kor.7:1,2: "Dobro je čovjeku ne dotaći ženu. Ipak, zbog bludnosti, neka svaki ima svoju ženu i svaka neka ima svoga muža" (cp. v.9).

Implikacija ovih stihova je da udovoljavanje spolnim željama izvan braka jest blud. Upozorenja protiv bluda (seks između nevjenčanih ljudi), preljuba (seks gdje su jedna ili obje strane već u braku s drugim partnerom) i bilo kakvog oblika nemoralnosti su česta diljem Novog zavjeta; skoro ih svako pismo sadrži. Slijedeće su tek neka od njih: Djela 15:20; Rim.1:29; 1Kor.6:9-18; 10:8; 2Kor.12:21; Gal.5:19; Ef.5:3; Kol.3:5; 1Sol.4:3; Juda 7; 1Pet.4:3; Otk.2:21.

U svjetlu svim ovim ponavljanim isticanjima, prkositi jasno izraženoj volji Božjoj je doista ozbiljno. Dok grijehe trenutne slabosti, ako se pokaju, Bog oduševljeno prašta, (pr. Davidove preljube s Bat-Šebom), živjeti načinom života u kojem se redovno čine ove stvari može jedino ishoditi u osudu. Pavao je često sricao ovo: "bludnost... razvratnost... i tome slično. Unaprijed (suda) vam kažem, kao što vam već rekoh: koji takvo što (stalno) čine, kraljevstva Božjega neće baštiniti" (Gal.5:19,21), zato "Bježite od bludnosti (cp. 2Tim.2:22)! Svaki grijeh koji učini čovjek, izvan tijela je, a bludnik griješi protiv svojega tijela" (1Kor.6:18).

Prihvaća se skoro širom svijeta da mladi parovi mogu živjeti zajedno prije braka, uživajući u potpunim spolnim odnosima. Upotreba naziva 'građanski brak' za opisivanje toga je pridavanje potpuno pogrešnog naziva. Brak vjerniku mora biti brak suglasan Božjoj definiciji toga; mi ne možemo dopustiti definiciji braka, stvorene od tjelesno-udovoljavajućeg svijeta oko nas, prevlast nad Božjim iskazima o braku - napokon, brak je bio ustanovljen od Boga umjesto od čovjeka. Biblijski, brak se sastoji najmanje od tri elementa:-

1. Neku vrstu bračne ceremonije, kako god jednostavnu. Zapis o Vozu gdje uzima Rutu u Rut 3:9-4:13 pokazuje da brak nije odnos u kojem se tek uleće; mora postojati određeni trenutak kada netko potpuno ulazi u brak. Krist je poistovjećen s mladencem a vjernici s mladenkom, kojom će se on 'oženiti' o njegova druga dolaska. Bit će i "svadbene gozbe Jaganjčeve" da se to proslavi (Otk.19:7-9). Odnos između supruge i supruga simbolizira onog između Krista i vjernike (Ef.5:25-30); kao što će biti definitivne točke vjenčanja između nas, tako treba biti i vjenčanja između vjernika s kojim počinje njihov brak, simbolizirajući našeg jedinstva s Kristom kod suda.
2. Božji je brak s Izraelom uključivao ulazak u jednom obostranom zavjetu međusobne vjernosti (Jez.16:8), ovo se treba isto tako pojaviti u braku vjernika.
3. Spolno općenje je nužno za konzumiranje braka (5Moj.21:13; 1Moj.24:67; 29:21; 1Car.11:2). Zbog toga, 1Kor.6:15,16 objašnjava zašto je spolni odnos izvan

braka tako pogrešan. Spolno općenje označava, u fizičkom govoru, kako je Bog združio bračnoga para (1Moj.2:24). Biti združen u "jedno tijelo" u privremenom odnosu je stoga zloupotreba tijela kojeg nam je Bog dao. On ih je oblikovao da mogu konzumirati u fizičkom govoru ono što je On udružio brakom.

Iz toga slijedi da parovi koji 'žive zajedno' prije braka sada žive u grijehu. Izuzev ako učvrste svoj odnos time što će se ispravno vjenčati - ili odvojiti - nema nikakvog smisla da se oni baptiziraju.

Nastaje poteškoća u nekim kulturama svijeta u razvoju u kojima nema nikakvog pojma o obredu vjenčanja ili ugovora za obične ljudi. Jedan par je možda živio zajedno mnogo godina bez ovih stvari, smatrajući se u braku. Savjet nazočnog pisca je da u ovakvim slučajevima oni koji vrše baptizam trebaju objasniti stanje kandidatu za baptizam, i natjeraju ih da s partnerom potpišu neku vrstu bračnog ugovora. Veza se onda treba registrirati kod dotične državne vlasti što je prije moguće.

Oni koji su baptizirani, dok njihov partner nije, ni u kom ih slučaju ne trebaju ostavljati (1Kor.7:13-15), nego radije da čine svaki napor ljubiti ih, i tako pokažu svojim načinom života da imaju originalno vjerovanje u istinskom Bogu, umjesto da su tek promijenili religije. 1Pet.3:1-6 potiče one u ovom položaju da čineći ovo, samo po sebi, može biti način obraćenja partnera koji ne vjeruje.

Načela koje vladaju brakom su sažeta u Božjoj izjavi o njemu: "ostaviti (će) čovjek oca svojega i mater svoju, i prilijepiće se k ženi svojoj, i biće dvoje jedno tijelo" (1Moj.2:24). Ova težnja jedinstva između muža i žene u koliko god načina mogućim je jednaka našem stalnom naporu jedinstva s Kristom, kroz svladavanja osnovnog grijeha i sebičnosti naše naravi. Ova težnja je protiv nas samih umjesto protiv Krista ili našeg partnera. Što više uspjevamo u tome, to će sretniji i ispunjeniji naš odnos biti.

Međutim, mi živimo u stvarnom svijetu grijeha i neuspjeha, nesposobni da se u potpunosti uspravimo vrhovnim standardima svetosti koji su nam postavljeni u Bibliji, i u primjeru ljubavi Božje i Kristove. Uzorni standard postavljen u 1Moj.2:24 je onaj od jednog muškarca i jedne žene, koji žive zajedno u potpunom jedinstvu za život.

Vjernici moraju biti spremni prihvatiti da katkada ovaj standard neće biti postignut u njihovu osobnom životu i u onim od drugih vjernika. Supruzi i supruge se mogu svađati i izgubiti to jedinstvo uma koje trebaju imati; može biti fizički nemoguće konzumirati brak; čovjek može imati nekoliko suprugica, uzete prije svog baptizma, ako živi u društvu gdje je poligamija dopuštena. U tom slučaju on treba ostati sa suprugama, ali da ne uzima više. Apostol Pavao, majstorski spoj ljudskog suosjećanja i nepokolebljivog slijeđenja Božanstvenih načela, je stoga savjetovao da je rastava moguća u krajnjim slučajevima nesuglasnosti: "žena neka se od muža ne rastavlja - ako se ipak rastavi, neka ostane neudana" (1Kor.7:10,11).

Ovo postavljanje uzornog standarda, ali voljnost prihvatanja nižeg standarda sve dotle dok se ne ruga osnovnom Božanstvenom načelu (pr. da je preljuba pogrešna), je prilično uobičajena pojava u Pismu. Pavlov savjet u 1Kor.7:10,11 je sličan 1Kor.7:27,28: "Jesi li slobodan od žene? Ne traži žene (tj. ostani sam). *Ali ako se i oženiš, nisi sagriješio*". Međutim, voljna rastava *jest* institucionalizirano rугanje Božjem načelu da muškarci i žene trebaju priznati da ih je On udružio u jednom tijelu, čak i da, u praktičnim pitanjima, nalaze za teško primijeniti ovo. Kristove su riječi bolno jednostavne:

"Od početka stvorenja muško i žensko stvori ih. Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; i dvoje njih bit će jedno tijelo. Tako (ističe Isus) više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Što dakle Bog združi, čovjek neka ne rastavlja (razvodom)... Tko otpusti svoju ženu pa se oženi drugom, čini prema prvoj preljub. I ako žena napusti svoga muža pa se uda za drugoga, čini preljub" (Mk.10:6-12).

U cijeloj ovoj sferi spolnih veza, tijelo spretno čini uvjerljivih izgovora da opravda ugađanje prirodnim željama. Oni koji se nađu u osobito primamljivim situacijama će jedino naći snagu i duhovnu ustrajnost koja im je potrebna iz ponavljano razmišljanja nad stihovima citiranih u ovom dijelu. Neki su nastojali opravdati homoseksualnost i lezbijstvo za ispravne, prirodne želje. Međutim, nema nikakve sumnje da su takve prakse u cijelosti odvratne Božjim očima.

Osnovno načelo 1Moj.2:24 izlaže grijeh homoseksualnosti; Božja je namjera da se muškarci i žene uzimaju i prijanjaju uzajamno. Bog je stvorio ženu da bude od pomoći Adamu, umjesto drugoga muškarca. Spolne veze između muškaraca su ponavljano osuđivane u Bibliji. Ovo je bio jedan od grijehova zbog kojeg je Sodom bio uništen (1Moj.18 i 19); apostol Pavao čini vrlo jasnim da će ustrajanje u takvim praksama navući na se gnjeva Božjega, i isključenje iz Njegova Kraljevstva (Rim.1:18-32; 1Kor.6:9,10).

Činjenica nekadašnje upletenosti u te stvari ne treba nas tjerati držanju da smo izvan Božje pomoći. U Boga *ima* praštanja, da Mu se oda štovanje ljubavlju onih koji iskuse Njegova oprost (Ps.130:4). Korintska eklezija je imala svoj dobar udio pokajničkih playboya: "To, evo, bijahu neki od vas, ali oprali ste se (baptizmom), ali posvetili ste se, ali opravdali ste se (baptizmom) u imenu Gospodina našega Isusa" (1Kor.6:9-11).

Prigovor da netko nema prirodnu sklonost za suprotnim spolom je snažna optužba da je Bog nepravedan u zabrani izvršavanja homoseksualnosti, ali nas je stvorio s tom neodoljivom kušnjom. Bog neće dopustiti da budemo kušani iznad onoga što možemo izdržati bez da nam ostavi izlaza (1Kor.10:13). Prekomjernim udovoljavanjem nekom aspektu tijela, netko može doći do točke gdje je to prirodno ono kakvim netko jest. Tako, alkoholičar ili ovisnik droge ne može živjeti bez redovnog unošenja određenih kemikalija; ali se od njega traži da izmjeni svoj duhovni nazor, i pomoću terapije da se vrati uravnoteženom, normalnom načinu življenja.

Homoseksualci moraju proći kroz istog procesa. Bog će potvrditi ljudske napore u ovome; ako se oni potpuno predaju udovoljavanju svojim prirodnim željama, Bog će postupiti s njima kao sa starim Izraelom:

"Stoga ih je Bog predao sramotnim strastima; njihove žene zamijeniše naravno općenje protunaravnim, a tako su i muškarci napustili naravno općenje sa ženom i raspalili se pohotom jedni za drugima te muškarci s muškarcima sramotno čine i sami na sebi (tj. u svoja tijela) primaju zasluženu plaću svoga zastranjenja" (Rim.1:26,27).

Tek namjerno slijepi mogu propustiti da vide u ovo jasnog proroštva SIDE, i obilna žetva drugih spolno prenosivih bolesti koje naš pokvareni svijet sada žanje.

11.5 DRUŽENJE

Grčke riječi prevedene 'druženje' i 'općenje' u osnovi opisuju stanje imanja nečeg zajedničkog: komune. 'Komuna' je povezana s riječi 'komuniciranja'. Zbog poznavanja i vršenja Božjih puteva, mi se družimo s Njim i svih ostalih koji čine isto kroz obitavanjem "u Krista". Lako je zanemariti našu odgovornost druženja s drugima: "Dobrotvornosti i zajedništva (tj. druženja) ne zaboravljajte" (Heb.13:16). Fil.1:5 govori da smo "zajedničari u jevanđelju" (Karadžić); osnove našeg druženja su dakle nauci koji sadrže istinskog evanđelja. Zbog toga je druženje uživano od istinskih vjernika daleko uzvišenije nego u bilo koju drugu organizaciju ili crkvu. Zbog ovog druženja oni putuju iz velikih daljina da budu jedni s drugima i da posjete izoliranih vjernika, i trebaju činiti dobru upotrebu poštanskih i telefonskih veza tamo gdje je moguće. Pavao govori o "zajedništva Duha" (Fil.2:1), tj. druženje koje je osnovano oko našeg zajedničkog slijeđenja Duha/uma Božjega, kakvim je otkriven u Duhu/Riječi Njegovoj.

Jedan od najvećih izraza našega druženja je držanjem zajedničke službe lomljenja kruha. Rani vjernici "Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama... lomili (bi) kruh... u radosti i prostodušnosti srca" (Djela 2:42-46). Simboli predstavljaju središnjeg stožera naše nade, sudjelovanje u njima treba nas spojiti u "jedinstvenosti srca" (izv. tekst). "Čaša blagoslovna koju blagoslivljamo nije li zajedništvo (dijeljenje) krvi Kristove? Kruh koji lomimo nije li zajedništvo tijela Kristova? Budući da je jedan kruh, jedno smo tijelo mi mnogi; ta svi smo dionici jednoga kruha", tj. Krista (1Kor.10:16,17). Mi dakle imamo obavezu dijeliti simbole Kristove žrtve sa svima onima koji imaju korist od njegova djela, koji su "sudionici jednoga kruha". Jedino oni koji su bili ispravno baptizirani u Krista, nakon poznavanja istine, su u ovom položaju, i rujanje je simbolima dijeliti ih s bilo kim osim njih.

Ivan pominje kako je dijelio evanđelje vječnoga života s drugima "da i vi imate zajedništvo s nama. A naše je zajedništvo s Ocem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom" (1Iv.1:2,3). Ovo pokazuje da se druženje temelji oko zajedničkog razumijevanja istinskog evanđelja, i da nas ovo vodi druženju s drugim istinskim vjernicima, i također s Bogom i Isusom na osobnom nivou. Što više primjenjujemo

evanđelje u svom životu, svladavajući grešne sklonosti, i što više napredujemo u razumijevanju Božje Riječi, to će jače biti naše druženje s Bogom i Kristom.

Naše druženje s Bogom i Kristom i drugim vjernicima ne ovisi samo o našem zajedničkog slaganja s naučnim istinama koje sačinjavaju "jednu vjeru". Naš način života mora biti suglasan načelima izraženih u njih. "Bog je svjetlost i tame u njemu nema nikakve! Reknemo li da imamo zajedništvo s njim, a u tami hodimo, lažemo i ne činimo istine. Ako u svjetlosti hodimo, kao što je on u svjetlosti, imamo zajedništvo jedni s drugima i krv Isusa, Sina njegova, čisti nas od svakoga grijeha" (1Iv.1:5-7).

'Hodanje u tami' se mora odnositi na načinu života koji je stalno i javno razilaženje sa svjetlom Božje Riječi (Ps.119:105; Pri.4:18); ne odnosi se na naše povremene grijeha iz slabosti, jer slijedeći stih nastavlja, "Reknemo li da grijeha nemamo, sami sebe varamo istine (tj. Božje Riječi - Iv.17:17; 3:21; Ef.5:13) nema u nama" (1Iv.1:8).

Iz ovoga treba biti očito da druženje prestaje kada vjernik počne držati nauke, ili živi načinom života, koje su otvoreno oprečne jasnom biblijskom učenju: "nemajte udjela u jalovim djelima tame, nego ih dapače raskrinkavajte" (Ef.5:11). Svaki se napor treba učiniti predobiti ih natrag po uzoru dobrog pastira koji je tražio izgublenu ovcu (Lk.15:1-7). Ako brat ili sestra ustraju u lažnom učenju ili upadljivo pogrešnog ponašanja, nužno je učvrstiti nastali prekid druženja (Mt.18:15-17). U praksi to se radi s razgovorom odgovornih članova eklezije, i objavljivanjem činjenice u kristadelfijanskom časopisu. Međutim, ne može se prenatraglasiti da se ovaj proces treba staviti u pogon jedino u izrazitim slučajevima držanja lažnog nauka ili ustrajanja u neduhovnom načinu života. Pojedinaac mora znati da ima tako malo zajedničkog između nas, zbog odstupanja od osnovnih biblijskih učenja, da je nužan obavezan prekid druženja.

Jedan od najjasnijih pasusa koji se tiče druženja se nalazi u 2Kor.6:14-18: "Ne ujarmljujte se s nevjernicima. Ta što ima pravednost s bezakonjem? Ili kakvo zajedništvo svjetlo s tamom... Zato iziđite iz njihove sredine i odvojite se, govori Gospodin... i ja ću vas primiti. I bit ću vam otac i vi ćete mi biti sinovi i kćeri, veli Gospodin Svemogućći".

Mi smo pokazali kako je Riječ Božja svjetlo. Ovi stihovi objašnjavaju zašto ne trebamo se družiti s crkvama koje naučavaju lažnih nauka; zašto ne trebamo vjenčavati one koji ne poznaju Istinu, i trebamo izbjegavati navike svijeta. Zbog svog odvajanja od svijeta imamo zapanjujuću čast da budemo sinovi i kćeri samoga Boga, dio obitelji rasprostranjene širom svijeta s drugima koji imaju isti ovaj odnos - naših braća i sestre. Postoji samo "jedno tijelo", tj. jedna istinska crkva (Ef.1:23), koja je osnovana od onih koji drže nadu - jedan Bog, jedan baptizam i "jednu vjeru", tj. istinske garniture nauka koja sadrži vjeru (Ef.4:4-6). Ne može se biti dio ovog 'jednog tijela' i također se družiti s drugim religioznim organizacijama koje ne drže istinsku vjeru. Budući da svjetlo nema nikakvog zajedništva s tamom, proglašavamo da smo u tami ako izaberemo zajedništvo tame.

Ako uistinu cijenimo cijeli sistem naučne istine otkrivene u Pismu, mi ćemo vidjeti da oni koji vjeruju lažnom nauku u ime kršćanstva nemaju ništa većeg zajedništva s Bogom nego ateiste.

Ako si slijedio ove studije pažljivo, dosada će biti očito da tu ne može imati nikakve na pola puta pozicije u našem odnosu s Bogom. Mi smo ili u Krista zbog svog razumijevanja istinskog nauka i primijenjene pokornosti njemu, ili u tami. Pojedinaac ne može stajati jednom nogom u oba tabora.

Naše nam poznavanje ovih stvari daje određeni stupanj odgovornosti Bogu. Sada ne hodamo ulicama ili živimo svakodnevnim životom kao prosječni čovjek svijeta. Bog intenzivno promatra za našeg odazova. Oboje On, Gospodin Isus i svi istinski vjernici mogu te skoro 'pobuditi' da doneseš pravu odluku. Ali kao i Bog, Krist i mi ćemo uraditi sve što možemo da ti pomognemo - čak u Božjem slučaju da je dao Svoga Sina jedinca umrijeti za nas - krajnje tvoje spasenje ovisi od tvoje dobrovoljne odluke da čvrsto stisneš veliku Nadu koja ti se sada nudi.

STUDIJ 11: Pitanja

1. Koje vrste promjene trebaju nastati u nečiji život o vrijeme baptizma?
2. Što znači 'svetost'?
 - a) Nemanje nikakva dodira s nevjernicima
 - b) Biti odvojen *od* grijeha i *u* Božje stvari
 - c) Odlazak u crkvu
 - d) Činiti dobro drugima.
3. Koje vrste zanimanja su neprikladna istinskom kršćaninu?
4. Što znače riječi 'svetac' i 'eklezija'?
5. Koje od slijedećih izjava su istinite o lomljenju kruha?
 - a) Trebamo to činiti tjedno
 - b) Trebamo to činiti godišnje za vrijeme pashe
 - c) Kruh i vino se pretvaraju u doslovno Isusovo tijelo i krv
 - d) Kruh i vino predstavljaju Isusovo tijelo i krv.
6. Koje od slijedećih izjava su istinite o braku?
 - a) Trebamo se jedino vjenčavati s istinskim vjernicima
 - b) Rastava je dopuštena vjernicima
 - c) Bračni vjernik čiji je partner nevjernik treba pokušati ostati s njim
 - d) U braku, muškarac predstavlja Krista a žena vjernike.
7. Trebaju li žene podučavati unutar eklezije?
8. Ako si baptiziran nakon poznavanja istine, da li ćeš se i dalje družiti s crkvama koje ne naučavaju potpunu istinu?

Dodatak 1: Rezime osnovnih biblijskih nauka

1. BOG

- 1.1 Postoji jedno osobno biće zvano Bog
- 1.2 koje ima određeno mjesto na nebu
- 1.3 ima stvarno, tjelesno postojanje,
- 1.4 čiji lik nosimo.
- 1.5 Anđeli su Njegovi glasnici
- 1.6 koji ne mogu grijешiti,
- 1.7 dijele Božju prirodu.
- 1.8 Postoji samo jedan oblik postojanja naučavan u Bibliji - postojanje u tjelesnom obliku. Bog i anđeli postoje u tjelesnom obliku.
- 1.9 Kršćanska je nada dobivanje Božje prirode u tjelesnom obliku za Kristova povratka.

2. BOŽJI DUH

- 2.1 Božji Duh se odnosi na Njegovu moć, dah i um,
- 2.2 s kojim On postiže sve stvari
- 2.3 i je svuda prisutan.
- 2.4 Sveti Duh se tiče ove moći upotrebljavane u vršenju određenih ciljeva.
- 2.5 U različita vremena u prošlosti, ljudi su imali čudesne dari Duha.
- 2.6 Ovi su sada povučeni,
- 2.7 Božja moć nam je sad otkrivena kroz Njegovu riječ.
- 2.8 Sveti Duh ne prisiljava ljude da budu duhovne protiv njihove vlastite volje.
- 2.9 Biblija je bila potpuno nadahnuta Božjim Duhom.
- 2.10 Biblija je naš jedini autoritet u našem odnosu s Bogom.

3. BOŽJA OBEĆANJA

- 3.1 Evanđelje se propovijedalo u obliku obećanja dana židovskim ocima.
- 3.2 Sjeme žene u 1Moj.3:15 se tiče Krista i pravednika, koji su i bili su privremeno 'gnječeni' grijehom, sjemenu zmije.
- 3.3 U ispunjenje Božjih obećanja, planet zemlja nikad neće biti uništen.
- 3.4 Abrahamovo i Davidovo sjeme bio je Krist;
- 3.5 mi možemo biti u Krista kroz vjeru i baptizam,
- 3.6 tako da se ova obećanja tiču istinskih vjernika.

4. BOG I SMRT

- 4.1 Po prirodi čovjek je smrtnik, sklon grijehu, i
- 4.2 proklet kao rezultat Adamova grijeha.
- 4.3 Krist je imao ovu ljudsku prirodu.
- 4.4 Duša se odnosi na 'nas', naše tijelo, mišljenje ili ličnost.
- 4.5 Duh se tiče naše životne snage/disanja i sklonosti.
- 4.6 Nitko ne može postojati kao duh bez tijela.
- 4.7 Smrt je stanje nesvjesnosti.
- 4.8 O Kristovu će povratku biti tjelesnog uskrsnuća samo onih koji su znali istinsko evanđelje.

- 4.9 Znanje i razumijevanje Božje riječi će biti osnove sudu.
- 4.10 Potpuno dodjeljenje besmrtnosti će nastati kod suda.
- 4.11 Kazna odgovornim zlim ljudima će biti vječna smrt.
- 4.12 'Pakao' se tiče groba.
- 4.13 'Gehenna' je bilo područje izvan Jeruzalema gdje su otpaci i kriminalci bili spaljivani.

5. BOŽJE KRALJEVSTVO

- 5.1 Izraelski je narod bio Kraljevstvo Božje u prošlosti.
- 5.2 Ovome je sada kraj, ali će biti preuređeno o Kristovu povratku,
- 5.3 u obliku širom svijeta rasprostranjenog Kraljevstva na zemlji, s kojim će vladati Krist u Božje ime.
- 5.4 Prvih 1000 godina (ili 'milenij') ovog Kraljevstva će vidjeti vjernici svih vremena vladajući običnim smrtnicima koji su živi o Kristovu povratku.
- 5.5 Kraljevstvo stoga nije sada politički uređeno.
- 5.6 Spašeni smo milošću kroz našu vjeru, umjesto naših djela.

6. BOG I ZLO

- 6.1 'Đavo' kao riječ znači 'lažni optužitelj' ili 'klevetnik'.
- 6.2 'Sotona' kao riječ znači 'protivnik',
- 6.3 i može se ticati oboje dobrih i loših ljudi.
- 6.4 Figurativno, đavo i sotona se mogu ticati grijeha i tijelu.
- 6.5 Zmija u Edenu je bila doslovna životinja;
- 6.6 zapis Postanka o čovjekovom stvaranju i pada se treba shvatiti doslovno umjesto u čisto simboličnom obliku.
- 6.7 'Demoni' kao grešni duhovi, odvojeni duhovi ili sile grijeha ne postoje.
- 6.8 Da je Krist 'istjerivao demone' se može shvatiti kao dio govora koji djelotvorno znači da je on liječio bolesti.
- 6.9 Lucifer se ne odnosi na grešnog anđela.
- 6.10 Bog je Svemoćan; On ne dijeli Svoju moć s nikakvim grešnim bićem koje je suprotstavljeno Njegovim putovima.
- 6.11 Nevolje u životu vjernika konačno dolaze od Boga umjesto da su ishod 'loše sreće' ili grešnoga bića zvano đavo.

7. ISUS KRIST

- 7.1 'Trinitet' kakvim je općenito shvaćen u kršćanstvu je nauk koji nije naučavan u Bibliji.
- 7.2 Krist je bio rođen od djevice Marije
- 7.3 koja je bila obična žena ljudske prirode.
- 7.4 Isus je imao ljudsku prirodu,
- 7.5 ali je imao savršenog, bezgrešnog karaktera,
- 7.6 premda ga Bog nije prisilio ne grijehiti; Isus je dobrovoljno umro kao savršena ponuda za grijeh.
- 7.7 Isus je bio uskrišen nakon svoje smrti na križu.
- 7.8 Isus nije fizički postojao prije svoga rođenja;
- 7.9 premda je bio u Božjem umu/namjeri od samog početka.
- 7.10 Isus je umro kao žrtva za naše grijeha

- 7.11 kako bi stekao spasenje oboje za nas i za sebe.
- 7.12 Isus je umro kao naš predstavnik,
- 7.13 ne kao zamjena kako se općenito vjeruje u kršćanstvu.
- 7.14 Mojsijev zakon je bio ukinut Kristovom smrću,
- 7.15 stoga ga ne trebamo držati sada, uključujući i subotu.

8. BAPTIZAM

- 8.1 Bez baptizma, ne može biti nikakve nade spasenja;
- 8.2 vjerovanje i baptizam nam dopuštaju dijeliti u obećanja Abrahamu,
- 8.3 i su za oprost grijeha.
- 8.4 Baptizam je putem potpunog uranjanja u vodi
- 8.5 odraslog koji poznaje evanđelje.
- 8.6 Oni potopljeni bez potpunog znanja istinskog evanđelja moraju biti iznova baptizirani, ispravno.
- 8.7 Razumijevanje istinskog evanđelja je nužno da baptizam bude pravovaljanim.

9. ŽIVOT U KRISTU

- 9.1 Nakon baptizma, vjernik mora činiti razumni napor odvajanja od puteva ovog grešnog svijeta,
- 9.2 i razviti Kristu nalik obilježja.
- 9.3 Učestvovanje u zanimanja i zadovoljstva koja vode kršenju Božjih zapovijedi, pr. upotrebu sile i neumjernog pića, je nespojivo s istinskim kršćanskim životom.
- 9.4 Baptizirani vjernici dužni su sretati se i družiti se međusobno, bilo kada i bilo gdje moguće.
- 9.5 Baptizirani vjernici trebaju redovno lomiti kruh i piti vina u spomen Kristove žrtve.
- 9.6 Redovna molitva i čitanje Biblije su nužne za baptiziranog vjernika.
- 9.7 Baptizirani vjernik jedino se druži s onima koji drže istinski nauk i stvarno ga pokušavaju primijeniti.
- 9.8 Stoga tko prestaje vjerovati ili vršiti Istinu prestaje biti u zajednici s tijelom istinskih vjernika.

Zabilješka: Formalna 'Izjava jedne Vjere' koja je u upotrebi preko 100 godina je dostupna od izdavača.

Dodatak 2: Naš stav o učenju biblijske istine

Sasvim je moguće proučiti svih osnovnih nauka Biblije i ipak još uvijek ne uspjeti shvatiti osobnu stvarnost njihove poruke. Ova činjenica može biti vrlo uznemirujuća onima koji koriste ovakvog priručnika u podučavanju drugih koji onda čini se propuste razumjeti obuhvaćenih načela.

Bilo je veoma originalnog odazova propovijedanju evanđelja u prvom stoljeću. Ljudi "*rado* primiše" (Karadžić) evanđelje i *onda* se krstiše (Djela 2:41). Bez odazova iz srca poruci - "srdačnog vjerovanja", kako je to Robert Roberts često opisivao - nema nikakva smisla baptizmu. Oni koji je prime jedino zbog pritiska njihova partnera ili roditelja bezizgledno će ostati na putu. Budući da smo zainteresirani dovoditi ljude spasenju umjesto u broj baptizma, valja ne žuriti s propovijedanjem evanđelja i osigurati da naši obraćenici dođu do baptizma s ispravnim stavom.

Oni u Bereji "primili su Riječ sa svom spremnošću i danomice istraživali Pisma" da provjeru ono što je Pavao propovijedao (Djela 17:11). Ovaj priručnik - svakako bilo koja ljudska literatura - je tek pokušaj ispravno odraziti biblijsko učenje. Da se ima istinskog odazova evanđelju, mora postojati uma sjetilnog na Riječ, iskreno željeći istraživati Pismo na osobnom nivou. To je nešto što propovjednik evanđelja ne može nužno postići; možemo tek privući pažnju na dotične biblijske pasuse. Vjernici u Rimu su "*od srca* poslušali ono pravilo nauka kojemu" su bili povjereni, prije nego su bili baptizirani (Rim.6:17).

Oni koji tvrdoglavo ustraju u putovima tijela neće nikada moći ispravno shvatiti istinsku poruku evanđelja; imat će "obličje pobožnosti, ali snage su se njezine odrekli... uvijek uče, a nikako ne mogu doći do spoznaje istine" (2Tim.3:1-7). Nikad nećemo naučiti ono što ne želimo. Ako nemamo istinsku ljubav za pravednošću, istinsku želju dovesti naše živote pod Božju upravu, nikad nećemo "doći do spoznaja istine", usprkos svom našem čitanju Biblije; naše će učenje biti tek teorijska vježba.

Ima nekoliko primjera da ljudi čitaju Pismo, ali na neki način ne čitaju. Ovo je bolest kojoj smo svi skloni. Židovi u Kristovu vremenu se činilo da imaju velik žar za Božju riječ; vjerovali su da su starozavjetni zapisi nadahnuti (Iv.5:45; Djela 6:11); znali su da proučavanjem ovih Pisama mogu imati nadu vječnoga života (Iv.5:39), i svaki su ih tjedan javno čitali (Djela 15:21). Osim toga, neki od njih su pomno proučavali te pasuse u toku tjedna. Međutim, potpuno su zatajili shvatiti istinski smisao ovih Pisama, o tome da su ova pokazivala prema Kristu. Isus im je jednostavno rekao: "istražujete Pisma... Uistinu, kad biste vjerovali Mojsiju, i meni biste vjerovali: ta o meni je on pisao. Ali ako njegovim pismima ne vjerujete, kako da mojim riječima vjerujete? (Vi ne slušate) Mojsija i Proroka" (Iv.5:39,46,47; Lk.16:29-31).

Možemo zamisliti ogorčenje Židova: 'Ali mi *čitamo* Bibliju! Mi joj *vjerujemo*!' Ali, zbog svoga stava uskog gledanja, stvarno nisu - oni su čitali, ali nisu razumjeli; oni su gledali, ali nisu vidjeli. Uistinu nema tako slijepih kao oni koji ne žele vidjeti. U svim fazama našeg duhovnog razvoja moramo biti na oprezu protiv toga.

Dodatak 3: Blizina Kristova Povratka

Kristove riječi u Mt.24:36 čine jasnim da nećemo nikad znati točno vrijeme njegova drugog dolaska: "A o onom danu i času nitko ne zna, pa ni anđeli nebeski, ni Sin, nego samo Otac" (cp. Djela 1:7). Međutim, kad su učenici pitali Isusa, "koji će biti znak tvojega dolaska"? (Mt.24:3), nije im rekao da je njihovu pitanju nemoguće odgovoriti. On im je dakako dao znake koji će biti viđeni u svijetu tek prije njegova povratka. Isus ne bi to učinio osim ako je namjeravao da naraštaj koji živi tek prije njegova dolaska može jasno prepoznati da doista živi u "posljednje dane". Postoje dobri razlozi nadanju i vjerovanju da smo mi u same te zadnje dane.

ZNACI KRISTOVA DOLASKA

U Matej 24 i Luka 21, Isus je govorio o vremenu kada će

- 1) Biti lažnih proroka tvrdeći da su Krist
- 2) Rat i nasilje ispuniti zemlju
- 3) Biti "velikih potresa... gladi i poštasti"
- 4) Biti i odmetanja od istine
- 5) Ljudska srca klonuti od straha zbog očajnog stanja stvari na planetu zemlje; i "iščekivanja onoga što prijeti svijetu" (Lk.21:26).

Istina je da je svijet oduvijek bio pritisnut sa sve većem nivou problema ove vrste. Očito je Isus bio svjestan ove činjenice; stoga je pošteno pretpostaviti da je on govorio o vremenu kada će ovi problemi biti tako veliki da će prijetiti uništenje planeta. Nema nikakve sumnje, svakom pažljivom promatraču svijeta, da je to doista sadašnje stanje. Nevjerojatni optimizam ljudske naravi i njezino opiranje da se stvarno suoči s našim stanjem, nam otežava shvatiti stvarnost toga.

Slijedeće je tek odlomak od dostupnih dokaza koji pokazuju kako se Kristove riječi sada ispunjavaju:

- 1) Skoro u svakom kontinentu postoji utvrđena struja šarlatana i karizmatika koji vode ljude za njim.
- 2) Slijedeće statistike ukazuju kako dramatično se problem rata povećava - usprkos složnim ljudskim naporima kao nikada prije u sprečavanju toga:

Stoljeće	Ratni gubici (milione)	Broj povećih ratova
17to	3.3	?
18to	5.0	?
19to	5.5	?
1900-1945	40.5	19
1945-1975	50.7	119

(Izvor: *Institute Of Conflict Studies, University Of London*)

3) Silni problemi gladi i pošasti su dobro znani svima nama. S.I.D.A. je daleko najveća svjetski rasprostranjena epidemija koja je poznata. Prijeti da dramatično smanji svjetsku populaciju dugoročno. Osim Kristovih riječi u Mt.24 i Lk.21, ima nekoliko drugih pasusa koji povezuju potrese s Kristovim povratkom: Is.2:19-22; Jez.38:20; Joel 3:16; Agej 2:7; Zah.14:3,4. Relativno skora pojava potresa nastalih u neočekivanim mjestima s ishodom nečuvenih životnih gubitaka, može sugerirati da počinjemo gledati i ispunjenje znaka o potresima. Slijedeće statistike koje se tiču potresa, donijete od U.S. Government Department of the Interior, su također značajne:

Godina	Broj potresa zabilježenih
1948	620
1949	1152
1950	2023
1964	5154
1965	6686
1976	7180

4) Umanjeno isticanje važnosti za temeljnog slijeđenja Biblije u dobivanju istinskog nauka je ishodište silnim odmetanjem od biblijske istine. Filozofija ljudskog jedinstva po svaku cijenu koja sada prožima društvo je ubrzala ovaj proces.

5) Nastalo bježanje od stvarnosti viđeno u svakom suvremenom društvu je dostatan dokaz ljudskog straha za budućnošću. Znanstvenici, ekolozi i ekonomisti se slažu da svijet ne može nastaviti kakav je sada. Iscrpljenost i kvarenje prirodnih bogatstva, zagađenost zraka, mora i ozonskoga sloja, udruženo s prijetnjama epidemije i nuklearnog uništenja svi ukazuju na predstojećem uništenju sadašnjeg svijeta. Međutim, Bog je obećao da ovo nikada neće nastati (vidi Osvrt 9). Da održi to obećanje, Bog mora uskoro poslati Isusa da dramatično izmijeni ovaj planet s uređenjem Kraljevstva Božjeg na nj.

PREPOROD IZRAELA

Isus je zaokružio svoju listu znakova s jasnom izjavom: "*Tada će ugledati Sina Čovječjega gdje dolazi u oblaku s velikom moći i slavom*" (Lk.21:27). Slijedeći stih dopušta poticaj jedino onima koji su baptizirani i žive u dobroj savjesti pred Bogom: "kad se sve to stane zbivati (tj. sada!), uspravite se i podignite glave jer se približuje vaše otkupljenje" (Lk.21:28).

Isus onda dodade postsriptum ovim proročtvima svog drugog dolaska, u obliku prisposode o smokvinom drvetu: "Pogledajte smokvu i sva stabla. Kad već propupaju, i sami vidite i znate: blizu je već ljeto. Tako i vi kad vidite da se to zbiva, znajte: blizu je kraljevstvo Božje (i stoga Kristov drugi dolazak). Zaista, kažem vam, ne, neće uminuti naraštaj ovaj dok se sve to ne zbude" (Lk.21:29-32). Promatranjem propupavanja biljke, imamo nagoni osjet u proljeće da ljeto ili smjena sezone

dolazi; pa tako kad 'smokvino drvo' propupa, trebamo imati sličnu svjesnost da će naš naraštaj vidjeti drugog dolaska. Smokvino drvo je biblijski simbol nacije Izraela (Joel 1:7; Os.9:10; Jer.24:2 cp. Jez.36:8). Ovaj određeni znak Kristova povratka se stoga tiče preporoda ('propupavanju') Izraela na neki način. Dramatični događaji povezani s rastom Izraela od vremena njegova preuređenja u naciju u 1948 mora sigurno biti značajno u ovom kontekstu.

BUDUĆA INVAZIJA IZRAELA

Mnoga biblijska proroštva opisuju veliku najezdu Izraela koja će nastati o vremenu Kristova povratka. Ps.83 opisuje okolnih nacija Izraela da se udružuju protiv njega, izjavljujući "hodite da ih istrijebimo između naroda da se više ne spominje ime Izraeljevo... osvojimo naselja Božija" (Ps.83:4,5,12). Zamijeti da ova u zadnje-dane najezda Izraelu treba nastati kad Izrael bude nacija. Njihov sadašnji preporod u naciju je stoga nužna predigra u ovoj velikoj završnoj invaziji nacije. Biblijski učenici su predviđali preporod Izraela u naciju mnogo godina prije no se dogodio (vidi, pr., John Thomas, '*Elpis Israel*', prvo objavljeno u 1848. Reprint ovoga djela je dostupan od izdavača). Stav napadača Izraela ocrtanog u Ps.83 točno pristaje stavu arapskih susjeda Izraela danas. Oni stalno izjavljuju svoju neumoljivu mržnju prema Izraelu, tražeći Jeruzalem za sebe kao sveti, islamski grad. Psalam nastavlja s opisivanjem kako će njihova provala biti završena Božjom dramatičnom intervencijom, s ishodom uređenja Svoga Kraljevstva širom svijeta (Ps.83:13-18).

Mnogo drugih proroštva opisuju ovaj isti slijed događaja: invaziju Izraela od njegovih arapskih, sjevernih i drugih neprijatelja, ishodeći Božjom intervencijom s Kristovim povratkom da uredi Kraljevstvo (pr. Jez.38-40; Dan.11:40-45). Dublje proučavanje proroštva poput ovih oblikuje važan dio našeg duhovnog rasta ubrzo nakon našeg baptizma. Zah.14:2-4 je između jasnijih od njih: "Jer ću skupiti sve narode na Jerusolim u boj, i grad će se uzeti (cp. Lk.21:24), i kuće oplijeniti i žene osramotiti... Jer će Gospod izaći, i vojevaće na narode kao što vojuje na dan kad je boj (tj. On će čudesno intervenirati u svjetskim aferama kao što je učinio i prije). I noge će njegove stati u taj dan na gori Maslinskoj koja je prema Jerusalimu s istoka".

Velika najezda Izraelu može nastati u bilo kom trenutku sada, s danom rastećom brzinom ratnog stanja i političke akcije. Nije dobro razmišljanje da čekamo do najezde odazvati se evanđelju, imajući na umu Pavlove riječi: "Dok još budu govorili: Mir i sigurnost, zadesit će ih iznenadna propast" (1Sol.5:1-3). Nikada nećemo biti u stanje da točno označimo vrijeme kada će se Krist vratiti; jedino znamo da je povezano s najezdom Izraela sa sjevera, i da će ove najezde čini se biti uskoro. Možda će biti i drugih najezda Izraelu prije one o koju govore proroštva kojih smo razmatrali; ipak učenici Biblije će nastaviti da pažljivo motre stanje Izraela. Mi znamo da će konačno Bog intervenirati s Kristovim nogama da stoje na brdu Maslinskog. Od ovog istog brda Krist je uzašao na nebo, i na njemu će se on vratiti. "Ovaj Isus koji je od vas uznesen na nebo isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi na nebo", anđeli su rekli učenicima kako su stajali na brdu, zablenući u svoga Gospodina koji se uznosio (Djela 1:9-12).

Mi moramo biti uravnoteženi u svom shvaćanju za blizinu Kristova povratka. Proroštva koja se tiču svjetskim zbivanjima o njegova povratka dana su uglavnom da potvrde vjeru onih koji su već predali sebe Kristu kroz baptizam. Međutim, njihovo očito podudaranje sa sadašnjim stanjem u svijetu sigurno mora više nego očaravati one koji tek čine taj korak, i će također poduprijeti našu vjeru u pouzdanost Božje nadahnete riječi. Ne smijemo biti motivirani u našoj pokornosti Bogu osjećajem straha neminovnosti drugog dolaska. Jedino će oni koji uistinu "s *ljubavlju* čekaju njegov pojavak" (2Tim.4:8) dobiti nagradu. Ipak hitnost našeg položaja, živjeći na samom rubu vremena i ljudske sudbine kakvu je znamo, ne treba nikad prestati da nas pritiska svakim danom kojim proživimo.

Dodatak 4: Pravednost Božja

Poučavanje učenika Biblije je otkrilo da se broj odnosnih pitanja često pojavljuju u vrijeme kad je tečaj studija gotov. Sva su ova usredotočena oko Božje pravednosti. Primjeri uključuju:

'Nije pošteno što nisu svi pozvani od Boga da poznaju evanđelje'.

'Zašto je Bog dopustio Adamu i Evi grijeh, i time donio patnju i muku u životu njihovim milijardama potomaka?'

'Zašto je Bog izabrao samo Izraela za Svoj narod u Starom zavjetu, umjesto da je dao svima priliku?'

Slični problemi će padati na pamet svima nama, u bilo kojoj fazi odnosa s Bogom da smo. Nalazeći ove stvari teške za složiti se s njima nije samo po sebi razlog odložiti našeg odazova Božjim pozivom. Ova strana Kristova povratka, nikada neće doći do stanja potpunog znanja što se njih tiče. Prije dvije tisuća godina, jedan čovjek "povika: Vjerujem! Pomozi mojoj nevjeri!" (Mk.9:24). Svi mi imamo ovu podvojenju ličnost; dio nas vjeruje, ali drugi dio etiketiran 'nevjera' očajno treba Gospodinovu pomoć da umukne. U danima ili tjednima prije baptizma, ovo je vrlo česta emocija koja se osjeća, i do neki stupanj će se pojavljivati u sve naše dane.

Naša će 'nevjera' često uzimati oblik vrste pitanja Bogu nabrojanih gore. Osnovnu stvar koju trebamo znati je ta da je nezamišljivo da optužujemo Boga da je nepošten ili nepravedan. Ako činimo to, sudimo Svemogućem Bogu pomoću *našeg* opažanja. Mi govorimo da ako smo *mi* Bog, djelovali bi drukčijim načinom od onog na kojeg radi Bog. Jedan od najvećih neuspjeha čovječanstva je neshvaćanje krajnju grešnost čovjeka, i konačnu Božju pravednost. Ako Bog nije konačno u pravu, onda nema nikakvog moralnog kriterija u cijelom postojanju. Stoga nema tu *nikakvog* istinskog pojma ispravnosti ili pogrešnosti. Cijela ideja o religiji ('nanovi ulazak u savez') s Bogom je stoga besmislena. Kao što djeca mogu tek rasuđivati o odraslima u svom vlastitom ograničenom opažanju i obrascima rasuđivanja, tako i Božja djeca o svom Ocu. No i dalje od toga; kao što je pas čovjeku, tako je čovjek Bogu. Jeremija je ispitivao Božje puteve, ali u pokušaju da dublje shvati Boga kojeg je on prihvatio za konačno ispravnim: "Pravedan si, Gospode, ako bih se pravdao s tobom; ali ću progovoriti o sudovima tvojim" (Jer.12:1 cp. Ps.89:19,34,39,52). '

Sugestija da Bog može biti nepošten implicira da imamo određenih prava, koje Bog na neki način krši. Činjenica da je Bog bio naš Tvorac i je naš stalni Podupirač znači da nemamo *nikakvih* prava. Mi *stalno* živimo u Njegovoj milosti, ne samo kad griješimo. 'Ljudska prava' je ljudski pojam, stvoren od ljudi da se opravdaju. Mi smo došli u ovom svijetu s ničim, i izaći ćemo s ničim. Sve što jesmo i imamo je potpuni dar, dano za malo vrijeme da se vidi naša reakcija na to. Ako nas Bog pozove u bliži odnos s Njim, trebamo se radosno odazvati. Odbiti to jer drugi nisu pozvani u tome, je povrijediti Boga u jednim od najboljih mogućih načina.

Svi smo mi životinje po prirodi (Pro.3:18-20). Mi možemo reći, 'Zašto je čovjek izabran imati odnos s Bogom, umjesto ikoje druge životinje?' Točni razlozi nećemo moći razumjeti čak i kad nam bi se rekli. Isto je istina o zapisu stvaranja u Postanku.

Znanstvena objašnjenja toga kako je Bog stvorio materiju i uredio je u beskrajnom čudu našeg univerzuma je dobrano iza mogućnosti ljudskoj znanosti ikada da shvati. Bog je stoga izrazio Svojih djela stvaranja jezikom kojeg jedino oni nalik-na-djecu mogu prihvatiti. Ista je istina i s moralnim dilemama kojih smo nabrojali na početku ovog dodatka. Ova knjiga je ocrtala biblijskog učenja o ovim temama. Naš um nije prirodno ponizan Božjoj riječi; mi ćemo imati poteškoća prihvatiti neke od ovih stvari načinom kojim ih Biblija izražava. Ali trebamo priznati da je problem *naš*, ne Božji. Nama obilato nedostaje samospoznaje potrebne za prihvaćanje da je naše razmišljanje u osnovi manljivo i neispravno. Moramo se složiti s činjenicom da smo strogo duševno umanjani u poredbi s Bogom. Naš način razmišljanja nije tek stupanj niži od Božjeg; to je u osnovi *različiti* mislovni proces od Njegovog. Iz tog se razloga od nas traži da uzmemo Kristovu svijest, da učimo od Božje riječi da shvatimo Njegov način razmišljanja, i pokušamo ga učiniti našim vlastitim.

Mi ćemo priznati da ima mnogo elemenata u Božjem stvaranju koji su jasno veoma dobri; očito da postoji neki pojam pravednosti koji izbija iz našega Tvorca, i ispoljava se u Njegovu stvaranju. Problem je, da ima drugih stvari u našem ljudskom iskustvu koje su jasno zle i negativne. Ovo je to što stvara neku zabunu kao s pravednosti Božjoj. Tužno, mnogi onda nastavljaju sumnjati u Božjoj pravičnosti, i čak da li On postoji. Ipak nije li daleko bolje reći da mi vjerujemo da je Bog temeljno dobar i ispravan, kao što On tvrdi u Svojoj riječi, ali da *mi* imamo problema *razumjeti* mjesto zla u Njegovu stvaranju?

"Što je tajno ono je Gospoda Boga našega, a javno je naše" (5Moj.29:29). Evandjelje je nazvano ono "što se o Bogu može spoznati" (Rim.1:19), implicirajući da ima mnogo toga što se još uvijek ne može znati. Ima određenih istinskih načela kojih jasno možemo vidjeti u Božjoj riječi; i ima mnogo drugih faceta Božjeg karaktera kojima nas ove vode. Ali ima bezbroj drugih "tajnih stvari" o Božjim putovima, do kojih nemamo nikakvog pristupa u ovom životu. Tako je Pavao mogao reći da je u nekom smislu poznavao Krista i Boga, kao što možemo i mi (2Tim.1:12; 2Kor.5:16; Gal.4:9; Heb.10:30; 1Iv.2:13), osobito kroz osobnog doživljavanja Božje ljubavi i odazivanjem njoj (1Iv.4:7,8); ali u drugom jednom smislu je samo poznavao "djelomično" (1Kor.13:9,12), žudeći za Kristova povratka, "da (tada) upoznam njega i snagu uskrsnuća njegova" (Fil.3:10).

Kako se povećano izlažemo pravednosti Božjoj kroz proučavanja Njegove riječi, mi ćemo povećano čeznuti za dolazak Njegova Kraljevstva, kada će konačno Njegova pravična obilježja biti jasno, fizički očitovana načinom kojeg će svi Njegovi ljudi radosno razumjeti i ljubiti. Ono će vrijeme vidjeti konačno rješenje svih trauma koje sada muče Božju djecu - intelektualne, moralne i fizičke: "Doista sada gledamo kroza zrcalo, u zagonetki, a tada - licem u lice! Sada spoznajem djelomično, a tada ću spoznati savršeno, kao što sam i spoznat" (1Kor.13:12,13).

www.Carelinks.net